

ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΥΔΑΤΩΝ

2η ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΗ ΣΧΕΔΙΟΥ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Λεκανών Απορροής Ποταμών
Υδατικού Διαμερίσματος

Ανατολικής Πελοποννήσου (ΕΛ03)

ΑΝΑΛΥΤΙΚΟ ΚΕΙΜΕΝΟ ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗΣ

Έκθεση αξιολόγησης των αποτελεσμάτων της διαβούλευσης

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ταμείο Συνοχής

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

Γενική Γραμματεία Φυσικού Περιβάλλοντος και Υδάτων

Γενική Διεύθυνση Υδάτων

ΕΡΓΟ: «Κατάρτιση 2^{ης} Αναθεώρησης Σχεδίων Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών των 14 Υδατικών Διαμερισμάτων της χώρας», Υποέργα 1-5, Τμήμα 1: «2^η Αναθεώρηση Σχεδίων Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών (ΣΔΛΑΠ) των Υδατικών Διαμερισμάτων Δυτικής Πελοποννήσου (ΕΛ01), Βόρειας Πελοποννήσου (ΕΛ02) και Ανατολικής Πελοποννήσου (ΕΛ03)»

Κοινοπραξία 2^{ης} Αναθεώρησης Σχεδίων Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών των Υδατικών Διαμερισμάτων Πελοποννήσου:

- Ζ-Α ΚΑΙ ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ ΑΜΕ
- ΥΔΡΟΕΞΥΓΙΑΝΤΙΚΗ ΑΕ
- NERCO – Ν. ΧΛΥΚΑΣ ΚΑΙ ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ ΑΕΜ
- ΜΙΧΑΛΗΣ ΛΙΟΝΗΣ ΤΟΥ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΥ

**2^η Αναθεώρηση του Σχεδίου Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών
Υδατικού Διαμερίσματος Ανατολικής Πελοποννήσου (ΕΛ03)**

Αναλυτικό Κείμενο Τεκμηρίωσης

Έκθεση αξιολόγησης των αποτελεσμάτων της διαβούλευσης

Τελική Έκδοση

ΦΕΚ Έγκρισης 2^{ης} Αναθεώρησης ΣΔΛΑΠ ΥΔ Ανατολικής Πελοποννήσου (ΕΛ03): ΦΕΚ Α' 113 /23.07.2024

2^Η ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΗ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΛΕΚΑΝΩΝ ΑΠΟΡΡΟΗΣ ΠΟΤΑΜΩΝ ΤΟΥ ΥΔΑΤΙΚΟΥ ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑΤΟΣ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ (ΕΛ03)

ΑΝΑΛΥΤΙΚΟ ΚΕΙΜΕΝΟ ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗΣ ΕΚΘΕΣΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΤΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΤΗΣ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1	ΕΙΣΑΓΩΓΗ	1
1.1	Γενικά	1
1.2	Αντικείμενο	1
2	ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΤΗΣ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΗΝ ΟΔΗΓΙΑ 2000/60/ΕΚ	2
3	ΥΛΟΠΟΙΗΘΕΙΣΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ & ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ	3
3.1	Ιστορικό διαβούλευσης	3
3.2	Ημερίδα	4
3.2.1	Δομή ημερίδας	4
3.2.2	Μέτρα	4
3.2.3	Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων	6
3.2.4	Συνοπτικά στοιχεία ερωτημάτων/ παρεμβάσεων	6
4	ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ, ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΤΗΣ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ	9
4.1	Στατιστική ανάλυση ερωτηματολογίων	9
	Προσωπικά στοιχεία - στοιχεία φυσικών προσώπων	9
	Ερώτηση 1	9
	Ερώτηση 8 και 14	9
	Ερώτηση 10	10
	Ερώτηση 13	10
	Ερωτήματα σχετικά με τη Διαβούλευση	10
	Ερώτηση 16	10
	Ερώτηση 17	11
	Ερώτηση 18	11
	Ερώτηση 20	11
	Ερώτηση 21	12
	Ερώτηση 22	12
	Ερωτήματα σχετικά με τη Διαχείριση Υδάτων	12
	Ερώτηση 24	12
	Ερώτηση 25	13

Ερώτηση 26	13
Ερώτηση 27	14
Ερώτηση 28	14
Ερώτηση 29	14
Ερώτηση 30	15
Ερώτηση 31	15
Ερώτηση 32	15
Ερωτήματα σχετικά με το Πρόγραμμα Μέτρων	16
Ερώτηση 33	16
Ερώτηση 34	16
Ερώτηση 35	16
Ερώτηση 37	17
Ερώτηση 38	17
Ερώτηση 39	18
Ερώτηση 40	18
Ερωτήματα σχετικά με το Προσχέδιο της 2^{ης} Αναθεώρησης ΣΔΛΑΠ	18
Ερώτηση 42	18
Ερώτηση 44	19
Ερώτηση 46	19
Ερώτηση 47	19
Ερώτηση 48	20
Ερώτηση 49	20
Ερώτηση 50	20
4.2 Απαντήσεις επί των ερωτήσεων/ παρεμβάσεων	21
4.2.1 Απαντήσεις επί των ερωτήσεων/ παρεμβάσεων που έγιναν δια ζώσης κατά τη διάρκεια της Ημερίδας Διαβούλευσης.....	21
4.2.2 Απαντήσεις επί των ερωτήσεων/ παρεμβάσεων που υποβλήθηκαν διαδικτυακά κατά τη διάρκεια της Ημερίδας Διαβούλευσης	34
4.2.3 Απαντήσεις στα σχόλια των ερωτηματολογίων Διαβούλευσης	38
4.2.4 Απαντήσεις στα σχόλια που στάλθηκαν ηλεκτρονικά.....	38
4.2.5 Απαντήσεις στα σχόλια που αναρτήθηκαν στο διαδίκτυο	42
4.3 Γνωμοδοτήσεις επί της ΣΜΠΕ.....	46
4.3.1 Γενικά	46
4.3.2 Απαντήσεις επί των γνωμοδοτήσεων.....	48
5 ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ – ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ	70
5.1 Βασικά θέματα που προέκυψαν από τη διαβούλευση	70
5.2 Συμπεράσματα.....	72

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι: ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ.....	74
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ: ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΗΜΕΡΙΔΑΣ.....	75
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ: ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ.....	77

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΠΙΝΑΚΩΝ

Πίνακας 3-1	Παρεμβάσεις που έγιναν δια ζώσης κατά τη διάρκεια της Ημερίδας Διαβούλευσης του Υδατικού Διαμερίσματος Ανατολικής Πελοποννήσου ΕΛ03.....	7
Πίνακας 3-2	Παρεμβάσεις που έγιναν διαδικτυακά κατά τη διάρκεια της Ημερίδας Διαβούλευσης του Υδατικού Διαμερίσματος Ανατολικής Πελοποννήσου ΕΛ03.....	7
Πίνακας 3-3	Συμπληρωμένα ερωτηματολόγια για το ΥΔ Ανατολικής Πελοποννήσου ΕΛ03	7
Πίνακας 3-4	Σχόλια που στάλθηκαν ηλεκτρονικά, στα πλαίσια της Διαβούλευσης του Υδατικού Διαμερίσματος Ανατολικής Πελοποννήσου ΕΛ03	8
Πίνακας 3-5	Σχόλια που αναρτήθηκαν στο διαδίκτυο, στα πλαίσια της Διαβούλευσης του Υδατικού Διαμερίσματος Ανατολικής Πελοποννήσου ΕΛ03	8
Πίνακας 4-1.	Απαντήσεις στα σχόλια που αναρτήθηκαν στο διαδίκτυο	43
Πίνακας 4-2.	Κατάλογος εγγράφων γνωμοδοτήσεων σχετικών με τη ΣΜΠΕ του Σχεδίου Διαχείρισης των Λεκανών Απορροής του Υδατικού Διαμερίσματος Ανατολικής Πελοποννήσου (ΕΛ03)	46

Συνομογραφίες

Συνομογραφία	Ερμηνεία
AR	At Risk (Σε κίνδυνο)
EL	Πρόθεμα
GD	Guidance Document
NR	Not at Risk (Όχι σε κίνδυνο)
PAR	Probably At Risk (Πιθανόν σε κίνδυνο)
PNR	Probably Not at Risk (Πιθανόν όχι σε κίνδυνο)
UNESCO	United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization
WFD	Water Framework Directive
WISE	Water Information System of Europe
A	Αρνητικές
ΑΔ	Αποκεντρωμένη Διοίκηση
ΑΕΠΟ	Απόφαση Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων
ΓΔ	Γεωγραφικό Διαμέρισμα
ΓΔΑΜΤΕ	Γενική Διεύθυνση Αναστήλωσης, Μουσείων και Τεχνικών Έργων
ΓΔΥ	Γενική Διεύθυνση Υδάτων
ΓΕΣ	Γενικό Επιτελείο Στρατού
ΓΕΩΤΕΕ	Γεωτεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας
ΓΟΕΒ	Γενικός Οργανισμός Εγγείων Βελτιώσεων
ΓΠΣ	Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο
ΔΑ	Δίκτυα αποχέτευσης
ΔΔΑ	Διεύθυνση Διαχείρισης Αποβλήτων
ΔΕΕ	Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης
ΔΕΘ	Διεθνής Έκθεση Θεσσαλονίκης
ΔΕΥΑ	Δημοτική Επιχείρηση Ύδρευσης - Αποχέτευσης
ΔΙΠΑ	Διεύθυνση Περιβαλλοντικής Αδειοδότησης
ΔΙΠΕΧΩΣ	Δ/ση Περιβάλλοντος και Χωρικού Σχεδιασμού
ΔΠ	Διασυνδεδεμένη Περιοχή
ΔΣ	Διοικητικό Συμβούλιο
ΔΥ	Διεύθυνση Υδάτων
ΔΧΩΡΣ	Διεύθυνση Χωροταξικού Σχεδιασμού
ΕΑΓΜΕ	Ελληνική Αρχή Γεωλογικών & Μεταλλευτικών Ερευνών
ΕΓΥ	Ειδική Γραμματεία Υδάτων
ΕΔΠ	Εθνικό Δίκτυο Παρακολούθησης
ΕΕ	Ευρωπαϊκή Ένωση
ΕΕΛ	Εγκατάσταση Επεξεργασίας Λυμάτων
ΕΚ	Ευρωπαϊκή Κοινότητα
ΕΚ	Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο
ΕΛΚΕΘΕ	Ελληνικό Κέντρο Θαλάσσιων Ερευνών
ΕΛΟΠΥ	Ελληνική Οργάνωση Παραγωγών Υδατοκαλλιέργειας
ΕΜΣΥ	Εθνικό Μητρώο Σημείων Υδροληψίας
ΕΟΚ	Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα
ΕΠΜ	Ειδική Περιβαλλοντική Μελέτη

Συνομογραφία	Ερμηνεία
ΕΣΠΑ	Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Αναφοράς
ΕΥΣ	Επιφανειακό Υδατικό Σύστημα
ΕΦΑ	Εφορεία Αρχαιοτήτων
ΖΟΕ	Ζώνη Οικιστικού Ελέγχου
Θ	Θετικές
ΘΠ	Θετικές υπό προϋποθέσεις
ΙΓΜΕ	Ινστιτούτο Γεωλογικών & Μεταλλευτικών Ερευνών
ΙΤΥΣ	Ιδιαιτέρως Τροποποιημένο Υδατικό Σύστημα
ΚΟΔ	Καλό Οικολογικό Δυναμικό
ΚΥΑ	Κοινή Υπουργική Απόφαση
ΛΑΠ	Λεκάνη Απορροής Ποταμού
ΜΔ	Μονάδα Διαχείρισης
ΜΔΠΠ	Μονάδες Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών
ΜΔΠΠΝΠ	Μονάδα Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών Νότιας Πελοποννήσου
ΜΚΟ	Μη κυβερνητική Οργάνωση
ΜΠΠ	Μητρώο Προστατευόμενων Περιοχών
Ν	Νόμος
ΝΔ	Νομοθετικό Διάταγμα
ΟΠΥ	Οδηγία Πλαίσιο για τα Ύδατα (2000/60/ΕΚ)
ΟΤΑ	Οργανισμός Τοπικής Αυτοδιοίκησης
ΟΦΥΠΕΚΑ	Οργανισμός Φυσικού Περιβάλλοντος και Κλιματικής Αλλαγής
ΠΑΥ	Περιοχή Ανάπτυξης Υδατοκαλλιεργειών
ΠΔ	Προεδρικό Διάταγμα
ΠΕ	Περιφερειακή Ενότητα
ΠΕΠ	Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα
ΠΕΣΔΑ	Περιφερειακά Σχέδια Διαχείρισης Αποβλήτων
ΠΕΣΠΚΑ	Περιφερειακό Σχέδιο Προσαρμογής στην Κλιματική Αλλαγή
ΠΟΑΥ	Περιοχή Οργανωμένης Ανάπτυξης Υδατοκαλλιεργειών
ΣΔ	Σχέδιο Διαχείρισης
ΣΔΚΠ	Σχέδιο Διαχείρισης Κινδύνων Πλημμύρας
ΣΔΛΑΠ	Σχέδιο Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών
ΣΜΠΕ	Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων
ΤΕΕ	Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας
ΤΛ	Τεχνητή Λίμνη
ΤΟΕΒ	Τοπικός Οργανισμός Εγγείων Βελτιώσεων
ΤΥΣ	Τεχνητό Υδατικό Σύστημα
ΥΑ	Υπουργική Απόφαση
ΥΔ	Υδατικό Διαμέρισμα
ΥΝΜΤΕ	Υπηρεσία Νεωτέρων Μνημείων και Τεχνικών Έργων
ΥΠΑΑΤ	Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων
ΥΠΑΝ	Υπουργείο Ανάπτυξης
ΥΠΕΚΑ	Υπουργείο Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής
ΥΠΕΝ	Υπουργείο Περιβάλλοντος & Ενέργειας
ΥΠΕΞ	Υπουργείο Εξωτερικών

Συνομογραφία	Ερμηνεία
ΥΠΕΧΩΔΕ	Υπουργείο Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων
ΥΠΥΜΕΔΙ	Υπουργείο Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων
ΥΣ	Υδατικό Σύστημα
ΥΥΣ	Υπόγειο Υδατικό Σύστημα
ΥΦΑ	Υψηλής Φυσικής Αξίας
ΦΔ	Φορέας Διαχείρισης
ΦΕΚ	Φύλλο Εφημερίδας της Κυβερνήσεως
ΦΥΣ	Φυσικό Υδατικό Σύστημα
ΧΑΔΑ	Χώρος Ανεξέλεγκτης Διάθεσης Απορριμμάτων
ΧΥΤ	Χώρος Υγειονομικής Ταφής
ΧΥΤΑ	Χώρος Υγειονομικής Ταφής Απορριμμάτων
ΧΥΤΥ	Χώρος Υγειονομικής Ταφής Υπολειμμάτων

1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1.1 Γενικά

Το παρόν αποτελεί το αναλυτικό κείμενο τεκμηρίωσης «έκθεση αξιολόγησης των αποτελεσμάτων της διαβούλευσης» του ΥΔ Ανατολικής Πελοποννήσου (ΕΛ03) και συντάχθηκε στο πλαίσιο της μελέτης «2^η Αναθεώρηση Σχεδίων Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών των 14 Υδατικών Διαμερισμάτων της χώρας. Υποέργα 1-5» / Τμήμα 1: ΥΔΑΤΙΚΟ ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ (ΕΛ01), ΒΟΡΕΙΑΣ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ (ΕΛ02) ΚΑΙ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ (ΕΛ03)».

Η ανωτέρω μελέτη έχει ανατεθεί από την Γενική Διεύθυνση Υδάτων της Γενικής Γραμματείας Φυσικού Περιβάλλοντος και Υδάτων του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας (ΥΠΕΝ) στην Κοινοπραξία 2^{ης} Αναθεώρησης Σχεδίων Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών των Υδατικών Διαμερισμάτων Πελοποννήσου, την οποία απαρτίζουν οι κάτωθι μελετητικές εταιρείες και μελετητές:

- Ζ&Α Π. ΑΝΤΩΝΑΡΟΠΟΥΛΟΣ ΚΑΙ ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΜΕΛΕΤΗΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ - δ.τ. Ζ-Α και Συνεργάτες ΑΜΕ
- ΛΑΖΑΡΟΣ Σ. ΛΑΖΑΡΙΔΗΣ ΚΑΙ ΣΙΑ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ – δ.τ. ΥΔΡΟΕΞΥΓΙΑΝΤΙΚΗ Α.Ε.
- ΝΕΡCO - Ν. ΧΛΥΚΑΣ & ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΜΕΛΕΤΩΝ - δ.τ. ΝΕΡCO - Ν. ΧΛΥΚΑΣ ΚΑΙ ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ Α.Ε.Μ.
- ΜΙΧΑΛΗΣ ΛΙΟΝΗΣ ΤΟΥ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΥΣ

1.2 Αντικείμενο

Αντικείμενο του παρόντος είναι η καταγραφή των ενεργειών που πραγματοποιήθηκαν, και των σχολίων που έγιναν και απαντήθηκαν, κατά τη διάρκεια της διαβούλευσης του Προσχεδίου της 2^{ης} Αναθεώρησης του Σχεδίου Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών του Υδατικού Διαμερίσματος της Ανατολικής Πελοποννήσου ΕΛ03 και της αντίστοιχης ΣΜΠΕ, η οποία συνέβαλε στη συνδιαμόρφωση της τελικής έκδοσης του ΣΔΛΑΠ με τους εμπλεκόμενους φορείς και το κοινό.

Το πρωτογενές υλικό της διαβούλευσης που περιλαμβάνει τους συμμετέχοντες στην ημερίδα, τις παρεμβάσεις που πραγματοποιήθηκαν στην ημερίδα, τα γραπτά σχόλια στην ιστοσελίδα της διαβούλευσης και αυτά που απεστάλησαν στην Υπηρεσία, τα συμπληρωμένα ερωτηματολόγια, τις γνωμοδοτήσεις επί της ΣΜΠΕ διατηρείται στο αρχείο της ΓΔΥ.

Στη συνέχεια δίδονται:

- Η διαδικασία της διαβούλευσης όπως προβλέπεται στην Οδηγία (2^ο κεφάλαιο),
- Το ιστορικό της διαβούλευσης, συμπεριλαμβανομένου του χρονοδιαγράμματος και του προγράμματος εργασιών (3^ο κεφάλαιο),
- Συνοπτικά στοιχεία για την συμμετοχή στην διαβούλευση και τις παρεμβάσεις (3^ο κεφάλαιο),
- Αναλυτικά στοιχεία για το περιεχόμενο των παρεμβάσεων (περιεχόμενο ερωτηματολογίων, υποβολή γραπτών σχολίων και προτάσεων) στη διαδικασία της διαβούλευσης επί του Προσχεδίου ΣΔΛΑΠ και επί της αντίστοιχης ΣΜΠΕ και τις σχετικές απαντήσεις (4^ο κεφάλαιο)
- Αναλυτικά στοιχεία για τα συμπεράσματα /αποτελέσματα της διαβούλευσης τα οποία ενσωματώθηκαν στα Σχέδια Διαχείρισης και στα κείμενα τεκμηρίωσης τους (5^ο κεφάλαιο).

2 ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΤΗΣ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΗΝ ΟΔΗΓΙΑ 2000/60/ΕΚ

Βασική επιδίωξη της Οδηγίας είναι τα προς κατάρτιση Σχέδια Διαχείρισης να τύχουν της πλέον δυνατής συμμετοχής των εμπλεκόμενων φορέων και των πολιτών σε κάθε Υδατικό Διαμέρισμα. Ουσιαστικά η διαδικασία της διαβούλευσης όπως προβλέπεται αποτελεί συστατικό μέρος του ΣΔΛΑΠ. Ειδικότερα στο άρθρο 14 αναφέρεται:

1. Τα κράτη μέλη ενθαρρύνουν την ενεργό συμμετοχή όλων των ενδιαφερόμενων μερών στην υλοποίηση της παρούσας οδηγίας, ιδίως δε στην εκπόνηση, την αναθεώρηση και την ενημέρωση των σχεδίων διαχείρισης λεκάνης απορροής ποταμού. Τα κράτη μέλη, για κάθε περιοχή λεκάνης απορροής ποταμού, δημοσιεύουν και θέτουν στη διάθεση του κοινού, συμπεριλαμβανομένων των χρηστών, για τη διατύπωση παρατηρήσεων:

α) χρονοδιάγραμμα και πρόγραμμα εργασιών για την εκπόνηση του σχεδίου, συμπεριλαμβανομένης κατάστασης των ληπτών μέτρων διαβουλεύσεων, τουλάχιστον τρία έτη πριν από την έναρξη της περιόδου στην οποία αναφέρεται το σχέδιο·

β) ενδιάμεση επισκόπηση των σημαντικών ζητημάτων διαχείρισης των υδάτων που εντοπίστηκαν στη λεκάνη απορροής ποταμού, τουλάχιστον δύο έτη πριν από την έναρξη της περιόδου στην οποία αναφέρεται το σχέδιο·

γ) αντίγραφο του προσχεδίου διαχείρισης λεκάνης απορροής ποταμού, τουλάχιστον ένα έτος πριν από την έναρξη της περιόδου στην οποία αναφέρεται το σχέδιο.

Κατόπιν σχετικής αίτησης, παρέχεται πρόσβαση σε βοηθητικά έγγραφα και πληροφορίες που χρησιμοποιήθηκαν για την εκπόνηση του προσχεδίου διαχείρισης λεκάνης απορροής ποταμού.

2. Τα κράτη μέλη παρέχουν προθεσμία τουλάχιστον έξι μηνών για την υποβολή γραπτών παρατηρήσεων σχετικά με τα εν λόγω έγγραφα, προκειμένου να υπάρξει δυνατότητα ενεργού συμμετοχής και διαβουλεύσεων.

Η ενθάρρυνση της συμμετοχής των πολιτών αποβλέπει στην όσο το δυνατόν μεγαλύτερη σύγκλιση των χρηστών των υδατικών πόρων στα υπό κατάρτιση ΣΔΛΑΠ. Αυτό προϋποθέτει αφενός τη δυνατότητα πρόσβασης όλων στο σύνολο της πληροφορίας και αφετέρου τη δημιουργία εκείνων των διαδικασιών που θα επιτρέπουν στο κοινό και στους φορείς τη δυνατότητα διατύπωσης των απόψεων τους.

Η διαδικασία της διαβούλευσης όπως προβλέπεται στην Οδηγία εξασφαλίζει επίσης και τις όσο το δυνατόν λιγότερες τριβές και αντιδράσεις στην υλοποίηση του Προγράμματος Μέτρων του ΣΔΛΑΠ.

Λαμβάνοντας υπόψη τις ανωτέρω κατευθύνσεις η ΓΔΥ διαμόρφωσε το πλαίσιο της διαβούλευσης στο Υδατικό Διαμέρισμα Ανατολικής Πελοποννήσου.

3 ΥΛΟΠΟΙΗΘΕΙΣΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ & ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ

3.1 Ιστορικό διαβούλευσης

Η διαδικασία διαβούλευσης επί της 2^{ης} Αναθεώρησης του Σχεδίου Διαχείρισης ΛΑΠ του ΥΔ Ανατολικής Πελοποννήσου (ΕΛ03) ξεκίνησε το Μάρτιο του 2019. Το Προσχέδιο αναρτήθηκε στις 31 Μαΐου 2023 και η δημόσια διαβούλευση ολοκληρώθηκε στις 30 Νοεμβρίου 2023 περιλαμβάνοντας τα ακόλουθα:

Α Φάση: Τον Μάρτιο του 2019 αναρτήθηκε στην ιστοσελίδα του ΥΠΕΝ (<http://wfdver.ypeka.gr/el/consultation-gr/>) το αντικείμενο των προβλεπόμενων εργασιών κατάρτισης της 2^{ης} Αναθεώρησης του ΣΔΛΑΠ καθώς επίσης και το αναλυτικό χρονοδιάγραμμα αυτών για την ενημέρωση του κοινού.

Β Φάση: Τον Σεπτέμβριο του 2019 αναρτήθηκαν στην ιστοσελίδα του ΥΠΕΝ (<https://wfdver.ypeka.gr/el/consultation-gr/2revision-consultation-gr/>) στοιχεία των σημαντικών θεμάτων διαχείρισης των υδατικών πόρων σε κάθε ΛΑΠ που περιελάμβανε συνοπτικά, τα βασικά χαρακτηριστικά του ΥΔ, τις κύριες πιέσεις, θέματα σχετικά με τα ΤΥΣ-ΙΤΥΣ και τις προστατευόμενες περιοχές καθώς και την κατάσταση των επιφανειακών (οικολογική και χημική) και υπογείων υδάτων (ποιοτική και ποσοτική), βάσει των στοιχείων που προέκυψαν κατά την 1^η Αναθεώρηση.

Γ Φάση: Αφορούσε στη διαβούλευση του Προσχεδίου Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών, τα αποτελέσματα της οποίας αξιοποιήθηκαν για την τελική διαμόρφωση της 2^{ης} Αναθεώρησης του Σχεδίου Διαχείρισης:

- Στις 31 Μαΐου 2023 αναρτήθηκε στην ιστοσελίδα του ΥΠΕΝ το Προσχέδιο Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών του Υδατικού Διαμερίσματος Ανατολικής Πελοποννήσου. Στην ίδια ιστοσελίδα αναρτήθηκαν και τα Αναλυτικά Κείμενα Τεκμηρίωσης.
- Στις 10 Νοεμβρίου 2023 επιτελέστηκε στο Ναύπλιο η υβριδική ημερίδα διαβούλευσης του Προσχεδίου Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών του Υδατικού Διαμερίσματος Ανατολικής Πελοποννήσου. Η συμμετοχή στην ημερίδα ήταν δυνατή τόσο διά ζώσης όσο και διαδικτυακά.
- Για τη διαβούλευση της ΣΜΠΕ ακολουθήθηκε ξεχωριστή διαδικασία με βάση την ΚΥΑ ΥΠΕΧΩΔΕ/ΕΥΠΕ οικ. 107017/28.08.2006 (ΦΕΚ Β' 1225) όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.

Για τους σκοπούς της διαβούλευσης της 2^{ης} Αναθεώρησης των ΣΔΛΑΠ διαμορφώθηκε από την Γενική Διεύθυνση Υδάτων ειδική ιστοσελίδα (<https://wfdver.ypeka.gr/el/consultation-gr/2revision-consultation-gr/>), στην οποία δόθηκε η δυνατότητα ανάρτησης δημόσιων σχολίων επί του υλικού που δημοσιεύθηκε. Μετά την ανάρτηση του υλικού στην ιστοσελίδα δόθηκε η δυνατότητα για υποβολή σχολίων (email και ανάρτηση σχολίων στο διαδίκτυο), καθώς και η δυνατότητα συμπλήρωσης του ερωτηματολογίου διαβούλευσης, το οποίο ήταν διαθέσιμο τόσο κατά τη διάρκεια της υβριδικής ημερίδας όσο και μετά την ολοκλήρωσή της. Ακόμα, εκτός από τα ερωτηματολόγια κατά τη διάρκεια της διαβούλευσης υπήρχε η δυνατότητα παρεμβάσεων στην κατάρτιση της 2^{ης} Αναθεώρησης των Σχεδίων Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών προφορικά ή γραπτά (με e-mail ή ταχυδρομικά), με στόχο την κατάθεση διαφορετικών απόψεων και την παροχή πληροφοριών.

Επιπλέον, στην ιστοσελίδα των Σχεδίων Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών διατίθενται όλα τα στοιχεία της εγκεκριμένης 1^{ης} Αναθεώρησης του Σχεδίου Διαχείρισης, με τα σχετικά γεωχωρικά δεδομένα που αφορούν τα Υδατικά Συστήματα και την κατάστασή τους, καθώς επίσης και λοιπά σχετικά στοιχεία που σχετίζονται με την Διαχείριση των Υδατικών Πόρων, όπως το Εθνικό Μητρώο Σημείων Υδροληψίας Επιφανειακών και Υπογείων Υδάτων, η εθνική βάση δεδομένων Εγκαταστάσεων Επεξεργασίας Λυμάτων κλπ.

Στο πλαίσιο της διαβούλευσης και της ενθάρρυνσης της ενεργού συμμετοχής φορέων κατά τη διαδικασία της 2^{ης} Αναθεώρησης, πραγματοποιήθηκαν συναντήσεις εργασίας (διαδικτυακές και δια ζώσης) μεταξύ της Γενικής Διεύθυνσης Υδάτων, των Αναδόχων και των εμπλεκόμενων φορέων (Υπουργείων, Αποκεντρωμένης Διοίκησης, Περιφερειών και λοιπών τοπικών φορέων) για ανταλλαγή στοιχείων και απόψεων.

Ειδική μέριμνα δόθηκε στην άμεση εμπλοκή των Δ/νσεων Υδάτων στην κατάρτιση της 2^{ης} Αναθεώρησης, δεδομένου ότι αποτελούν τον κύριο πυλώνα εφαρμογής των Σχεδίων Διαχείρισης σε περιφερειακό επίπεδο

ως οι φορείς που ασκούν τις αρμοδιότητες της Αποκεντρωμένης Διοίκησης στο τομέα των υδάτων. Συνεπώς, πραγματοποιήθηκαν ειδικές συναντήσεις εργασίας με τις αρμόδιες Δ/νσεις Υδάτων για τη διαμόρφωση τόσο του προσχεδίου Διαχείρισης όσο και του προγράμματος μέτρων. Ειδικά για τη διαμόρφωση του προγράμματος μέτρων διοργανώθηκε διήμερη συνάντηση εργασίας στην Αθήνα με τις διευθύνσεις υδάτων της χώρας (7 και 8 Δεκεμβρίου 2023), στην οποία συζητήθηκαν τα θέματα της 2^{ης} Αναθεώρησης των Σχεδίων Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών που σχετίζονται με το Πρόγραμμα Μέτρων και την οριστικοποίησή του.

3.2 Ημερίδα

Όπως αναφέρθηκε ανωτέρω, στις 10 Νοεμβρίου 2023 επιτελέστηκε στο Ναύπλιο η υβριδική ημερίδα διαβούλευσης του Προσχεδίου Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών του Υδατικού Διαμερίσματος Ανατολικής Πελοποννήσου.

3.2.1 Δομή ημερίδας

Κατά τη διάρκεια της Ημερίδας Διαβούλευσης, παρουσιάστηκαν τα εξής θέματα:

- ✓ 2^η Αναθεώρηση Σχεδίων Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών, σύμφωνα με τις απαιτήσεις της Οδηγίας Πλαίσιο 2000/60/ΕΚ και οι διαδικασίες διαβούλευσης
- ✓ Η 2^η Αναθεώρηση Σχεδίων Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών, σύμφωνα με τις απαιτήσεις της Οδηγίας Πλαίσιο 2000/60/ΕΚ στο Υδατικό Διαμέρισμα ΕΛ03
- ✓ Η παρουσίαση του έργου
- ✓ Η Σύνοψη της 2^{ης} Αναθεώρησης Σχεδίου Διαχείρισης ΛΑΠ του Υδατικού Διαμερίσματος Ανατολικής Πελοποννήσου (ΕΛ03)
- ✓ Η Ανάλυση Ανθρωπογενών Πιέσεων και Επιπτώσεων τους στα Υδατικά Συστήματα – Ανάγκες ύδατος και υδατικοί πόροι
- ✓ Ο Προσδιορισμός, η Κατάσταση και οι Περιβαλλοντικοί Στόχοι Επιφανειακών και Υπόγειων Υδατικών Συστημάτων
- ✓ Το Μητρώο Προστατευόμενων Περιοχών
- ✓ Η Οικονομική ανάλυση χρήσεων ύδατος
- ✓ Τα Πρόγραμμα βασικών και συμπληρωματικών μέτρων
- ✓ Η Ανάλυση περιβαλλοντικών επιπτώσεων του Σχεδίου Διαχείρισης ΛΑΠ

3.2.2 Μέτρα

Ειδικό βάρος δόθηκε στην παρουσίαση και συζήτηση του προγράμματος μέτρων.

Έγινε σύντομη αναφορά στα βασικά μέτρα, τα οποία έχουν εφαρμογή σε όλη τη χώρα και σε όλα τα υδατικά συστήματα, και διαχωρίζονται σε δύο Ομάδες.

Η **πρώτη ομάδα βασικών μέτρων** αφορά στην Εφαρμογή των ευρωπαϊκών Οδηγιών, με δέκα (10) θεματικές ενότητες.

Η **δεύτερη ομάδα βασικών μέτρων** αφορά στα βασικά μέτρα άλλων κατηγοριών σύμφωνα με τις ιδιαιτερότητες της Ελλάδας και περιλαμβάνει τις ακόλουθες κατηγορίες μέτρων:

- Μέτρα για την εφαρμογή της αρχής ανάκτησης του κόστους Υπηρεσιών Ύδατος (άρθρο 9 της Οδηγίας)
- Μέτρα για την προώθηση της αποδοτικής και αειφόρου χρήσης του νερού (άρθρο 4 της Οδηγίας)
- Μέτρα για την προστασία των υδάτων που προορίζονται για ανθρώπινη κατανάλωση (άρθρο 7 της Οδηγίας)
- Μέτρα ελέγχου απόληψης και αποθήκευσης νερού

- Μέτρα για τον έλεγχο και αδειοδότηση του τεχνητού εμπλουτισμού
- Μέτρα για τις σημειακές ή/και τις διάχυτες πηγές απορρίψεων
- Μέτρα για την αντιμετώπιση αρνητικών επιπτώσεων σε ΕΥΣ λόγω υδρομορφολογικών αλλοιώσεων.

Τα **συμπληρωματικά μέτρα** λαμβάνουν υπόψη τους την αξιολόγηση της κατάστασης (τυχόν ιδιαίτερα προβλήματα) και των πιέσεων που δέχεται κάθε σύστημα, καθώς και των αναμενόμενων αποτελεσμάτων από την εφαρμογή των βασικών μέτρων. Επιλέχθηκε η εφαρμογή συμπληρωματικών μέτρων μόνο στις περιπτώσεις που θεωρείται ότι δεν επαρκούν τα βασικά μέτρα και όπου υπάρχουν τεχνικά εφικτές και ώριμες λύσεις οι οποίες μπορούν να υλοποιηθούν μέχρι το 2027.

Τα συμπληρωματικά μέτρα αποτελούνται από:

1. τα οριζόντια συμπληρωματικά μέτρα τα οποία έχουν εφαρμογή στο σύνολο του Υδατικού διαμερίσματος και αποσκοπούν στη μη υποβάθμιση όλων των Υδατικών Συστημάτων μίας ΛΑΠ
2. τα στοχευμένα συμπληρωματικά μέτρα, τα οποία εφαρμόζονται σε συγκεκριμένα ΕΥΣ/ΥΥΣ μία ΛΑΠ για την επίτευξη των στόχων της Οδηγίας ή τη μη υποβάθμιση της κατάστασής τους.

Στο Υδατικό Διαμέρισμα Ανατολικής Πελοποννήσου ΕΛ03 τέθηκαν σε διαβούλευση δέκα (10) οριζόντια συμπληρωματικά μέτρα, που διαχωρίζονται σε διοικητικά, μέτρα ελέγχου εκπομπών ρύπων, εκπαιδευτικά, και μέτρα έρευνας, ανάπτυξης και επίδειξης.

Στη λεκάνη απορροής οροπεδίου Τρίπολης (ΕΛ0330) προτάθηκε ένα (1) στοχευμένο συμπληρωματικό μέτρο, που αφορούσε στην εκτέλεση επιτόπου επιθεωρήσεων σε αδειοδοτημένες απολήψεις της τεχνητής λίμνης Τάκα.

Στη λεκάνη απορροής ρεμάτων Αργολικού Κόλπου (ΕΛ0331) τέθηκαν σε διαβούλευση δώδεκα (12) στοχευμένα συμπληρωματικά μέτρα που σχετίζονται με τα ακόλουθα:

- έλεγχοι τήρησης των περιβαλλοντικών όρων ρυπογόνων μονάδων
- καθορισμός και οριοθέτηση του μετώπου της παραλιακής υφαλμύρινης
- έλεγχοι σε υφιστάμενες υδροληψίες με υψηλές τιμές φυσικού υποβάθρου
- μελέτη για άρδευση των εκτάσεων της περιοχής της Λέρνης από τις πηγές του Αναβάλου, ώστε το καλής ποιότητας νερό της πηγής Λέρνης και των ανάντη αυτής γεωτρήσεων να διατίθεται για ύδρευση
- διερεύνηση της αντικατάστασης των αντλήσεων για ύδρευση και άρδευση από επιφανειακό νερό στο ΥΥΣ Τροιζηνίας
- διερευνητική παρακολούθηση των εκφορτίσεων των πηγών (Ανάβαλος, Κιβέρι, Κεφαλάρι, Λέρνη, Κρόη) και των απολήψεων ανάντη των πηγών Λέρνης
- σύνταξη μελέτης επικαιροποίησης των υφιστάμενων έργων και μελετών ύδρευσης και άρδευσης που συνδέονται με τις πηγές Αναβάλου, Λέρνης και Κεφαλαρίου
- περιορισμοί και προϋποθέσεις κατασκευής υδροληπτικών έργων σε 3 ΥΥΣ
- κατασκευή μονάδας αφαλάτωσης για την εξυπηρέτηση της ΔΕΥΑ Ερμιονίδας
- συνέχιση του προγράμματος τεχνητού εμπλουτισμού του ΥΥΣ Αργολικού Πεδίου
- σύνταξη μελέτης τεχνητού εμπλουτισμού για το ΥΥΣ Τροιζηνίας
- σύνταξη μελέτης τεχνητού εμπλουτισμού για το ΥΥΣ Άστρους.

Τέλος, στη λεκάνη απορροής Ευρώτα (ΕΛ0333) τέθηκαν σε διαβούλευση τα επτά (7) στοχευμένα συμπληρωματικά μέτρα που ακολουθούν:

- οικονομικές κυρώσεις σε παράνομες αμμοληψίες
- έλεγχοι τήρησης των περιβαλλοντικών όρων ρυπογόνων μονάδων
- διερευνητική παρακολούθηση ενός ΕΥΣ του ποταμού Ευρώτα και πρόταση μόνιμου πρωτοκόλλου παρακολούθησης στο ΥΥΣ Σκάλας
- έλεγχοι σε υφιστάμενες υδροληψίες με υψηλές τιμές φυσικού υποβάθρου
- επιτόπου επιθεωρήσεις σε αδειοδοτημένες απολήψεις

- σχεδιασμός κεντρικών μονάδων επεξεργασίας για τις ρυπογόνες μονάδες
- διερευνητική παρακολούθηση σε ΕΥΣ με κατώτερη της καλής κατάσταση, προκειμένου να διακριβωθεί η αιτία υποβάθμισής τους

Τέλος, παρουσιάστηκαν συνοπτικά στοιχεία του κόστους εφαρμογής του προγράμματος μέτρων στο Υδατικό Διαμέρισμα.

Το τελικό πρόγραμμα μέτρων για το Υδατικό Διαμέρισμα ΕΛ03 διαμορφώθηκε μετά την ολοκλήρωση της Διαβούλευσης, λαμβάνοντας υπόψη σχόλια και παρατηρήσεις που ελήφθησαν στο πλαίσιο διαβούλευσης τόσο του συγκεκριμένου ΥΔ όσο και των υπόλοιπων ΥΔ της χώρας. Η αναμόρφωση του προγράμματος μέτρων περιλαμβάνει:

- την κατάργηση ορισμένων μέτρων και εισαγωγή νέων
- την αναδιατύπωση συγκεκριμένων μέτρων σχετικά με την εξειδίκευση των περιορισμών και δράσεων που ορίζονται σε αυτά, αλλά και σχετικά με την αποσαφήνιση της χρησιμοποιούμενης ορολογίας
- την επικαιροποίηση ή και διόρθωση των φορέων υλοποίησης των μέτρων
- την οριστικοποίηση των επιφανειακών και υπογείων συστημάτων (ΕΥΣ, ΥΥΣ) για τα οποία προβλέπεται η λήψη συμπληρωματικών μέτρων
- την οριστικοποίηση του περιβαλλοντικού κόστους και του κόστους πόρου των προτεινόμενων μέτρων.

3.2.3 Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων

Στο πλαίσιο της διαβούλευσης παρουσιάστηκε και η Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΣΜΠΕ). Πρόκειται για το σημαντικότερο εργαλείο που βοηθά σε μια διαδικασία που περιγράφεται από την ευρωπαϊκή και την ελληνική νομοθεσία ως στρατηγική περιβαλλοντική εκτίμηση. Τα βασικά σημεία που εμπεριέχει είναι τα εξής:

- Στη ΣΜΠΕ εμπεριέχεται η περίληψη του ΣΔΛΑΠ με έμφαση σε θέματα που αφορούν την περιβαλλοντική διαχείριση (υφιστάμενη κατάσταση, περιγραφή υδατικών συστημάτων, περιβαλλοντικοί στόχοι και εξαιρέσεις).
- Εναλλακτικές λύσεις για τα μέτρα που εφαρμόζονται στα συστήματα και αξιολόγησή τους.
- Αξιολόγηση περιβαλλοντικών επιπτώσεων από συγκεκριμένα μέτρα και πρόταση γενικών μέτρων αντιμετώπισής τους.

3.2.4 Συνοπτικά στοιχεία ερωτημάτων/ παρεμβάσεων

Στο πλαίσιο της διαβούλευσης του Σχεδίου Διαχείρισης του Υδατικού Διαμερίσματος Ανατολικής Πελοποννήσου ΕΛ03:

- έγιναν 8 παρεμβάσεις δια ζώσης
- έγιναν 3 παρεμβάσεις διαδικτυακά
- συμπληρώθηκαν 3 ερωτηματολόγια
- εστάλησαν 5 έγγραφα παρατηρήσεων - προτάσεων μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου
- αναρτήθηκαν 2 σχόλια στην ειδικά διαμορφωμένη ιστοσελίδα της ΓΔΥ

Τέλος, στα πλαίσια της διαβούλευσης επί της ΣΜΠΕ συγκεντρώθηκαν 27 γνωμοδοτήσεις.

Αναλυτικότερα στοιχεία παρουσιάζονται στη συνέχεια.

Πίνακας 3-1 Παρεμβάσεις που έγιναν δια ζώσης κατά τη διάρκεια της Ημερίδας Διαβούλευσης του Υδατικού Διαμερίσματος Ανατολικής Πελοποννήσου ΕΛ03

α/α	Είδος παρέμβασης	Φορέας/ Φυσικό πρόσωπο	Όνομα Φορέα/ Ιδιότητα
1	Διαβούλευση - Παρέμβαση (δια ζώσης)	Φορέας	ΔΕΥΑ Ερμιονίδας (Πολιτικός Μηχανικός)
2	Διαβούλευση - Παρέμβαση (δια ζώσης)	Φορέας	ΔΕΥΑ Ερμιονίδας, (Πολιτικός Μηχανικός)
3	Διαβούλευση - Παρέμβαση (δια ζώσης)	Φυσικό Πρόσωπο	Ιδιώτης γεωλόγος
4	Διαβούλευση - Παρέμβαση (δια ζώσης)	Φορέας	Τμήμα Γεωλογίας/Ελληνική Αρχή Γεωλογικών και Μεταλλευτικών Ερευνών, Προϊστάμενος
5	Διαβούλευση - Παρέμβαση (δια ζώσης)	Φυσικό Πρόσωπο	Ιδιώτης γεωλόγος
6	Διαβούλευση - Παρέμβαση (δια ζώσης)	Φορέας	ΤΟΕΒ Ν. Τύρινθας, Υπάλληλος
7	Διαβούλευση - Παρέμβαση (δια ζώσης μαγνητ.)	Φορέας	Αναπλ. Προϊστάμενος ΔΥ Πελοποννήσου
8	Διαβούλευση - Παρέμβαση (δια ζώσης μαγνητ.)	Φυσικό Πρόσωπο	Ιδιώτης γεωλόγος

Πίνακας 3-2 Παρεμβάσεις που έγιναν διαδικτυακά κατά τη διάρκεια της Ημερίδας Διαβούλευσης του Υδατικού Διαμερίσματος Ανατολικής Πελοποννήσου ΕΛ03

α/α	Είδος παρέμβασης	Φορέας/ Φυσικό πρόσωπο	Όνομα Φορέα/ Ιδιότητα
1	Διαβούλευση - Παρέμβαση (διαδικτυακά)	Φορέας	Διεύθυνση Βιομηχανίας Ενέργειας και Φυσικών Πόρων, Αναπληρωτής Προϊστάμενος
2	Διαβούλευση - Παρέμβαση (διαδικτυακά)	Φυσικό Πρόσωπο	-

Στους συμμετέχοντες που παρακολούθησαν την Ημερίδα δια ζώσης, είτε πρόκειται για φυσικά πρόσωπα είτε για εκπροσώπους φορέων, δόθηκε η δυνατότητα να απαντήσουν σε σχετικά ερωτηματολόγια, μέσω τεχνολογίας QR code, η οποία υποστηρίχθηκε από τον Διοργανωτή με τη χρήση tablet εντός της αίθουσας, όπως φαίνονται στον παρακάτω Πίνακα.

Πίνακας 3-3 Συμπληρωμένα ερωτηματολόγια για το ΥΔ Ανατολικής Πελοποννήσου ΕΛ03

α/α	Φορέας/ Φυσικό πρόσωπο	Όνομα Φορέα/ Ιδιότητα
1	Φορέας	-
2	Φυσικό πρόσωπο	-
3	Φυσικό πρόσωπο	-

Πίνακας 3-4 Σχόλια που στάλθηκαν ηλεκτρονικά, στα πλαίσια της Διαβούλευσης του Υδατικού Διαμερίσματος Ανατολικής Πελοποννήσου ΕΛ03

α/α	Είδος παρέμβασης	Φορέας/ Φυσικό πρόσωπο	Όνομα Φορέα/ Ιδιότητα
1	Έγγραφο	Φυσικό Πρόσωπο	Ιδιώτης γεωλόγος
2	Έγγραφο	Φορέας	ΔΕΥΑ Ερμιονίδας
3	Έγγραφο	Φορέας	Ο.ΦΥ.ΠΕ.Κ.Α.
4	Έγγραφο	Φορέας	ΕΛΚΕΘΕ
5	Έγγραφο	Φυσικό Πρόσωπο	Ιδιώτης γεωλόγος

Πίνακας 3-5 Σχόλια που αναρτήθηκαν στο διαδίκτυο, στα πλαίσια της Διαβούλευσης του Υδατικού Διαμερίσματος Ανατολικής Πελοποννήσου ΕΛ03

α/α	Είδος παρέμβασης	Φορέας/ Φυσικό πρόσωπο	Όνομα Φορέα/ Ιδιότητα
1	Ιστοσελίδα ΥΠΕΝ	Φορέας	Ελληνική Οργάνωση Παραγωγών Υδατοκαλλιέργειας (ΕΛΟΠΥ)/ΑΡC S.A.)
2	Ιστοσελίδα ΥΠΕΝ	Φυσικό Πρόσωπο	-

Αναλυτικά στοιχεία των ερωτημάτων, σχολίων και παρεμβάσεων που έγιναν κατά τη Διαβούλευση του Σχεδίου Διαχείρισης του Υδατικού Διαμερίσματος Ανατολικής Πελοποννήσου ΕΛ03, αλλά και των γνωμοδοτήσεων επί της ΣΜΠΕ, μαζί με τις σχετικές απαντήσεις που δόθηκαν, παρουσιάζονται στο Κεφάλαιο που ακολουθεί.

4 ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ, ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΤΗΣ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ

Στην ημερίδα διαβούλευσης που πραγματοποιήθηκε για το παρόν ΥΔ ΕΛ03 στις 10 Νοεμβρίου 2023 στο Ναύπλιο και διαδικτυακά, συμμετείχαν 62 άτομα δια ζώσης και 41 άτομα διαδικτυακά με ονομαστική εγγραφή, ενώ μέσω διαδικτυακής προβολής παρακολούθησαν συνολικά την ημερίδα 634 άτομα.

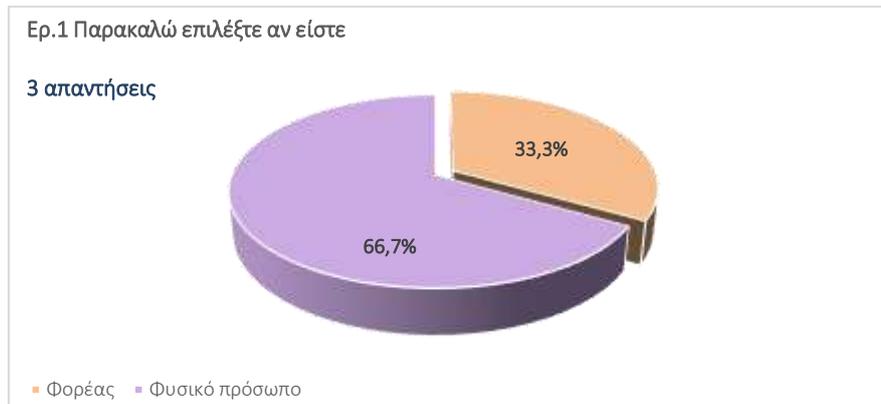
Στην πρώτη ενότητα του παρόντος κεφαλαίου γίνεται στατιστική ανάλυση των ερωτηματολογίων, στην δεύτερη δίνονται οι απαντήσεις στις ερωτήσεις/παρεμβάσεις και στην τρίτη ενότητα παρουσιάζονται οι γνωμοδοτήσεις επί της ΣΜΠΕ καθώς και οι απαντήσεις στα θέματα που τέθηκαν από αυτές.

4.1 Στατιστική ανάλυση ερωτηματολογίων

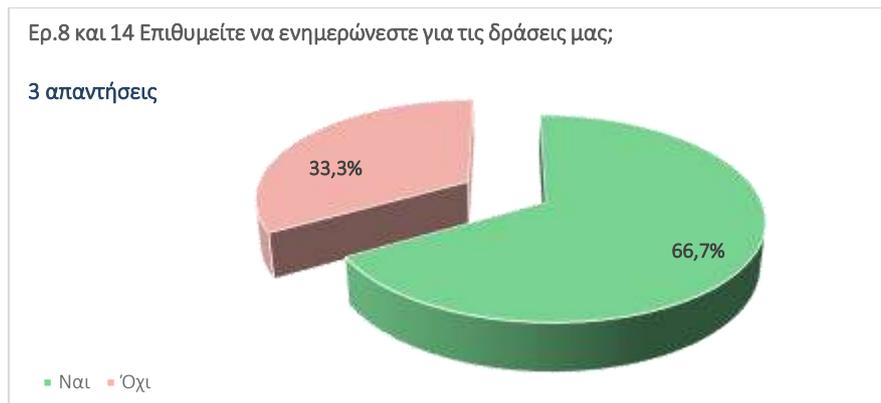
Κατά την ημερίδα, συμπληρώθηκαν 3 ερωτηματολόγια. Το έντυπο των ερωτηματολογίων παρατίθεται στο Παράρτημα ΙΙΙ. Ακολουθεί η ανάλυση των απαντήσεων που παρέχουν στατιστικά δεδομένα, όπως προέκυψαν από την αποδελτίωση των ερωτηματολογίων. Σημειώνεται ότι η αρίθμηση των ερωτήσεων αντιστοιχεί σε αυτή του ως άνω Παραρτήματος.

Προσωπικά στοιχεία - στοιχεία φυσικών προσώπων

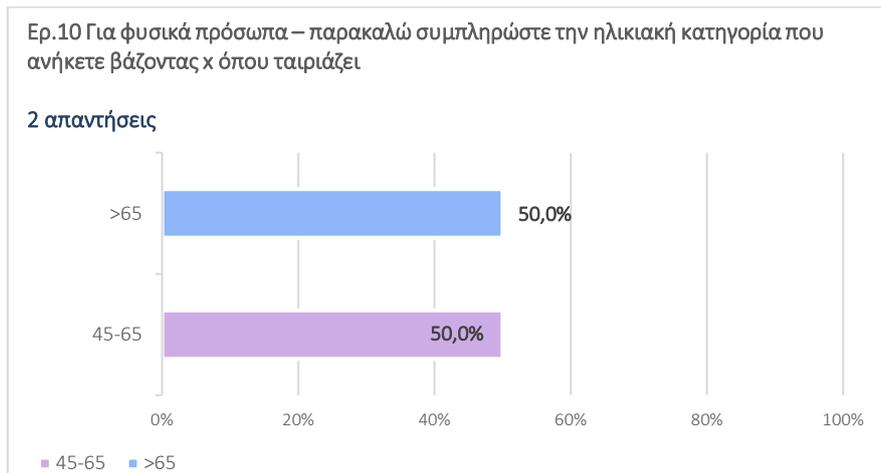
Ερώτηση 1

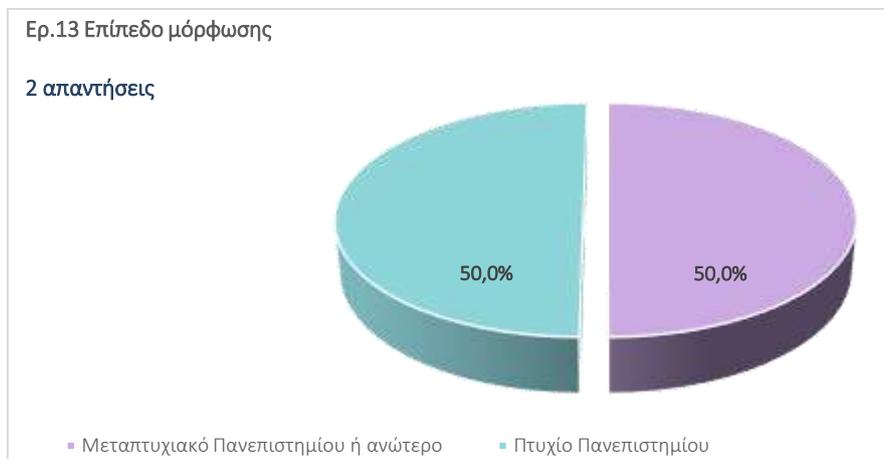
Ερώτηση 8 και 14

Ερώτηση 10

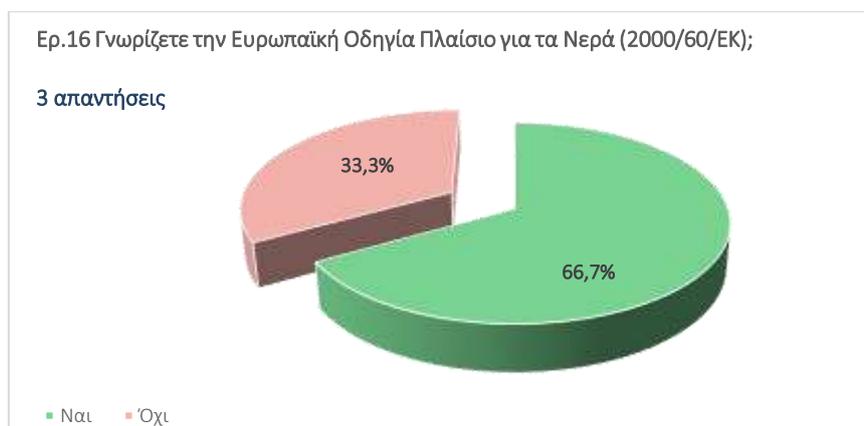

Ερώτηση 13

Ερωτήματα σχετικά με τη Διαβούλευση

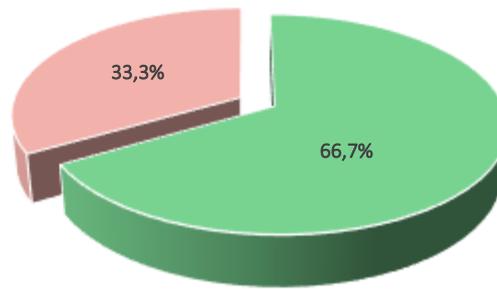
Ερώτηση 16

Ερώτηση 17

Ερ.17 Χρησιμοποιείτε την ιστοσελίδα της 2^{ης} Αναθεώρησης των Σχεδίων Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών (<http://wfdver.ypeka.gr/el/home-gr/>);

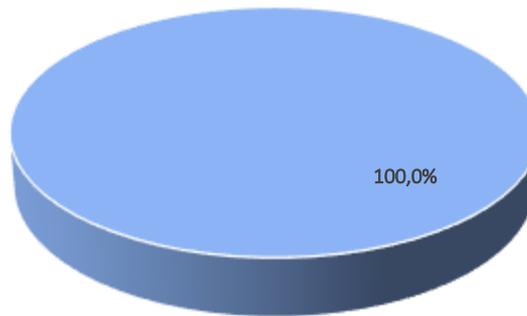
3 απαντήσεις

Ερώτηση 18

Ερ.18 Πόσο συχνά χρησιμοποιείτε την ιστοσελίδα της 2^{ης} Αναθεώρησης;

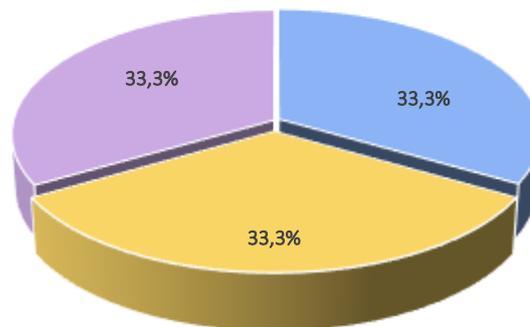
2 απαντήσεις

Ερώτηση 20

Ερ.20 Πώς ενημερωθήκατε για τη διαβούλευση του Προσχεδίου της 2^{ης} Αναθεώρησης του Σχεδίου Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών;

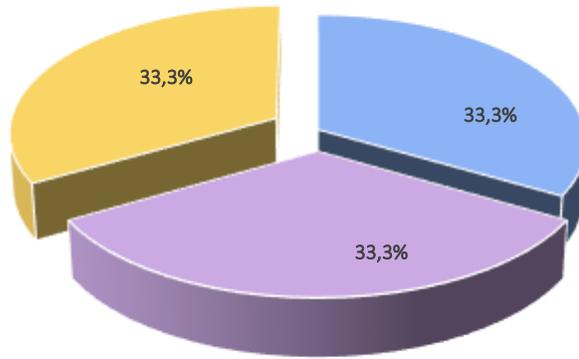
3 απαντήσεις

Ερώτηση 21

Ερ.21 Ποιός θεωρείτε ότι είναι ο πιο αποτελεσματικός τρόπος ενημέρωσής σας για διαδικασίες διαβουλεύσεων;

3 απαντήσεις

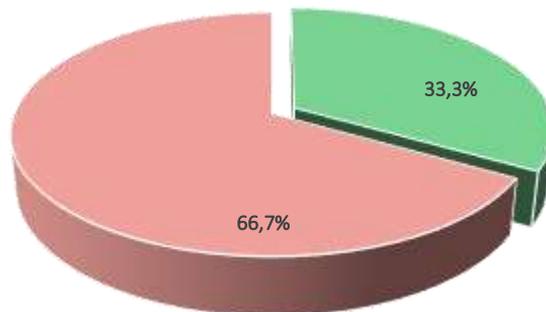

■ Ανάρτηση πληροφοριών στη σχετική ιστοσελίδα ■ Αποστολή πληροφοριών μέσω email
■ Συνδυασμός όλων των παραπάνω

Ερώτηση 22

Ερ.22 Είχατε λάβει μέρος στην διαβούλευση της 1^{ης} Αναθεώρησης των Σχεδίων Διαχείρισης;

3 απαντήσεις

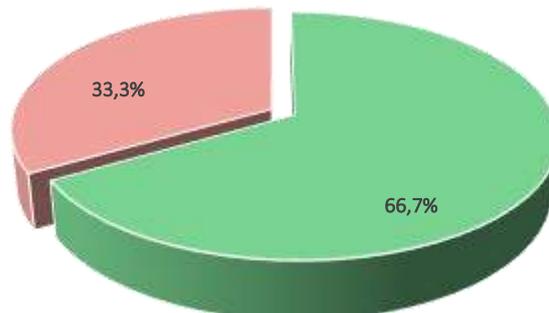
■ Ναι ■ Όχι

Ερωτήματα σχετικά με τη Διαχείριση Υδάτων

Ερώτηση 24

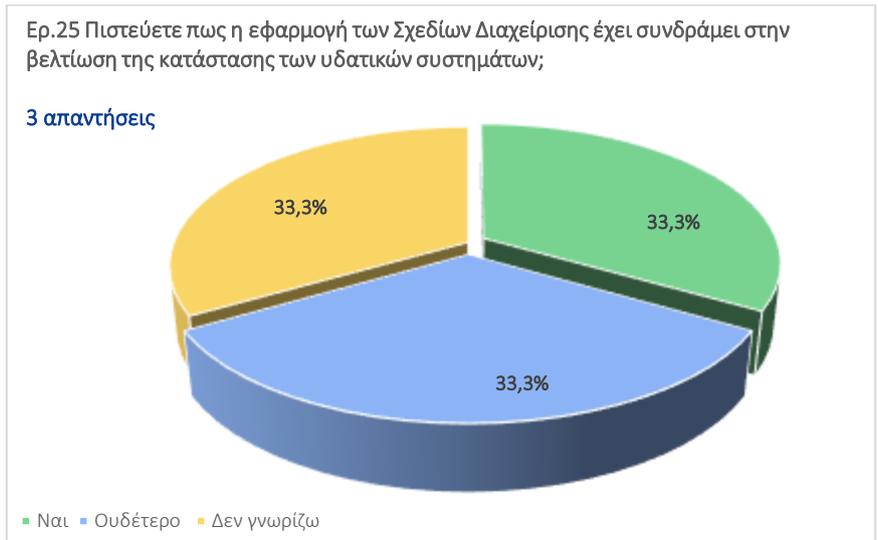
Ερ.24 Γνωρίζετε το εγκεκριμένο Σχέδιο Διαχείρισης που εφαρμόζεται στην περιοχή σας;

3 απαντήσεις

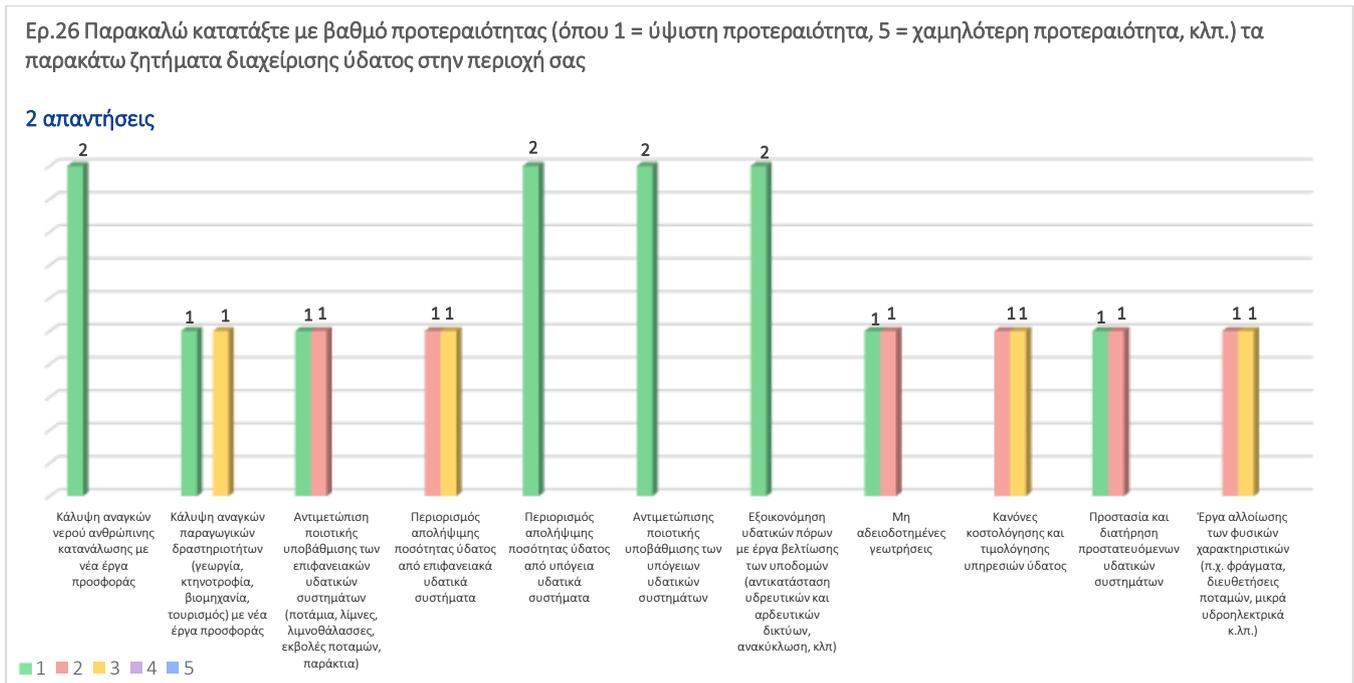

■ Ναι ■ Όχι

Ερώτηση 25

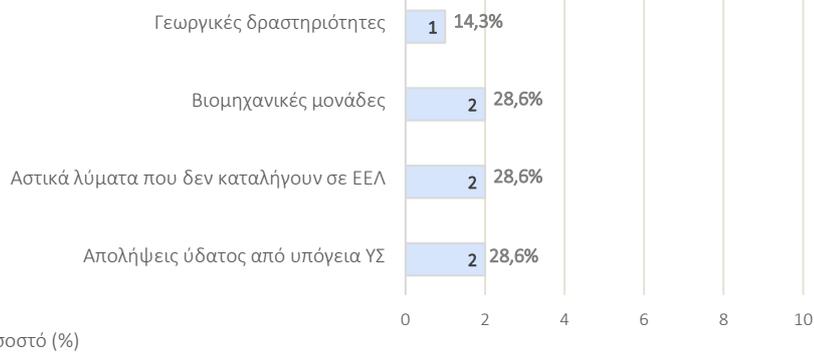
Ερώτηση 26

Ερώτηση 27

Ερ.27 Ποιες από τις παρακάτω κατηγορίες πιέσεων θεωρείτε ότι συμβάλλουν περισσότερο στην υποβάθμιση της κατάστασης των υδατικών συστημάτων της περιοχής σας;

2 απαντήσεις

Ερώτηση 28

Ερ.28 Γνωρίζετε περιπτώσεις όπου οι ανάγκες σε νερό δεν ικανοποιούνται λόγω ποιοτικής ή ποσοτικής υποβάθμισης; (Παρακαλώ αναφέρετε)

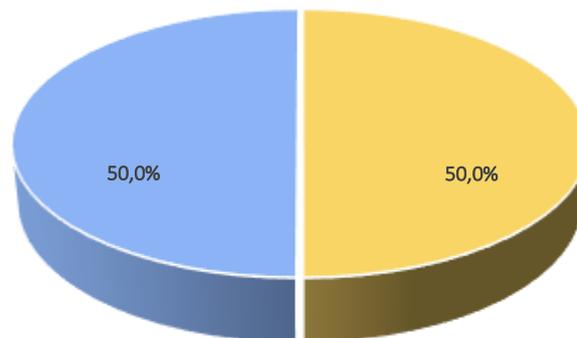
2 απαντήσεις

Ερώτηση 29

Ερ.29 Πιστεύετε ότι η ποιοτική κατάσταση των επιφανειακών υδατικών συστημάτων όπως παρουσιάζεται στο Προσχέδιο, ανταποκρίνεται στην πραγματικότητα;

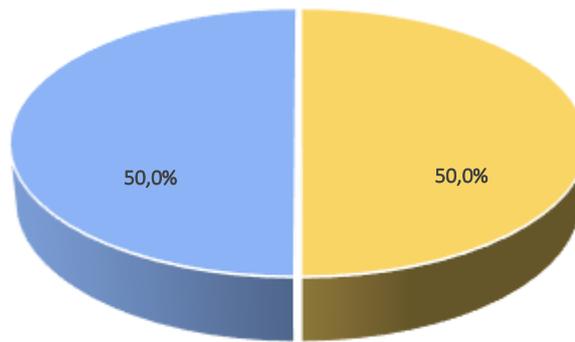
2 απαντήσεις

Ερώτηση 30

Ερ.29 Πιστεύετε ότι η ποιοτική κατάσταση των υπόγειων υδατικών συστημάτων όπως παρουσιάζεται στο Προσχέδιο, ανταποκρίνεται στην πραγματικότητα;

2 απαντήσεις

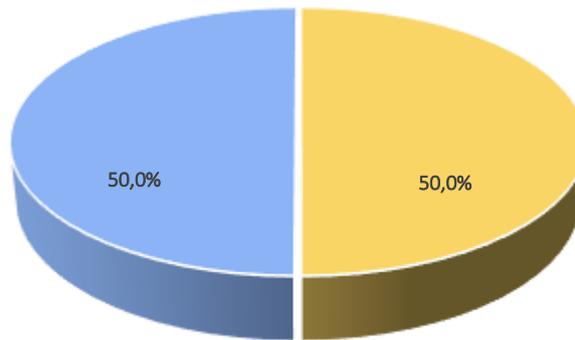

■ Ουδέτερο ■ Δεν γνωρίζω, δεν έχω μελετήσει αλλά με ενδιαφέρει

Ερώτηση 31

Ερ.31 Πιστεύετε ότι η ποσοτική κατάσταση των υπόγειων υδατικών συστημάτων όπως παρουσιάζεται στο Προσχέδιο, ανταποκρίνεται στην πραγματικότητα;

2 απαντήσεις

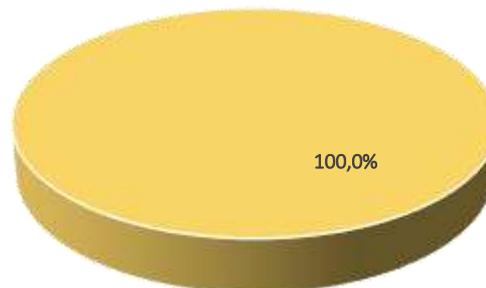

■ Ουδέτερο ■ Δεν γνωρίζω, δεν έχω μελετήσει αλλά με ενδιαφέρει

Ερώτηση 32

Ερ.32 Συμφωνείτε με τους περιβαλλοντικούς στόχους και τις προτεινόμενες εξαιρέσεις, όπως παρουσιάζονται στο Προσχέδιο;

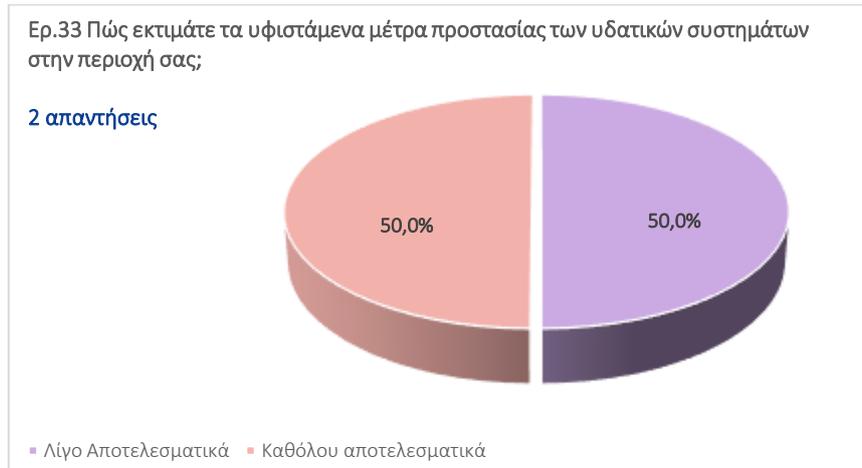
2 απαντήσεις

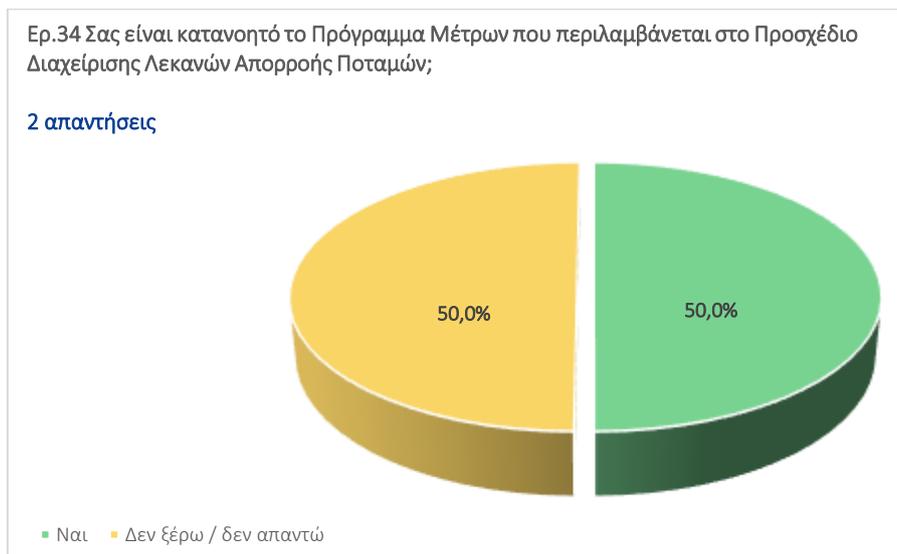
■ Δεν ξέρω/δεν απαντώ

Ερωτήματα σχετικά με το Πρόγραμμα Μέτρων

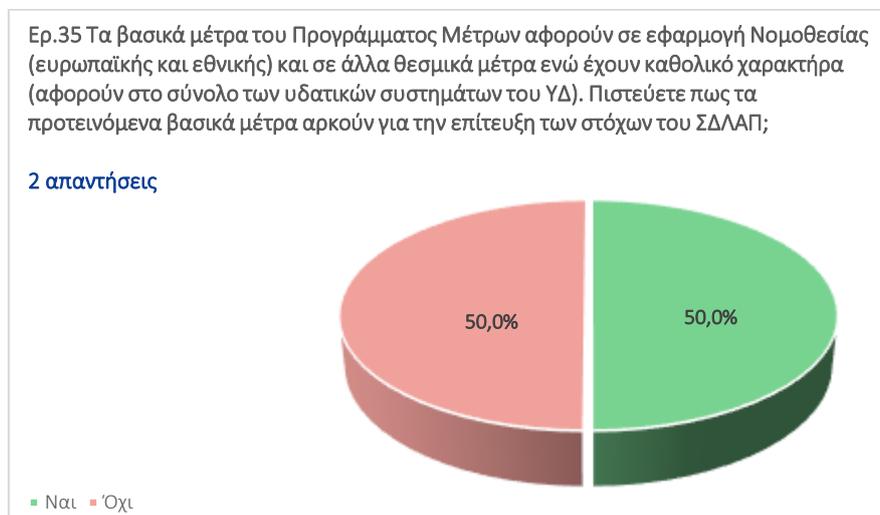
Ερώτηση 33

Ερώτηση 34

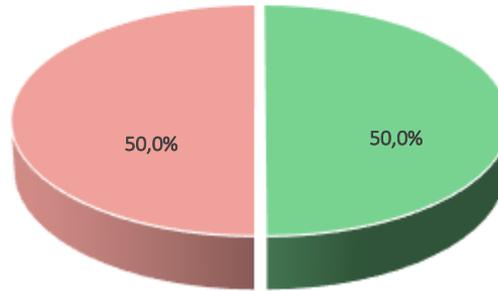
Ερώτηση 35

Ερώτηση 37

Ερ.37 Τα συμπληρωματικά μέτρα του Προγράμματος Μέτρων αφορούν σε συγκεκριμένες προτάσεις/δράσεις ανά υδατικό σύστημα, με βάση τις αναγνωρισμένες πιέσεις. Πιστεύετε πως τα προτεινόμενα συμπληρωματικά μέτρα αρκούν για την επίτευξη των στόχων του ΣΔΛΑΠ;

2 απαντήσεις

■ Ναι ■ Όχι

Ερώτηση 38

Ερ.38 Με ποιά από τα παρακάτω προτεινόμενα μέτρα συμφωνείτε και με ποιά διαφωνείτε;

2 απαντήσεις

- Διασφάλιση της οικολογικής παροχής σε όλα τα υφιστάμενα φράγματα και ταμειυτήρες άσχετα από τη χρήση τους (παραγωγή ενέργειας, παροχή νερού άρδευσης, παροχή νερού ύδρευσης) 2
- Εκσυγχρονισμός νομοθετικού πλαισίου ΓΟΕΒ-ΤΟΕΒ και διατήρησή τους 2
- Σταδιακή, επιλεκτική μετατροπή συμβατικών καλλιεργειών σε βιολογικές 2
- Μείωση αριθμού ΔΕΥΑ μέσω μείωσης του αριθμού τους και επέκτασης των ορίων αρμοδιότητά τους 1 1
- Εξορθολογισμός της κοστολόγησης του νερού άρδευσης και εφαρμογή πολιτικών τιμολόγησης που ενισχύουν τα επίπεδα ανάκτησης κόστους του νερού άρδευσης 1 1
- Εξορθολογισμός της κοστολόγησης του νερού ύδρευσης και εφαρμογή πολιτικών τιμολόγησης που εξασφαλίζουν την πλήρη ανάκτηση του κόστους του νερού ύδρευσης 1 1
- Έλεγχος απολήψεων υπογείων νερών με πρώτο βήμα την καταγραφή των αντλούμενων ποσοτήτων μέσω υδρομετρητών στις μεγάλες απολήψεις ύδρευσης και βιομηχανίας και στα συλλογικά... 2
- Εντατικοποίηση ελέγχων για παράνομες γεωτρήσεις και επιβολή προστίμων 2
- Εντατικοποίηση ελέγχων για μη αδειοδοτημένες απολήψεις από ποτάμια και λίμνες και επιβολή προστίμων 2
- Εντατικοποίηση ελέγχων για την τήρηση αποφάσεων έγκρισης περιβαλλοντικών όρων σε ότι αφορά όρια εκπομπών σε υδάτινους αποδέκτες (ποτάμια, λίμνες, θάλασσα) και επιβολή προστίμων 2
- Υιοθέτηση αυστηρότερων ορίων ποιότητας σε ποτάμια και λίμνες που απαιτούν πιθανώς καλύτερη επεξεργασία λυμάτων 2
- Πρωώθηση και υλοποίηση έργων διαχείρισης και ασφαλούς διάθεσης υλός από εγκαταστάσεις επεξεργασίας λυμάτων 2

■ Συμφωνώ ■ Διαφωνώ

Ερώτηση 39

Ερ.39 Το επιπλέον κόστος που προκύπτει από την εφαρμογή του προγράμματος μέτρων, επιβαρύνει, κατά περίπτωση, τους χρήστες. Θα δεχόσασταν να καλύψετε μέρος αυτού;

2 απαντήσεις

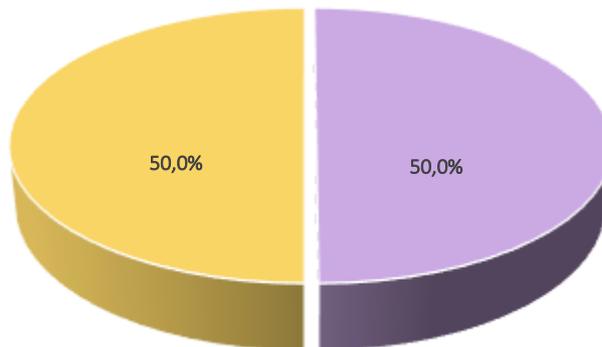

- Ναι, εάν η συνολική επιβάρυνση του λογαριασμού μου δεν υπερβαίνει το 15%
- Όχι

Ερώτηση 40

Ερ.40 Πιστεύετε πως τα προτεινόμενα μέτρα προστασίας των υδατικών συστημάτων που περιλαμβάνονται στο Προσχέδιο καλύπτουν στο σύνολό τους τις ανάγκες της περιοχής σας;

2 απαντήσεις

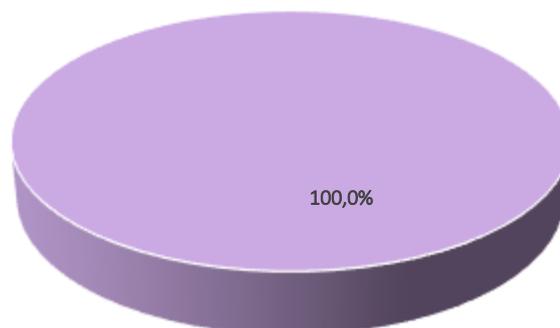
- Ικανοποιητικά
- Δεν ξέρω / δεν απαντώ

Ερωτήματα σχετικά με το Προσχέδιο της 2^{ης} Αναθεώρησης ΣΔΛΑΠ

Ερώτηση 42

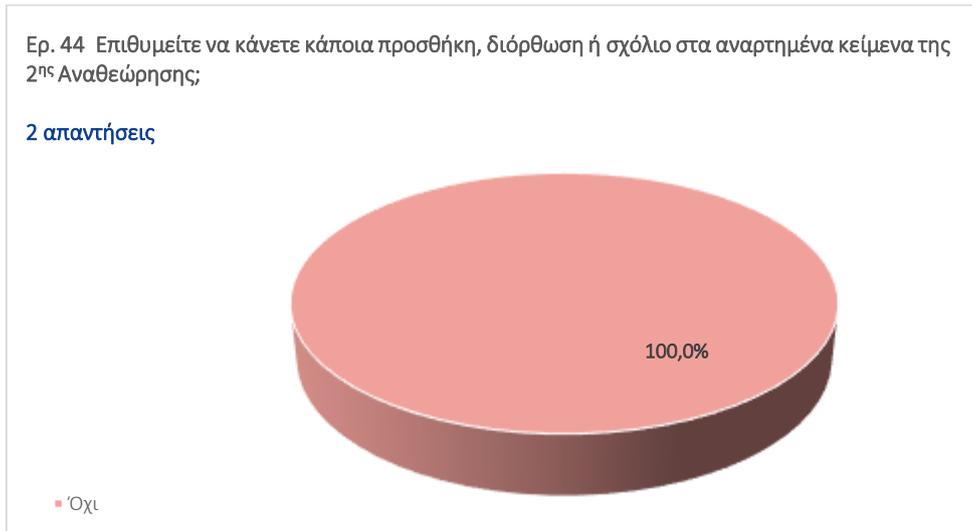
Ερ.42 Σε ποιο βαθμό πιστεύετε ότι το παρόν Προσχέδιο Διαχείρισης εντοπίζει και προσεγγίζει κύρια ζητήματα/θέματα διαχείρισης των νερών στην περιοχή σας;

2 απαντήσεις

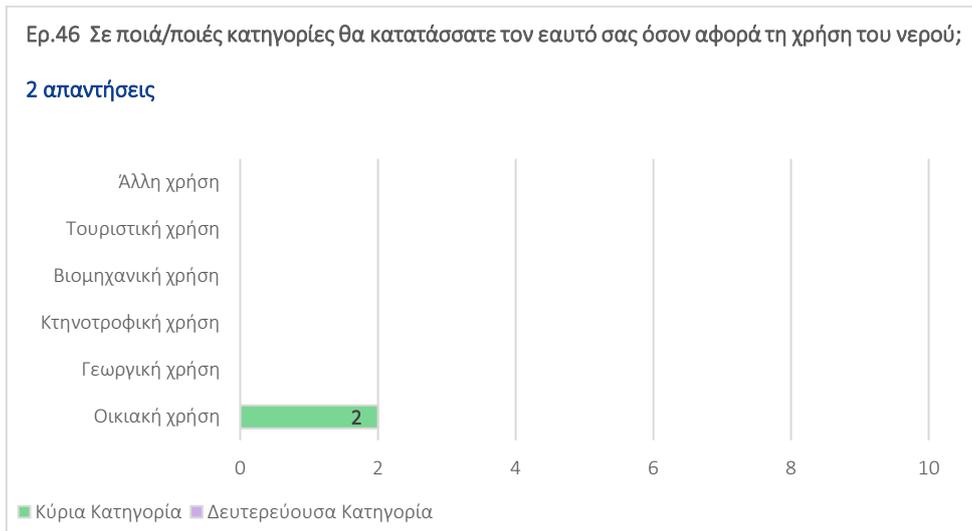

- Ικανοποιητικά

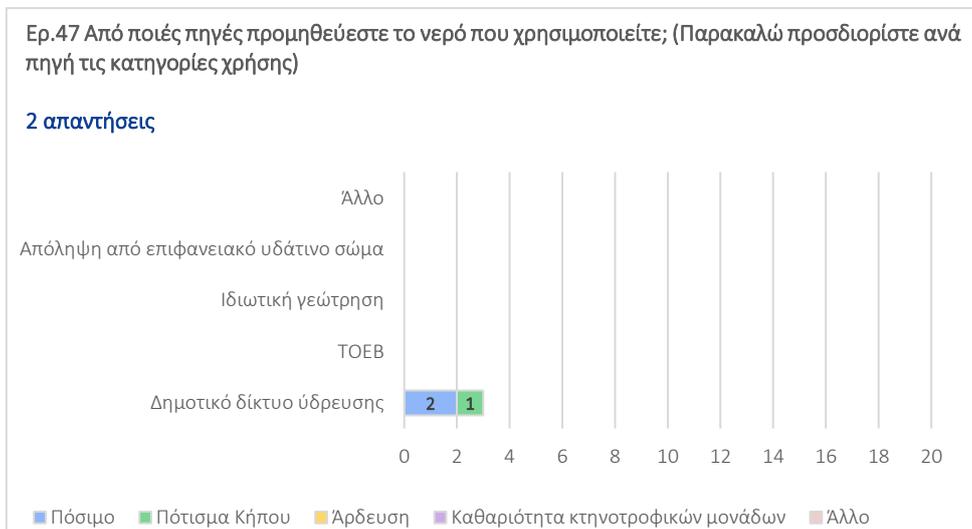
Ερώτηση 44

Ερώτηση 46

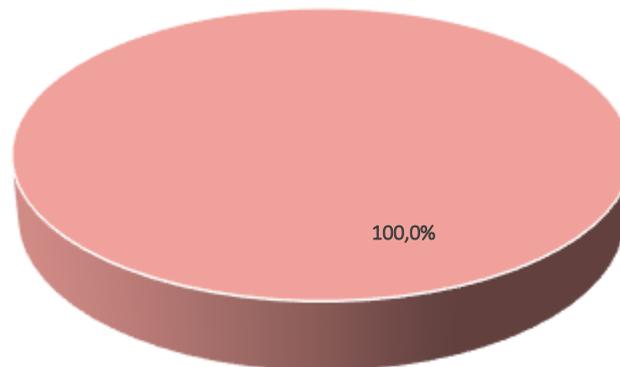
Ερώτηση 47

Ερώτηση 48

Ερ.48 Πιστεύετε ότι το τίμημα για το νερό που καταναλώνετε για την άσκηση της επαγγελματικής σας δραστηριότητας είναι:

2 απαντήσεις

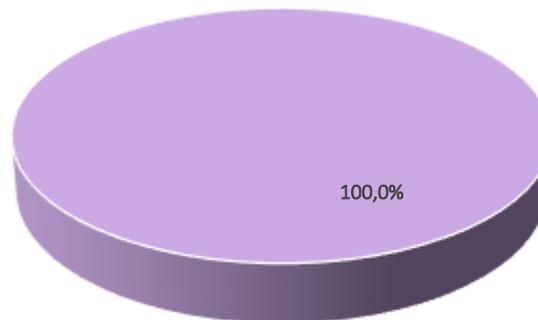

Den πληρώνω καθόλου

Ερώτηση 49

Ερ.49 Θεωρείτε ότι αποδίδετε στο νερό το σεβασμό που του αναλογεί ως ένας πολύτιμος φυσικός πόρος δύσκολα ανανεώσιμος; Ποιά φράση σας εκφράζει καλύτερα;

2 απαντήσεις

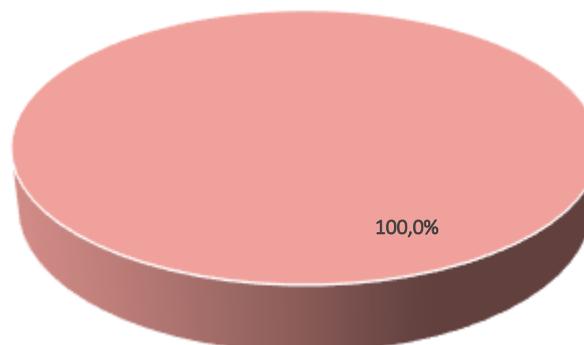

Ελέγχω τη χρήση του στο σπίτι και στη δουλειά μου και εφαρμόζω πρακτικές οικονομίας.

Ερώτηση 50

Ερ.50 Έχετε κάποιο άλλο σχόλιο σε σχέση με τα ανωτέρω ζητήματα το οποίο δεν έχετε αναφέρει;

2 απαντήσεις

Όχι

4.2 Απαντήσεις επί των ερωτήσεων/ παρεμβάσεων

4.2.1 Απαντήσεις επί των ερωτήσεων/ παρεμβάσεων που έγιναν δια ζώσης κατά τη διάρκεια της Ημερίδας Διαβούλευσης

Οι προφορικές παρεμβάσεις που έγιναν κατά τη διάρκεια της Ημερίδας Διαβούλευσης παρουσιάζονται παρακάτω, μαζί με τις σχετικές απαντήσεις στα ερωτήματα.

Παρέμβαση 1 (δια ζώσης) – ΔΕΥΑ Ερμιονίδας

Η παρέμβαση έγινε από εκπρόσωπο της ΔΕΥΑ Ερμιονίδας, αλλά δεν καταγράφηκε στην κάμερα λόγω διακοπής ρεύματος. Έχει αποσταλεί και γραπτώς (δίδεται σε επόμενη παράγραφο).

Παρέμβαση 2 (δια ζώσης) – ΔΕΥΑ Ερμιονίδας

Επόμενη παρέμβαση έκανε δεύτερος εκπρόσωπος της ΔΕΥΑ Ερμιονίδας.

«Να χαιρετήσω όλους σήμερα εδώ, σε αυτή την Ημερίδα, τόσο τους εξαιρετικούς επιστήμονες όσο και τους συμμετέχοντες τους υπόλοιπους, από τις Υπηρεσίες. Όπως παρακολουθήσατε όσοι δώσατε βάση, η Ερμιονίδα είναι η περιοχή η οποία πάντα σχεδόν είναι στο κόκκινο. Σχεδόν σε όλα υπάρχει πρόβλημα. Έχουμε περιοχές τις οποίες δυστυχώς τις υδροδοτούμε με νερό το οποίο αγγίζει τις 14.000 μονάδες, καταλαβαίνετε τι σημαίνει αυτό για ένα νοικοκυριό, για έναν οργανισμό.»

Το νερό είναι πηγή ζωής. Εμείς στην Ερμιονίδα είμαστε στο σημείο που δεν έχουμε πλέον κανένα άλλο περιθώριο. Η 2η Αναθεώρηση του ΣΔΛΑΠ αποτελεί για εμάς ένα εργαλείο το οποίο θα το αποκαλέσω εγώ "Ευαγγέλιο" για να μπορέσουμε να ανταποκριθούμε στις προκλήσεις του μέλλοντος, οι οποίες είναι πάρα πολλές και πολύ μεγάλες. Θεωρώ, και για αυτό πήρα σήμερα το λόγο εδώ, ότι οι έλεγχοι οι οποίοι πρέπει να προβλεφθούν και να είναι οριζόντιοι ή κάθετοι, όπως μπορεί ο καθένας ή θέλει να τους πει, είναι πολύ σημαντικοί, γιατί σε μία περιοχή πολύ μικρή με εκατοντάδες γεωτρήσεις και ένα τόσο άσχημα ποιοτικά νερό, καταλαβαίνετε ότι το πρόβλημα είναι τεράστιο. Επίσης, η προστασία των κοινοτικών υδροληψιών, η προστασία των πηγών που απευθύνονται στο σύνολο, στους πολίτες, πρέπει και αυτή να διασφαλιστεί με διάφορους τρόπους, τους οποίους σαφώς και οι επιστήμονες θα τους καταθέσουν. Και επίσης αν και εφόσον υπάρχουν υδροληψίες οι οποίες εκμεταλλεύονται εμπορικά από κάποιους, νόμιμα είτε παράνομα, θα σταθούμε τώρα στο νόμιμο, είναι πολύ μεγάλο κεφάλαιο αυτό... Τέλος, λοιπόν, όσοι εκμεταλλεύονται αυτό το αγαθό όπως γίνεται και με τις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας, θα πρέπει να καταβάλουν κάποιο αντίτιμο στον οικείο ΟΤΑ, στον οικείο Φορέα για να μπορέσει να βελτιώσει τις υποδομές και τις ανάγκες που προκύπτουν γύρω από αυτό το αντικείμενο; Κάπως έτσι... Διαπιστώσεις, παρατηρήσεις... Σας ευχαριστώ πολύ. Σας ευχαριστώ όλους.»

Παρεμβάσεις 1 και 2 (δια ζώσης) – Απαντήσεις

Απάντηση στις παρεμβάσεις 1 και 2 έδωσε ο Συντονιστής της Κοινοπραξίας, ο οποίος ανέφερε τα εξής:

«Ευχαριστούμε τους συναδέλφους, την κυρία Μερεμέτη, τον κ. Μπίμπα. Λοιπόν, να απαντήσω στα γρήγορα αλλά δεν ξέρω όμως αν είμαι ο αρμόδιος ή αυτός που μπορεί να σας απαντήσει σε αυτούς προβληματισμούς, ιδίως στο θέμα του πώς υλοποιούνται τα μέτρα, πώς βρίσκω χρηματοδότηση... Δεν έχω προσωπικό, δεν έχω μέσα... Είναι εμάς σοβαρά θέματα, τα έχουμε ακούσει και σε άλλες Διαβουλεύσεις, και να πω, τα είπε και ο κύριος Γκαργκάσουλας στην έναρξη ως αρμόδια Υπηρεσία για τη διαχείριση των υδάτων, θεσμικά, δηλαδή σε γενικό επίπεδο. Συνεπώς, δεν ξέρω αν μπορώ κύριε Παπασπυρόπουλε να απαντήσω εγώ αυτή την ερώτηση. Άλλοι πάντως φορείς έχουν βρει κάποιες απαντήσεις, δεν ξέρω πώς μπορείτε να τους βοηθήσετε εσείς ή ποιος μπορεί να τους βοηθήσει να βρουν αυτόν το δρόμο. Οκ;»

Στη συνέχεια, στέλεχος της Δ/νσης Σχεδιασμού και Διαχείρισης, εκ μέρους της Γενικής Διεύθυνσης Υδάτων, απάντησε ως εξής:

«Καταρχήν ευχαριστούμε για την τοποθέτηση, νομίζω ότι όλοι αντιλαμβανόμαστε προβλήματα που έχει η Πελοπόννησος από τα δυτικά προς τα ανατολικά γιατί μειώνονται οι βροχοπτώσεις. Από την άλλη πλευρά όμως, στο Σχέδιο Διαχείρισης, δυστυχώς, δεν μπορούμε να μπούμε στη λεπτομέρεια της χρηματοδότησης

του κάθε μέτρου. Δηλαδή από πού θα εξευρευθούν οι πόροι, δεδομένου ότι η εμπειρία μας έχει δείξει μέχρι τώρα ότι πολλά μέτρα έχουν χρηματοδοτηθεί από διαφορετικούς πόρους και δεν γίνεται εμείς να δεσμεύσουμε, να το πω έτσι απλά, μέτρα με πόρους και διαδρόμους χρηματοδότησης. Από την άλλη πλευρά, αυτό που είπατε για τις παράνομες... εμπορία... δεν ξέρω ακριβώς πώς το χαρακτηρίσατε, δεν σας άκουγα για να είμαι ειλικρινής, αυτό δεν υφίσταται. Δεν υπάρχει λόγος συζήτησης για αυτό. Δηλαδή τι θέλω να πω. Εφόσον, αν γίνεται, είναι παράνομο, ας πάμε στις διαδικασίες που πρέπει να πάμε άμα είναι κάτι παράνομο. Δεν υφίσταται εμπορία νερού από ιδιώτες με τον τρόπο που το θέσατε. Όταν λέω ότι δεν υφίσταται θεσμικά εμπορία νερού, με τον τρόπο που το θέσατε. Δεν υπάρχει δηλαδή αγορά νερού όπως το θέσατε. Αν κάτι τέτοιο συμβαίνει παράτυπα, παράνομα, νομίζω ότι πρέπει να το αναδείξουμε και να το περιστεύουμε. Λοιπόν, ναι. Δώστε μου λίγο χρόνο ... Από το '14 και μετά που έχει γίνει μια εντατική προσπάθεια, με πάρα πολλούς τρόπους, επιτυχημένους πλήρως ή εν μέρει επιτυχημένους, και συνεχίζεται αυτή η προσπάθεια προκειμένου να έχουμε συστηματική καταγραφή των σημείων υδροληψίας και προκειμένου αυτά τα σημεία σε δεύτερο χρόνο να αδειοδοτηθούν, δεν υπάρχει δυνατότητα να λέμε σήμερα μιλώντας ότι κάποιος λειτούργει/εμπορεύεται νερό κατά το δοκούν και αυτό το πράγμα το συζητάμε δημόσια. Εννοώ το δεχόμαστε δημόσια στη συζήτηση. Πρέπει να βρούμε κάποια λύση σοβαρότερη για αυτό, που δεν τη βρίσκει το σχέδιο. Δεν θα προτείνει το σχέδιο τις παράνομες γεωτρήσεις εφόσον έχουμε την ΚΥΑ που λειτουργεί για τις αδειοδοτήσεις των γεωτρήσεων, πώς θα τις περιορίσουμε. Δηλαδή δεν μπορούμε να βγάλουμε ένα μέτρο που λέει "Απαγορεύεται η εμπορία νερού τη στιγμή που για να έχεις υδροληψία και να έχεις χρήση ύδατος πρέπει να έχεις συγκεκριμένη άδεια όχι για εμπορία για χρήση ύδατος, επαναλαμβάνω, υπάρχει τεράστια απόσταση. Είναι η μέρα με τη νύχτα. Θέλω να πω λοιπόν ότι αυτά τα ζητήματα δεν μπορούμε να τα αντιμετωπίσουμε στο πλαίσιο ενός σχεδίου σαν καταστολή, να το πω έτσι απλά.»

«Επανέρχομαι στο κομμάτι της χρηματοδότησης όμως, και της υποστελέχωσης, και μετά από 11 διαβουλεύσεις σε όλη την Ελλάδα στις οποίες πολλοί από εμάς, από το Υπουργείο έχουμε παρευρεθεί, και τις περισσότερες παρακολουθούμε το απόγευμα ή το βράδυ με την ησυχία μας για να δούμε ποια σημεία είναι τα καίρια, υπάρχουν πόροι και για χρηματοδότηση. Έχω πολλά παραδείγματα να σας πω ανά την Ελλάδα, χρειάζεται μία καλύτερη οργάνωση, και η πόροι αυτοί είναι ανεξάντλητοι πολλές φορές και δεν το αντιλαμβανόμαστε. Και εμείς στο Υπουργείο πρόσφατα χρηματοδοτήσαμε δράσεις ανά την Ελλάδα, με μεγάλα ποσά, σε κάποιο πακέτο από το Ταμείο Ανάκαμψης. Θα ξαναδοθεί αυτή η δυνατότητα θεωρώ στα χρόνια που έρχονται και από το νέο ΕΣΠΑ και από το Ταμείο Ανάκαμψης, αρκεί να είμαστε λίγο πιο οργανωμένοι και λίγο πιο ώριμοι στο κομμάτι των μελετών, στο οποίο και σε αυτό αντιλαμβανόμαστε ότι υπάρχει ζήτημα από την έλλειψη κόσμου. Υπάρχει όμως η δυνατότητα αν θέλετε να βοηθηθείτε από ανώτερο βαθμό.»

Παρέμβαση 3 (δια ζώσης) – Ιδιώτης γεωλόγος

Επόμενη παρέμβαση έγινε από Ιδιώτη γεωλόγο, ο οποίος ανέφερε τα εξής:

«Γεια σας και από μένα ονομάζομαι Νίκος Καραλέμας, είμαι Γεωλόγος, ιδιώτης μελετητής, και δραστηριοποιούμαι κυρίως στην περιοχή της Λακωνίας. Καταρχάς θα ήθελα να τονίσω ότι όλες αυτές οι βάσεις δεδομένων θα θέλαμε να είναι κάπως διαθέσιμες στο ευρύ κοινό και σε εμάς, βέβαια. Πέρα από αυτό, θα ήθελα να μιλήσω σχετικά με την περίπτωση της αντικατάστασης γεωτρήσεων σε περιοχές που είναι κόκκινες ποσοτικά. Όπως ξέρουμε και από την ΚΥΑ του '14, σε αυτές τις περιπτώσεις υπάρχει ο περιορισμός των τεχνικών χαρακτηριστικών της γεώτρησης. Με λίγα λόγια. Σου λέει ότι: «είχες μια γεώτρηση στα 100 μέτρα, θα κάνεις δίπλα μία άλλη γεώτρηση στα 100 μέτρα». Πράγμα το οποίο είναι ανούσιο, γιατί κυρίως είμαστε οι γεωτρήσεις αυτές έχουν μείνει από νερό. Όμως μιλάμε για κάποιες για κάποιες χρήσεις οι οποίες είναι καταγεγραμμένες στα διαχειριστικά, είναι υφιστάμενες. Δεν λέμε να αυξήσουμε την ποσότητα αυτή, όμως είναι κάποια ανελαστική ανάγκη. Δηλαδή όταν ο άλλος έχει 100-150 στρέμματα και ποτίζει από μία γεώτρηση και μείνει, κακά τα ψέματα θα τρυπήσει παρακάτω. Και καλό είναι να το ξέρουμε, πιστεύω. Οπότε πιστεύω ότι σε αυτό το θέμα πρέπει να δοθεί μία λύση και να μπορούμε να κάνουμε αντικατάσταση των γεωτρήσεων, ανεξαρτήτως βάθους. Πάντα ποτίζοντας τις ίδιες ποσότητες. Δεν λέω εγώ να αυξηθούν οι ποσότητες, ούτε τα χωράφια που θα ποτίζονται.

«Και ένα δεύτερο θέμα θέλω να θέσω, προσπαθώ λίγο γρήγορα, είναι το εξής: Το θέμα των ειδικών υδρογεωλογικών μελετών, οι οποίες προτείνονται κατά κόρον σε πολλές περιπτώσεις. Δηλαδή σε πολλές περιπτώσεις προτείνεται να γίνει μία ειδική υδρογεωλογική Μελέτη. Μάλιστα αναφέρεται ότι, να πάρουμε στοιχεία από τις γεωτρήσεις σε ακτίνα 500 μέτρων. Και αυτό το βλέπω λίγο ανέφικτο γιατί αυτά τα στοιχεία

πώς θα τα πάρουμε; Αν τα ζητήσουμε από τη Διεύθυνση Υδάτων απλά δεν υπάρχουν, δεν νομίζω ότι έχω άδικο. Αν εγώ ως ιδιώτης ή ο ιδιώτης που θέλει να κάνει τη γεώτρηση, το οποίο έργο, απευθυνθεί σε εμένα και εγώ ως ιδιώτης μπω σε ξένη περιουσία είναι παράνομο. Ακόμα κι αν μπω, το να πάω και να πάρω δείγμα από την ξένη γεώτρηση, να μετρήσω στάθμη που στο 99% δεν γίνεται, δεν είναι εφικτό και να καταφέρω να κάνω όλη αυτή τη διαδικασία και να την παρουσιάσω, μπορεί άνετα κάποιος που θα την ελέγξει να μου πει "εσύ είσαι ιδιώτης και τα μαγείρευες όπως ήθελες για να πετύχεις το αποτέλεσμα σου". Οπότε με αυτό πιστεύω εγώ, καταλήγω, ότι οι ειδικές υδρογεωλογικές μελέτες δεν μπορούν να χρηματοδοτούνται από ιδιώτες και πρέπει να γίνονται υπό την αιγίδα κάποιου οργανισμού, κάποιου φορέα. Θέλετε να είναι Δήμος, Περιφέρεια, Διεύθυνση Υδάτων ... πάντως όχι ότι κάποιος ιδιώτης να προσπαθεί να κάνει κάποιο έργο και να κάνει ειδική υδρογεωλογική. Τέλος, αν κάποιος ιδιώτης κάνει τελικά μία ειδική υδρογεωλογική Μελέτη, πληρώσει το αντίστοιχο κόστος, γίνει όλη αυτή η διαδικασία, έχουμε αυτά τα αποτελέσματα και κάποιος άλλος ανέφικτο ιδιώτης στα 200 μέτρα θέλει να κάνει και εκείνος το ίδιο έργο, θα πρέπει να ξανά χρηματοδοτήσει από την αρχή μία ειδική υδρογεωλογική Μελέτη. Αυτά από εμένα. Ευχαριστώ πολύ που με ακούσατε.»

Παρέμβαση 3 (δια ζώσης) – Απάντηση

Ο Συντονιστής της Κοινοπραξίας, απάντησε ως εξής:

«Πολλά από τα θέματα τα υδρογεωλογικά, θα παρακαλέσω εγώ με τη σειρά μου αν έχουμε κάτι να πούμε από τους συναδέλφους που ξέρουν το θέμα καλύτερα από μένα. Εγώ να πω για τα δεδομένα που έθιξε στην αρχή ο κύριος Καραλέμας, ο οποίος ξέρει τις διαβουλεύσεις της περιοχής γιατί έχει συμμετάσχει σε όλες από την αρχή. Λοιπόν... ότι ναι, σύμφωνοι, είναι και η Υπηρεσία και το ακούει, να δει τον τρόπο με τον οποίο θα διατίθενται τα δεδομένα από άποψης μελετών. Είμαστε απολύτως σύμφωνοι. Λοιπόν για τα υδρογεωλογικά θέματα, δηλαδή το θέμα που έθεσε ο κύριος Καραλέμας για το βάθος, το θέμα αντικατάστασης γεωτρήσεων και το θέμα υδρογεωλογικών μελετών...»

Τον λόγο στη συνέχεια πήρε μέλος της Κοινοπραξίας:

«Πάρα πολύ σύντομα. Λοιπόν σε σχέση με το με το θέμα των υδρογεωλογικών μελετών, εμείς ως κοινοπραξία και ως μελετητική ομάδα γεωλόγων και με τη σύμφωνη γνώμη και του Σύμβουλου και του Υπουργείου, δεν ξέρω αν έχει ξεφύγει κάτι στα προσχέδια που έχουν αναρτηθεί, ο σκοπός μας είναι να μη γίνονται υδρογεωλογικές μελέτες από τους ιδιώτες. Οι υδρογεωλογικές μελέτες είναι υποχρέωση του Κράτους, της πολιτείας με ό,τι φορείς έχει από κάτω από αυτούς. Οι ιδιώτες μπορούν να κάνουν υδρογεωλογικές εκθέσεις, υδρογεωλογικές μελέτες δεν νοείται σε μία περιοχή 500 μέτρων. Κι ό,τι στοιχεία, ότι προβλέπουν οι προδιαγραφές που έχει θεσπίσει το Υπουργείο Περιβάλλοντος, αυτές θα εφαρμοστούν και στην εκπόνηση των υδρογεωλογικών μελετών. Δεν ξέρω αν ειπώθηκε και κάτι άλλο...»

Στη συνέχεια, στέλεχος της Δ/σης Σχεδιασμού και Διαχείρισης, εκ μέρους της Γενικής Διεύθυνσης Υδάτων, απάντησε ως εξής:

«Δεν μπορώ να διαφωνήσω με τον συνάδελφο Καραλέμα, γνωριζόμαστε πάρα πολλά χρόνια, δεν θα πούμε πόσα. Λοιπόν το μόνο που θα πω είναι το εξής: ως προς τις βάσεις δεδομένων νομίζω είναι οριζόντια απαίτηση όλα τα στοιχεία, στο βαθμό που μπορεί να είναι ανοιχτά, να είναι ανοιχτά. Είναι θέμα καθαρά υποδομών και υλοποίησης μιας ολόκληρης διαδικασίας, που δεν είναι απλή. Έχουμε πάρα πολλές βάσεις στην Γενική Διεύθυνση Υδάτων, πάνω από 15, οι οποίες είναι σκόρπιες. Και είναι μία δουλειά που πρέπει να μαζευτεί σταδιακά, δεν είναι εύκολο αλλά είναι είμαστε σύμφωνοι ότι πρέπει να μαζευτεί και να είναι ελεύθερο στο βαθμό που πρέπει να ελεύθερο, ως προς το βάθος. Όταν γράφτηκε η ΚΥΑ είχαμε πολύ λιγότερα στοιχεία στα Σχέδια Διαχείρισης. Στο πλαίσιο λοιπόν κάποιας ενδεχόμενη Αναθεώρησης, νομίζω μπορούμε να το ξανασυζητήσουμε αυτό και να είναι και οριζόντιο και όχι για συγκεκριμένα σώματα. Να είναι οριζόντιο. Να δούμε πώς μπορούμε να το ξεπεράσουμε. Για τις ειδικές υδρογεωλογικές νομίζω ότι με κάλυψαν οι προηγούμενοι.»

Στο τέλος τοποθετήθηκε επί του θέματος και ο Αναπλ. Προϊστάμενος της ΔΥ Πελοποννήσου

«Όσον αφορά τώρα το θέμα που έθεσε ο κύριος Νίκος Καραλέμας, Γεωλόγος, για το θέμα των αντικαταστάσεων, σε ζώνες κόκκινες ποσοτικά, θα πρέπει να συνδυάσουμε κάποια πράγματα. Είχαμε συζητήσει κατ' ιδίαν το πρωί με τα μέλη της Κοινοπραξίας, για τη ζώνη που βρίσκεται κοντά κόκκινο με πράσινο Υπόγειο Υδατικό Σύστημα, η οποία υπήρχε άποψη να καταργηθεί. Η άποψή μας είναι ότι δεν πρέπει

να καταργηθεί απλά θα πρέπει να οριστεί μία ζώνη της τάξεως των 300 συν πλην μπορούμε να πούμε 10%, και από τη ζώνη αυτή να εξαιρεθεί η πρόταση που λέμε για τις αντικαταστάσεις. Στις αντικαταστάσεις, συμφωνώ με τον Νίκο τον Καραλέμα, θα πρέπει εφόσον οι απολήψεις γίνονται από το ίδιο Υπόγειο Υδατικό Σύστημα να μη μας ενδιαφέρει το βάθος, ας πάμε σε ό,τι βάθος θέλουμε, αρκεί βέβαια να μην υπάρχει κοντά κάποιο Υπόγειο Υδατικό Σύστημα το οποίο αφορά προστατευόμενη ζώνη πόσιμου ύδατος είτε ζώνη πόσιμου ύδατος.»

Παρέμβαση 4 (δια ζώσης) - Προϊστάμενος του Τμήματος Γεωλογίας της Ελληνικής Αρχής Γεωλογικών και Μεταλλευτικών Ερευνών

Ο Προϊστάμενος του Τμήματος Γεωλογίας της Ελληνικής Αρχής Γεωλογικών και Μεταλλευτικών Ερευνών, έκανε την επόμενη παρέμβαση. Ανέφερε χαρακτηριστικά τα εξής:

«Καλησπέρα σε όλους. Είμαι ο Ζορμπάς ο Βασίλης, είμαι Προϊστάμενος του Τμήματος Γεωλογίας στην Ελληνική Αρχή Γεωλογικών και Μεταλλευτικών Ερευνών. Να πω ότι και εμείς είμαστε ένα μέρος των Σχεδίων Διαχείρισης. Ουσιαστικά υλοποιούμε δύο έργα: το ένα αφορά την απογραφή των γεωτρήσεων σε πανελλήνιο επίπεδο και το άλλο αφορά το Δίκτυο Παρακολούθησης των Υπόγειων νερών. Επίσης για όλη τη χώρα. Παρακολουθούμε από τον Έβρο μέχρι το τελευταίο νησί. Ουσιαστικά στο Δίκτυο Παρακολούθησης περιλαμβάνονται περί τα 2.000 σημεία και στο πλαίσιο αυτού του έργου, εκτός ότι προφανώς γίνονται επισκέψεις, υδροληψίες και τα λοιπά, υλοποιούμε φυσικοχημικές μετρήσεις, μετρήσεις ποσοτικών χαρακτηριστικών αλλά και αναλύσεις στα εργαστήρια μας για κύρια ιόντα, ιχνοστοιχεία, τώρα τελευταία παρακολουθούμε και οργανικούς ρύπους που είναι στη μόδα διεθνώς και υπάρχει μία τάση να παρακολουθούμε φυτοφάρμακα, διαλύτες και τα λοιπά. Θα ήθελα να πω ότι γενικά ένα δύσκολο έργο αυτό που υλοποιούμε. Φανταστείτε ότι συμμετέχουν περίπου 40 άτομα σε κάθε περίοδο δειγματοληψιών και εργασιών. Και επειδή σε κάποια σημεία ακούγονται ότι είναι έλειπες το δίκτυο ή ότι υπάρχουν προβλήματα, να πω ότι όποιος έχει δουλέψει στο πεδίο αντιλαμβάνεται ότι υπάρχουν προβλήματα τα οποία δεν ξεπερνιούνται πολύ εύκολα. Καταρχήν να πω ότι εμείς εξαρτόμαστε από γεωτρήσεις, τις περισσότερες περιπτώσεις είναι ιδιωτικές. Προτιμούμε να έχουμε δημόσιες, δημοτικές γεωτρήσεις, τέλος πάντων. Αλλά αυτό είναι ανέφικτο να έχουμε στο σημείο που θέλουμε εμείς τη γεώτρηση να παρακολουθούμε τα χαρακτηριστικά που θέλουμε. Οπότε θα πρέπει λίγο να καταλάβουν όλοι αυτοί που συμμετέχουν στα Σχέδια Διαχείρισης ότι υπάρχουν εγγενείς αδυναμίες στο να έχουμε τα πάντα σε μία ιδανική κατάσταση. Και αυτό που θα ήθελα να πω είναι ότι γενικά είμαστε δεκτικοί σε συνεργασίες, τόσο από τους Μελετητές που υλοποιούν τα Σχέδια Διαχείρισης, δηλαδή θα μπορούσαμε να σας μεταφέρουμε τις συνθήκες πεδίου γιατί καμιά φορά το να βλέπεις απλά μετρήσεις και ένα σημείο γεωγραφικά και μόνο δεν αποτυπώνει την πραγματικότητα πώς είναι πραγματικά στην ύπαιθρο.

Επίσης, οποιοσδήποτε άλλος Μελετητής είναι εκτός του σχήματος,[...] την αγορά έξω, θα μπορούσαν να συνεργαστούν μαζί μας, αν έχει να μας προτείνει σημεία, γιατί και εμείς πολλές φορές έχουμε δυσκολία στο να βρούμε κατάλληλα σημεία. Ήδη τώρα θα ξεκινήσει το επόμενο δίκτυο, το '24, μάλλον θα ξεκινήσει χωρίς μεγάλο κενό. Υπάρχει μία δυσκολία στο να βρούμε κατάλληλα σημεία. Θεωρώ ότι έχουμε κάνει μία πάρα πολύ καλή δουλειά, όσον αφορά με τις δυνατότητες που υπάρχουν και με τα προβλήματα που υπάρχουν. Έχει γίνει πάρα πολύ καλή δουλειά, δεν θέλω να το πω αυτό... να παινευτώ... αλλά πραγματικά έχει μεγάλη προσπάθεια. Και θα παρακαλούσα όλους, να είμαστε σε μία επικοινωνία ώστε να μπορούμε να έχουμε ένα καλύτερο αποτέλεσμα όσον αφορά στην αποτύπωση των ειδικών πεδίων για τα Υπόγεια νερά. Αυτά, ευχαριστώ.»

Παρέμβαση 4 (δια ζώσης) - Απάντηση

Ο Συντονιστής της Κοινοπραξίας απάντησε ως εξής:

«Ευχαριστούμε πολύ κύριε Ζορμπά, είναι γνωστή η εργασία του ΕΑΓΜΕ. Τα δίκτυα... όλη φυτοφάρμακα, διαλύτες η δουλειά των Υπόγειων για το εθνικό Σύστημα παρακολούθησης γίνεται από το ΕΑΓΜΕ, δεν το είπα εγώ αλλά είναι σωστό. Η διαδικασία λήψης των στοιχείων γίνεται δια της Υπηρεσίας, εμείς ως Μελετητές ζητήσαμε από την Υπηρεσία τα στοιχεία, μας δόθηκαν τα αποτελέσματα του δικτύου, ότι δουλειά έχετε κάνει -δύσκολη σύμφωνοι. Μάλιστα. Το σύνολο των στοιχείων που έχετε ετοιμάσει για το σκοπό της παρακολούθησης του Εθνικού δικτύου σε ότι αφορά τα Υπόγεια έχει ληφθεί δια της Υπηρεσίας, μέχρι εκεί που είχατε αίτημα ελήφθησαν υπόψη. Ελπίζουμε να συνεχίσετε την καλή σας δουλειά, να χρηματοδοτηθείτε περαιτέρω για καλύτερο δίκτυο. Δεν είναι θέμα ευθύνης, καταλαβαίνουμε πάρα πολύ

καλά τη δουλειά που έχετε κάνει και την ξέρουμε διαχρονικά. Δεν είναι μόνο σε αυτά, είναι και στα προηγούμενα και είναι και πριν τα Σχέδια Διαχείρισης. Δεν ξέρω αν θέλετε κ. Παπασπυρόπουλε κάτι άλλο να προσθέσετε...»

Παρέμβαση 5 (δια ζώσης) – Ιδιώτης γεωλόγος

Ο Γεωλόγος έκανε την επόμενη τοποθέτηση, ως εξής:

«Ανδριανός Κοκορομύτης. Είμαι Γεωλόγος Μελετητής και ήθελα να πω δύο πράγματα. Το ένα είναι τεχνικό και το άλλο είναι διοικητικό. Σε σχέση με τα νερά της περιοχής Αργολίδας, θα πρέπει όλοι να καταλάβουμε ότι το πρόβλημα το οποίο έχει δημιουργηθεί είναι μη ανατάξιμο. Και μιλάω για την υφαλμύριση του Αργολικού Πεδίου. Όσες προσπάθειες έχουν γίνει για εμπλουτισμό δεν έχουν πετύχει, έχουν αποτύχει. Για αυτό και τελευταία βλέπουμε ότι κυρίως το αρδευτικό δίκτυο έχει προχωρήσει σε όλο το Αργολικό Πεδίο και σχεδιάζει να φτάσει μέχρι και την Ερμιονίδα. Το πρόβλημα επιτείνεται από το γεγονός ότι δεν ξέρουμε αυτή τη στιγμή πόσες γεωτρήσεις έχουμε, πόσα πηγάδια έχουμε. Αυτό μεγαλώνει ακόμα το πρόβλημα, γιατί οι αντλήσεις είναι ανεξέλεγκτες, δεν υπάρχουν μετρητές οι οποίοι θα μας δείχνανε ποια είναι η άντληση δηλαδή τα ποσοτικά δεδομένα των υδροληπτικών σημείων αυτών. Και η προσπάθεια που γίνεται αυτή τη στιγμή από τη διαχειριστική αρχή για την καταγραφή των υδροληπτικών σημείων γίνεται δυστυχώς πανελλαδικά μόνο σε υδρογεωτρήσεις και όχι σε πηγάδια. Και αυτό είναι ένα ακόμα *disadvantage*, ας το πούμε έτσι, το οποίο μας αποτρέπει στο να γνωρίζουμε ακριβώς τι γίνεται.»

«Η εποχή που οι παππούδες μας, γιατί και εγώ κατάγομαι από αυτό εδώ τον τόπο, κάνανε 10 χιλιόμετρα για να βρουνε περιβόλι να ποτίσουν, γιατί υπήρχαν κάποια νερά συγκεκριμένα, φαίνεται ότι πλησιάζουμε πάλι σε αυτήν την εποχή καθόσον η ανάπτυξη της περιοχής σε πρωτογενή τομέα και ειδικά σε εσπεριδοειδή έγινε μετά τη δεκαετία του '50 όπως ξέρουμε, και κυρίως του '60. Μεσολάβησε μεγάλη ξηρασία στα τέλη δεκαετίας του '50 αρχές του '60 από πάρα πολλοί συμπολίτες αναγκάστηκαν να φύγουν, να πάνε σε άλλα μέρη για να μπορέσουν να βρουν καλλιεργήσιμο έδαφος το οποίο να έχει και νερό βέβαια. Από και πέρα υπήρξε μια μεγάλη ανάπτυξη της περιοχής στις καλλιέργειες εσπεριδοειδών, η οποία έφερε και την αντίστοιχη εκμετάλλευση του υπογείου ορίζοντα. Σημειωτέων ότι ένα επιπλέον στοιχείο που αφορά τα μεταβατικά ύδατα είναι ότι όπως είναι ο κόλπος ο Αργολικός, κλειστός, πέραν της υφαλμύρισης έχουμε και τους αγωγούς εκβολής του βιολογικού καθαρισμού, οι οποίοι και αυτοί έχουν διάφορα προβλήματα. Άρα δημιουργείται ένα πεδίο το οποίο είναι αφενός προστατευόμενο, αφετέρου είναι πολύ προβληματικό διότι όλες οι εκφορτίσεις γίνονται σε αυτό το σημείο. Άρα πέρα λοιπόν, όπως και οι Μελετητές έχουν διαγνώσει, πέρα λοιπόν αυτών των στοιχείων, δεν μπορούμε να κάνουμε και πολλά πράγματα όσον αφορά την ανάπτυξη του Υπόγειου δυναμικού.»

«Από την άλλη μεριά η Ερμιονίδα, λόγω γεωλογικών χαρακτηριστικών, έχει και αυτή προβλήματα υφαλμύρισης. Δεν βοηθάει δηλαδή η Γεωλογία τα Υπόγεια νερά να τροφοδοτήσουν τις υφιστάμενες υδροληψίες. Ξέρουμε όλοι ότι είναι και πολύ τουριστική περιοχή, οι ανάγκες μεγαλώνουν σε αντλήσεις. Οπότε αυτό που μένει, το οποίο υπήρχε από παλιά και δεν έχει αλλοιωθεί και ουσιαστικά βοηθάει στην ανάπτυξη της αειφορίας είναι τα Υπόγεια νερά. Ποια Υπόγεια νερά όμως; Αυτά τα οποία, καλώς ή κακώς, εκφορτίζονται αυτή τη στιγμή εντός Αργολικού Κόλπου. Το 1991 είχε γίνει μία... όταν ήταν η ξηρασία, όσοι θυμάστε, η μεγάλη ξηρασία στην Ελλάδα και ειδικά στην Αττική, ο Λάτσης ο εφοπλιστής σκεφτόταν να φέρει νερό στην Αθήνα με κρουαζιερόπλοιο... με δεξαμενόπλοια. Επειδή έτυχε να πάω στο μεγάλο μάτι που λέμε, και είχα δοκιμάσει, πράγματι να νερό ήταν γλυκό, δηλαδή ένα περίεργο φαινόμενο και το βλέπετε όλοι όσοι είστε από δω και το ξέρετε... Άρα λοιπόν όταν ένας εφοπλιστής έχει μία ιδέα, να δώσει μία λύση σε ένα πρόβλημα το οποίο είναι ένα πρόβλημα, το οποίο δεν είναι τοπικό αλλά αφορά ευρύτερες περιοχές, γιατί να μην μπορεί η τοπική κοινωνία να εκμεταλλευτεί αυτό το Υπόγειο δυναμικό με τον άλφα ή τον βήτα τρόπο, μέσα βέβαια από τις κατάλληλες μελέτες, έτσι ώστε η μόνη αξιοποίηση και καθαρή και αμόλυντη, ας το πούμε, πηγή τροφοδοσίας να είναι τα Υπόγεια νερά, αυτά που φορτίζονται. Υπάρχουν τεχνικές, υπάρχουν μεθοδολογίες. Στο εξωτερικό και συγκεκριμένα στη Γαλλία αυτές τις εκβολές που είναι καρστικές, ακολουθούν τα καρστικά φαινόμενα, αξιοποιούνται για λόγους ύδρευσης και άρδευσης. Γιατί να μη γίνει και εδώ. Είναι, νομίζω, το βάρος πρέπει να δοθεί εκεί, πρώτον. Και δεύτερον στην πλήρη καταγραφή των σημείων υδροληψίας. Και ένα τελευταίο που θέλω να πω. Είναι... στον κύριο εδώ πρέπει να του κάνετε ένα άγαλμα γιατί είναι ένας άνθρωπος μόνος του στην Αποκεντρωμένη, ο οποίος προσπαθεί όλα αυτά τα σχέδια που κάνουν οι Μελετητές και μας τα παρουσιάζουν, προσπαθεί να τα υλοποιήσει. Γιατί είναι σαν τοπικός

παράγοντας. Δηλαδή δεν μπορεί ένα άτομο ή δύο... πόσοι είναι στη Διεύθυνση Υδάτων της Αποκεντρωμένης αυτή τη στιγμή να μπορέσουν να παρακολουθούν τις δράσεις που προτείνουν οι Μελετητές. Είναι πολύ μεγάλο πρόβλημα και το οποίο πρέπει κάποια στιγμή, αν συζητάμε για πλαίσια διαχείρισης να ξέρουμε. Ούτε η Γενική Διεύθυνση Υδάτων κεντρικά μπορεί να υλοποιήσει αυτά τα σχέδια που προτείνουν οι Μελετητές, αλλά η Αποκεντρωμένη τουλάχιστον θα πρέπει να έχει αυτή τη δυνατότητα. Και επίσης δεν μπορείς να έχουμε masterplan για τον Δήμο Άργους, για τη ΔΕΥΑ του Άργους, και να μην έχουμε masterplan για τη ΔΕΥΑ του Ναυπλίου. Επειδή ο πληθυσμός είναι κάτω από... δεν ξέρω πώς το λέει η νομοθεσία στο πρόγραμμα Φιλόδημος... κάτω από 10-20 χιλιάδες. Τι αλλάζει στο Master Plan; Αλλάζουν λεκάνες; Επειδή ο Δήμος έχει τα όριά εδώ και από κει, από την άλλη μεριά ο ένας Δήμος έχει τα όρια του άλλου; Αυτό ήθελα να πω. Για εμένα, κεντρικός, γενικός συντονισμός από τη Γενική Διεύθυνση Υδάτων, κατανομή των αρμοδιοτήτων και ενίσχυση των Διευθύνσεων Υδάτων στις Αποκεντρωμένες, για να ξέρουμε ακριβώς τι νερά έχουμε, για να υλοποιήσουμε και τις δράσεις που προτείνουν οι Μελετητές. Ευχαριστώ πολύ.»

Παρέμβαση 5 (δια ζώσης) – Απάντηση

Ο Συντονιστής της Κοινοπραξίας, απάντησε τα εξής:

«Δεν έχω να πω τίποτα. Ευχαριστούμε τον κύριο εδώ για την τοποθέτησή του. Για το θέμα το θεσμικό των Υπηρεσιών τώρα εμείς δεν μπορούμε να πούμε πολλά πράγματα, αλλά συμφωνούμε γιατί έχουμε διαγνωσει τις δυσκολίες και τις έχουμε δει, τα έχουμε συζητήσει και με τον κ. Γκαργκάσουλα. Και με τις άλλες Διεύθυνση Υδάτων δεν είναι μοναδικό το πρόβλημα. Εγώ το μόνο να πω, είναι σε σχέση με το αρχικό μέρος της τοποθέτησής σας, και να το πω γιατί είναι άποψή μας, ότι είναι πάρα πολύ σημαντικές οι μετρήσεις. Όλες οι γεωτρήσεις πρέπει να μετρούνται όλες, ανεξαιρέτως. Οι ιδιωτικές οι δημόσιες, απόληψη υδάτων και σε ότι αφορά τη χρήση. Και η χρήση ακόμα. Είναι πολύ σημαντικό. Ότι ισοζύγιο είδατε θα έχει άλλο βαθμό αξιοπιστίας εάν είχαμε μετρήσεις, όλες τις μετρήσεις. Εμείς συμπληρώνουμε τα κενά με υποθέσεις και αυτό έχει πάντα έναν κίνδυνο. Και σκεφτείτε ότι όλο το ύστερο σετ αποφάσεων και ενεργειών βασίζεται σε αυτά τα πράγματα. Άρα καλύτερες μετρήσεις ποσοτικές, πού είναι το απλούστερο που μπορώ να πω εγώ τώρα, εκτός... δεν μιλάμε για το δίκτυο... μιλάμε για την ποσότητα του νερού. Είναι πολύ σημαντικές.»

Παρέμβαση 6 (δια ζώσης) – Υπάλληλος ΤΟΕΒ Ν. Τύρινθας

Τελευταίος έκανε παρέμβαση υπάλληλος ΤΟΕΒ Ν. Τύρινθας, ο οποίος ανέφερε τα εξής:

«Ναι γεια σας. Θα είμαι πολύ σύντομος. Θέλω λίγο να σας μεταφέρω το κόστος ύδατος. Ναι μεν πολύ χρήσιμα εργαλεία οι οποίες μελέτες γίνονται, αλλά σαν αποτέλεσμα είναι και τι κόστος έχουμε. Η αλήθεια είναι ότι είχαμε προειδοποιήσει, μάλλον είχαμε ενημερώσει όχι προειδοποιήσει την περιφέρεια ότι κάπου το κόστος γίνεται δυσβάσταχτο. Μας ζητήθηκε να γίνουν γραπτές και μάλιστα και ο θεματικός προηγούμενος Αντιπεριφερειάρχης σε κάποιες συναντήσεις που είχε με τον αρμόδιο Υπουργό μας τα ζήτησε. Τα δώσαμε. Ε, την επόμενη χρονιά μας τα ζήτησε ο επόμενος θεματικός Αντιπεριφερειάρχης, τα δώσαμε και σε αυτόν. Ακόμα δεν γνωρίζω τι γίνεται. Εν πάση περιπτώσει, για να μην καταθέτουμε μόνο τις δικές μας εκτιμήσεις και υπολογισμούς, αναθέσαμε σε αρμόδια εταιρεία να μας κάνει μία Μελέτη κόστους η οποία και έγινε για τα τελευταία τρία χρόνια και η οποία φυσικά αν θέλετε μπορούμε να σας δώσουμε με τα στοιχεία αναλυτικά, με τις εξισώσεις και λοιπά, όπως και με τα συμπεράσματα και τις προτάσεις μας προτείνει. Δεν νομίζω ότι είναι αυτή τη στιγμή να κάτσω να σας πω αριθμούς γιατί είναι και δυσβάσταχτοι στο άκουσμά τους. Νομίζω όμως ότι θα είναι χρήσιμο να σας τα στείλω, όλη τη μελέτη, όπως και τα συμπεράσματα.»

Παρέμβαση 6 (δια ζώσης) – Απάντηση

Ο Συντονιστής της Κοινοπραξίας απάντησε:

«Ευχαριστούμε πολύ τον κύριο Σάββα, δεν ξέρω αν είχαμε... Γενικώς είχαμε μία σειρά μεγάλη επικοινωνιών με Φορείς, Παρόχους... τέτοιων υπηρεσιών. Δεν ξέρω αν του κυρίου Σάββα την Υπηρεσία την είχαμε δει, κύριε Γιαννέλη, αν θυμάστε κάτι, ή... Γεωργία αν θυμάστε κάτι από τις επαφές μας. ΤΟΕΒ Νέας Τίρυνθας. Λοιπόν, ναι. Ο τρόπος άντλησης στοιχείων ήταν το πληροφοριακό σύστημα, είναι το νούμερο ένα. Ωστόσο δεν βρήκαμε πάντα τα στοιχεία στο πληροφοριακό σύστημα. Στις περιπτώσεις που δεν τα βρήκαμε,

ερχόμασταν σε επαφή, σε επικοινωνία ή θέλαμε διευκρινίσεις, ερχόμασταν σε επικοινωνία με τους αντίστοιχους παρόχους για να μπορέσουμε να αντλήσουμε κυρίως στοιχεία ποσοτικά και οικονομικά. Ο κύριος Γιαννέλης ζητούσε και τα οικονομικά στοιχεία Γιάννης, στοιχεία των ισολογισμών, αποσβέσεων, επενδύσεων και τέτοια πράγματα... ενέργειας και όλα αυτά τα κόστη. Οκ; Σύμφωνα. Ευχαριστούμε.»

Στέλεχος της Δ/σης Σχεδιασμού και Διαχείρισης Υπηρεσιών Ύδατος (ΥΠΕΝ), πρόσθεσε τα εξής:

«Στο κομμάτι που αφορά το κόστος των ΤΟΕΒ και των ΓΟΕΒ αλλά και των ΔΕΥΑ, το έχουμε διαπιστώσει και μέσα από το πληροφοριακό σύστημα τιμολόγησης των υπηρεσιών ύδατος, ότι λόγω των αυξήσεων στο ηλεκτρικό ρεύμα, κυρίως, είχαμε αυτές τις μεγάλες αυξήσεις. Δυστυχώς δεν είναι δική μας αρμοδιότητα και δεν το λέω γιατί δεν θα το λάβουμε υπόψη μας, δεδομένου ότι έχουμε αυτό τον πολύ καταμερισμό τις αρμοδιότητες σε φορείς είτε είναι ΤΟΕΒ, ΓΟΕΒ, είτε ΔΕΥΑ. Δεν είναι δική μας αρμοδιότητα να εξευρεθούν αυτοί οι πόροι. Έχουμε πιέσει από την πλευρά μας, όσο μπορούμε, σαν Γενική Διεύθυνση να δοθούν κάποιες λύσεις αλλά στο πλαίσιο του Σχεδίου Διαχείρισης δεν μπορούμε να πάμε παραπάνω. Γνωρίζουμε τα προβλήματα αλλά δεν μπορούμε να πάμε παραπάνω. Και χαιρόμαστε που έχετε κάτι να μας καταθέσετε για να το αξιοποιήσουμε.»

Τέλος, το Στέλεχος της Δ/σης Σχεδιασμού και Διαχείρισης Υπηρεσιών Ύδατος (ΥΠΕΝ) έκανε την εξής τοποθέτηση στο κλείσιμο της Ημερίδας:

«Έχω να σας πω το εξής, που το λέω μόνο και μόνο για να βάλουμε μία ισορροπία στο αν εξαιρέσαμε κάποιους από τη διαδικασία ή όχι. Η Διαβούλευση αυτή ήταν να γίνει τον προηγούμενο μήνα αρχές του προηγούμενου μήνα. Είχε προγραμματιστεί να το πω απλά από το καλοκαίρι. Λόγω πολλών γεγονότων, το βασικότερο από όλα ήταν ό,τι μας έχει βρει στη Θεσσαλία... έχει βρει μάλλον τους κατοίκους στη Θεσσαλία και ευχόμασταν με τους υπόλοιπους στην Ελλάδα γιατί είναι... οι μέρες και ο Νοέμβρης δύσκολος μήνας με βροχοπτώσεις και πλημμύρες... όλα πήραν το χρόνο τους προς τα πίσω. Άρα ο κατάλογος των προσκεκλημένων φορέων, επίσημα, από το Υπουργείο μαζί με τους αναδόχους μας είχε καταρτιστεί πολύ νωρίς. Ο κύριος Καχριμάνης που έκανε την παρέμβαση του, σεβαστή καθ' όλα η παρέμβαση, μιλάει για μία ένωση η οποία ιδρύθηκε στις 3 Νοέμβρη. Αντιλαμβάνεστε λοιπόν ότι χρονικά κάπου... Οκτώβρη, συγγνώμη... Αντιλαμβάνεστε ότι κάπου χρονικά χάσαμε τη λίστα των συμμετεχόντων. Αν αυτό είναι το σφάλμα, να το αποδεχτούμε εμείς σαν Υπουργείο, σαν Γενική Διεύθυνση Υδάτων, πολύ παραπάνω από τους Μελετητές και από τους Αναδόχους. Αλλά αντιλαμβάνεσαι ότι δεν είχαμε πρόθεση για εξαίρεση, ειδικά για κάποιον Φορέα ο οποίος έχει ιδρυθεί πολύ πάρα πολύ πρόσφατα. Κλείνοντας, εγώ να σας ευχαριστήσω πάρα πολύ που ήσασταν όλοι εδώ και κάνατε υπομονή με όλες αυτές τις αντίξοες συνθήκες, και να πω ότι στον αγώνα και στη μάχη για την καλύτερευση της ποιότητας των Επιφανειακών και των Υπόγειων υδάτων και την εξεύρεση μεγαλύτερων ποσοτήτων, γιατί υπάρχουν ανάγκες, θα βάλω μόνο μία παράμετρο που είναι πάρα πολύ σημαντική: εξοικονόμηση. Δεν έχουμε μιλήσει καθόλου από το πρωί για αυτό, καμία συζήτηση. Εχθές, τρώω παραπάνω χρόνο αλλά ως Υπουργείο μπορώ να έχω παραπάνω χρόνο, κάνω χρήση τώρα της ιδιότητας, εχθές παρακολουθούσα το βράδυ κατά τις 2:00, περίπου τον κύριο Μπελαλίδη να συντονίζει την Κοζάνη και να μιλάνε για απώλειες στην Κοζάνη, σε δίκτυα σε ΔΕΥΑ εύρωστες, δυνατές και δυναμικές, με συναδέλφους εκλεκτούς, να μιλάνε για απώλειες 60-40... Να μη μιλήσω για τα δίκτυα... Αντιλαμβάνεστε λοιπόν ότι μιλάμε για τη μισή ποσότητα που χρησιμοποιούμε, πάει χαμένη στα δημόσια δίκτυα, στα δίκτυα των ΓΟΕΒ και των ΤΟΕΒ. Για αυτό το κομμάτι πρέπει να κάνουμε κάτι πάρα πολύ σημαντικό και δραστικό και να το κάνουμε χθες. Και νομίζω ότι σε αυτή την πορεία θα έχουμε και υποστηρικτές, χρηματοδοτικά εργαλεία σε όλα τα ταμεία που θα ανοίξουν στη Νέα προγραμματική περίοδο, αρκεί να τα κυνηγήσουμε και το εννοώ αυτό. Να τρέξουμε συνολικά. Μη ζητάμε νέα έργα μονίμως, να ζητήσουμε και βελτίωση έργων, και βελτίωση τρόπων άρδευσης και βελτίωση τρόπων επαναχρησιμοποίησης και επαναχρησιμοποίηση. Και δεν το λέω κουβαλώντας την εμπειρία και τις επιταγές του Υπουργείου, το λέω κουβαλώντας την εμπειρία από την υπόλοιπη Μεσόγειο. Συνεργαζόμαστε σε διακρατικά προγράμματα με πάρα πολλές χώρες στη Μεσόγειο, με τα ίδια και περισσότερα προβλήματα από εμάς, και εκεί πραγματικά έχουν κάνει θαύματα. Η Κύπρος, για παράδειγμα, έχει εξοικονόμηση αυτή τη στιγμή... μάλλον έχει απώλειες αυτή τη στιγμή στα δίκτυα ύδρευσης κάτω από 18%.

Αυτά να κοιτάμε νομίζω, και όχι να κοιτάμε να βρούμε παραπάνω νερό για να το χάνουμε στην πορεία για το πληρώνουμε πάρα πολύ ακριβά αφού το αντλούμε με πάρα πολύ ακριβά μέσα. Ευχαριστώ και συγγνώμη για την κατάχρηση του χρόνου.»

Παρέμβαση 7 (δια ζώσης μαγνητοσκοπημένη) – Αναπλ. Προϊστάμενος της ΔΥ Πελοποννήσου

Ο Αναπλ. Προϊστάμενος της ΔΥ Πελοποννήσου, αναφέρθηκε στα εξής:

«Οφείλω να ομολογήσω ότι πρόκειται για παρεμβάσεις της τελευταίας στιγμής. Οι προτάσεις που έχουμε για την τροποποίηση στα μέτρα της 2ης Αναθεώρησης είναι οι κάτωθι:

- ✓ Τροποποίηση στο συμπληρωματικό μέτρο 814 με προσθήκη «διερευνητική παρακολούθηση των εισροών νερού στις καταβόθρες του Υδατικού Διαμερίσματος 03 (Αρκαδίας Αργολίδας και Κορινθίας) οι οποίες αποδεδειγμένα επικοινωνούν υδραυλικά μέσω του καρστικού υπογείου υδατικού σύστημα με τις αναφερόμενες πηγές»
- ✓ Εξειδίκευση ή αντικατάσταση του συμπληρωματικού μέτρου του 813, γιατί ήταν υπό κατάργηση, με προσθήκη νέου μέτρου με τίτλο «εφαρμογή γεωφυσικών στην περιοχή Πανίτσα της τοπικής κοινότητας Αγίου Ανδρέα, Δήμου Βόρειας Κυνουρίας όπου βρίσκονται και οι δύο γεωτρήσεις που τροφοδοτούν με υδροφόρα πλοία την ύδρευση του Δήμου Σπετσών και επικαιροποίηση στοιχείων δυναμικότητας και υδρογεωλογικών χαρακτηριστικών με νέες 48ωρες δοκιμαστικές αντλήσεις».
- ✓ Προσθήκη νέου στοχευμένου συμπληρωματικού μέτρου με τίτλο «έλεγχος και συντήρηση του τεχνικού έργου του Αναβάλου και των συνοδών αυτού έργων, θυρόφραγμα, αντλιοστασίων και τα λοιπά»
- ✓ Προσθήκη νέου συμπληρωματικού μέτρου, αυτό με επιφύλαξη, γιατί θα χρειαστεί συνεργασία των όλων των Γεωλόγων Μελετητών που δραστηριοποιούνται στο ανατολικό κομμάτι της Πελοποννήσου.
- ✓ Προσθήκη νέου συμπληρωματικού μέτρου με τίτλο «ειδικές ρυθμίσεις για την προστασία των Υπόγειων Υδατικών Συστημάτων με καλή ποσοτική κατάσταση και που ταυτόχρονα αποτελούν προστατευόμενες περιοχές πόσιμου ύδατος».
- ✓ Και Υπόγεια Υδατικά Συστήματα που παρουσιάζουν τάση πτώσης της στάθμης, το οποία αν θυμάμαι καλά είναι το... είναι στην παρουσίαση... φαντάζομαι... οπότε θα το δούμε..
- ✓ Αξιοποίηση του εφαρμοσμένου ερευνητικού προγράμματος «Επίδραση της κλιματικής αλλαγής στους υδατικούς Πόρους και προτάσεις ήπιων παρεμβάσεων για την αειφορική διαχείριση του στην περιφέρεια Πελοποννήσου-Β φάση: επιλογή ενδεδειγμένων θέσεων για την κατασκευή λιμνοδεξαμενών και προτάσεις ήπιων επεμβάσεων στις περιοχές με ελλειμματικό ή και ποιοτικά υποβαθμισμένο υδατικό δυναμικό».

Είναι μία έρευνα που εκπονήθηκε το 2022 για την Περιφέρεια Πελοποννήσου από το τμήμα Γεωλογίας και Γεωπεριβάλλοντος του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών.

Εν περιλήψει, το ανωτέρω πρόγραμμα αναφέρεται στην εξομάλυνση του υδατικού ισοζυγίου μέσω της αξιοποίησης των χειμερινών κατακρημνισμάτων με επιλογή ενδεδειγμένων θέσεων που επιλέχθηκαν σε συνδυασμό με τις περιοχές που παρουσιάζουν ανεπάρκεια Υδατικών πόρων, κακή ποιοτική κατάσταση Υπόγειων Υδατικών Συστημάτων, πλεονασματικών Υδατικών αποθεμάτων και περιοχές με σημαντικό κίνδυνο πλημμύρας. Για την κατασκευή ήπιων παρεμβάσεων και ειδικότερα υδραυλικών υποδομών, όπως λιμνοδεξαμενές, φράγματα, έργα μεταφοράς υδάτων εντός ή και εκτός των ΛΑΠ και έργα εμπλουτισμού του υδροφόρου ορίζοντα, καθώς και λύσεων που βασίζονται στη φύση "nature based solutions" στις περιοχές με ελλειμματικό και ποιοτικά υποβαθμισμένα υδατικό δυναμικό.

Ειδικότερα τα έργα αφορούν:

- ✓ Κατασκευή λιμνοδεξαμενών μικρών ταμιευτήρων ανάσχεσης και πολλαπλού σκοπού που θα κατασκευάσουν είτε μέσα στις κοίτες υδατορεμάτων (εσωποτάμιες) είτε έξω από αυτές, σε φυσικές ή τεχνητές λεκάνες κατάκλισης (εξωποτάμιες). Θα συγκρατούν και θα αποθηκεύουν τμήμα της πλεονάζουσας επιφανειακής απορροής τον χειμώνα προς περαιτέρω αξιοποίηση/διαχείριση για ύδρευση, άρδευση, κτηνοτροφία, αγροτουρισμό, πυρόσβεση και τα λοιπά, την περίοδο της αυξημένης μέγιστης ζήτησης και ελάχιστης προσφοράς Υδατικών πόρων. Για την πλήρωσή τους μπορούν να χρησιμοποιηθούν πηγές, εκφορτίσεις καθώς και Υπόγειο νερό.

- ✓ Κατασκευή μικρών υδατοφραγμάτων ανάσχεσης και συγκράτησης της χειμαρικής ροής των χειμερινών όμβριων υδάτων καθώς και εμπλουτισμού Υπόγειων υδροφορέων με σκοπό την εξοικονόμηση ύδατος ύδρευσης και άρδευσης, τα οποία θα κατασκευαστούν από λιθορριπή ή άλλα υλικά εντός Ρεμάτων στα ανάντη τμήματά τους, αρχικά.
- ✓ Τέλος, έργα διαχείρισης ορεινών λεκανών που περιλαμβάνουν και έργα διευθέτησης χειμάρρων να μπορεί να είναι εγκάρσια, παράλληλα είτε προστασίας της κοίτης και διόδους ανακούφισης των πλημμυρών, οι οποίες διαχωρίζονται σε λεκάνες διήθησης και λεκάνες εμπλουτισμού

Πάμε σε ένα άλλο μέτρο τώρα. Προσθήκη στοχευμένου συμπληρωματικού μέτρου για τη ΛΑΠ Ρεμάτων Αργολικού Κόλπου με τίτλο «ετήσιος δειγματοληπτικός έλεγχος και υποθαλάσσια παρακολούθηση της πληθυσμιακής κατάστασης της θαλάσσιας Ανεμώνης στον Όρμο Καραθώνα» κωδικός ταυτότητας Ακτής είναι ο ELBW0399236076101 που ανήκει στο Μητρώο Προστατευόμενων Περιοχών υδάτων κολύμβησης και στο παράκτιο Υδατικό Σύστημα EL0331C0001 Αργολικού Κόλπου, καθώς και της διάδοσης έξαρσης του φαινομένου.

Λήψη προληπτικών μέτρων για τη δημιουργία κατάλληλα εφοδιασμένου τοπικού παραρτήματος πρώτων βοηθειών για την έγκαιρη αντιμετώπιση τυχόν μελλοντικών κρουσμάτων. Συνιστάται η αποφυγή ρίψη σκουπιδιών και άλλων αδρανών υλικών, για παράδειγμα πέτρες, χρεμέτιζα, κεραμικά εντός του όρμου και ειδικά στο ρηχό τμήμα αυτού όπου κυρίως διενεργείται η είσοδος και έξοδος των λουόμενων στο νερό. Φορέας υλοποίησης του μέτρου θα είναι το ΕΛΚΕΘΕ και ο Δήμος Ναυπλιέων.

Τα ανωτέρω προέκυψαν από τη μελέτη Ιουλίου 2013, διερεύνηση της παρουσίας και κατανομής του κνιδόζωου *Anemonia viridis* στη ακτή Καραθώνα Ναυπλίου, η οποία έρευνα έγινε κατόπιν προτροπής μου, προσωπικά, με τους δείκτες της της ομάδας του Ελληνικού Κέντρου Θαλασσίων Ερευνών, της Μαρίας Σαλωμίδη και Γιάννη Ίσαρη. Το θέμα είναι ότι η έρευνα αυτή έφτασε στα χέρια μου τα τελευταία 2-3 έτη, αν θυμάμαι καλά.

Στην επόμενη εικόνα βλέπουμε μία άποψη του όρμου του Καραθώνα. Με κόκκινο επισημαίνεται η διαδρομή μήκους 1,5 χιλιομέτρου που καλύφθηκε κατά την υποβρύχια αυτοψία.

Στην επόμενη εικόνα βλέπουμε θέσεις καταγεγραμμένης παρουσίας της θαλάσσιας ανεμώνης κατά μήκος της Ακτής του Όρμου Καραθώνα, σε βάθη 0 έως 2 μέτρα. Ας περάσουμε τώρα σε κάποια άλλα προβλήματα.

Τα τελευταία έτη καταγράφεται υψηλή συγκέντρωση πίσσας, μέγεθος κόκκου άμμου έως και πέτρες μεγέθους 25cm στην Ελαφόνησο, Παραλία Σαρακίνικο και Σίμος, εντός ζώνης Natura 2000, καθώς επίσης έχουν παρατηρηθεί στο Μαρμάρι Λακωνίας βορείως του Ακρωτηρίου Ταίναρο, στον Άγιο Φωκά νοτίως της Μονεμβασιάς, στη Βοϊδοκοιλιά και σε άλλα σημεία. Εκτιμάται ότι προέρχεται από διαρροές ή εκκλήσεις των Τάνκερ ή από μεταγγίσεις μεταξύ Τάνκερ. Απαιτείται διερευνητική υποθαλάσσια αυτοψία, πιθανότατα από ομάδα δυτών του ΕΛΚΕΘΕ για εξέταση και της περίπτωσης εκτόνωσης μέσω διαρροών υποθαλάσσιων κοιτασμάτων πετρελαίου, όπως ακριβώς συμβαίνει και στον Κυπαρισσάκο Κόλπο. Βλέπουμε κάποιες φωτογραφίες που έχουνε παρθεί για το πρόβλημα αυτό.

Επίσης ένα άλλο πρόβλημα των τελευταίων 4-5 ετών. Παρατηρείται συχνά κηλίδες υπόλευκων αφρών οι οποίες ρυπαίνουν τα παράκτια ύδατα. Εκτός από το αισθητικό πρόβλημα που δημιουργούν οι αφροί έχει αναφερθεί πως προκαλούν δερματικούς ερεθισμούς, αναλύσεις των άρθρων από διαπιστευμένα εργαστήρια καταδεικνύουν την παρουσία απορρυπαντικών καθώς επίσης και ελαίων, κατηγορία λίπη και έλαια, σε ποσότητες έως και 2 γραμμάρια ανά λίτρο ληφθέντος ύδατος. Υπάρχουν βάσιμες υποψίες πως οι αφροί αυτοί προέρχονται από εμπορικά πλοία. Ωστόσο πρέπει να διεξαχθεί έρευνα για την εξαγωγή ασφαλών συμπερασμάτων. Εκτεταμένες κηλίδες αφρών καταγράφονται πολυσύχναστο Μυρτώο Πέλαγος, στο Λακωνικό και στον Μεσσηνιακό Κόλπο. Οι ανωτέρω παρατηρήσεις είναι καταγεγραμμένες από το πρώην εξωτερικό συνεργάτη του διαπιστευμένου εργαστηρίου "Ηπειρώτικα Εργαστήρια ΑΕ" και ιδιοκτήτης της ΜΚΟ Όζον, κύριο Τάσο Φιλιππίδη. Βλέπουμε κάποιες φωτογραφίες που αφορούν αυτό το πρόβλημα.

Και ας έρθουμε τώρα στο τι προτείνουμε. Προτείνουμε την προσθήκη οριζοντίου βασικού μέτρου με τίτλο «εκσυγχρονισμός εθνικού η κοινοτικού θεσμικού πλαισίου για τη μείωση της διάχυτης ρύπανσης μεταφερόμενης από διεθνή χωρικά ύδατα στις προστατευόμενες περιοχές, ακτές κολύμβησης, στα παράκτια Υδατικά Συστήματα και προερχόμενης από την Εμπορική ναυτιλία ή από θαλάσσια σκάφη αναψυχής» με φορέα υλοποίησης το Υπουργείο Ενέργειας, το Υπουργείο Ναυτιλίας, το ΥΠΕΚΑ.

Προσθήκη στοχευμένων συμπληρωματικών μέτρων για τα επηρεαζόμενα παράκτια Υδατικά Συστήματα της ΛΑΠ Ρεμάτων Αργολικού Κόλπου με τίτλο: «Πρόγραμμα διερευνητικής παρακολούθησης της ποιοτικής κατάστασης τα παράκτια Υδατικά Συστήματα, ενίσχυση περιβαλλοντικών επιθεωρήσεων και ελέγχων στα παράκτια Υδατικά Συστήματα που αφορούν το μέτρο αυτό».

Αυτά για τις προτάσεις μας.»

Παρέμβαση 8 (δια ζώσης μαγνητοσκοπημένη) – Ιδιώτης γεωλόγος

«Καλησπέρα σε όλους. Είμαι ο Παναγιώτης Ντόντος, Γεωλόγος Μελετητής και δραστηριοποιούμαι στην ευρύτερη περιοχή της Αργολίδας. Ζητώ συγγνώμη που το διαβάζω από κείμενο αλλά λόγω περιορισμένου χρόνου θα χαθούμε, αν το κάνω διαφορετικά. Θέλω να κάνω μία παρέμβαση για τα διαχειριστικά, προς την κατεύθυνση της βελτίωσης περισσότερο της διαδικασίας παρά των σχεδίων των ίδιων. Όχι γιατί αυτό δεν θα μπορούσε να γίνει, εξάλλου έχω συμμετάσχει σε πάρα πολλές διαβουλεύσεις, αλλά το να κάνεις ένα λάθος πράγμα από 95% λάθος σε 90% λάθος είναι χάσιμο χρόνου. Μία παρένθεση για να μην παρεξηγηθώ: ταυτίζω καθ' υπερβολή τα διαχειριστικά σχέδια με τα Υπόγεια ύδατα αφού τουλάχιστον στην Πελοπόννησο τα Υπόγεια ύδατα εξυπηρετούν τη συντριπτική πλειοψηφία των αναγκών.»

«Το ότι είναι λάθος δεν το λέω εγώ, προκύπτει από τη σελίδα 34 του Προσχεδίου όπου μετά από δέκα και πλέον χρόνια εφαρμογής τους, τουλάχιστον στην Ανατολική και Δυτική Πελοπόννησο, έχει υλοποιηθεί το 16,66% των βασικών μέτρων και το 0% των συμπληρωματικών μέτρων. Εδώ να δώσω συγχαρητήρια στην μελετητική ομάδα που αναφέρει την πραγματικότητα πολύ εύληπτα, χωρίς προσπάθεια για πρόκληση ασάφειας όπως έχουν κάνει άλλες μελετητικές ομάδες σε άλλα Υδατικά Διαμερίσματα. Θα μπορούσε κάποιος να ισχυριστεί ότι δεν φτάνει τα σχέδια, αλλά το κράτος που δεν τα υλοποιεί.

Θα συμφωνούσα εν μέρει αλλά να δούμε και τα λάθη της διαδικασίας

Πρώτον: προσχηματική δημόσια Διαβούλευση. Τα κείμενα τεκμηρίωσης που πραγματεύονται αναλυτικά τα επιμέρους θέματα που συνθέτουν τα σχέδια, θα έπρεπε να είχαν δοθεί στη δημοσιότητα εγκαίρως για να μπορεί κάποιος να συμβάλει εποικοδομητικά στη Διαβούλευση. Αλλιώς αυτή είναι για το θεαθήναι. Συγχαρητήρια μεν στο Υπουργείο που για 1η και τελευταία, και λέω τελευταία γιατί ο ορίζοντας της Οδηγίας είναι μέχρι το 2028, και τελευταία λοιπόν φορά κατάφερε στην τρίτη κατά σειρά Διαβούλευση να τα αναρτήσει πριν η Διαβούλευση ολοκληρωθεί. Εν τούτοις η ανάρτηση έγινε μόλις πριν από μερικές ημέρες και κάτι που το Υπουργείο και οι Μελετητές εργάζονται για πάνω από χρόνο και αποτελείται από χιλιάδες σελίδες, δεν νομίζω να έχετε την απαίτηση από κάποιον να τα διαβάσει μέσα σε λίγες μέρες και να έρθει να κάνει εποικοδομητική κριτική ή παρέμβαση.

Δεύτερον: ο τίτλος είναι ελλιπής, άρα και παραπλανητικός. Όταν μιλάς για Σχέδια Διαχείρισης, ο απλός κόσμος έχει στο μυαλό του την ορθολογική διαχείριση του νερού για την εξυπηρέτηση των αναγκών του. Προβλήματα όπως:

- ότι οι πηγές του Αναβάλου έχουνε πάνω από 2.500 αγωγιμότητα αλλά οι γεωτρήσεις στο Αργολικό Πεδίο που έχουν αγωγιμότητα 800 ή 1.000 μονάδες δεν επιτρέπεται να χρησιμοποιηθούν, είναι κόκκινη περιοχή.

-ότι οι δύο πόλεις Άργους και Ναυπλίου αντιμετωπίζουν σοβαρά ποσοτικά και ποιοτικά προβλήματα ύδρευσης και πολλά άλλα προβλήματα.

Όλα αυτά δεν αντιμετωπίζονται από τα Σχέδια Διαχείρισης και ο κόσμος μάταια περιμένει κάτι από αυτά τα σχέδια. Δυστυχώς η Οδηγία 2060 δεν έχει αυτό τον στόχο. Και λέω δυστυχώς, γιατί φτιάχτηκε με τα δεδομένα της Βόρειας Ευρώπης που είναι πλεονασματική σε υδατικούς πόρους και δεν λαμβάνει υπόψιν της τα προβλήματα των μεσογειακών χωρών που λειτουργούν με ελλειμματικό τρόπο.»

«Προβληματική διαδικασία ανάθεσης.

Λέχθηκε και εδώ το πρωί, και σε άλλες Διαβουλεύσεις, ότι λόγω έλλειψης προσωπικού και δυνατοτήτων εκχωρήθηκε η διαδικασία ανάθεσης των μελετών από κάποιες Αποκεντρωμένες Διοικήσεις απευθείας στο Υπουργείο. Εν τούτοις, και στο Υπουργείο, οι μόλις 10 υπάλληλοί του, εκ των οποίων όπως μπορείτε να δείτε στη διαφάνεια μόλις 5 κατ' ουσίαν σηκώνουν το βάρος της επιβλεψής, είναι αδύνατο να επιβλέψουν σωστά τις μελέτες καθώς δεν μπορούν να έχουν γνώση των ιδιαιτεροτήτων κάθε περιοχή της Ελλάδας, με

αποτέλεσμα η επίβλεψη να είναι μία καθαρά τυπική διαδικασία. Θα μπορούσε να πει κανείς ότι έχουν βοήθεια από τις Διευθύνσεις Υδάτων. Αδύνατον. Γιατί ούτε αυτές έχουν προσωπικό.

Στον πίνακα φαίνεται το τι προβλέπει το οργανόγραμμα για κάθε Υπηρεσία και πόσοι υπηρετούν σήμερα. Δείτε τα χάλια της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Πελοποννήσου-Δυτικής Ελλάδας και Ιονίου και κρατήστε υπόψιν για τη συνέχεια την κατάσταση στις 2 Αποκεντρωμένες Διοικήσεις Ηπείρου, Μακεδονίας-Θράκης όπου έχουμε υπέρ στελέχωση των Διευθύνσεων Υδάτων.»

«Διεθνής διαγωνισμός ανάθεσης.

Μάλλον έχω διαφορετική αντίληψη για το τι σημαίνει διαγωνισμός, όταν για αυτά που προκήρυξε το Υπουργείο δεν έχει ούτε ένα Υδατικό Διαμέρισμα για το οποίο να υπήρξε ενδιαφέρον από δεύτερο μελετητικό σχήμα. Μόνο στην Ήπειρο Μακεδονία-Θράκη υπήρξε δεύτερος συμμετέχοντας στο διαγωνισμό. Αλλά ακόμα και εκεί, αυτοί ουσία που δεν πήρανε Μελέτη, είχε πάρει ο καθένας τους σε κάποιο άλλο Υδατικό Διαμέρισμα Μελέτη. Επίσης, τα μελετητικά σχήματα, ίδιο χρώμα ίδιο μελετητικό σχήμα στον πίνακα που γίνονται ανάδοχοι σε κάθε Υδατικό Διαμέρισμα είναι σχεδόν πάντα τα ίδια αυτά, αυτά που έφτιαξαν και το αρχικό σχέδιο και την 1η Αναθεώρηση. Και θα μου πείτε ποιο είναι το πρόβλημα; Ένα από τα προβλήματα που αφορά κυρίως τον απλό κόσμο, είναι ότι οι επιστημονικές θεωρήσεις, ή οι ελλείψεις της μελετητικής ομάδας, εάν είναι εσφαλμένες ή σοβαρές, θα παραμείνουν εσφαλμένες και σοβαρές και δύσκολα θα αλλάξουν.»

«Ανούσια και τυπική συμμετοχή των γεωλόγων στα μελετητικά σχήματα.

Σε μία χώρα όπως στα περισσότερα διαμερίσματα, αν όχι σε όλα, τα Υπόγεια νερά αποτελούν τον σημαντικότερο τροφοδότη στην αλυσίδα του νερού είναι αδιανόητο ο γεωλόγος να έχει τυπική παρουσία και να μην κάνει ουσιαστική δουλειά. Όταν σε όλα τα σχήματα των αρχικών σχεδίων η αμοιβή του Γεωλόγου ήταν το 8 με 10% της συνολικής αμοιβής της Μελέτης, ανεξάρτητα από τη δουλειά την οποία έπρεπε να κάνει, και συνεχίζει κάπως έτσι, είναι φανερό ότι η συμμετοχή του είναι τυπική. Εάν αυτό συμβαίνει βάσει προδιαγραφών, τότε απλά οι προδιαγραφές είναι λάθος. Δεν μπορεί ο Γεωλόγος στη Λεκάνη του Έβρου ή του Στρυμόνα, που οι ανάγκες καλύπτονται σε σημαντικό ή κύριο βαθμό από Επιφανειακά ύδατα, να έχει να κάνει την ίδια δουλειά με τον Γεωλόγο στην Πελοπόννησο όπου οι ανάγκες καλύπτονται σχεδόν αποκλειστικά από Υπόγεια ύδατα.

Ένα Σχέδιο Διαχείρισης Υδατικών πόρων, που έχει ως κύρια πηγή τροφοδοσίας τα Υπόγεια νερά, θα πρέπει να στηρίζεται σε επαρκή και αξιόπιστα υδρογεωλογικά δεδομένα. Στην πολύπλοκη γεωλογική δομή της Ελλάδας και της Μεσογείου, γενικότερα, δεν μπορούν να εφαρμοστούν οι προδιαγραφές της Οδηγίας για Υπόγεια υδατικά σώματα, groundwater bodies, λέει η Οδηγία. Εξού και στη χώρα μας εφαρμόζουμε ως μοναδιαίο μέγεθος τα Υπόγεια Υδατικά Συστήματα. Το μεθοδολογικό πρόβλημα εδώ είναι αυτό που αποκαλείται ως "ο φασισμός του μέσου όρου". Γιατί τα Υπόγεια Υδατικά Συστήματα έχουν προσδιορισθεί με γεωλογικά και όχι υδρογεωλογικά κριτήρια, συναινώνοντας πολλούς διαφορετικούς υδροφορείς για τους οποίους έχουμε ελάχιστα και ανομοιογενή δεδομένα, με αποτέλεσμα να βγάζουμε εντελώς πλασματικά συμπεράσματα.

Κλασικό παράδειγμα, μιας και είμαστε στο 03, το Αργολικό Πεδίο. Χωρικά σχεδόν ταυτίζεται με αυτό που έχει χαρτογραφηθεί στους χάρτες του ΙΓΜΕ ως [...]. Εν τούτοις, αυτό υδρογεωλογικά χωρίζεται σε τέσσερις περιοχές που βλέπετε εδώ με εντελώς διαφορετικά χαρακτηριστικά και προβλήματα. Κάτι που με την ενοποίηση χάνεται και, προφανώς, ότι μέτρα και να προτείνεις δεν θα επιφέρουν το επιθυμητό αποτέλεσμα.»

«Ένα Σχέδιο Διαχείρισης Υδατικών πόρων δεν μπορεί να στηρίζεται διαρκώς σε εκτιμήσεις για το υδατικό ισοζύγιο. Επιτέλους, 12 χρόνια μετά την έναρξη των δηλώσεων των υφιστάμενων δικαιωμάτων, θα έπρεπε το Κράτος να γνωρίζει για το πόσες υδροληψίες υπάρχουν και πόσο νερό αντλούν. Ήδη από το 2017, με εργασία μου σε διεθνές υδρογεωλογικό συνέδριο είχαν καταδείξει ότι η συγκεκριμένη διαδικασία θα είχε ως αποτέλεσμα την ολοκλήρωση της αδειοδότησης των υφιστάμενων, σε ορισμένες Διευθύνσεις Υδάτων, μετά από πολλές δεκαετίες. Αν δείτε, η Διεύθυνση Υδάτων Πελοποννήσου, την τελευταία υπόθεση υφιστάμενων δικαιωμάτων θα την ολοκληρώσει 140 χρόνια μετά. Και είναι τραγική ειρωνεία ότι αυτή η γραφειοκρατική διαδικασία για τις υδροληψίες, μέσω των δημοσίων υπηρεσιών, επιλέχθηκε από το ίδιο Υπουργείο που ήδη έχει νομοθετήσει και υλοποιήσει η δήλωση των αυθαιρέτων να γίνεται από ιδιώτες

μηχανικούς σε ένα ηλεκτρονικό σύστημα, να υπάρχουν οι ιδιώτες ενεργειακοί επιθεωρητές για τα κτίρια, οι οικοδομικές άδειες να εκδίδονται υπεύθυνοι των ιδιωτών μηχανικών, τα κτίρια να αποκτήσουν ταυτότητες μέσα από ιδιώτες μηχανικούς και πολλά άλλα. Βέβαια θα μου πείτε, ότι αυτό δεν τα έκανε το Υπουργείο αυτά το ΤΕΕ που είναι κράτος εν κρατεί. Σε αντίθεση με το ΓΕΩΤΕΕ που το ΔΣ του αρκείται στο να βγάζει φωτογραφίες με υπουργούς στα εγκαίνια της ΔΕΘ, θα το δεχτώ.»

«Δίκτυο Παρακολούθησης Υπόγειων υδάτων.

Οι Ευρωπαϊκές οδηγίες λένε ότι πρέπει να συνίσταται από επαρκή σημεία, κατανεμημένα καλά χωρικά αλλά και ποιοτικά, να είναι δηλαδή αντιπροσωπευτικά, αυτό που μετράνε. Στην Ελλάδα αυτό το δίκτυο, μετά το 2021, αποτελείται από μόλις 1.895 σημεία για περίπου 570 Υπόγεια Υδατικά Συστήματα. Και δεν έχει αξιολογηθεί εάν πληροί τις προϋποθέσεις των ευρωπαϊκών οδηγιών.

Ας δούμε κάποιο παράδειγμα. Υπόγειο Υδατικό Σύστημα Μαυροβουνίου-Διδύμων. Ας πούμε ότι τα 8 σημεία είναι αρκετά, που δεν είναι. Καλή χωρική κατανομή δεν υπάρχει. Καλή ποιοτική κατανομή, επίσης δεν υπάρχει. Αφού τα 7 από τα 8 σημεία βρίσκονται σε αλλουβιακές αποθέσεις. Για να μη σας κουράζω, σας δείχνω τον πίνακα με την κατάσταση του Εθνικού Δικτύου Παρακολούθησης Υπόγειων υδάτων στο Υδατικό Διαμέρισμα Ανατολικής Πελοποννήσου. Για 34 Υπόγεια Υδατικά Συστήματα υπάρχουν μόλις 146 σημεία παρατήρησης. Αρκετά μάλιστα έχουν 2, 1 ή κανένα σημείο παρατήρησης.

Δείτε σας παρακαλώ ότι όλες σχεδόν οι προβληματικές περιοχές βρίσκονται στην ΛΑΠ Ρεμάτων Αργολικού Κόλπου, και οι περισσότερες από αυτές στην Αργολίδα. Αν με ρωτήσετε εάν έχουν κάτι οι Μελετητές ή το Υπουργείο με την Αργολίδα, θα σας πω τι πιστεύω: όχι, δεν έχουν. Τι συμβαίνει; Απλά, όπως επικαλέστηκε και η μελετητική ομάδα, τα αποτελέσματα στηρίζονται σε εκτιμήσεις με βάση τα διαθέσιμα, ανεπαρκή για μένα, στοιχεία. Κάτι που οδηγεί σε κακό τελικό αποτέλεσμα. Η Αργολίδα, λόγω των γνωστών προβλημάτων, έχει μελετηθεί αρκετά. Όχι εις βάθος αλλά αρκετά. Οπότε υπάρχουν παγιωμένες πεποιθήσεις για την κατάστασή της, για το Αργολικό Πεδίο. Να σας δείξω και το εκπληκτικότερο όλων.

Κάποια κριτήρια επιλογής των σημείων παρατήρησης του Εθνικού δικτύου. Υπόγειο Υδατικό Σύστημα Αργολικού Πεδίου: έχουμε 13 σημεία παρατήρησης, καλά κατανεμημένα, αλλά με ποιο κριτήριο επιλογής; Όχι εάν είναι αντιπροσωπευτικά των υδροφορέων αλλά εάν είναι κοντά σε εθνικό και επαρχιακό οδικό δίκτυο, όπως βλέπετε και στη διαφάνεια, για να τελειώνει με τη μία ο υπάλληλος χωρίς χρονικές καθυστερήσεις. Αυτό λοιπόν το Δίκτυο Παρακολούθησης, από αυτό μάλλον, βγαίνουν οι αποφάσεις για την κατάσταση των Υπόγειων Υδατικών σωμάτων και το τι μέτρα θα ληφθούν για να βελτιωθούν. Αυτό με τη σειρά του, βέβαια, καθορίζει την οικονομική και κοινωνική δραστηριότητα της κάθε περιοχής και ολόκληρης της χώρας. Είμαι σίγουρος ότι αν ζητήσω από το Υπουργείο να μου δείξει μία έκθεση αξιολόγησης αυτού του δικτύου, για το αν πληροί τις Ευρωπαϊκές προδιαγραφές, δεν θα υπάρχει. Αν υπάρχει, ζητώ συγγνώμη και την περιμένω στο e-mail μου.»

«Να δείξω ένα πίνακα και τρία σχήματα για αυτό το περίφημο Δίκτυο Παρακολούθησης. Από τα 24 κράτη της Ευρωπαϊκής Ένωσης που είχαν στείλει στοιχεία στην 1η Αναθεώρηση προκύπτει ότι η Ελλάδα βρίσκεται στην πέμπτη κατά σειρά θέση σε αριθμό Υπόγειων Υδατικών σωμάτων ή Συστημάτων, όπως λέμε στην Ελλάδα, αλλά μόλις τρίτη από το τέλος στην πυκνότητα των σημείων παρακολούθησης, και μας περνά μόνο η Ιρλανδία και η Σουηδία. Δηλαδή έχουν ακόμα λιγότερα. Ακόμη και με το καινούργιο δίκτυο του 2021, έχουμε ανέβει μόλις δύο θέσεις υπό την προϋπόθεση βέβαια ότι και τα άλλα κράτη δεν έχουν τροποποιήσει το δίκτυό τους, καθώς τα στοιχεία αυτά είναι του 2017. Απευθύνομαι λοιπόν προς τους Μελετητές, οι οποίοι φέρουν τη μικρότερη ευθύνη, καθώς αυτές είναι οι προδιαγραφές και με αυτές δουλεύουν, αλλά περισσότερο στο Υπουργείο.

Αν σας έδιναν έναν χάρτη 1 προς 50 χιλιάδες και σας ζήτηγα να μου καθορίσετε και να μου αποτυπώσετε τα οικοδομικά τετράγωνα της πόλης του Ναυπλίου, θα με λέγατε τρελό γιατί αυτό είναι αδύνατο. Αν σας έδιναν έναν χάρτη 1 προς 50 χιλιάδες και σας ζήτηγα να μου καθορίσετε και να αποτυπώσετε τις γραμμές πλημμύρας ενός χειμάρρου, θα με λέγατε τρελό γιατί αυτό είναι αδύνατο. Το ότι σε ένα Υπόγειο Υδατικό Σύστημα όπως το Αργολικό Πεδίο, αλλά και στα υπόλοιπα το ίδιο κάνετε, με πάνω από 4.000 ενεργές υδροληψίες, μετρώντας μόλις σε 13 σημεία, προσδιορίζετε αν είναι κόκκινο ή πράσινο, και καθορίζετε έτσι και την κοινωνικοοικονομική δραστηριότητα του τόπου αλλά και τα περιβαλλοντικά προβλήματα, που δήθεν κόπτεται η Οδηγία 2060, είναι κάτι σωστό, αποτελεσματικό που γίνεται με βάση ορθούς κανόνες και έτσι πρέπει να συνεχιστεί. Δουλεύομαστε μεταξύ μας;»

«Συνοψίζοντας όλα τα παραπάνω, για να τα πω όσο πιο παραστατικά μπορώ, είναι σαν να είστε η διοίκηση ενός νοσοκομείου με χιλιάδες ασθενείς, στελεχωμένο μόνο με ειδικευμένους γιατρούς οι οποίοι δεν ξέρουν και δεν μπορούν να κάνουν τίποτα, οι νοσοκόμες να περνούν δύο ή τρεις φορές το χρόνο και να παίρνουν μόνο πίεση και θερμοκρασία, τυχαία από κάποιους ασθενείς, και όσο πιο κοντά και στην πόρτα για να μην κουραζόμαστε και πολύ, σε κάποιους από τους θαλάμους... Με ομάδα εξωτερικών γιατρών να περνάει κάθε έξι χρόνια και να δίνουν οδηγίες, οι οδηγίες αυτές: εξετάσεις αίματος, ακτινογραφίες, μαγνητικές, υπέρηχοι, βιοψίες, χειρουργεία και λοιπά να μην πραγματοποιούνται λόγω έλλειψης χρημάτων... Άλλος να έχει ορθοπεδικό πρόβλημα, άλλος καρδιά, άλλος χολή, άλλος ζαλάδες. Και επειδή δεν έχουμε λεφτά, να δίνουμε σε όλους αντιπυρετικά και αναλγητικά και να τους λέμε: "μην ανησυχείτε, παίρνουμε μέτρα και σας φροντίζουμε" δεν θα εισάγουμε άλλους ασθενείς στο νοσοκομείο. Και εκεί εξαντλείτε την ευθύνη σας. Σταματώ εδώ τις παρατηρήσεις γιατί αυτό θα έπρεπε να είναι αντικείμενο τουλάχιστον διήμερου επιστημονικού συνεδρίου, αλλά η αρμόδια Επιτροπή Δεοντολογίας της Ελληνικής Γεωλογικής Εταιρίας δεν έχω δει να ασχολείται με το θέμα. Προφανώς την αφορούν άλλα θέματα και όχι το πώς η επιστήμη μας ενσωματώνεται στη νομοθεσία και υπηρετεί την κοινωνία.»

«Για να μην γκρινιάζω απλώς, αλλά προσπαθώντας να είμαι χρήσιμος, θα ήθελα να θέσω υπόψη σας κάποιες προτάσεις ή λύσεις, όπως:

1. Να στελεχωθούν οι Διευθύνσεις Υδάτων των αποκεντρωμένων διοικήσεων και να εφαρμοστεί η νομοθεσία, που προβλέπει η προκήρυξη και επίβλεψη μελετών από αυτές. 40-50 άτομα λείπουν όπως σας έδειξα από τις Διευθύνσεις Υδάτων σε όλη τη χώρα. Δεν νομίζω ότι είναι τραγικό να βρεθούν. Ευθύνη του Υπουργικού Συμβουλίου είναι οι προσλήψεις στις Αποκεντρωμένες Διοικήσεις. Ας αναλάβει ο καθένας τις ευθύνες του και να μην επικαλούνται τη λεγόμενη κλιματική αλλαγή για όλα τα κακά που μας βρίσκουν.

2. Ο καθορισμός των Υπόγειων Υδατικών Συστημάτων είναι εκτός των ευρωπαϊκών προδιαγραφών, αφού αυτά μιλούν για Υπόγεια υδατικά σώματα και όχι συστήματα. Μπορεί λοιπόν να επαναπροσδιορισθεί, πάλι εκτός προδιαγραφών, η έννοια και τα όρια των Υπόγειων Υδατικών Συστημάτων και να προετοιμαστούμε για αυτό που θα διαδεχθεί την Οδηγία 2060.

Ήδη από το 2017 έχει προταθεί στο Υπουργείο, από το σύνδεσμο γεωλόγων μελετητών, η ηλεκτρονική αδειοδότηση από πιστοποιημένους επιστήμονες. Μάλιστα, σαν όρος έχει ενταχθεί στην ατζέντα της ψηφιακής διακυβέρνησης από την κυβέρνηση τη σημερινή, ήδη από το 2019, αλλά δυστυχώς μέχρι σήμερα δεν έχει υλοποιηθεί τίποτα. Αν γίνουν οι απαραίτητες ρυθμίσεις και ενέργειες σε ένα χρόνο λειτουργίας της ηλεκτρονικής αδειοδότησης, όλες οι υδροληψίες θα έχουν περαστεί στο σύστημα. Προϋπόθεση, το όλο σύστημα να μην το φτιάξετε πάλι από μόνοι σας στο Υπουργείο, όπως έχετε κάνει μέχρι τώρα με το ΕΜΣΥ, τη νομοθεσία, τις προδιαγραφές, διεκδικώντας ως δημόσιοι υπάλληλοι την παντογνωσία και το αλάθητο, αλλά να συνεργαστείτε με τους ελεύθερους επαγγελματίες που μπορούν να σας φέρουν πιο κοντά στην πραγματικότητα και την πρακτικότητα.

Παρότι κατά καιρούς σας έχει προταθεί, έχει αγνοηθεί μέχρι σήμερα κάτι που βρίσκεται πλέον σε δημόσια θέα μέσα από τα πρακτικά του περσινού Διεθνούς γεωλογικού συνεδρίου της Πάτρας, τη σημαντικότερη θεωρώ ιδέα που μπορεί να λειτουργήσει ταυτόχρονα προς όφελος πολιτών κράτους περιβάλλοντος και οικονομίας. Δεν είναι άλλη από τους επιθεωρητές υδροληψιών, κάτι που θα ωφελήσει τους απλούς πολίτες χρήστες υδροληψιών να παρακολουθούν επιστημονικά το έργο τους και να αντιμετωπίζουν έγκαιρα τυχόν προβλήματα που προκύπτουν, το Κράτος που θα αποκτήσει με τη μέθοδο του outsourcing Δίκτυο Παρακολούθησης με πάνω από 250.000 σημεία υδροληψίας αντί για 1.895 σε όλη την Ελλάδα, το περιβάλλον γιατί θα ξέρουμε τι πραγματικά συμβαίνει και θα μπορούμε να εστιάσουμε στα μέτρα που χρειάζονται για τα νερά, αλλά και ακόμη παραπέρα, εφαρμόζοντας προγράμματα π.χ. εξοικονόμησης ενέργειας. Και η οικονομία μέσα από τον τζίρο που θα δημιουργηθεί και τις νέες θέσεις εργασίας για επιστήμονες σε ιδιωτικοοικονομική βάση.

Από τη στιγμή που, όπως σας απέδειξα, ο χαρακτηρισμός των Υπόγειων Υδατικών Συστημάτων σε κακή χημική και ποσοτική κατάσταση εμπεριέχει πολλές άστοχες παραδοχές και σφάλματα, είναι δηλαδή ένα καλό σχέδιο για να φαίνεται στην Ευρωπαϊκή Ένωση ότι έχουμε ΣΔΛΑΠ αλλά αυτά δεν μπορούν να εφαρμοστούν και να δώσουν τα ζητούμενα αποτελέσματα για το περιβάλλον, δυσκολεύοντας ταυτόχρονα και την οικονομική και κοινωνική δραστηριότητα του τόπου, σας καλώ να λάβετε υπόψιν σας όχι μόνο την περιβαλλοντική διάσταση των ΣΔΛΑΠ αλλά και την αναπτυξιακή τους διάσταση παρότι αυτό δεν

προβλέπεται στην Οδηγία 2060. Και να ελαχιστοποιήσετε στοχευμένα τους περιορισμούς και απαγορεύσεις που επιβάλλετε, καθώς από μόνοι τους δεν οδηγούν πουθενά και σίγουρα όχι στην προστασία του περιβάλλοντος. Τους τρόπους μπορούμε να το συζητήσουμε. Δεν πρέπει να ξεχνάτε ότι και οι αέριοι ρύποι υποβαθμίζουν το περιβάλλον, αλλά η Γερμανία λόγω του πολέμου στην Ουκρανία διατήρησε και επαύξησε την καύση ορυκτών ανθράκων γιατί ο λαός τους έπρεπε να επιβιώσει. Ο δικός μας ο λαός που δώδεκα χρόνια τώρα βρίσκεται σε κατάσταση χειρότερη από αυτή ενός πολέμου σε ότι αφορά τη μείωση του ΑΕΠ, δεν μπορούμε να αναστείλουμε για περιορισμένο χρονικό διάστημα την υλοποίηση των περιβαλλοντικών στόχων; Ποιοι θα ενεργήσουν για αυτές τις λύσεις;

Από τους Υπουργούς και τους Πολιτικούς δεν περιμένω κάτι. Από το ΤΕΕ και ειδικά το ΓΕΩΤΕΕ δεν περιμένω τίποτα για διάφορους και διαφορετικούς λόγους. Από τους επαγγελματικούς συλλόγους επίσης το ίδιο. Από τους πολίτες; Δεν έχουν πάρει χαμπάρι τι είναι τα Σχέδια Διαχείρισης και πώς τους επηρεάζουν. Ποιοι μένουν; Κατ' εμέ μόνο οι αρμόδιοι που είναι οι κρατικοί λειτουργοί, δηλαδή οι υπάλληλοι του Υπουργείου. Γιατί για τους λόγους που σας εκθέτω σε αυτή τη διαφάνεια και μπορείτε να το διαβάσετε άνετα, να τονίσω μόνο ότι ο ρόλος ο δικός σας, του Υπουργείου δηλαδή, δεν είναι να φέρετε ένα τυχαίο αποτέλεσμα, όπως οι Μελετητές με βάση τα διαθέσιμα στοιχεία, αλλά το σωστό αποτέλεσμα. Όχι μόνο τυπικά, βάσει νομοθεσίας, αλλά ουσιαστικά για το καλό του τόπου και των πολιτών του. Συγνώμη που μακρηγόρησα.»

4.2.2 Απαντήσεις επί των ερωτήσεων/ παρεμβάσεων που υποβλήθηκαν διαδικτυακά κατά τη διάρκεια της Ημερίδας Διαβούλευσης

Μετά το πέρας των προφορικών παρεμβάσεων, μεταφέρθηκαν στους εισηγητές προς απάντηση και γραπτά σχόλια, τα οποία διαβιβάστηκαν από τα κανάλια του Διοργανωτή. Οι εν λόγω διαδικτυακές παρεμβάσεις που έγιναν κατά τη διάρκεια της Ημερίδας Διαβούλευσης παρουσιάζονται παρακάτω, μαζί με τις σχετικές απαντήσεις στα ερωτήματα.

Παρέμβαση 1 (διαδικτυακά) - Αναπληρωτής Προϊστάμενος Διεύθυνσης Βιομηχανίας Ενέργειας και Φυσικών Πόρων

Ο Αναπληρωτής Προϊστάμενος Διεύθυνσης Βιομηχανίας Ενέργειας και Φυσικών Πόρων, έκανε την ακόλουθη παρέμβαση διαδικτυακά.

10/11/23, 1:40 μ.μ.

Sympraxis Team Mail - ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗ ΣΔΛΑΠ 03

Sympraxis Team (eu) <info@sympraxis.eu>

ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗ ΣΔΛΑΠ 03

1 message

georgios.melekis@patt.gov.gr <georgios.melekis@patt.gov.gr>
To: diavoulefsi@sympraxis.eu
Cc: georgios.melekis@patt.gov.gr

10 November 2023 at 13:29

Καλημέρα,

Σας προωθώ σχόλια μέσω email καθώς στο chat επιτρέπονται 200 χαρακτήρες ανά σχόλιο.

1. Ο καθορισμός της κατάστασης των επιφανειακών και υπόγειων σωμάτων έχει πραγματοποιηθεί με στοιχεία του Εθνικού Δικτύου Παρακολούθησης έως το 2020 ενώ έχουν παραδοθεί στη Γενική Διεύθυνση Υδάτων του ΥΠΕΝ τα στοιχεία έως και το 2022. Γιατί δεν έχουν ενταχθεί στην κατάρτιση του ΣΔΛΑΠ τα στοιχεία του ΕΔΠ έως και το έτος 2022 προκειμένου να αυξηθεί ο βαθμός αξιοπιστίας των εκτιμήσεων?
2. Για τα ΥΥΣ Κυθήρων, Αντικυθήρων, Ύδρας Σπετειών, Πόρου έχει συγκεντρωθεί πληθώρα στοιχείων υδροληψιών από την Διεύθυνση Υδάτων της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Αττικής. Δεν αναφέρεται στο κείμενο τεκμηρίωσης η χρήση των στοιχείων αυτών στην εκτίμηση τουλάχιστον της ποσοτικής κατάστασης. Έχουν αξιολογηθεί τα στοιχεία. Αν όχι γιατί και πως σκοπεύει η ομάδα μελέτης να τα ενσωματώσει?
3. Για τα ΥΥΣ Τροχηνίας και Μεθάνων έχει συγκεντρωθεί πληθώρα στοιχείων υδροληψιών από την Διεύθυνση Βιομηχανίας Ενέργειας και Φυσικών Πόρων της Περιφέρειας Αττικής. Δεν αναφέρεται στο κείμενο τεκμηρίωσης η χρήση των στοιχείων αυτών στην εκτίμηση τουλάχιστον της ποσοτικής κατάστασης. Έχουν αξιολογηθεί τα στοιχεία. Αν όχι γιατί και πως σκοπεύει η ομάδα μελέτης να τα ενσωματώσει?
4. Το ΥΥΣ Τροχηνίας χαρακτηρίζεται από κακή ποσοτική κατάσταση. Στο τεύχος τεκμηρίωσης αναφέρεται τροφοδοσία του ΥΥΣ με $9 \times 10^6 \text{ m}^3/\text{y}$ και οι απολήψεις σε $7,9 \times 10^6 \text{ m}^3/\text{y}$. Συνεπώς ενώ το ισοζύγιο είναι πλεονασματικό και χωρίς να παρατηρείται συνεχής πτώση στάθμης από το ΕΔΠ, το κείμενο τεκμηρίωσης καταλήγει στο συμπέρασμα ότι το υπερετήσιο ισοζύγιο είναι ελλειμματικό χωρίς, όμως, τεκμηρίωση. Επίσης θα θέλαμε μία εξήγηση σχετικά με τον όρο «υπερετήσιο» ισοζύγιο.
5. Στην περιοχή του ΥΥΣ Κανδήλας τα επιφανειακά ύδατα αποστραγγίζονται προς την λεκάνη του ΥΥΣ του Λάδωνα. Η αποστράγγιση γίνεται είτε με φυσικό τρόπο μέσω της υψιστάμενης καταβόθρας είτε μέσω της σήραγγας η οποία έχει κατασκευαστεί προκειμένου να αντιμετωπιστούν παροχές νερού που δεν μπορούν να απομακρυνθούν με φυσικό τρόπο. Η ροή του νερού μέσω της σήραγγας ελέγχεται μέσω θυροφραγματος. Κατά τη χειμερινή περίοδο είναι λογικό το θυροφράγμα να είναι ανοικτό προκειμένου να μην πλημμυρίσει η λεκάνη της Κανδήλας. Από μελέτες που έχουν γίνει στην περιοχή έχει αποδειχθεί ότι η ροή του νερού μέσω της καταβόθρας τροφοδοτεί τα υπόγεια νερά που βρίσκονται δυτικότερα στη λεκάνη του Δάρα και ενεργοποιούν τις πηγές της περιοχής όπως αυτής της Παναγίτσας, δηλαδή τροφοδοτούν το ΥΥΣ Λάδωνα. Το πρόβλημα έγκειται στο ότι το θυροφράγμα παραμένει ανοικτό καθόλη τη διάρκεια του χρόνου. Έτσι τα νερά που συγκεντρώνονται στην Κανδήλα αντί να κατευθύνονται προς την καταβόθρα και από εκεί να εμπλουτίζονται με φυσικό τρόπο τα υπόγεια ύδατα του ΥΥΣ Λάδωνα παροχετεύονται επιφανειακά, τελικά, στον ποταμό Λάδωνα. Αυτό έχει σαν αποτέλεσμα να μειώνεται συνεχώς το υδατικό δυναμικό στην λεκάνη του Δάρα η οποία είναι μία αμιγώς αγροτική περιοχή. Θα πρέπει να δοθεί μέριμνα από την αρμόδια Διεύθυνση Υδάτων να ελέγχεται η διαχείριση του νερού στην περιοχή σε συνεργασία με τον αρμόδιο ΤΟΕΒ.

<https://mail.google.com/mail/u/0/?ik=f4bbe062bd&view=pt&search=all&permthid=thred-f1762176338041053058%7Cmsg-f1762176338041053...>

1/2

10/11/23, 1:40 μ.μ.

Sympexis Team Mail - ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗ ΣΔΛΑΠ 03

Με εκτίμηση,

Γεώργιος Μελέκης

Αναπληρωτής Προϊστάμενος

Διεύθυνσης Βιομηχανίας Ενέργειας & Φυσικών Πόρων

Πολυτεχνείου 4

104 33 – Αθήνα

213 2101140

<https://mail.google.com/mail/u/0/?ik=f4bbe062bd&view=pt&search=all&perm#id=thread-f1782176338041053058%7Cmsg-f1782176338041053...> 2/2

Παρέμβαση 1 (διαδικτυακά) - Απάντηση

Ο Συντονιστής της Κοινοπραξίας απάντησε:

«Είναι όντως μακροσκελής η τοποθέτηση του κ. Μελέκη, την έχω διαβάσει κι εγώ. Όμως έχει δύο σκέλη. Το ένα είναι πολύ σύντομο και αφορά το Εθνικό Δίκτυο Παρακολούθησης. Ρωτάει ο κύριος Μελέκης "Γιατί δεν πήρατε στοιχεία του 22 και πήρατε μόνο στοιχεία του '20, ενώ η αλήθεια είναι ότι έχουμε πάρει και του '21 και δεν έχουμε πάρει του '22. Γιατί το σύστημα της συλλογής, που είναι και ο κ. Ζάραπας..., συλλογής, επεξεργασίας, υποβολής προς το Υπουργείο Περιβάλλοντος, αξιολόγησης και μετά παράδοσης στους Μελετητές είναι δύσκολες μετρήσεις. Τα είτε ο κ. Ζάραπας, και οι δικές του είναι πολύ δύσκολες και του ΕΛΚΕΘΕ πολύ δύσκολες και του Γενικού Χημείου του Κράτους πάρα πολύ δύσκολες με εξοπλισμούς, εργαστήρια... θέλουν χρόνο. Αρχές του '23 πήραμε τα τελευταία στοιχεία που ήταν τα αποτελέσματα του Εθνικού Δικτύου Παρακολούθησης για το 2021, τα οποία με αγώνα δρόμου ενσωματώθηκαν για να μπορέσουμε να τα έχουμε συμπεριλάβει στην αξιολόγηση μας τώρα. Όλα τα άλλα θέματα του κυρίου Μελέκη αφορούν συγκεκριμένα θέματα Υπόγειων Υδατικών Συστημάτων της περιοχής. Δεν ξέρω αν έχουμε σύντομες ή μακρές απαντήσεις και πώς πρέπει να τις δώσουμε... Κύριε Λιονή...»

Μέλος της Κοινοπραξίας απάντησε:

«Λοιπόν ο κύριος Μελέκης βάζει θέματα σε σχέση με τον Υπόγειο Υδατικό Σύστημα Τροιζηνίας και αναρωτιέται, διατυπώνει επιφυλάξεις σε σχέση με το αν έχουνε ληφθεί υπόψη οι απολήψεις. Οι απολήψεις λοιπόν έχουν ληφθεί υπόψη, με βάση όσα είτε και προηγουμένως ο κύριος Μίχας. Και επίσης το Υδατικό Σύστημα Τροιζηνίας, η αξιολόγηση του που προκύπτει από την παρουσίαση που σας έγινε αλλά και όλα τα σχετικά έγγραφα τα οποία συνοδεύουν τη Διαβούλευση, βασίζεται σε δύο υδρογεωλογικές μελέτες οι οποίες -καλή τύχη- έχουν εκπονηθεί στην περιοχή αυτή: η 1η και η βασική, η τελευταία μάλλον, αφορά την υδρογεωλογική μελέτη του κ. Κάρολου Μπεζέ. Υπάρχει μία προγενέστερη που είναι του Παναγιώτη του Δημακοπούλου, οι οποίες είναι σχετικά πλήρης, άρτιες θα έλεγα εγώ και έχουν υποβοηθήσει πάρα πολύ τόσο στην εκτίμηση όσο και στον καθορισμό του υπογείου Υδατικού Συστήματος και τις εκτιμήσεις τις επιμέρους που προκύπτουν. Τώρα, σε σχέση με τα... βάζει ένα θέματα... γιατί είναι... παρουσιάζεται ελλειμματικό είναι... πλεονασματικό... αυτό προκύπτει από την Οδηγία. Δηλαδή όταν οι απολήψεις υπολείπονται σε ποσοστό μικρότερο τοις εκατό των αντλήσεων, τότε έχουμε, ...της τροφοδοσίας... τότε το σύστημα αν και φαίνεται ότι είναι πλεονασματικό χαρακτηρίζεται ότι είναι κακό από ποσοτική κατάσταση.»

Παρέμβαση 2 (διαδικτυακά) – Φυσικό Πρόσωπο

«Ακούσαμε για μέτρα που αφορούν μονάδες αφαλάτωσης, περιοχές με υποβαθμισμένο λόγω θαλάσσης διείσδυσης, αντί της άντλησης νερού από τον Υπόγειο υδροφόρα. Είναι γνωστή σε όλους τους επιστήμονες η κακή ποιότητα νερού που προσφέρουν οι Μονάδες αφαλάτωσης, καθώς και τα περιβαλλοντικά προβλήματα που δημιουργεί το υπέρ αλμυρό υπόλειμμα που απορρίπτεται από αυτές στον θαλάσσιο αποδεκτή»

Παρέμβαση 2 (διαδικτυακά) – Απάντηση

Ο Συντονιστής της Κοινοπραξίας απάντησε:

«Ευχαριστούμε τον κ. Σαμπαζιώτη, τον είχαμε και σε άλλες από τις Ημερίδες. Ναι... για το θέμα, είναι αρκετά πολύπλοκο... Αυτό που λέει είναι να έχουμε μία κατεύθυνση αντί αφαλατώσεων, να κοιτάξουμε να κάνουμε εμπλουτισμούς ή να βρούμε πρόσθετα Υπόγεια. Μάλιστα. Αυτά δεν είναι εύκολο να τοποθετηθείς σε ένα τόσο γενικό επίπεδο, όπως να πούμε ότι για το Υδατικό Διαμέρισμα θα κάνουμε μόνο αυτό ή αυτό συγκεκριμένα. Αυτό θέλει κατά τόπους διαφορετική αντιμετώπιση. Δεν μπορούμε να αποκλείσουμε κανένα, καμία ενέργεια και κανενός είδους κανενός είδους έργο. Κρίνονται κατά περίπτωση. Σε κάποια περιοχή θα πάμε, θα βρούμε αυτό που είναι συμφετορότερο. Εμπλέκονται δε με αυτά τα πράγματα και τα αντίστοιχα τεχνικά έργα. Είναι η περιβαλλοντική διάσταση και είναι και τα τεχνικά τους έργα. Σε επίπεδο τουλάχιστον, στα μεγάλα τέτοια έργα, κρίνονται συνολικά, τεχνικό-οικονομικά και περιβαλλοντικά. Και δεν μπορεί να γίνει κάτι διαφορετικό με την έννοια ότι δεν θα κάνουμε αφαλατώσεις και τις κόβουμε. Εντάξει, μπορούμε να έχουμε κατεύθυνση ό,τι όρος είναι ο πιο πρόσφορος, ο πιο διαθέσιμος, αν υπάρχει δυνατότητα εμπλουτισμού... Δύσκολο πράγμα ο εμπλουτισμός, δεν νομίζω να είναι πολύ εύκολο. Όπου γίνεται να το

κάνουμε, αλλά θέλει κατά περίπτωση περιοχικά πιο στενά από την έννοια του Υδατικού Διαμερίσματος να δοθούν οι αντίστοιχες λύσεις. Δεν ξέρω αν κάποιος άλλος από την ομάδα θέλει κάτι άλλο να πει αυτού του θέματος, εγώ το είπα σε μία γενικευμένη τοποθέτηση...»

Παρέμβαση 3 (διαδικτυακά) – Ιδιώτης γεωλόγος

Δημήτριος Παπαδόπουλος - Γεωλόγος

ΚΑΛΗΣΠΕΡΑ. ΜΕ ΠΟΙΑ ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΟΙ ΖΩΝΕΣ ΤΟΥΜΕΤΡΟΥ Μ03Σ0816
ΠΟΥ ΑΦΟΡΑ ΤΑ ΥΔΑΤΙΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ
ΕΛ0300020 Σύστημα Αν. Αρκαδίας-Δυτ. Αργολίδας : σε απόσταση μέχρι
4.000μ από την ακτογραμμή

ΕΛ0300050 Σύστημα Μαυροβουνίου - Διδύμων : σε απόσταση μέχρι 4.000μ
από την ακτογραμμή
ΕΛ0300070 Σύστημα Ερμιόνης : σε απόσταση μέχρι 800μ από την
ακτογραμμή

4.2.3 Απαντήσεις στα σχόλια των ερωτηματολογίων Διαβούλευσης

Τα ερωτηματολόγια δεν περιείχαν σχόλια.

4.2.4 Απαντήσεις στα σχόλια που στάλθηκαν ηλεκτρονικά

Οι απαντήσεις των μελετητών και των αρμόδιων Υπηρεσιών στα σχόλια που στάλθηκαν ηλεκτρονικά στα πλαίσια της διαβούλευσης παρουσιάζονται στους παρακάτω Πίνακες.

Πίνακας 4-3 Απαντήσεις στα σχόλια που στάλθηκαν ηλεκτρονικά

α/α	Ημερομηνία (m/d/y)	Φορέας/ Φυσικό πρόσωπο	Όνομα Φορέα/ Ιδιότητα	Σχόλια - Παρατηρήσεις / Προτάσεις	Απαντήσεις
1	10/12/2023	Φυσικό Πρόσωπο	Ιδιώτης γεωλόγος	<p>ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ 1η: Τα αναρτημένα κείμενα της διαβούλευσης διαφοροποιούνται σε πολλά σημεία των προτεινόμενων μέτρων ανά ΥΔ. Για να έχουν ουσία οι όποιες παρατηρήσεις μας, θα πρέπει να αναρτηθούν τα επικαιροποιημένα κείμενα, που έχουν προκύψει κατόπιν εσωτερικών συζητήσεων με τις αρμόδιες Δ/νσεις Υδάτων.</p> <p>ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ 2η: Σε οποιοδήποτε κείμενο που ορίζει μέτρα αποστάσεις και κανόνες, το σημαντικότερο κεφάλαιο για την αποφυγή παρεξηγήσεων ή διενέξεων, θα πρέπει να αποτελούν οι ΟΡΙΣΜΟΙ των περιγραφόμενων όρων (όπως: γεώτρηση, πηγάδι, τάφρος, νόμιμα υφιστάμενη υδροληψία, υδατόρεμα, κλπ).</p> <p>ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ 3η: Αντί για γενικές απαγορεύσεις, να οριοθετηθούν σαφώς (με επιστημονικά κριτήρια) συγκεκριμένες ζώνες π.χ.υφαλμύρισης, όπως αυτές που είχαν οριστεί κατά την εκπόνηση της μελέτης: “Ανάπτυξη συστημάτων και εργαλείων διαχείρισης υδατικών πόρων σε 13 Υδατικά Διαμερίσματα της χώρας” του πρ. Υπουργείο Ανάπτυξης.</p> <p>ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ 4η: Οι προβλέψεις της 2ης αναθεώρησης οδηγούν σε αύξηση των απαγορεύσεων και των δυσκολιών στην πρόσβαση των πολιτών στο νερό, σε μία περιοχή που είναι κατεξοχήν αγροτική και πλούσια σε υδατικά αποθέματα, χωρίς ταυτόχρονα να παρέχεται στους ενδιαφερόμενους εναλλακτική λύση (π.χ επέκταση των συλλογικών αρδευτικών δικτύων, νερό από φράγματα, κ.τ.λ.). Δεν λαμβάνει υπόψιν την επένδυση που θα προκύψει από τον περιορισμό των αγροτικών καλλιεργειών και τη παραγωγής και τον αντίκτυπο στην εσωτερική επάρκεια αλλά και στο κόστος διάθεσης των αγροτικών προϊόντων.</p> <p>ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ 5η: Η λύση στην διαχείριση των υδάτων, είναι η οργάνωση συστήματος ελέγχων και παρακολούθησης των απολήψεων και της λειτουργίας των υδροληψιών, διότι οι προωθούμενες απαγορεύσεις, θα δημιουργήσουν ένα νέο κύμα διάνοιξης και λειτουργίας παράνομων υδροληψιών με αρνητικά αποτελέσματα στην διαχείριση των υδάτων.</p> <p><u>Παρατηρήσεις επί του κειμένου της 2ης αναθεώρησης του σχεδίου διαχείρισης για τα Μέτρα:</u> M02B0401, M02B0403, M02B0501, M02Σ0806, M02Σ0811, M02Σ0812, M02Σ0813, M02Σ0809</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Τα κείμενα της Διαβούλευσης (Προσχέδιο και Κείμενα Τεκμηρίωσης) αναρτήθηκαν σύμφωνα με τους κανόνες και τις απαιτήσεις της Διαβούλευσης και μετά από έλεγχο της ΓΔΥ. 2. Τα βασικά μέτρα διατυπώθηκαν από κοινού για όλη την επικράτεια και περιλαμβάνουν όλους τους απαραίτητους ορισμούς. Στα συμπληρωματικά μέτρα, αντίστοιχα, έχουν δοθεί εξειδικεύσεις όπου χρειάζεται. 3. Οι αποστάσεις του προγράμματος μέτρων έχουν οριστεί χρησιμοποιώντας επιστημονικά κριτήρια. Σημειώνεται ότι τα Σχέδια Διαχείρισης δεν υποκαθιστούν την επιτακτική ανάγκη για ακριβή οριοθέτηση των ζωνών υφαλμύρισης, οι οποίες θα προκύψουν από ειδικές υδρογεωλογικές μελέτες για κάθε περιοχή, λαμβάνοντας υπόψη ειδικότερα στοιχεία και ανάγκες. 4. Τα Σχέδια Διαχείρισης λαμβάνουν υπόψη τόσο τις ανάγκες των διαφόρων χρήσεων όσο και την κατάσταση και επάρκεια των διαθέσιμων πόρων, προκειμένου να εξυπηρετήσουν κατά το δυνατό τη ζήτηση διατηρώντας ή/και βελτιώνοντας την κατάσταση των ΥΣ. 5. Οι απαιτούμενοι έλεγχοι καταγράφονται στα πλαίσια των Σχεδίων Διαχείρισης. Η οργάνωση και εκτέλεσή τους αποτελούν αντικείμενο των αρμόδιων φορέων. <p><u>Για τα Μέτρα:</u> M02B0401, M02B0403, M02B0501: Οι τελικές διατυπώσεις για τα Βασικά Μέτρα είναι κοινές για όλη την Επικράτεια και έλαβαν υπόψη τα σχετικά σχόλια και προτάσεις που διατυπώθηκαν κατά τη Διαβούλευση των 14 ΥΔ. M02Σ0806: Η απόσταση για το EL0200200 ορίστηκε με βάση τα ευρήματα της μελέτης και μετά από σχετική συζήτηση με τη Δ/νση Υδάτων. M02Σ0811: Η περιγραφή του μέτρου έχει λάβει υπόψη τα στοιχεία που προέκυψαν κατά την εφαρμογή της 1ης Αναθεώρησης και οριστικοποιήθηκε μετά από συζητήσεις τόσο με τις Δ/νσεις Υδάτων όσο και με τη ΓΔΥ. M02Σ0812: Το μέτρο ενοποιήθηκε με το M02Σ0811 για τη ΛΑΠ EL0228, και η περιγραφή του έχει λάβει υπόψη τα στοιχεία που προέκυψαν κατά την εφαρμογή της 1ης Αναθεώρησης και οριστικοποιήθηκε μετά από συζητήσεις τόσο με τις Δ/νσεις Υδάτων όσο και με τη ΓΔΥ. M02Σ0813: Το μέτρο στη ΛΑΠ EL0228 έλαβε οριστικό κωδικό M02Σ0811, και για τη διατύπωσή του ισχύουν τα αναφερόμενα ανωτέρω. M02Σ0809: Η περιγραφή του μέτρου οριστικοποιήθηκε μετά από συζητήσεις με τη Δ/νση Υδάτων και τη ΓΔΥ. Σημειώνεται ότι για τη ΛΑΠ EL0245 είναι υπό εξέλιξη η εκπόνηση των ειδικών υδρογεωλογικών μελετών.</p>

α/α	Ημερομηνία (m/d/y)	Φορέας/ Φυσικό πρόσωπο	Όνομα Φορέα/ Ιδιότητα	Σχόλια - Παρατηρήσεις / Προτάσεις	Απαντήσεις
2	11/13/2023	Φορέας	ΔΕΥΑ Ερμιονίδας	<p><u>ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ- ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ- ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ</u></p> <p>1. Για την προστασία των υδροληψιών των Δ.Ε.Υ.Α. και ιδιαίτερα όσων διαθέτουν ΥΥΣ σε κακή κατάσταση όπως αυτό του Πόρτο Χελίου πρέπει να εφαρμοστούν μέτρα για τον έλεγχο των υφιστάμενων υδροληψιών από υπηρεσίες που θα στελεχωθούν για αυτόν τον λόγο.</p> <p>2. Πρέπει οι υδροληψίες που χρησιμοποιούνται για παροχή ύδατος σε λουπούς πολίτες, δηλαδή η παροχή υπηρεσίας μεταφοράς ύδατος από βυτιοφόρα, να επιβαρυνθούν κάποια τέλη στο κράτος, στον Δήμο ή τις Δημοτικές Επιχειρήσεις.</p> <p>3. Στα προτεινόμενα μέτρα πρέπει ξεκάθαρα να καθορισθεί: α. Κάθε φορέας τι θα κάνει. β. Κάθε φορέας πού θα βρει τους πόρους. γ. Το νομοθετικό πλαίσιο και οι προδιαγραφές εφαρμογής των μέτρων και ιδιαίτερα των μελετών. δ. Ποιος και πώς θα εφαρμοστούν τα πορίσματα των μελετών; Π.χ. ποιος και πώς θα περιορίσει- απαγορεύσει τις χρήσεις δίπλα σε υδρευτικές γεωτρήσεις.</p> <p>4. Όλες οι μελέτες και τα λοιπά μέτρα που αναφέρονται πώς θα εφαρμοστούν τόσο σύντομα από τις μικρές Δ.Ε.Υ.Α. που είναι χωρίς πόρους, υποστελεχωμένες.</p> <p>5. Επιπρόσθετα, πώς θα χρηματοδοτηθούν όλα αυτά τα μέτρα που απαιτούνται; Και μάλιστα πρέπει να υλοποιηθούν σε τόσο σύντομο χρονικό διάστημα.</p> <p>6. Η ενημέρωση και η ευαισθητοποίηση του κοινού μάλλον πρέπει να οργανωθεί και να υλοποιηθεί κεντρικά μέσω της τηλεόρασης και των μέσων κοινωνικής δικτύωσης, διότι οι ενέργειες των Δ.Ε.Υ.Α. μέσω φυλλαδίων και των ιστοσελίδων τους δεν φαίνεται να επαρκεί.</p> <p>7. Μία διευκρίνηση, σε συνέχεια της εισήγησης των μελετητών, η αφαλάτωση αφορά κυρίως το ΥΥΣ του Πόρτο Χελίου.</p>	Οι παρεμβάσεις αφορούν σε θέματα χρηματοδότησης, οργάνωσης και εφαρμογής του προγράμματος μέτρων που υπερβαίνουν το σκοπό της 2ης Αναθεώρησης ΣΔΛΑΠ.
3	11/1/2023	Φορέας	Ο.ΦΥ.ΠΕ.Κ.Α.	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΗ ΥΣ "ΥΔΡΟΒΙΟΤΟΠΟΥ ΜΟΥΣΤΟΥ" που στην παρούσα αναθεώρηση βρίσκεται σε "ΜΕΤΡΙΑ" οικολογική και "ΚΑΛΗ" χημική κατάσταση. Επιστημαίνεται ότι έχει εκπονηθεί "Μελέτη παρακολούθησης ποιοτικών παραμέτρων υγροτόπου Μουστού" (Φ.Δ. Όρους Πάρνωνα - Υγροτόπου Μουστού, 2015).	Έχουν ληφθεί υπόψη τα στοιχεία της εν λόγω Μελέτης.
4	12/5/2023	Φορέας	ΕΛΚΕΘΕ	Πρόταση για αλλαγή ορίων Μεταβατικών ΥΣ	Τα στοιχεία θα ληφθούν υπόψη στον επόμενο κύκλο κατάρτισης των Σχεδίων Διαχείρισης.
5	12/6/2023	Φυσικό Πρόσωπο	Γεωλόγος	<p><u>ΓΕΝΙΚΗ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ:</u></p> <p>1. Υποστελέχωση Δ/σης Υδάτων Πελοποννήσου</p> <p><u>ΛΟΙΠΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ:</u></p> <p>2. Διασταύρωση στοιχείων σχετικά με τις απολήψεις άρδευσης (Δηλώσεις ΟΠΕΚΕΠΕ και Αδειών Χρήσης Νερού) και ύδρευσης (Δηλώσεις για Άδειες Εκτέλεσης Έργου και Αδειών Χρήσης Νερού). Στην Ερμιονίδα ιδιώτες πουλάνε το νερό από υδροληψίες!</p> <p>3. Ταξινόμηση - χαρακτηρισμός των ΥΥΣ ελήφθησαν υπόψη τα δεδομένα – μετρήσεις του προγράμματος ΣΑΜΥ II, το οποίο έχει πολύ μεγαλύτερη πυκνότητα από το δίκτυο παρακολούθησης;</p> <p>4. ΒΑΣΙΚΟ ΜΕΤΡΟ Μ03Β0501 - Σημείο (δ) (Παράκτια ΥΥΣ με προβλήματα</p>	<p><u>ΓΕΝΙΚΗ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ:</u></p> <p>1. Η παρατήρηση δεν αφορά το αντικείμενο των ΣΔΛΑΠ.</p> <p><u>ΛΟΙΠΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ:</u></p> <p>2. Ελήφθησαν υπόψη οι πηγές άντλησης πληροφοριών όπως προβλέπεται από την «Επικαιροποιημένη μεθοδολογία ανάλυσης ανθρωπογενών πιέσεων και των επιπτώσεών τους στα επιφανειακά και στα υπόγεια υδατικά συστήματα» της παρούσας 2ης Αναθεώρησης ΣΔΛΑΠ.</p> <p>3. Τα δεδομένα του προγράμματος ΣΑΜΥ II έχουν χρησιμοποιηθεί στην συναξιολόγηση των συνολικών δεδομένων για την Ταξινόμηση των ΥΥΣ.</p> <p>4, 5, 8. Τα βασικά μέτρα διατυπώνονται από κοινού για όλη την επικράτεια,</p>

α/α	Ημερομηνία (m/d/y)	Φορέας/ Φυσικό πρόσωπο	Όνομα Φορέα/ Ιδιότητα	Σχόλια - Παρατηρήσεις / Προτάσεις	Απαντήσεις
				<p>υφαλμύρισης).</p> <p>- Θέμα: ΕΙΔΙΚΕΣ ΥΔΡΟΓΕΩΛΟΓΙΚΕΣ ΜΕΛΕΤΕΣ. ΠΡΟΤΑΣΗ: ΑΠΟΣΥΝΔΕΣΗ των Ειδικών μελετών που αφορούν επιμέρους ιδιωτικά υδροληπτικά έργα (λόγω κόστους), από τις ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ της πρ. ΕΓΥ, ή καθορισμός διαφορετικών τεχνικών προδιαγραφών για μεμονωμένα ιδιωτικά υδροληπτικά έργα.</p> <p>- Θέμα: ΔΙΑΚΡΙΣΗ ΥΠΕΡ ΤΩΝ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΩΝ ΕΝΑΝΤΙ ΝΕΩΝ ΥΔΡΟΛΗΨΙΩΝ.</p> <p>ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ: η βραχυκύκλωση της υπηρεσίας αδειοδότησης</p> <p>5. ΠΡΟΤΑΣΗ ΣΧΕΤΙΚΗ ΜΕ ΤΟ ΜΕΤΡΟ Μ03Β0501: Θα πρέπει να συμπληρωθεί στο εν λόγω μέτρο, η παράγραφος που προβλέπει την έκδοση νέων αδειών στα όρια των ΥΥΣ κακής κατάστασης, τεκμηριώνοντας την εκμετάλλευση του υποκείμενου ανεξάρτητου υδροφορέα (όπως ήταν στα κείμενα της 1ης αναθεώρησης, αλλά και περιγράφεται στο αντίστοιχο μέτρο Μ02Β0501 της 2ης αναθεώρησης για το ΥΔ02).</p> <p>6. ΕΡΩΤΗΣΗ ΣΧΕΤΙΚΗ ΜΕ ΤΟ ΜΕΤΡΟ Μ03Σ0801: Υπάρχει χρονοδιάγραμμα σύνταξης των Ειδικών Υδρογεωλογικών μελετών, που προβλέπει το συγκεκριμένο συμπληρωματικό μέτρο;</p> <p>7. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟ ΜΕΤΡΟ Μ03Σ0816 (ΖΩΝΕΣ ΥΦΑΛΜΥΡΙΝΣΗΣ). ΠΡΟΤΑΣΗ: Αντί για γενικές απαγορεύσεις, να οριοθετηθούν σαφώς (με επιστημονικά κριτήρια) συγκεκριμένες ζώνες υφαλμύρισης, στα πρότυπα του έργου: «Ανάπτυξη συστημάτων και εργαλείων διαχείρισης υδατικών πόρων σε 13 Υδατικά Διαμερίσματα της χώρας» του πρ. Υπουργείου Ανάπτυξης.</p> <p>8. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ: Το μέτρο ΧΧΧΒ0502 της 1ης αναθεώρησης, περί ηλεκτρικής ετήσιας καταγραφής των απολήψεων καταργείται. Μέσω πιστοποιημένων μελετητών θα μπορούσε να γίνεται υποβολή στοιχείων ετήσιας κατανάλωσης νερού και ενέργειας, χημικών αναλύσεων, κ.τ.λ.</p> <p>9. ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΣΜΟΣ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΓΕΩΛΟΓΟΥΣ ΤΗΣ ΜΕΛΕΤΗΤΙΚΗΣ ΟΜΑΔΑΣ. ΣΧΕΤΙΚΗ ΕΡΩΤΗΣΗ: ΥΥΣ οροπεδίου Τρίπολης (EL0300030) - Γεώτρηση: Οι μετρήσεις χημισμού στο σημείο αυτό, που θεωρούμε ότι ανήκει στο δίκτυο παρακολούθησης, σε ποιόν υδροφορέα αναφέρονται? Στον κοκκώδη (φρεάτιο), στον καρστικό ή στον ρωγματούδη;</p> <p>ΠΡΟΤΑΣΗ: ΑΜΕΣΑ ΕΠΑΝΑΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΟΡΙΩΝ των ΥΥΣ ΚΑΙ ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΟΥ ΤΡΟΠΟΥ ΤΩΝ ΔΕΙΓΜΑΤΟΛΗΨΙΩΝ με αναφορά στην στρωματογραφική στήλη της υδροληψίας και ΔΙΑΚΡΙΤΟΠΟΙΗΣΗ (κατά το δυνατό) ΤΩΝ ΕΠΙΜΕΡΟΥΣ ΥΔΡΟΦΟΡΕΩΝ</p> <p>10. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟ ΥΥΣ ΤΡΟΙΖΗΝΙΑΣ (EL0300060). Η οριοθέτηση του συστήματος και κατ' επέκταση ο χαρακτηρισμός του ως ΚΑΚΗΣ ΧΗΜΙΚΗΣ κατάστασης, είναι λάθος.</p> <p>11. Λανθασμένες αναγραφές των στοιχείων επικοινωνίας της Δ.Υ.ΠΕΛ. (σελ. 62 του προσχεδίου), που χρήζουν διόρθωσης. Ο Ταχ. Κώδικας 22100 έχει αλλάξει από το 2015, ενώ το τηλέφωνο και το φαξ που αναγράφεται, δεν ανταποκρίνονται στην πραγματικότητα</p>	<p>και περιλαμβάνουν τις απαιτούμενες διευκρινίσεις.</p> <p>6. Ο χρόνος εφαρμογής και η προτεραιοποίηση των προτεινόμενων μέτρων γίνονται από τους φορείς υλοποίησης κατά την εφαρμογή των ΣΔΛΑΠ.</p> <p>7. Σε κακά συστήματα ή σε συστήματα με υφαλμύριση για όλα τα ΥΥΣ που αναφέρονται στο μέτρο έχουν συναξιολογηθεί τα δεδομένα του 1ου Σχεδίου, της 1ης και της 2ης Αναθεώρησης και από αυτά τα δεδομένα, έχοντας υπόψη και τις υδρολιθολογικές και μορφολογικές συνθήκες της κάθε περιοχής, αιτιολογούνται οι αποστάσεις απαγορεύσεων ανόρυξης νέων γεωτρήσεων. Η συναξιολόγηση αυτή έχει γίνει σε επίπεδο ΥΥΣ και όχι σε μικρότερη κλίμακα, ελέγχοντας και την τυχόν μετατόπιση της ζώνης υφαλμύρισης και σε όμορα ΥΥΣ.</p> <p>Συγκεκριμένα, το Υπόγειο Υδατικό Σύστημα Αν. Αρκαδίας-Δυτ. Αργολίδας (EL0300020) παρουσιάζει εξαιρετικά μεγάλο αριθμό γεωτρήσεων και ειδικότερα στο παράκτιο τμήμα του στον Αργολικό κόλπο. Το ΥΥΣ είναι ιδιαίτερης σημασίας για την περιοχή και είναι απαραίτητη η προστασία του από επιδείνωση της χημικής του κατάστασης.</p> <p>Στο ΥΥΣ Μαυροβουνίου-Διδύμων (EL0300050) έχουν παρατηρηθεί αυξημένες τιμές χλωριόντων σε μεγαλύτερες αποστάσεις των 4.000m από την ακτογραμμή και στο νότιο και στο βόρειο παράκτιο τμήμα του συστήματος. Οι αυξημένες αυτές τιμές παρατηρούνται και στο όμορο ΥΥΣ Αραχναίου (EL0200200) σε επίσης μεγάλες αποστάσεις από την ακτογραμμή.</p> <p>Το ΥΥΣ Ερμιόνης (EL0300020) δεν παρουσιάζει μεγάλη ομοιογένεια στις υδρολιθολογικές συνθήκες που αναπτύσσονται στην έκτασή του, αλλά και σε αυτό το ΥΥΣ έχουν παρατηρηθεί αυξημένες τιμές χλωριόντων σε αποστάσεις από την ακτογραμμή μεγαλύτερες των 800m. Η αυξημένες αυτές τιμές συναντώνται κυρίως σε κοκκώδεις ορίζοντες του συστήματος που αναπτύσσονται κατά θέσεις.</p> <p>Τα δεδομένα αυτά δείχνουν ότι ακόμα και οι αποστάσεις που αναφέρονται στο μέτρο, υπάρχει περίπτωση μην να είναι οι αυστηρότερες που θα έπρεπε να εφαρμοστούν, αλλά λόγω έλλειψης μεγάλου αριθμού μετρήσεων στα παράκτια τμήματα αυτών των ΥΥΣ κατά τη διάρκεια της περιόδου 2018-2020, δεν υπάρχει δυνατότητα για ακριβέστερη εφαρμογή ζωνών απαγόρευσης.</p> <p>9. Η αξιολόγηση του ΥΥΣ αφορά στην κλίμακα του έργου (και όχι σε μικρότερη κλίμακα) και έχει γίνει για το σύνολο του συστήματος. Το μεγαλύτερο ποσοστό των δεδομένων αφορά το κοκκώδες τμήμα του συστήματος.</p> <p>10. Τα όρια των ΥΥΣ έχουν καθοριστεί κατά τις Αναθεωρήσεις των ΣΔΛΑΠ με κοινά γεωλογικά και υδρογεωλογικά κριτήρια στο σύνολο της χώρας. Η κατάσταση του εν λόγω ΥΥΣ έχει αξιολογηθεί σύμφωνα με τα δεδομένα του δικτύου παρακολούθησης και με βάση την επικαιροποιημένη Μεθοδολογία.</p> <p>11. Επικαιροποιήθηκαν τα σχετικά στοιχεία.</p>

4.2.5 Απαντήσεις στα σχόλια που αναρτήθηκαν στο διαδίκτυο

Οι απαντήσεις των μελετητών και των αρμόδιων Υπηρεσιών στα σχόλια που αναρτήθηκαν στο διαδίκτυο στα πλαίσια της διαβούλευσης παρουσιάζονται στους παρακάτω Πίνακες.

Πίνακας 4-1. Απαντήσεις στα σχόλια που αναρτήθηκαν στο διαδίκτυο

α/α	Ημερομηνία (m/d/y)	Φορέας/ Φυσικό πρόσωπο	Όνομα Φορέα/ Ιδιότητα	Σχόλια - Παρατηρήσεις / Προτάσεις	Απαντήσεις
1	12/15/2023	Φορέας	Ελληνική Οργάνωση Παραγωγών Υδατοκαλλιέργειας (ΕΛΟΠΥ)/ΑΡC S.A.)	<p><u>Σχόλια – Παρατηρήσεις υ:</u></p> <p>1. Προσχέδιο Κεφ. 4: Καθορισμός υδατικών συστημάτων (Κεφ. 4.4.2, σελ 85): - Δεν γίνεται καμία αναφορά στην υπό αξιολόγηση ΠΟΑΥ στην περιοχή των ΠΑΥ Α5 (Βουρλιά-Όρμος Κορακιάς), ΠΑΥ Α6 (Νήσος Πλατειά), Π.Ε. Αργολίδας, στις ΠΑΥ Α4.1-Α4.2 (Ακτές Αρκαδίας), Π.Ε. Αρκαδίας και στην ΠΑΥ Α9 (Μέθανα-Τροιζηνία) Π.Ε. Νήσων. - Στην υπό ίδρυση ΠΟΑΥ προτείνονται συνολικά 11 ζώνες από τις οποίες επτά βρίσκονται εντός των υπό μελέτη παράκτιων υδατικών συστημάτων.</p> <p>2. Παραδοτέο Π4.1 Πιέσεων Κεφ. 3.6.2 (σελ. 66): Στον Πίνακα 3 – 24: - Προτείνεται να προστεθεί μία ακόμη λειτουργούσα μονάδα της εταιρίας AVRAMAR ΙΧΘΥΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ Α.Ε., στο παράκτιο υδατικό σύστημα του Αργολικού Κόλπου, με ετήσια δυναμικότητα 150 tn/έτος. - Επίσης είναι αναγκαίο να μεταβληθεί η ετήσια δυναμικότητα της πλωτής μονάδας της εταιρίας AVRAMAR ΙΧΘΥΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ Α.Ε. στη Νήσο Τρίκερι καθώς πλέον ανέρχεται σε 1.252,5 tn/έτος.</p> <p>3. Προσχέδιο Κεφ. 5.1: Σημειακές πηγές ρύπανσης (σελ. 92): Για τις υδατοκαλλιέργειες ο υπολογισμός των ποσοτήτων των ρυπαντών γίνεται με βάση την ετήσια δυναμικότητα της κάθε μονάδας υδατοκαλλιέργειας, χωρίς να λαμβάνονται υπόψη τα επιμέρους χαρακτηριστικά του θαλάσσιου περιβάλλοντος εντός του οποίου αυτές λειτουργούν. Τα επιμέρους αυτά χαρακτηριστικά είναι κατά κανόνα καθοριστικά για την τελική συγκέντρωση των ρυπαντών στο νερό και το ίζημα και την πραγματική επίπτωσή τους στην ποιότητα του θαλάσσιου περιβάλλοντος του εκάστοτε παράκτιου συστήματος.</p> <p>4. Προσχέδιο Κεφ. 6: Κατάσταση υδατικών συστημάτων: Πίν. 6-6 Εκτίμηση της κατάστασης των παράκτιων υδατικών συστημάτων, (σελ. 160): Δεδομένου ότι η αξιολόγηση της οικολογικής, χημικής και συνολικής κατάστασης των Ανατολικών ακτών Πελοποννήσου στηρίζεται στη μέθοδο της ομαδοποίησης καθώς και η αξιολόγηση της οικολογικής κατάστασης ολόκληρου του παράκτιου υδατικού συστήματος του Αργολικού Κόλπου, στηρίζεται στα αποτελέσματα ενός μόνο σταθμού δειγματοληψίας, γενική εκτίμηση είναι ότι αυτή (η αξιολόγηση της κατάστασης) στερείται ισχυρής επιστημονικής τεκμηρίωσης καθώς τα δεδομένα δεν μπορούν να θεωρηθούν επαρκή. Οι πλωτές μονάδες ιχθυοκαλλιέργειας που δραστηριοποιούνται στην περιοχή του Αργολικού κόλπου και των Ανατολικών ακτών Πελοποννήσου, διενεργούν συστηματικά μετρήσεις συγκεκριμένων παραμέτρων περιβαλλοντικής παρακολούθησης στις θαλάσσιες περιοχές λειτουργίας τους σύμφωνα με τις απαιτήσεις της υπ. αριθμό ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ/121634/7242/20.12.2019 Εγκυκλίου «Καθορισμός παραμέτρων περιβαλλοντικής παρακολούθησης στις μονάδες θαλάσσιες υδατοκαλλιέργειας». Σημειώνεται επίσης ότι αντίστοιχες μετρήσεις θα πραγματοποιούνται, σύμφωνα με την εν λόγω Εγκύκλιο και στο πλαίσιο λειτουργίας της υπό θεσμοθέτηση ΠΟΑΥ στην περιοχή της ΛΑΠ Ρεμάτων Αργολικού Κόλπου. Οι εν λόγω μετρήσεις, οι οποίες γίνεται αντιληπτό ότι προέρχονται από ένα εκτεταμένο «δίκτυο σταθμών» θα μπορούσαν ενδεχομένως να συνεκτιμώνται για την αξιολόγηση της κατάστασης των παράκτιων υδατικών συστημάτων στο πλαίσιο των επερχόμενων αναθεωρήσεων.</p>	<p>1, 2, 3. Οι πηγές άντλησης πληροφοριών σχετικά με τις υδατοκαλλιέργειες ελήφθησαν σύμφωνα με την «Επικαιροποιημένη μεθοδολογία ανάλυσης ανθρωπογενών πιέσεων και των επιπτώσεών τους στα επιφανειακά και στα υπόγεια υδατικά συστήματα» της παρούσας 2ης Αναθεώρησης ΣΔΛΑΠ. Τα σχετικά στοιχεία καταγραφής των μονάδων, δυναμικότητας αυτών κλπ ελήφθησαν από τις εν λόγω πηγές (Γενική Διεύθυνση αλιείας ΥΠΑΑΤ, Δ/νσεις Αγροτικών Υποθέσεων Αποκεντρωμένων Διοικήσεων, Δ/νσεις Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής, Τμήμα Αλιείας των Περιφερειακών Ενοτήτων). Για την ανάλυση των πιέσεων σε κάθε ΕΥΣ ελήφθησαν υπόψη τα προβλεπόμενα από την «Επικαιροποιημένη μεθοδολογία ανάλυσης ανθρωπογενών πιέσεων και των επιπτώσεών τους στα επιφανειακά και στα υπόγεια υδατικά συστήματα» της παρούσας 2ης Αναθεώρησης ΣΔΛΑΠ. Σχετικά με τις εν λόγω ΠΟΑΥ θα ληφθούν υπόψη και θα αξιολογηθούν στον επόμενο κύκλο κατάρτισης των Σχεδίων Διαχείρισης.</p> <p>4. Η αξιολόγηση της οικολογικής, χημικής και συνολικής κατάστασης των Ανατολικών Ακτών Πελοποννήσου έχει γίνει με ομαδοποίηση σύμφωνα με την "Επικαιροποίηση μεθοδολογίας ταξινόμησης οικολογικής, χημικής και συνολικής κατάστασης των Επιφανειακών Υδατικών Συστημάτων", που έχει καταρτιστεί στο πλαίσιο της παρούσας 2ης Αναθεώρησης ΣΔΛΑΠ. Η αξιολόγηση της κατάστασης του παράκτιου υδατικού συστήματος του Αργολικού Κόλπου έχει γίνει βάσει των σταθμών EL0331C0001N300 (Τολο - Εποπτικός) και EL0331C0001N600 (Αργολικός - Επιχειρησιακός) του ΕΔΠ και σύμφωνα με την προαναφερθείσα μεθοδολογία. Η αξιολόγηση των ΥΣ θεσμικά γίνεται με βάση το Εθνικό Δίκτυο Παρακολούθησης. Τα στοιχεία αυτά μπορούν να ληφθούν υπόψη.</p>

α/α	Ημερομηνία (m/d/γ)	Φορέας/ Φυσικό Πρόσωπο	Όνομα Φορέα/ Ιδιότητα	Σχόλια - Παρατηρήσεις / Προτάσεις	Απαντήσεις
2	11/29/2023	Φυσικό Πρόσωπο	-	<p>Σχόλια - Παρατηρήσεις:</p> <p>1. Βασικό Μέτρο M03B0401: προτείνεται να εξεταστεί η ένταξη σε προστασία περιοχών ή και ολόκληρων ΥΥΣ, σε περιπτώσεις χορήγησης σε ιδιώτες πολλών Αδειών Υδρευτικής χρήσης που πιθανότατα συνολικά εξυπηρετούν περισσότερα από 50 άτομα ή η συνολική ποσότητα νερού είναι άνω των 10 μ3).</p> <p>2. Βασικό Μέτρο M03B0501: εκτέλεση νέου έργου απόληψης υπόγειου ύδατος για νέα δραστηριότητα ή αύξηση απόληψης υφισταμένου, για χρήσεις ύδρευσης:</p> <p>- Για χρήσεις ύδρευσης, που προορίζονται για πόση- διατροφή (Δεν διευκρινίζεται ποιο επίπεδο επεξεργασίας είναι αποδεκτό απλή απολύμανση ή και αφαλάτωση; Σημειώνεται ότι, ενδεχομένως μεγάλες ποσότητες ιόντων χλωρίου από αφαλατωμένο νερό να δημιουργήσουν προβλήματα στην λειτουργία των Βιολογικών Καθαρισμών).</p> <p>- Υφιστάμενες αδειοδοτημένες υδροληψίες σε ΥΥΣ με προβλήματα υφαλμύρισης - Χημική ανάλυση: Δεν διευκρινίζεται εάν η ανάλυση υποβάλλεται μόνο για την παρακολούθηση του Υ.Σ. ή και για την ενδεχόμενη ανάκληση της Άδειας Χρήσης νερού. Εάν ναι θα πρέπει να οριστούν αποδεκτά όρια. Τίθεται το θέμα εάν ενδιαφερόμενος θα προσκομίσει μία ανάλυση που γνωρίζει ότι θα οδηγήσει στην ανάκληση της Άδειάς του). Στην περίπτωση εκείνη κατά την οποία δεν είναι δυνατή (με ποιο κριτήριο); η δειγματοληψία από το ανωτέρω εργαστήριο θα υποβάλλεται από τον ενδιαφερόμενο Υπεύθυνη Δήλωση (Η Υπεύθυνη δήλωση δεν κρίνεται δόκιμη γιατί επιφέρει Ποινικές Κυρώσεις (φυλάκιση). Πιθανόν να πρέπει να προβλεφθούν διοικητικές κυρώσεις).</p> <p>- Ειδική Υδρογεωλογική Μελέτη που απαιτεί συλλογή και αξιολόγηση των ποιοτικών στοιχείων του ΥΥΣ της περιοχής ενδιαφέροντος σε απόσταση έως και 500 m (Παρατήρηση: ο μελετητής πως θα επικοινωνεί με τους ιδιοκτήτες ή πως θα μπαίνει σε ξένες ιδιοκτησίες; Ενδεχομένως θα πρέπει να προβλεφθεί υποχρέωση των ιδιοκτητών κατόχων υδροληπτικών σημείων να του επιτρέπουν την πρόσβαση σε αυτά).</p> <p>3. Βασικό Μέτρο M03B0705: Στην κλειστή λεκάνη των καταβοθρών που επικοινωνούν υδραυλικά με ΥΥΣ που εντάσσονται στο μητρώο προστασίας πόσιμου ύδατος επιτρέπεται η διάθεση επεξεργασμένων λυμάτων/υγρών αποβλήτων δραστηριοτήτων (η απευθείας διάθεση εγκυμονεί κινδύνους σε περίπτωση ατυχήματος. Προτείνεται να υπάρχει πρόβλεψη ενδιάμεσης αποθήκευσης σε δεξαμενές ή και να απαγορευτεί πλήρως η διάθεσή τους για λόγους δημόσιας υγείας) βάσει της κείμενης νομοθεσίας και εφόσον τηρούνται τα όρια που αναφέρονται στους Πίνακες 3, 4 και 6 του Παραρτήματος Ι της ΚΥΑ 145116/2011 .</p> <p>4. Συμπληρωματικό Μέτρο M03Σ0503: Ετήσιος έλεγχος της ποιοτικής κατάστασης των υπόγειων υδάτων στα ΥΥΣ που παρουσιάζουν αυξημένες τιμές στις συγκεντρώσεις ορισμένων στοιχείων (π.χ. χλωρίοντα) που αποδίδονται στο φυσικό υπόβαθρο και μεταβάλλονται με την άντληση: δεν έχει εφαρμοστεί μέχρι σήμερα, καθώς η πρόβλεψη ελέγχου τουλάχιστον 2 φορές το χρόνο είναι ανέφικτη λόγω της υποστελέχωσης των Υπηρεσιών. Δεν υπάρχουν Συμβάσεις με διαπιστευμένα εργαστήρια, αλλά και να υπήρχαν πρέπει να υπάρξει πρόβλεψη για το κόστος (μετάβαση, δειγματοληψία & ανάλυση) είτε από το φορέα υλοποίησης (Περιφέρεια, Ορεινός Δήμος για αρδευτική χρήση κλπ) είτε από κάποιο μελετητικό γραφείο.</p> <p>5. Συμπληρωματικό Μέτρο M03Σ0802: ισχύουν τα αντίστοιχα με το Συμπληρωματικό Μέτρο M03Σ0503. Επιπλέον, θα πρέπει να υπάρξει σχετική υποχρέωση από όλες οι αρχές Περιβαλλοντικών ελέγχων να κοινοποιούν τις Εκθέσεις αυτοψίας στην Αρμόδια</p>	<p>1-7.Τα βασικά μέτρα διατυπώθηκαν από κοινού για όλη την επικράτεια, μετά από συζητήσεις με τη ΓΔΥ και τις Δ/νσεις Υδάτων, λαμβάνοντας υπόψη τα σχόλια των Διαβουλευσεων και τις ανάγκες των Υδατικών Διαμερισμάτων. Για τα Συμπληρωματικά Μέτρα M03Σ0503 και M03Σ0802: Το μέτρο M03Σ0802 δεν έχει συμπεριληφθεί στο Τελικό Πρόγραμμα Μέτρων. Το μέτρο M03Σ0503 διατηρείται, καθώς είναι απαραίτητο προκειμένου να αποτραπούν υπερβάσεις και συμβάλλει στην βελτίωση της κατάστασης των ΥΣ όπου εφαρμόζεται. Ο προγραμματισμός εφαρμογής και η στελέχωση των αρμόδιων φορέων είναι κρίσιμα ζητήματα για την εφαρμογή του ΣΔΛΑΠ, υπερβαίνουν ωστόσο το αντικείμενο του προγράμματος μέτρων. Η αποτελεσματική εφαρμογή του προγράμματος μέτρων, μέσω συστηματικής παρακολούθησης και συντονισμού των φορέων, είναι κρίσιμη παράμετρος για την υλοποίηση των ΣΔΛΑΠ.</p> <p>Α) Βλ. πρόταση και εφαρμογή των μέτρων στο σχετικό Κείμενο τεκμηρίωσης. Β) Σε κάθε περίπτωση στόχος της Υπηρεσίας ήταν η ορθή εφαρμογή όλων των προτεινόμενων μέτρων της 1ης Αναθεώρησης, ωστόσο σε κάποιες περιπτώσεις αυτό δεν κατέστη εφικτό, λόγω έλλειψης κονδυλίων, προσωπικού, χρόνου κλπ. Γ), Δ) Δεν εμπίπτουν στο άμεσο αντικείμενο των ΣΔΛΑΠ. Ζ) Σύμφωνα με τη μεθοδολογία επιλογής και προσδιορισμού των προστατευόμενων φυσικών περιοχών προς ένταξη στο ΜΠΠ, επιλέγονται περιοχές οι οποίες τελούν υπό καθεστώς προστασίας (σε ευρωπαϊκό ή/και εθνικό επίπεδο) και οι οποίες σχετίζονται άμεσα ή έμμεσα με την ύπαρξη ύδατος, καθώς επίσης και σημαντικοί -ως προς την βιολογική τους ποικιλότητα- υγρότοποι. Στο πλαίσιο αυτό, επιλέγονται προς ένταξη στο Μητρώο: α) περιοχές Natura 2000 (οι οποίες σχετίζονται άμεσα ή έμμεσα με την ύπαρξη ύδατος), β) Εθνικά Πάρκα και γ) Μικροί Νησιωτικοί Υγρότοποι. Σε ό,τι αφορά την ένταξη των ηπειρωτικών υγροτόπων του ΕΚΒΥ στο ΜΠΠ, ο κατάλογος συντάχθηκε το 2020 ("Υγρότοποι στην Ηπειρωτική Ελλάδα" - ΕΚΒΥ, 2020) και ο αριθμός είναι μεγάλος σε όλη την Επικράτεια. Ενδεικτικά, ο κατάλογος περιλαμβάνει 1437 υγροτόπους, εκ των οποίων οι 471 βρίσκονται εντός Natura 2000. Στην Πελοπόννησο στον κατάλογο εντάσσονται 142 υγρότοποι (40 εντός Natura). Η ένταξη περιοχών στον εν λόγω κατάλογο δεν αποτελεί θεσμικό εργαλείο προστασίας τους, αλλά μία καταγραφή περιοχών για να ληφθούν υπόψη σε μελλοντική θεσμοθέτηση (π.χ.τι πληροφορία μπορεί να αξιοποιηθεί και στα πλαίσια χωροταξικών σχεδιασμών όπως ΤΠΣ, ΖΟΕ, ΣΧΟΟΑΠ κ.λπ.). Ως εκ τούτου, ως μη θεσμοθετημένες περιοχές προστασίας επιλέγεται να μην ενταχθούν στα ΜΠΠ των ΣΔΛΑΠ στον επικείμενο 3ο Διαχειριστικό Κύκλο και να εξετασθεί η ένταξή τους ή όχι στο ΜΠΠ στο πλαίσιο της επόμενης αναθεώρησης (4ο Διαχειριστικό Κύκλο). Σε ό,τι αφορά τις περιοχές προστασίας της φύσης που σχετίζονται με υδατικά συστήματα και έχουν οριστεί σε ΖΟΕ ή ΓΠΣ, δεν εμπίπτουν σε μία από τις παραπάνω κατηγορίες (περιοχές Natura 2000, Εθνικά Πάρκα, Μικροί</p>

α/α	Ημερομηνία (m/d/y)	Φορέας/ Φυσικό Πρόσωπο	Όνομα Φορέα/ Ιδιότητα	Σχόλια - Παρατηρήσεις / Προτάσεις	Απαντήσεις
				<p>Δ/ση Υδάτων σε όλες τις περιπτώσεις Τακτικών ή Έκτακτων ελέγχων κατόπιν καταγγελιών όπου διαπιστώνεται ρύπανση Υδατικών συστημάτων προς ενημέρωσή της και καταγραφή του ιστορικού του Υ.Σ..</p> <p>6. Συμπληρωματικά Μέτρα M03Σ0811: "Το κόστος αφορά στην εκπόνηση μελέτης αρδευτικού δικτύου μέχρι το 2021": Η μελέτη δεν έχει εκπονηθεί ακόμα γεγονός το οποίο αποδεικνύει την αναγκαιότητα συστηματικής παρακολούθησης της υλοποίησης των μέτρων και της αποτελεσματικής ενημέρωσης των φορέων υλοποίησής τους για τις υποχρεώσεις τους.</p> <p>7. Συμπληρωματικά Μέτρα , M03Σ0813, 0814 & 0815: ισχύουν τα αντίστοιχα με το Συμπληρωματικό Μέτρο M03Σ0811</p> <p>Τέλος:</p> <p>A) Μέχρι την εκπόνηση των Ειδικών Υδρογεωλογικών, θα πρέπει να οριστούν «Γενικά Περιοριστικά Μέτρα» (βλ. Παλαιές Κανονιστικές που καταργήθηκαν) για όλα τα Υδατικά Συστήματα ανεξάρτητα της κατάστασής τους (εξ όσον γνωρίζουμε, δεν υπάρχει σήμερα οποιοδήποτε όριο μεταξύ υδροληπτικών σημείων σε υδατικά συστήματα με καλή κατάσταση).</p> <p>B) Η πρόβλεψη της ανάκλησης αδειών υφιστάμενων χρήσεων μετά την κατασκευή νέων Συλλογικών δικτύων (π.χ. άρδευσης ή ύδρευσης) ιδιαίτερα σε Υδατικά Συστήματα με Κακή Κατάσταση δεν έχει εφαρμοστεί μέχρι σήμερα. Δεδομένου ότι έχουν ήδη κατασκευαστεί επεκτάσεις των υδρευτικών δικτύων των Δήμων, αλλά είναι και υπό κατασκευή νέο αρδευτικό δίκτυο από τις πηγές Αναβάλου προς την περιοχή του Υδατικού Συστήματος Αραχναίου με φαινόμενα υφαλμύρισης θα πρέπει να εξεταστούν οι λόγοι αδυναμίας εφαρμογής του εν λόγω μέτρου ώστε να καταστεί δυνατή η μελλοντική εφαρμογή του.</p> <p>Γ) Στις περιπτώσεις αδειοδότησης νέων δραστηριοτήτων που διαθέτουν τα απόβλητά τους σε Υδάτινους Αποδέκτες ή Επαναχρησιμοποιούν τα απόβλητά τους να καταστεί υποχρεωτική η ύπαρξη σύμφωνης γνώμης με συγκεκριμένους όρους της αρμόδιας Δ/σης Υδάτων.</p> <p>Δ) Προτείνεται η εξέταση είτε της εξαίρεσης από την υποχρέωση λήψης Άδειας χρήσης νερού, είτε ο ορισμός μικρότερου ύψους προστίμου για τις περιπτώσεις που πιστοποιείται χρήση ιδιαίτερα μικρών ποσοτήτων νερού.</p> <p>Ζ) Περιοχές προστασίας της φύσης που σχετίζονται με Υδατικά Συστήματα και έχουν οριστεί σε ΖΟΕ ή ΓΠΣ δεν λαμβάνονται υπόψη στα Σχέδια Διαχείρισης Υδάτων (για παράδειγμα: στο Δήμο Άργους – Μυκηνών ο Ποταμός Ερασίνοσ και η παραλιακή ζώνη έχει περιορισμούς που αντιστοιχούν σε περιοχή Απόλυτης Προστασίας της φύσης ως Υδροβιότοπος). Επίσης δεν περιλαμβάνονται και δεν προστατεύονται μικροί Ηπειρωτικοί Υδροβιότοποι (πχ στον υγρότοπο (έλος και ρέμα) Κάντιας διαβιούσ σημαντικός αριθμός από νεροχελώνες και ψάρια).</p>	<p>Νησιωτικοί Υγρότοποι) και ως εκ τούτου δεν εντάσσονται στο Μητρώο, ενώ η προστασία τους εξασφαλίζεται ούτως ή άλλως μέσω του ΦΕΚ Θεσμοθέτησής τους.</p>

4.3 Γνωμοδοτήσεις επί της ΣΜΠΕ

4.3.1 Γενικά

Κατά τη διαδικασία διαβούλευσης και έγκρισης της ΣΜΠΕ, έως τις 26-4-2024 μας διαβιβάστηκαν και ελήφθησαν υπόψη οι είκοσι επτά (27) γνωμοδοτήσεις/σχόλια του κάτωθι πίνακα. Από αυτές, εννέα (9) είναι Θετικές (Θ), εννέα (9) είναι Θετικές υπό προϋποθέσεις (ΘΠ), οκτώ (8) έχουν επισημάνσεις και μία (1) δεν εκφράζει γνώμη.

Πίνακας 4-2. Κατάλογος εγγράφων γνωμοδοτήσεων σχετικών με τη ΣΜΠΕ του Σχεδίου Διαχείρισης των Λεκανών Απορροής του Υδατικού Διαμερίσματος Ανατολικής Πελοποννήσου (ΕΛ03)

A/A	Φορέας Γνωμοδότησης	Πρωτόκολλο Αποστολής Φορέα	Πρωτόκολλο Παραλαβής Φορέα	Γνωμοδότηση Θετική (Θ) – Θετική με Προϋποθέσεις (ΘΠ) – Αρνητική (Α)
1	Υπουργείο Περιβάλλοντος & Ενέργειας / Τμήμα Ελέγχου και Σχεδιασμού Επεξεργασίας Λυμάτων	ΥΠΕΝ/119772/05-12-2023	ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ/127714/8523/05-12-2023	Επισημάνσεις
2	Υπουργείο Εσωτερικών / Γενική Δ/νση Οικονομικών Υπηρεσιών και Διοικητικής Υποστήριξης	105135/06-12-2023	ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ/129601/8715/08-12-2023	Θ
3	Υπουργείο Πολιτισμού / Εφορεία Αρχαιοτήτων Κορινθίας	557881/04-12-2023	ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ/127829/8529/06-12-2023	ΘΠ
4	Υπουργείο Πολιτισμού / Εφορεία Αρχαιοτήτων Αργολίδας	558009/11-12-2023	ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ/130826/8782/12-12-2023	Δεν εκφράζεται γνώμη
5	Υπουργείο Πολιτισμού / Εφορεία Αρχαιοτήτων Μεσσηνίας	557991/13-12-2023	ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ/131908/8837/13-12-2023	Επισημάνσεις
6	Μ.Δ. Εθνικού Πάρκου Χελμού – Βουραϊκού & Προστατευόμενων Περιοχών Βόρειας Πελοποννήσου / ΟΦΥΠΕΚΑ	42394/14-12-2023	ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ/133117/8911/15-12-2023	Θ
7	Υπουργείο Περιβάλλοντος & Ενέργειας / Δ/νση Συντονισμού και Επιθεώρησης Δασών / Δ/νση Δασών Κορινθίας	710863/12-12-2023	ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ/131659/8826/13-12-2023	Θ
8	Υπουργείο Περιβάλλοντος & Ενέργειας / Επιθεώρηση Εφαρμογής Δασικής Πολιτικής / Δασαρχείο Κορίνθου	704505/08-12-2023	-	Θ
9	Υπουργείο Περιβάλλοντος & Ενέργειας / Επιθεώρηση Εφαρμογής Δασικής Πολιτικής / Δασαρχείο Πειραιά	678052/29-11-2023	ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ/124814/8145/30-11-2023	ΘΠ
10	Περιφέρεια Πελοποννήσου / Δ/νση Περιβάλλοντος & Χωρικού Σχεδιασμού (ΔΙΠΕΧΩΣ)	448277/19-12-2023	ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ/134657/9031/19-12-2023	ΘΠ
11	Περιφέρεια Πελοποννήσου / Τμήμα Περι/ντος & Υδροοικονομίας Π.Ε. Αργολίδας	434580/12-12-2023	-	Επισημάνσεις
12	Περιφέρεια Πελοποννήσου / Τμήμα Περι/ντος & Υδροοικονομίας Π.Ε. Λακωνίας	440993/14-12-2023	-	Επισημάνσεις
13	Υπουργείο Περιβάλλοντος & Ενέργειας / Επιθεώρηση Εφαρμογής Δασικής Πολιτικής Πελοποννήσου, Δυτικής Ελλάδας και Ιονίου / Δ/νση Δασών Αρκαδίας	691212/05-12-2023	ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ/134974/9062/20-12-2023	ΘΠ
14	Αποκεντρωμένη Διοίκηση Αττικής / Γενική Διεύθυνση Χωροταξικής Περιβαλλοντικής & Αγροτικής Πολιτικής / Διεύθυνση Υδάτων Αττικής / Τμήμα Παρακολούθησης & Προστασίας των Υδατικών Πόρων	91985/21-11-2023	ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ/121301/7934/23-11-2023	ΘΠ
15	Υπουργείο Πολιτισμού /	599522/15-12-2023	ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ/133991/	ΘΠ

A/A	Φορέας Γνωμοδότησης	Πρωτόκολλο Αποστολής Φορέα	Πρωτόκολλο Παραλαβής Φορέα	Γνωμοδότηση Θετική (Θ) – Θετική με Προϋποθέσεις (ΘΠ) – Αρνητική (Α)
	Εφορεία Αρχαιοτήτων Πειραιώς και Νήσων		8979/18-12-2023	
16	Υπουργείο Πολιτισμού / Γενική Δ/ση Αναστήλωσης Μουσείων & Τεχνικών Έργων	556880/28-12-2023	ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ/137443/9230/28-12-2023	ΘΠ
17	Υπουργείο Εθνικής Άμυνας / ΓΕΣ/Γ2	4147/04-01-2024	ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ/760/49/04-01-2024	Θ
18	Υπουργείο Περιβάλλοντος & Ενέργειας / Γενική Γραμματεία Συντονισμού Διαχείρισης Αποβλήτων / Δ/ση Διαχείρισης Αποβλήτων	ΥΠΕΝ/ΔΔΑ/119772/1949/04-01-2024	ΥΠΕΝ/ΔΔΑ/942/75/04-01-2024	ΘΠ
19	Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων / Γενική Δ/ση Αγροτικής Ανάπτυξης / Δ/ση Εγγείων Βελτιώσεων & Εδαφοϋδατικών Πόρων	1716/398318/28-12-2023	ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ/137675/9263/29-12-2023	ΘΠ
20	Υπουργείο Υγείας / Γενική Δ/ση Δημόσιας Υγείας & Ποιότητας Ζωής/ Δ/ση Δημόσιας Υγείας & Υγιεινής Περιβάλλοντος/ Τμήμα Υγειονομικής Διαχείρισης Περιβάλλοντος	Δ1(δ)/Γ.Π.65986/03-01-2024	ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ/8055/554/24-01-2024	Επισημάνσεις
21	Υπουργείο Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής / Γενική Γραμματεία Ναυτιλίας και Λιμένων / Γενική Δ/ση Λιμένων, Λιμενικής Πολιτικής και Ναυτιλιακών Επενδύσεων / Δ/ση Λιμενικών και Κτιριακών Υποδομών	3122.1-Λ35/6486/2024/26-01-2024	ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ/9388/641/29-01-2024	Θ
22	Μ.Δ. Προστατευόμενων Περιοχών Νότιας Πελοποννήσου / ΟΦΥΠΕΚΑ	1492/21-01-2024	ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ/6479/435/22-01-2024	Επισημάνσεις
23	Υπουργείο Πολιτισμού / Εφορεία Αρχαιοτήτων Αρκαδίας	46620/05-02-2024	ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ/12663/842/05-02-2024	Επισημάνσεις
24	Υπουργείο Περιβάλλοντος & Ενέργειας / Επιθεώρηση Εφαρμογής Δασικής Πολιτικής Πελοποννήσου, Δυτικής Ελλάδας και Ιονίου / Δ/ση Δασών Αργολίδας	60061/06-02-2024	ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ/13186/878/06-02-2024	Θ
25	Υπουργείο Περιβάλλοντος & Ενέργειας / Επιθεώρηση Εφαρμογής Δασικής Πολιτικής Αττικής/ Διεύθυνση Δασών Πειραιά	197464/22-04-2024	ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ/43410/3082/22-04-2024	Θ
26	Υπουργείο Περιβάλλοντος & Ενέργειας / Γενική Γραμματεία Χωρικού Σχεδιασμού & Αστικού Περιβάλλοντος / Γενική Δ/ση Χωρικού Σχεδιασμού / Δ/ση Χωροταξικού Σχεδιασμού Τμήμα Γ' (Περιφερειακών Χωροταξικών Πλαισίων)	ΥΠΕΝ/ΔΧΩΡΣ/119772/2411/23-04-2024	ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ/44748/3189/24-04-2024	Θ
27	<u>Επιστολή Περιβαλλοντικών Οργανώσεων:</u> ANIMA - Σύλλογος Προστασίας και Περίθαλψης Άγριας Ζωής, Δράση για την Άγρια Ζωή, Ελληνική Εταιρεία Περιβάλλοντος και Πολιτισμού, Ελληνική Εταιρεία Προστασίας της Φύσης, Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία, Επιμελητήριο Περιβάλλοντος και Βιωσιμότητας, ΚΑΛΛΙΣΤΩ, Κίνηση για την Προστασία & Ανάδειξη του Μεγάλου Ρέματος Ραφίνας, ΟΖΟΝ Μη Κυβερνητική Οργάνωση, ΡΟΗ-Σύλλογος Πολιτών υπέρ των ρεμάτων.	13-03-2024	-	Επισημάνσεις

4.3.2 Απαντήσεις επί των γνωμοδοτήσεων

Σε συνέχεια των ως άνω γνωμοδοτήσεων και σχολίων σας ενημερώνουμε τα ακόλουθα.

1. Στη με **α.π. ΥΠΕΝ/119772/05-12-2023** γνωμοδότηση του **Τμήματος Ελέγχου και Σχεδιασμού Επεξεργασίας Λυμάτων** της Γενικής Γραμματείας Συντονισμού Διαχείρισης Αποβλήτων του ΥΠΕΝ, επισημαίνονται τα κάτωθι επί του κειμένου της ΣΜΠΕ:

- Στο κεφάλαιο 3.2 όπου αποτυπώνεται η Σχέση του Σχεδίου με άλλα σχετικά σχέδια ή προγράμματα δεν φαίνεται να έχει συμπεριληφθεί το Εθνικό Επιχειρησιακό Σχέδιο για τα Αστικά Λύματα. Το εν λόγω Σχέδιο κρίνεται σκόπιμο να συμπεριληφθεί καθώς καταγράφει την πιο πρόσφατη κατάσταση όσον αφορά στη διαχείριση των αστικών λυμάτων στους οικισμούς που εμπίπτουν στην Οδηγία 91/271/ΕΟΚ.
- Στην σελίδα 64 αναφέρεται ότι: «Στον τομέα της κυκλικής οικονομίας εντοπίζονται ελλείψεις στο κανονιστικό πλαίσιο για την ανάκτηση και επανάχρηση επεξεργασμένων λυμάτων». Προτείνεται η τροποποίηση ή διαγραφή της ανωτέρω φράσης δεδομένου ότι η εθνική νομοθεσία για την επαναχρησιμοποίηση ανακτημένου νερού στην Ελλάδα υφίσταται για πάνω από μία δεκαετία και καλύπτει πολλές χρήσεις του νερού. Επιπρόσθετα, από τον Ιούνιο του 2020 υπάρχει και ευρωπαϊκή νομοθεσία για την επαναχρησιμοποίηση νερού. Πιο συγκεκριμένα, έχει εκδοθεί ο Κανονισμός 2020/741 για την επαναχρησιμοποίηση ανακτημένου νερού για γεωργική άρδευση, ο οποίος εφαρμόζεται από τον Ιούνιο 2023. Σημειώνεται ότι δεν υπάρχει στο κείμενο πουθενά αναφορά για τον εν λόγω Κανονισμό και θα πρέπει να προστεθεί, ειδικά για τις περιπτώσεις άρδευσης καλλιεργειών με ανακτημένο νερό από επεξεργασμένα αστικά λύματα, για τις οποίες ισχύει.
- Επίσης, στη σελίδα 125 όπου αποτυπώνεται το εθνικό θεσμικό πλαίσιο με το οποίο έχει εναρμονιστεί η Οδηγία 91/271/ΕΟΚ, καλό θα είναι, για λόγους πληρότητας, να προστεθεί και η πιο πρόσφατη ΚΥΑ 136843/23.12.2022 «Συμπλήρωση της υπ' αρ. 19661/1982/2.8.1999 (Β' 1811) κοινής υπουργικής απόφασης ως προς τον κατάλογο ευαίσθητων περιοχών για την διάθεση αστικών λυμάτων, σύμφωνα με την παρ. 6 του άρθρου 5 της υπ' αρ. 5673/400/5.3.1997 (Β'192) κοινής υπουργικής απόφασης», (ΦΕΚ Β' 7215).
- Τα δεδομένα που έχουν χρησιμοποιηθεί στο κεφάλαιο 6.7.2.1 Διαχείριση υγρών αποβλήτων φαίνεται να είναι του 2016 (σελ. 336 Πηγή: ΕΓΥ/ΥΠΕΝ, 2016). Θα ήταν σκόπιμο να χρησιμοποιηθούν και να μνημονευθούν πιο πρόσφατα δεδομένα σχετικά με την διαχείριση αστικών λυμάτων, καθώς είναι διαθέσιμα.
- Τέλος, όσον αφορά στις παρακάτω βιβλιογραφικές πηγές:

53. Μελέτη: «Ολοκλήρωση του σχεδιασμού των υπολειπόμενων έργων Δ.Α και ΕΕΛ οικισμών Γ' προτεραιότητας με πληθυσμό αιχμής >2000 Μ.Ι.Π, ωρίμανση έργων ΔΑ και ΕΕΛ οικισμών Γ' προτεραιότητας με χαμηλή ή καμία ωριμότητα και πρόγραμμα αποκατάστασης λειτουργικότητας ΕΕΛ σε αδράνεια» (12/2009). ΥΠΕΚΑ, Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη» (ΕΠΠΕΡΑΑ). Στην μελέτη αυτή παρουσιάζεται η κατάσταση των ΕΕΛ, των δικτύων αποχέτευσης καθώς και τα απαιτούμενα έργα στον ελληνικό χώρο στους τομείς της αποχέτευσης και της επεξεργασίας λυμάτων έως το 12/2009.

54. Πίνακες της Ειδικής Γραμματείας Υδάτων (ΕΓΥ) με τα στοιχεία των οικισμών Α', Β' και Γ' προτεραιότητας. Στους πίνακες αυτούς δίνονται στοιχεία για τις υφιστάμενες ΕΕΛ όπως ο πληθυσμός αιχμής, η δυναμικότητα, το ποσοστό αποχετευόμενου πληθυσμού και οι αποδέκτες των επεξεργασμένων λυμάτων (στοιχεία έως 2010).

επισημαίνεται ότι αφορούν πολύ παλιά στοιχεία (2009, 2010). Πιο πρόσφατα δεδομένα είναι διαθέσιμα τόσο στο Εθνικό Επιχειρησιακό Σχέδιο για τα Αστικά Λύματα, το οποίο επικαιροποιείται τακτικά, καθώς και στην Εθνική Βάση Δεδομένων των Εγκαταστάσεων Επεξεργασίας Λυμάτων του ΥΠΕΝ, με ελεύθερη πρόσβαση του κοινού στα σχετικά δεδομένα.

Απάντηση:

Οι επισημάνσεις ελήφθησαν υπόψη κατά την οριστικοποίηση του ΣΔΛΑΠ.

2. Στη με **α.π. 105135/06-12-2023** γνωμοδότηση του Τμήματος Τεχνικών Υπηρεσιών της Δ/σης Διοικητικής Υποστήριξης της Γενικής Δ/σης Οικονομ. Υπηρεσιών και Διοικητικής Υποστήριξης του **Υπουργείου Εσωτερικών**, επισημαίνεται ότι αναφορικά με τη ΣΜΠΕ **δεν έχει παρατηρήσεις ή αντιρρήσεις** για θέματα της Υπηρεσίας που θίγονται σε αυτήν.

3. Στη με **α.π. 558009/11-12-2023** γνωμοδότηση της **Εφορείας Αρχαιοτήτων Αργολίδας** της Γενικής Δ/σης Αρχαιοτήτων και Πολιτιστικής Κληρονομιάς του Υπουργείου Πολιτισμού, **δεν εκφράζεται γνώμη** επί της ΣΜΠΕ και επισημαίνεται προς συμπλήρωση της παραγράφου 6.5.4 για την πολιτιστική κληρονομιά ότι *«...στην λεκάνη απορροής του Αργολικού Κόλπου [...] οι Αρχαιολογικοί χώροι των Μυκηναίων, του Ασκληπιείου της Επιδαύρου και της Ακρόπολης της Τίρυνθας έχουν ζώνες απολύτου προστασίας και είναι ενταγμένα στον κατάλογο των μνημείων της παγκόσμιας πολιτιστικής κληρονομιάς της UNESCO.*

Στην Αργολίδα υπάρχουν και σημαντικά μνημεία που έχουν άμεση αναφορά στην διαχείριση των υδάτινων πόρων από την αρχαιότητα. Αναλυτικά αναφέρουμε ότι υπάρχουν μυκηναϊκές γέφυρες, το αναφερόμενο και στην μελέτη Φράγμα της Τίρυνθας, το Αδριάνειο Υδραγωγείο για την μεταφορά νερού στην πόλη του Άργους από το Κεφαλόβρυσο, τη σωζόμενη θεμελίωση του Αδριάνειου Υδραγωγείου στη κοίτη του χείμαρρου Ξεριά στην περιοχή του Άργους, τον Ποντίνο ποταμό στην περιοχή των Μύλων όμορο στον Αρχαιολογικό χώρο της Λέρνας, και το Μυκηναϊκό δρόμο στην περιοχή της Προσύμνης με τα πολλά τεχνικά έργα για την αντιμετώπιση των προβλημάτων που δημιουργούσαν τα νερά».

4. Στη με **α.π. 557881/04-12-2023** γνωμοδότηση της **Εφορείας Αρχαιοτήτων Κορινθίας** της Γενικής Δ/σης Αρχαιοτήτων και Πολιτιστικής Κληρονομιάς του Υπουργείου Πολιτισμού, επισημαίνεται ότι **δεν έχει αντίρρηση** για την καταρχήν έγκριση της ΣΜΠΕ της 2^{ης} Αναθεώρησης του ΣΔΛΑΠ ΥΔ Ανατολικής Πελοποννήσου (ΕΛ03), με τους κάτωθι όρους:

1) Η όποια πιθανότητα άμεσης ή έμμεσης επίδρασης στην πολιτιστική κληρονομιά και στο περιβάλλον αυτής τοπίο από την εφαρμογή κάποιου μέτρου (κυρίως από την κατασκευή σημαντικών έργων) στα όρια αρμοδιότητας της Υπηρεσίας μας, θα εξεταστεί στο πλαίσιο εκπόνησης των επιμέρους Μελετών Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων, οι οποίες θα διαβιβάζονται έγκαιρα στην Υπηρεσία μας προς γνωμοδότηση.

2) Σε περίπτωση που κατά τη διάρκεια των εργασιών που προβλέπονται στο πλαίσιο του εκάστοτε έργου εντοπισθούν ή αποκαλυφθούν αρχαία αρμοδιότητας της Εφορείας μας, θα διενεργηθεί η απαραίτητη ανασκαφική έρευνα, από τα αποτελέσματα της οποίας θα εξαρτηθεί η συνέχιση των εργασιών. Η έρευνα θα διενεργηθεί με δαπάνες που θα επιβαρύνουν τον προϋπολογισμό του εκάστοτε έργου σύμφωνα με την παράγραφο 6 του άρθρου 37 του Ν. 4858/2021 «Κύρωση Κώδικα νομοθεσίας για την προστασία των αρχαιοτήτων και εν γένει της πολιτιστικής κληρονομιάς» (ΦΕΚ 220/Α'/19-11-2021) και της τροποποίησης αυτού (Ν. 5039/2023 ΦΕΚ 83/Α'/03-04-2023).

5. Στη με **α.π. 557991/13-12-2023** γνωμοδότηση της **Εφορείας Αρχαιοτήτων Μεσσηνίας** της Γενικής Δ/σης Αρχαιοτήτων και Πολιτιστικής Κληρονομιάς του Υπουργείου Πολιτισμού, **δεν εκφράζεται γνώμη** καθώς αναφέρει ότι *«Παρά το γεγονός ότι στο ΥΔ της Ανατολικής Πελοποννήσου (ΕΛ03) περιλαμβάνεται εν μέρει η Π.Ε. Μεσσηνίας, ωστόσο στο κείμενο της ΣΜΠΕ (σ.σ 324-328, κεφ. 6.5.4 Πολιτιστική Κληρονομιά) δεν γίνεται καμιά αναφορά στους αρχαιολογικούς χώρους και μνημεία της Μεσσηνίας αρμοδιότητας της Υπηρεσίας μας. Ειδικά στις προαναφερθείσες Δημοτικές Ενότητες της Π.Ε. Μεσσηνίας υπάρχουν μνημεία που προστατεύονται από την ΕΦΑ Μεσσηνίας. Επομένως θεωρούμε ότι είναι απαραίτητο να συμπεριληφθεί στην μελέτη σχετική τεκμηρίωση για την πολιτιστική κληρονομιά της Π.Ε Μεσσηνίας.*

Επιπλέον δεν γίνεται περιγραφή για την υλοποίηση μέτρων ή έργων διαχείρισης των ΛΑΠ που εντάσσονται εν μέρει στην Π.Ε Μεσσηνίας, με αποτέλεσμα η Υπηρεσία μας να μην μπορεί να διαμορφώσει άποψη και να συσχετίσει τα προς υλοποίηση έργα σε σχέση με μνημεία αρμοδιότητάς της, που ενδεχομένως να επηρεάζονται από αυτά άμεσα ή έμμεσα.

Τέλος, όπως προκύπτει από την ΣΜΠΕ δεν λαμβάνονται υπόψη και δεν τεκμηριώνονται τυχόν επιδράσεις-επιρροές στην πολιτιστική κληρονομιά και το ευρύτερο τοπίο από την εφαρμογή κάποιου μέτρου/έργου διαχείρισης των ΛΑΠ του ΥΔ της Ανατολικής Πελοποννήσου. Συγκεκριμένα στην μελέτη (κεφ. 7.3.2, σελ 358, κεφ. 7.3.3, σ. 361, κεφ 7.3.4, σ. 364, κεφ. 7.3.5, σ. 367, κεφ. 7.3.6, σ. 370, κεφ. 7.3.7, σ. 373, κεφ. 7.3.8, σ. 376, κεφ. 7.3.9, σ. 379, κεφ 7.3.10, σ. 381, κεφ. 7.3.11, σ. 384, κεφ. 7.3.12, σ. 387, 7.3.13, σ. 390, κεφ. 7.3.14, σ. 393, 7.3.15, σ. 396, κεφ 7.3.16, σ. 400) αναφέρεται ότι: “Η υλοποίηση του σχεδίου δεν πρόκειται να μεταβάλλει την πολιτιστική κληρονομιά επηρεάζοντας με ουσιαστικό τρόπο στοιχεία ή χώρους της αρχαιολογικής κληρονομιάς, μνημεία ή στοιχεία της αρχιτεκτονικής κληρονομιάς”, ενώ σε άλλο σημείο της μελέτης (σελ. 423) αναφέρεται: “Για την προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς, στις Μελέτες Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΜΠΕ) των έργων υποδομής που σχετίζονται με τη διαχείριση των υδατικών πόρων και περιλαμβάνονται στο Σχέδιο Διαχείρισης, θα πρέπει να κατά τη διαδικασία περιβαλλοντικής αδειοδότησης των έργων να τηρούνται τα προβλεπόμενα στο Ν. 3028/2002 «Για την προστασία των Αρχαιοτήτων και εν γένει της Πολιτιστικής Κληρονομιάς» και τη λοιπή σχετική νομοθεσία».

Συνοψίζοντας, η Υπηρεσία προκειμένου να γνωμοδοτήσει θεωρεί απαραίτητο να εμπλουτιστεί η ΣΜΠΕ με σχετική τεκμηρίωση για την πολιτιστική κληρονομιά της Π.Ε. Μεσσηνίας και γενικά να συμπληρωθεί η ΣΜΠΕ καταλλήλως βάσει των ανωτέρω και επιπλέον για κάθε έργο υλοποίησης που αφορά στην Π.Ε. Μεσσηνίας θα πρέπει να υποβάλλονται στην Υπηρεσία οι ΜΠΕ για έγκριση, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία (Ν. 3028/2002 και Ν. 4858/2021).

6. Στη με **α.π. 42394/14-12-2023** γνωμοδότηση της **Μονάδας Διαχείρισης Εθνικού Πάρκου Χελμού – Βουραϊκού και Προστατευόμενων Περιοχών Βόρειας Πελοποννήσου** του ΟΦΥΠΕΚΑ, επισημαίνεται ότι: «Όπως προέκυψε από τη διαδικασία αξιολόγησης των επιπτώσεων του Αναθεωρημένου Σχεδίου Διαχείρισης και των συστατικών τμημάτων αυτού, δεν αναμένεται από την εφαρμογή του να επηρεαστεί δυσμενώς η βιοποικιλότητα, η χλωρίδα και η πανίδα. Αντιθέτως, το σύνολο των προτεινόμενων μέτρων έχουν ως στόχο τη βελτίωση τόσο της ποιοτικής όσο και της ποσοτικής κατάστασης των επιφανειακών και υπόγειων ΥΣ του ΥΔ Ανατολικής Πελοποννήσου (ΕΛ03) και ως εκ τούτου συμβάλλουν εμμέσως στην αναβάθμιση των οικοσυστημικών χαρακτηριστικών του φυσικού περιβάλλοντος. Το προτεινόμενο Σχέδιο Διαχείρισης θα επηρεάσει θετικά τα εν λόγω περιβαλλοντικά χαρακτηριστικά είτε άμεσα (ύδατα, τοπίο, έδαφος) είτε έμμεσα (βιοποικιλότητα, χλωρίδα, πανίδα, ανθρώπινη υγεία) μέσω της εφαρμογής του προτεινόμενου Προγράμματος Μέτρων (π.χ. μέτρα περιορισμού της σπατάλης πόσιμου και αρδευτικού νερού, έλεγχος και περιορισμός απολήψεων, αναδιάρθρωση καλλιεργειών, έλεγχος – μείωση των απορρίψεων και της προκαλούμενης ρύπανσης, αποκατάσταση ανθρωπογενώς διαμορφωμένων στοιχείων κ.λπ.)». Καταλήγοντας, η εισήγηση είναι **θετική** για τη ΣΜΠΕ.
7. Στη με **α.π. 710863/12-12-2023** γνωμοδότηση της **Δ/νσης Δασών Κορινθίας** της Δ/νσης Συντονισμού και Επιθεώρησης Δασών του ΥΠΕΝ, αναφέρεται ότι συμφωνεί με την υπ’ αρ. **704505/08-12-2023** γνωμοδότηση του Δασαρχείου Κορίνθου, η οποία είναι **θετική** για τη ΣΜΠΕ.
8. Στη με **α.π. 704505/08-12-2023** γνωμοδότηση του **Δασαρχείου Κορίνθου** της Δ/νσης Δασών Κορινθίας της Δ/νσης Συντονισμού και Επιθεώρησης Δασών του ΥΠΕΝ, είναι **θετική** επί της ΣΜΠΕ καθώς αναφέρεται ότι «Όσον αφορά την ΣΜΠΕ της 2^{ης} Αναθεώρησης του ΣΔΛΑΠ του ΥΔ Ανατολικής Πελοποννήσου, στην περιοχή αρμοδιότητας του Δασαρχείου Κορίνθου, συμφωνούμε με τις παρατηρήσεις και τα μέτρα που προτείνονται, στα πλαίσια πάντα των αρμοδιοτήτων μας».

9. Στη με **α.π. 6780525/29-11-2023** γνωμοδότηση του **Δασαρχείου Πειραιά** της Επιθεώρησης Εφαρμογής Δασικής Πολιτικής του ΥΠΕΝ, είναι κατ' αρχήν **θετική** επί του περιεχομένου της ΣΜΠΕ με τις παρακάτω επισημάνσεις:

- Οι απόψεις της υπηρεσίας θα διατυπωθούν ξεχωριστά και αναλυτικά για κάθε έργο κατά τη διαδικασία της περιβαλλοντικής του αδειοδότησης, στα πλαίσια της δασικής νομοθεσίας όπως αυτή ισχύει σήμερα.
- Για έργα που θα χωροθετηθούν εντός της χωρικής αρμοδιότητας της Υπηρεσίας και ειδικότερα σε εκτάσεις που στον αναρτημένο δασικό χάρτη εμφανίζουν δασική μορφή και ως εκ τούτου διέπονται από τις διατάξεις της δασικής νομοθεσίας, όπως και για πάρκα ή άλση ή εκτάσεις που εν τοις πράγμασι είναι δασικές εντός σχεδίου, η οποιαδήποτε επέμβαση σε αυτές επιτρέπεται μόνο κατόπιν σύμφωνης γνώμης και άδειας της Δασικής Υπηρεσίας, όπως αυτή ορίζεται από τις κείμενες διατάξεις του Κεφ. Στ του Ν.998/79.

10. Στη με **α.π. 448277/19-12-2023** γνωμοδότηση της **Δ/σης Περιβάλλοντος & Χωρικού Σχεδιασμού (ΔΙΠΕΧΩΣ)** της Γενικής Δ/σης Αναπτυξιακού Προγρ/σμού, Περ/ντος και Υποδομών της **Περιφέρειας Πελοποννήσου**, αναφέρεται συνολικά και για τα τρία ΥΔ (Δυτικής - ΕΛ01, Βόρειας - ΕΛ02 και Ανατολικής - ΕΛ03) Πελοποννήσου, ότι:

*«... η Υπηρεσία μας, εκτιμώντας τα διαθέσιμα δεδομένα από την διαβιβασθείσα μελέτη, **δεν έχει κατ' αρχήν αντίρρηση για την έγκριση** των ΣΜΠΕ που αφορούν στο θέμα (κατά χωρικής αρμοδιότητάς της), ωστόσο προτείνει τις ακόλουθες παρατηρήσεις και εκτιμά, ότι θα πρέπει να εξεταστούν, πριν την λήψη της όποιας απόφασης για την Στρατηγική Περιβαλλοντική Εκτίμηση (ΣΠΕ) των "Σχεδίων" (ήτοι, ΣΔΛΑΠ των ΥΔ του θέματος) που παρουσιάζονται στις υποβληθείσες ΣΜΠΕ, από την αρμόδια αρχή (ήτοι, ΔΙΠΑ/ΥΠΕΝ):*

1. Θα πρέπει να διευκρινιστεί επαρκώς στα Βασικά Μέτρα με Κωδικό [...] Μ03Β0401 και Μ03Β0402, πώς το να επιτρέπεται (κατ' εξαίρεση) η εγκατάσταση συγκεκριμένων δραστηριοτήτων /έργων που κατατάσσονται /κατηγοριοποιούνται στην ΥΑ ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ/17185/1069/2022 (ΦΕΚ 841 Β') και αποδεδειγμένα συνδέονται με ρυπαντικό φορτίο, στις οριζόμενες ζώνες προστασίας υδάτων που προορίζονται για ανθρώπινη κατανάλωση, θα συντελέσει στην επίτευξη των περιβαλλοντικών στόχων που τίθενται για το ΥΔ και την προστασία αυτών των υδάτων που προορίζονται για Ανθρώπινη Κατανάλωση.

2. Θα πρέπει να επεξηγηθεί επαρκώς στα Βασικά Μέτρα με Κωδικό [...], Μ03Β0401 και Μ03Β0402, πώς η εκπόνηση μιας υδρογεωλογικής μελέτης, έστω ειδικής, θα διασφαλίσει την ορθολογική διαχείριση (ολοκληρωμένη) και προστασία (μη ρύπανση και υποβάθμιση) από έργα /δραστηριότητες παραγωγής υψηλού ρυπαντικού φορτίου ενός υδατικού συστήματος που ανήκει στο Μητρώο Προστατευόμενων Περιοχών, δεδομένου ότι, αστοχία κατά την λειτουργία τους, δύναται να επιφέρει μη αναστρέψιμη κατάσταση (μόλυνση) στο υδατικό σύστημα, ενώ και κάθε εξυγίανση ενός υδροφορέα απαιτεί διεργασίες υψηλού κόστους και περιορίζεται από την διαθέσιμη τεχνολογία.

3. Θα πρέπει να επεξηγηθεί στο Βασικό Μέτρο με Κωδικό [...] Μ03Β0501, πως η εκπόνηση μιας υδρογεωλογικής μελέτης, σε ένα υδατικό σώμα που παρουσιάζει ποσοτική υποβάθμιση και όπου θα αδειοδοτηθούν έργα /δραστηριότητες με αξιοσημείωτη ανάγκη σε υδατικούς πόρους, θα συντελέσει στην επίτευξη των περιβαλλοντικών στόχων που τίθενται για το Υδατικό Διαμέρισμα και την προστασία των Υπογείων Υδατικών Συστημάτων (ΥΥΣ).

4. Η Έκφραση γνώμης επί των ΣΜΠΕ, που αφορούν στο θέμα, των Τμημάτων Περιβάλλοντος και Υδροοικονομίας των Π.Ε. Αργολίδας, Κορινθίας, Λακωνίας και Μεσσηνίας (Περιφερειακά Τμήματα της Διεύθυνσης) με σχετικά έγγραφά τους, [...].

5. [...].

[...]»

Απάντηση:

1. Σε περιπτώσεις όπου συγκεκριμένα έργα ή δραστηριότητες εξυπηρετούν σκοπούς δημόσιου συμφέροντος μπορεί να είναι επιβεβλημένη η εγκατάστασή τους εντός των ζωνών προστασίας υδατικών συστημάτων. Η σκοπιμότητα της εγκατάστασης τέτοιων δραστηριοτήτων εξετάζεται κατά περίπτωση και αξιολογείται με βάση τα τεχνικά δεδομένα, τις απαιτήσεις ορθολογικής διαχείρισης των υδάτων, τους περιβαλλοντικούς στόχους της Οδηγίας, τις δυνητικές επιπτώσεις από τυχόν αστοχίες κλπ.
 2. Βλ. ανωτέρω.
 3. Το βασικό μέτρο M03B0501 επιτρέπει, υπό σαφείς προϋποθέσεις, την εκτέλεση υδροληπτικών έργων σε υποβαθμισμένα συστήματα για την εξυπηρέτηση συγκεκριμένων χρήσεων ύδατος. Η σκοπιμότητα ή μη της αδειοδότησης των σχετικών έργων εξετάζεται κατά περίπτωση, με βάση τα κριτήρια και τις τεχνικές απαιτήσεις που ορίζει το μέτρο, με σκοπό την προστασία και κατά το δυνατόν βελτίωση των επηρεαζόμενων ΥΥΣ, λαμβάνοντας ταυτόχρονα υπόψη τη φύση των υδάτινων πόρων ως δημόσιο αγαθό.
11. Στη με **α.π. 434580/12-12-2023** γνωμοδότηση του **Τμήματος Περιβάλλοντος και Υδροοικονομίας Π.Ε. Αργολίδας** της ΔΙΠΕΧΩΣ της Περιφέρειας Πελοποννήσου (που συνοδεύει την με α.π. 448277/19-12-2023 γνωμοδότηση της ΔΙΠΕΧΩΣ), διατυπώνονται τα κατωτέρω σχόλια/προτάσεις επί της ΣΜΠΕ:
- Στο βασικό Μέτρο M03B0401 προτείνεται να εξεταστεί η ένταξη σε προστασία περιοχών ή και ολόκληρων Υπόγειων Υδατικών Συστημάτων (όπως π.χ. το Υδατικό Σύστημα Πορτοχελίου) σε περιπτώσεις χορήγησης σε ιδιώτες σημαντικού αριθμού Αδειών Υδρευτικής χρήσης.
 - Στο βασικό Μέτρο M03B0501 αναφέρεται μεταξύ άλλων ότι «είναι δυνατή η εκτέλεση νέου έργου απόληψης υπόγειου ύδατος ..., στις εξής περιπτώσεις:
 - i) για χρήσεις ύδρευσης, που προορίζονται για πόση-διατροφή [Θεωρούμε ότι πρέπει να διευκρινιστεί ποιο επίπεδο επεξεργασίας του νερού είναι αποδεκτό, απλή απολύμανση ή και αφαλάτωση; Σημειώνεται ότι, ενδεχομένως μεγάλες ποσότητες ιόντων χλωρίου από αφαλατωμένο νερό να δημιουργήσουν προβλήματα στην λειτουργία των Βιολογικών Καθαρισμών].Επίσης αναφέρεται ότι: «σε Υφιστάμενες αδειοδοτημένες υδροληψίες σε ΥΥΣ με προβλήματα υφαλμύρισης: Υποβάλλεται κατά τη διαδικασία ανανέωσης/τροποποίησης της άδειας χρήσης και τουλάχιστον μία φορά ανά διετία χημική ανάλυση [...] προσδιορισμό των παραμέτρων της ηλεκτρικής αγωγιμότητας του ύδατος, της περιεκτικότητας σε ολικά διαλυμένα στερεά, ιόντων χλωρίου και νατρίου [Δεν διευκρινίζεται εάν η ανάλυση θα υποβάλλεται μόνο για λόγους εποπτείας της κατάστασης του ΥΣ ή μπορεί να επιφέρει και ενδεχόμενη ανάκληση της Άδειας Χρήσης νερού λόγω ακαταλληλότητας. Σε θετική περίπτωση θα πρέπει να οριστούν αποδεκτά όρια των ανωτέρω παραμέτρων. Τίθεται το θέμα εάν ενδιαφερόμενος θα προσκομίσει μία ανάλυση που γνωρίζει ότι θα οδηγήσει στην ανάκληση της Άδειάς του]. Στην περίπτωση εκείνη κατά την οποία δεν είναι δυνατή (δεν ορίζεται κάποιο κριτήριο) η δειγματοληψία από το ανωτέρω εργαστήριο θα υποβάλλεται από τον ενδιαφερόμενο Υπεύθυνη Δήλωση [Θεωρούμε ότι η Υπεύθυνη Δήλωση δεν κρίνεται δόκιμη γιατί επιφέρει Ποινικές Κυρώσεις (φυλάκιση). Πιθανόν να πρέπει να προβλεφθούν διοικητικές κυρώσεις].
Επίσης αναφέρεται: «στην Ειδική Υδρογεωλογική Μελέτη θα πραγματοποιείται οπωσδήποτε συλλογή και αξιολόγηση των ποιοτικών στοιχείων του ΥΥΣ της περιοχής ενδιαφέροντος σε απόσταση έως και 500 μ. [Η υλοποίηση των ανωτέρω είναι δυσχερής καθώς μεταξύ άλλων ο μελετητής δεν δύναται να εισέλθει σε ξένες ιδιοκτησίες, να εντοπίζει τους ιδιοκτήτες και να λάβει δείγματα νερού (εάν οι νέες αναλύσεις έχουν σημαντική απόκλιση με τις αντίστοιχες που προσκομίζουν οι ιδιοκτήτες τι διαδικασία προβλέπεται; Κατ' ελάχιστον θα πρέπει να προβλεφθεί υποχρέωση των ιδιοκτητών κατόχων υδροληπτικών σημείων να του επιτρέπουν την πρόσβαση. Τίθενται τα ερωτήματα: ποιες παράμετροι θα εξετάζονται και εάν θα πρέπει να τηρούνται τα επίσημα πρωτόκολλα αναλύσεων και δειγματοληψίας].

- Στο βασικό Μέτρο Μ03Β0705 αναφέρεται μεταξύ άλλων ότι: Στην κλειστή λεκάνη των καταβοθρών που επικοινωνούν υδραυλικά με ΥΥΣ που εντάσσονται στο μητρώο προστασίας πόσιμου ύδατος επιτρέπεται η διάθεση επεξεργασμένων λυμάτων/υγρών αποβλήτων δραστηριοτήτων [Θεωρούμε ότι η απευθείας διάθεση αποβλήτων εγκυμονεί κινδύνους ιδιαίτερα σε περίπτωση ατυχήματος. Προτείνεται να υπάρχει πρόβλεψη ενδιάμεσης αποθήκευσης σε δεξαμενές για τον σχετικό έλεγχο πριν τη διάθεσή τους ή και να απαγορευτεί πλήρως η διάθεσή τους για λόγους δημόσιας υγείας].

- Όσον αφορά το συμπληρωματικό Μέτρο Μ03Σ0503 «Έλεγχοι τήρησης των ορίων διάθεσης από βιομηχανικές μεταποιητικές και κτηνοπτηνοτροφικές μονάδες εντός λεκάνης απορροής του ΥΣ, τουλάχιστον 2 φορές το χρόνο», επισημαίνουμε ότι η υλοποίηση των ανωτέρω είναι ιδιαίτερα δυσχερής λόγω κυρίως ελλείψεως προσωπικού, πιστώσεων αλλά και συντονισμού. Προτείνουμε τη σύνταξη κατευθύνσεων για την υλοποίησή τους, προεκτίμηση της δαπάνης των ελέγχων και τον τρόπο αποζημίωσης του φορέα υλοποίησης (Περιφέρεια, Ορεινοί Δήμοι για αρδευτική χρήση κλπ).

Τα αντίστοιχα ισχύουν και για το συμπληρωματικό Μέτρο Μ02Σ0802 «Ετήσιος έλεγχος της ποιοτικής κατάστασης των υπόγειων υδάτων στα ΥΥΣ που παρουσιάζουν αυξημένες τιμές στις συγκεντρώσεις ορισμένων στοιχείων (π.χ. χλωριόντα) που αποδίδονται στο φυσικό υπόβαθρο και μεταβάλλονται με την άντληση».

Επιπλέον, θεωρούμε ότι θα πρέπει να υπάρξει σχετική υποχρέωση από όλες τις Αρχές Περιβαλλοντικών ελέγχων (Δήμοι, Δ/νσεις Ανάπτυξης, Δ/νσεις Αγρ. Ανάπτυξης και γενικότερα Αδειοδοτούσες αρχές για τα έργα/δραστηριότητες Κατηγορίας Β του Ν.4014/2011, Επιθεωρητές Περιβάλλοντος, Δ/νσεις Περιβάλλοντος Αποκ. Διοικήσεων και Περιφερειών κλπ) να κοινοποιούν τις Εκθέσεις αυτοψίας στην Αρμόδια Δ/νση Υδάτων σε όλες τις περιπτώσεις Τακτικών ή Έκτακτων ελέγχων κατόπιν καταγγελιών όπου διαπιστώνεται ρύπανση Υδατικών Συστημάτων προς ενημέρωσή της και καταγραφή του ιστορικού των ΥΣ.

- Γενικότερα επισημαίνεται ότι:

- i. μέχρι την εκπόνηση των Ειδικών Υδρογεωλογικών, θα πρέπει να οριστούν «Γενικά Περιοριστικά Μέτρα» (βλ. Παλαιές Κανονιστικές που καταργήθηκαν) για όλα τα Υδατικά Συστήματα ανεξάρτητα της κατάστασής τους (π.χ. εξ όσον γνωρίζουμε, δεν υπάρχει σήμερα οποιοδήποτε όριο απόστασης μεταξύ υδροληπτικών σημείων σε υδατικά συστήματα με καλή κατάσταση),
- ii. ενώ προβλέπεται η ανάκληση αδειών υφιστάμενων χρήσεων ύδατος μετά την κατασκευή νέων Συλλογικών δικτύων (π.χ. άρδευσης ή ύδρευσης), ιδιαίτερα σε Υδατικά Συστήματα με Κακή Κατάσταση, δεν έχει εφαρμοστεί μέχρι σήμερα. Δεδομένου ότι έχουν ήδη κατασκευαστεί επεκτάσεις υδρευτικών δικτύων Δήμων, αλλά είναι και υπό κατασκευή νέο αρδευτικό δίκτυο από τις πηγές Αναβάλου προς την περιοχή του ΥΣ Αραχναίου με φαινόμενα υφαλμύρισης θα πρέπει να εξεταστούν οι λόγοι αδυναμίας εφαρμογής του εν λόγω μέτρου ώστε να καταστεί δυνατή η μελλοντική εφαρμογή του,
- iii. στις περιπτώσεις αδειοδότησης νέων δραστηριοτήτων που διαθέτουν τα απόβλητά τους σε Υδάτινους Αποδέκτες ή επαναχρησιμοποιούν τα απόβλητά τους θεωρούμε ότι θα πρέπει να καταστεί υποχρεωτική η ύπαρξη σύμφωνης γνώμης με συγκεκριμένους όρους της αρμόδιας Δ/νσης Υδάτων,
- iv. προτείνεται η εξέταση, είτε της εξαίρεσης από την υποχρέωση λήψης Άδειας χρήσης νερού, είτε ο ορισμός μικρότερου ύψους προστίμου για τις περιπτώσεις που πιστοποιείται χρήση ιδιαίτερα μικρών ποσοτήτων νερού (το ελάχιστο όριο των 3000€ κρίνεται υπερβολικό για πότισμα από πηγή ή ρέμα σε βουνό για πότισμα λίγων ζώων ή για πότισμα πρασίνου-καθαρισμό μιας απομονωμένης εξοχικής οικίας),
- v. περιοχές προστασίας της φύσης που σχετίζονται με Υδατικά Συστήματα και έχουν οριστεί σε ΖΟΕ ή ΓΠΣ δεν λαμβάνονται υπόψη στα ΣΔ Υδάτων. Αποτέλεσμα των ανωτέρω είναι, στο Υδατικό Διαμέρισμα Ανατολικής Πελοποννήσου (ΕΛ03), ο Ποταμός Ερασίνοσ και η παραλιακή ζώνη Ναυπλίου – Ν. Κίου [να] έχει περιορισμούς επεμβάσεων που αντιστοιχούν σε περιοχή Απόλυτης Προστασίας της Φύσης ως Υδροβιότοπος αλλά να μην προστατεύεται, όπως δεν

προστατεύονται και [οι] μικροί Ηπειρωτικοί Υδροβιότοποι, όπως ο υγρότοπος (έλος και ρέμα) Κάντιας όπου διαβιούν σημαντικός αριθμός από νεροχελώνες και ψάρια.

- vi. Αρκετά από τα μέτρα του Σχεδίου είναι επανάληψη παλαιότερων που δεν υλοποιήθηκαν για διάφορους λόγους. Είναι αναγκαίο να υπάρχει συστηματικός συντονισμός, εποπτεία αλλά και χρηματοδότηση των φορέων υλοποίησης των προτεινόμενων μέτρων ώστε να εξασφαλιστεί η συμμόρφωσή τους με τις υποχρεώσεις τους.»

Απάντηση:

- Το Βασικό Μέτρο Μ03Β0401 αφορά σε όλα τα υπόγεια υδατικά συστήματα του ΕΛ03 που προορίζονται για ανθρώπινη κατανάλωση, μεταξύ των οποίων και το σύστημα Πορτοχελίου. Το συγκεκριμένο σύστημα, λόγω της κακής ποσοτικής και χημικής του κατάστασης, εντάσσεται επιπλέον και σε άλλα βασικά και συμπληρωματικά μέτρα του προγράμματος με σκοπό τη βελτίωση της κατάστασής του.
- Το αποδεκτό επίπεδο επεξεργασίας του νερού δεν αποτελεί αντικείμενο του προγράμματος μέτρων, καθώς καθορίζεται κατά περίπτωση, ανάλογα με την ποιότητα του αντλούμενου ύδατος. Αντίστοιχα, τα αποδεκτά όρια των παραμέτρων των αναλύσεων δεν καθορίζονται από το πρόγραμμα μέτρων αλλά από κατάλληλες άλλες διατάξεις.
- Η απευθείας διάθεση επεξεργασμένων αποβλήτων επιτρέπεται μόνο σύμφωνα με τους κανόνες της κείμενης νομοθεσίας και εφόσον τηρούνται τα όρια που αναφέρονται στη σχετική ΚΥΑ.
- Η οργάνωση του τρόπου εφαρμογής του προγράμματος μέτρων, και η εύρεση κατάλληλων πόρων, δεν αποτελεί αντικείμενο του προγράμματος αλλά θέμα συντονισμού των εμπλεκόμενων φορέων ανά Υδατικό Διαμέρισμα, καθώς μπορεί ανά περίπτωση να διαφοροποιούνται οι ανάγκες και οι διαθέσιμοι πόροι.
- Σημειώνεται επιπλέον ότι η εφαρμογή του προγράμματος μέτρων των ΣΔΛΑΠ δεν απαγορεύει την έκδοση και εφαρμογή κανονιστικών αποφάσεων όπου υπάρχει σχετική ανάγκη, ενώ η εφαρμογή των προβλεπόμενων κατά περίπτωση μέτρων και τα σχετικά πρόστιμα υπερβαίνουν το αντικείμενο του Σχεδίου Διαχείρισης.

12. Στη με **α.π. 440993/14-12-2023** γνωμοδότηση του **Τμήματος Περιβάλλοντος και Υδροοικονομίας Π.Ε. Λακωνίας** της ΔΙΠΕΧΩΣ της Περιφέρειας Πελοποννήσου (που συνοδεύει την με **α.π. 448277/19-12-2023** γνωμοδότηση της ΔΙΠΕΧΩΣ), διατυπώνονται τα κάτωθι σχόλια:

«Στο συμπληρωματικό μέτρο Μ03Σ0503 στη ΛΑΠ Ευρώτα (ΕΛ0333): «Ελεγχοί τήρησης των ορίων διάθεσης από βιομηχανικές, μεταποιητικές και κτηνοπτηνοτροφικές μονάδες εντός λεκάνης απορροής του ΥΣ, τουλάχιστον 2 φορές το χρόνο» θεωρούμε ότι είναι δύσκολη η υλοποίηση του μέτρου που περιλαμβάνει μεγάλη γεωγραφική έκταση, μεγάλα τμήματα του Ποταμού Ευρώτα και ρεμάτων που καταλήγουν στον Ευρώτα (Μαγουλίτσα, Ρασίνα, Καλύβες ρ.). Θα πρέπει να πραγματοποιηθεί έλεγχος ως προς την διάθεση των υγρών αποβλήτων σε ελαιοτριβεία και πυρηνελαιουργεία που λειτουργούν δίπλα σε ρέματα που έχουν λεκάνη απορροής τον Ποταμό Ευρώτα που είναι αρκετά σε αριθμό και με δεδομένο την έλλειψη προσωπικού καθίσταται εξαιρετικά δύσκολο. Προτείνουμε τη σύνταξη κατευθύνσεων για την υλοποίηση των ελέγχων με προεκτίμηση της δαπάνης των ελέγχων και τον τρόπο αποζημίωσης του φορέα (Περιφέρεια, Αποκεντρωμένη Διοίκηση).

Για το συμπληρωματικό μέτρο Μ03Σ0504 στη ΛΑΠ Ευρώτα (ΕΛ0333): «Διερευνητική Παρακολούθηση Ποιότητας». Επειδή στην περιοχή αυτή έχει εγκατασταθεί μονάδα ΜΕΑ-ΧΥΤΥ θα πρέπει να παρακολουθείται συνεχώς η ποιότητα του υδατικού συστήματος και να ακολουθούνται τα πρωτόκολλα δειγματοληψίας και ανάλυσης του Εθνικού Δικτύου Παρακολούθησης της κατάστασης των υδάτων που είναι αναρτημένα στην ιστοσελίδα του ΥΠΕΝ. Ειδικότερα, όπως άλλωστε αναφέρεται στην ΑΕΠΟ του ανωτέρω έργου ο έλεγχος της ποιότητας των υδάτων των πηγών Σκάλας και Βασιλοπόταμου καθώς και του π. Ευρώτα σε θέση εγκεκριμένη από τη Δ/νση Υδάτων θα πρέπει να γίνεται ανά εξάμηνο και το κόστος δειγματοληψιών να επιβαρύνει το φορέα λειτουργίας του έργου ΜΕΑ ΧΥΤΥ»

Απάντηση:

Η προτεραιοποίηση των ελέγχων ανά Υδατικό Διαμέρισμα και ΛΑΠ αποτελεί θέμα συντονισμού των εμπλεκόμενων φορέων υλοποίησης του προγράμματος μέτρων, ανάλογα με τους διαθέσιμους πόρους και τις ανάγκες κάθε περιοχής.

13. Στη με **α.π. 691212/05-12-2023** γνωμοδότηση της **Δ/νσης Δασών Αρκαδίας** της Επιθεώρησης Εφαρμογής Δασικής Πολιτικής Πελοποννήσου, Δυτικής Ελλάδας και Ιονίου του ΥΠΕΝ, αναφέρεται ότι:

«...επί του περιεχομένου της ΣΜΠΕ, ως προς το αντικείμενο και την περιοχή που άπτονται των αρμοδιοτήτων μας, σας γνωρίζουμε τα εξής:

- Τα μέτρα και οι προβλεπόμενες δράσεις της 2^{ης} Αναθεώρησης ΣΔΛΑΠ, όπως, διατήρησης οικολογικού δυναμικού των φυσικών οικοσυστημάτων, προώθησης της αποδοτικής και αειφόρου χρήσης του νερού, ελέγχου απόληψης και αποθήκευσης επιφανειακών και υπόγειων υδάτων και καταγραφής-πρόληψης της ρύπανσης των υδάτων μέσω μέτρησης και ποιοτικών και ποσοτικών παραμέτρων κ.λπ., αποσκοπούν, μέσω ενεργειών, στην προστασία του υδάτινου δυναμικού της περιοχής μας.
- Οι ισχύουσες διατάξεις της δασικής νομοθεσίας, του άρθρου 36 του Ν.4280/2014 ως έχει αντικαταστήσει τα άρθρα 45 έως 61 του ν.998/79, επιτρέπουν την χωροθέτηση έργων υποδομής ύδρευσης-αποχέτευσης κ.λπ. εντός δασών, δασικών εκτάσεων, αναδασωτέων και δημοσίων εκτάσεων των περιπτώσεων α' και β' της παρ. 5 του άρθρου 3 του ν.998/79 ως ισχύει κατόπιν χορήγησης της έγκρισης επέμβασης από τον Γενικό Γραμματέα της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης.

Συνεπώς, εκ της αναγκαιότητας εκπόνησης του εν λόγω σχεδίου διαχείρισης περί ορθής διαχείρισης και προστασίας των υδάτινων πόρων του ΥΔ Βόρειας Πελοποννήσου και του αντικειμένου της Υπηρεσίας μας, ήτοι της προστασίας των εκτάσεων που διέπονται από την δασική νομοθεσία, **δεν έχουμε αντίρρηση** ως προς τον γενικό σχεδιασμό για τις προτεινόμενες δράσεις υπό τον κάτωθι όρο:

- Για κάθε επιμέρους έργο υποδομής (δίκτυα, ΕΕΛ κτλ) που αναπτύσσεται σε δασικού χαρακτήρα έκταση θα ακολουθηθεί, η διαδικασία γνωμοδότησης και έγκρισης επέμβασης της δασικής Υπηρεσίας ως προβλέπουν οι προαναφερόμενες διατάξεις και θα εξασφαλίζονται οι ελάχιστες κατά το δυνατό επεμβάσεις στο φυσικό περιβάλλον κατά την διάρκεια κατασκευής του έργου».

14. Στη με **α.π. 91985/21-11-2023** γνωμοδότηση του **Τμήματος Παρακολούθησης & Προστασίας των Υδατικών Πόρων της Διεύθυνσης Υδάτων Αττικής** της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Αττικής, αναφέρεται ότι: «...η Υπηρεσία μας δεν έχει αντίρρηση και **γνωμοδοτεί θετικά** για την ΣΜΠΕ της «2ης Αναθεώρησης του ΣΔΛΑΠ ΥΔ Ανατολικής Πελοποννήσου (ΕΛ03)», υπό την αίρεση και επιφύλαξη της τελικής μορφής που θα λάβει το κείμενο της 2^{ης} Αναθεώρησης ΣΔΛΑΠ μετά το πέρας της διαβούλευσης για αυτό.»

15. Η με **α.π. 599522/15-12-2023** γνωμοδότηση της **Εφορείας Αρχαιοτήτων Πειραιώς και Νήσων** της Γενικής Δ/νσης Αρχαιοτήτων και Πολιτιστικής Κληρονομιάς του Υπουργείου Πολιτισμού, εσφαλμένα αναφέρεται στην 2^η Αναθεώρηση του Σχεδίου Διαχείρισης Κινδύνων Πλημμύρας του ΥΔ Ανατολικής Πελοποννήσου, αντί για το Σχέδιο Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών. Σε κάθε περίπτωση, επισημαίνεται ότι **δεν έχει κατ' αρχήν αντιρρήσεις** επί του περιεχομένου της ΣΜΠΕ και τίθενται οι εξής όροι:

- 1) Σε προκαταρτικό στάδιο και πριν από την εκπόνηση των επιμέρους οριστικών μελετών, η Υπηρεσία μας θα ενημερωθεί για τις προτεινόμενες τεχνικές επεμβάσεις (εκσκαφές, διαμορφώσεις κ.ά.).
- 2) Κατά την εκπόνηση των επιμέρους μελετών θα ληφθούν υπόψιν όλοι οι υπάρχοντες κηρυγμένοι αρχαιολογικοί χώροι αρμοδιότητάς μας, των οποίων επισυνάπτουμε κατάλογο.

3) Όλες οι επιμέρους μελέτες οι οποίες θα εκπονηθούν στο πλαίσιο της ως άνω ΣΜΠΕ και χωροθετούνται εντός των περιοχών αρμοδιότητάς μας (Πόρος, Τροιζήνα, Μέθανα, Ύδρα, Σπέτσες, Δοκός, Κύθηρα, Αντικύθηρα), θα κατατεθούν εγκαίρως στην Εφορεία μας και στις συναρμόδιες Υπηρεσίες του ΥΠΠΟΑ, προκειμένου να εξετασθούν κατά περίπτωση, σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 4858/2021 «Κύρωση Κώδικα Νομοθεσίας, για την προστασία των αρχαιοτήτων και εν γένει της πολιτιστικής κληρονομιάς» (ΦΕΚ 220/Α'/19.11.2021).

16. Η με **α.π. 556880/28-12-2023** γνωμοδότηση της **Γενικής Δ/σης Αναστήλωσης Μουσείων και Τεχνικών Έργων** του Υπουργείου Πολιτισμού, η οποία λαμβάνει υπόψη το **υπ' αριθ. πρωτ. 556880/6.12.2023 έγγραφο της ΥΝΜΤΕ Δυτικής Ελλάδας, Πελοποννήσου και Νοτίου Ιονίου** και το **υπ' αριθ. πρωτ. 556880/27.12.2023 έγγραφο της ΥΝΜΤΕ Αττικής, Ανατολικής Στερεάς Ελλάδος και Κυκλάδων** επισημαίνεται ότι **δεν έχει κατ' αρχήν αντίρρηση** επί του περιεχομένου της ΣΜΠΕ με την προϋπόθεση ότι, για κάθε έργο που πρόκειται να κατασκευασθεί στην περιοχή, θα πρέπει να κατατεθούν εγκαίρως οι επιμέρους Μελέτες Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων προκειμένου να γνωμοδοτήσουν οι Υπηρεσίες της ΓΔΑΜΤΕ, σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν.4858/2021. Γενικότερα η γνωμοδότηση αναφέρει:

«Εντός του ΥΔ Ανατολικής Ανατολικής Πελοποννήσου (ΕΛ03) το ενδιαφέρον των Υπηρεσιών της ΓΔΑΜΤΕ εστιάζεται στις τρεις (3) λεκάνες απορροής ποταμών, αυτές του Οροπεδίου Τρίπολης (ΕΛ0330), των Ρεμάτων Αργολικού Κόλπου (ΕΛ0331) και του Ευρώτα (ΕΛ0333), καθώς και στα νησιά Πόρος, Σπέτσες και Κύθηρα. Στο εν λόγω Υδατικό διαμέρισμα υπάρχουν χαρακτηρισμένοι οικισμοί και περιοχές ως ιστορικοί τόποι, καθώς και νεώτερα μνημεία, ανάμεσα στα οποία είναι παλαιά κτίσματα, γεφύρια, νερόμυλοι, βρύσες, παλαιά αρδευτικά και υδρευτικά δίκτυα, παλαιά πολυβολεία, αλώνια, τα οποία εμπίπτουν στην αρμοδιότητα της Υπηρεσίας μας και προστατεύονται από τις διατάξεις του Ν.4858/2021 (ΦΕΚ220/Α/19-11-2021). Επίσης, οι ίδιοι οι οικισμοί του Πόρου καθώς και ολόκληρο το νησί των Σπετσών είναι χαρακτηρισμένα νεώτερα μνημεία (διαθέσιμος κατάλογος χαρακτηρισμένων μνημείων βρίσκεται στη Διαδικτυακή Πύλη του ΥΠ.ΠΟ «Αρχαιολογικό Κτηματολόγιο» [...]).

Επιπρόσθετα σας γνωρίζουμε ότι όλα τα ακίνητα παλαιότερα των εκατό ετών και μεταγενέστερα του 1830 (συμπεριλαμβανομένων των εγκαταστάσεων, των κατασκευών, των διακοσμητικών και λοιπών στοιχείων και του άμεσου περιβάλλοντος αυτών), ακόμα και αν δεν έχουν χαρακτηριστεί ως μνημεία, διέπονται από τις διατάξεις περί προστασίας του άρθρου 6 παρ. 10 του Ν. 4858/2021, σύμφωνα με τις οποίες δεν επιτρέπεται η κατεδάφιση ή η εκτέλεση εργασιών σε αυτά, χωρίς την έγκριση των αρμόδιων Υπηρεσιών της ΓΔΑΜΤΕ.

Στο πλαίσιο της προστασίας των νεώτερων ακίνητων μνημείων και των ιστορικών τόπων που υπάγονται στην αρμοδιότητα των Υπηρεσιών της ΓΔΑΜΤΕ και δεδομένου ότι, σύμφωνα με τον συγκριτικό πίνακα αξιολόγησης, οι προτεινόμενες λύσεις δεν αναμένεται να έχουν αξιολογες αρνητικές συνέπειες στο ιστορικό και πολιτιστικό περιβάλλον, δεν έχουμε κατ' αρχήν αντίρρηση για την εφαρμογή των γενικών προτάσεων της ΣΜΠΕ, με την προϋπόθεση ότι, για κάθε έργο που πρόκειται να κατασκευασθεί στην περιοχή, θα πρέπει να κατατεθούν εγκαίρως οι επιμέρους Μελέτες Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων προκειμένου να γνωμοδοτήσουν οι Υπηρεσίες της ΓΔΑΜΤΕ, σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν.4858/2021.»

17. Στη με **α.π. 4147/04-01-2024** γνωμοδότηση της **Δ/σης Γ2 (Υποδομή και Προστασία Περιβάλλοντος) του Γενικού Επιτελείου Στρατού** του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας, αναφέρεται ότι *«...το ΓΕΣ αφού έλαβε υπόψη τα αναφερόμενα ... δεν έχει αντίρρηση για την αναθεώρηση του Σχεδίου ...».*

18. Στη με **α.π. ΥΠΕΝ/ΔΔΑ/119772/1949/04-01-2024** γνωμοδότηση της **Δ/σης Διαχείρισης Αποβλήτων** της Γενικής Γραμματείας Συντονισμού Διαχείρισης Αποβλήτων του ΥΠΕΝ, επισημαίνεται ότι **δεν έχει αντίρρηση** σχετικά με τη ΣΜΠΕ. Ωστόσο επισημαίνονται τα ακόλουθα:

(i) Το Περιφερειακό Σχέδιο Διαχείρισης Αποβλήτων (ΠΕΣΔΑ) της Περιφέρειας Πελοποννήσου βρίσκεται υπό αναθεώρηση, ώστε να συνάδει με το Εθνικό Σχέδιο Διαχείρισης Αποβλήτων

(ΕΣΔΑ) της περιόδου 2020-2030 (π.υ.σ. 39/2020 – Α' 185). Σημειώνεται ότι, έχει υποβληθεί στην υπηρεσία μας σχέδιο ΠΕΣΔΑ, επί του οποίου έχει εκδοθεί θετική γνωμοδότηση του Γενικού Γραμματέα Συντονισμού Διαχείρισης Αποβλήτων το οποίο όμως θα πρέπει να προσαρμοστεί στο πλαίσιο της υπ' αριθμ. πρωτ. 114931/1863/07.11.2023 (ΑΔΑ: 69ΠΣ4653Π8-7ΓΠ) εγκυκλίου.

- (ii) Στη ΣΜΠΕ αναφέρονται τρεις (3) χώροι ανεξέλεγκτης διάθεσης αποβλήτων (ΧΑΔΑ) η υφιστάμενη κατάσταση των οποίων, σύμφωνα με τα στοιχεία που διαθέτει η υπηρεσία μας, δεν συνάδει με τα αναφερόμενα στη ΣΜΠΕ. Συγκεκριμένα, ο ΧΑΔΑ στο δήμο Τρίπολης στη θέση «Βαθύρεμα», ο ΧΑΔΑ στο δήμο Κυθήρων στη θέση «Λαχνός» και ο ΧΑΔΑ στο δήμο Νότιας Κυνουρίας, στη θέση «Βασκίνα» είναι ανενεργοί και αποκαταστημένοι. Επιπλέον, στη ΣΜΠΕ δεν γίνεται αναφορά στους χώρους υγειονομικής ταφής (ΧΥΤ). Θεωρούμε ότι θα πρέπει να συμπληρωθεί η ΣΜΠΕ με τους υφιστάμενους ΧΥΤ και τους αποκατεστημένους και μη ΧΑΔΑ.
- (iii) Έχει εκδοθεί ο ν. 4819/2021 με θέμα «Ολοκληρωμένο πλαίσιο για τη διαχείριση των αποβλήτων - ... και συναφείς επείγουσες ρυθμίσεις».
- (iv) Στη ΣΜΠΕ γίνεται αναφορά στην κ.υ.α. 80568/4225/1991 (Β' 641) η οποία έχει αντικατασταθεί από την κ.υ.α. ΥΠΕΝ/ΔΔΑ/41828/630/2023 (Β' 2692) με θέμα «Μέτρα, όροι και διαδικασίες για τη χρησιμοποίηση επεξεργασμένης ιλύος στη γεωργία και στην αποκατάσταση του εδάφους – ... και αντικατάσταση της υπ' αρ. 80568/4225/1991 (Β' 641) κοινής υπουργικής απόφασης».
- (v) Επιπλέον έχει εκδοθεί η υ.α. ΥΠΕΝ/ΔΔΑ/90439/1846/2021 (Β' 4514) με θέμα «Μέτρα και όροι για την υγειονομική ταφή των αποβλήτων ...».

Απάντηση:

Οι εν λόγω επισημάνσεις λήφθηκαν υπόψη για την οριστικοποίηση του ΣΔΛΑΠ. Σε ό,τι αφορά στους ΧΥΤ, σύμφωνα με το υπό αναθεώρηση ΠΕΣΔΑ Πελοποννήσου, στο ΥΔ Ανατολικής Πελοποννήσου (ΕΛ03) δεν λειτουργεί κάποιος ΧΥΤΑ/Υ, ενώ υπό κατασκευή βρίσκεται ένας ΧΥΤΥ στη ΔΕ Σκάλας, Δ. Ευρώτα, ΠΕ Λακωνίας.

19. Στη με **α.π. 1716/398318/29-12-2023** **Θετική** γνωμοδότηση της **Δ/σης Εγγείων Βελτιώσεων και Εδαφοϋδατικών Πόρων** της Γενικής Δ/σης Αγροτικής Ανάπτυξης του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, επισημαίνονται τα ακόλουθα επί της ΣΜΠΕ:

- Στην ενότητα 7.3. Προσδιορισμός των Επιπτώσεων και σε ότι αφορά στην εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων του Μέτρου Μ03Β0204: «*Κατάρτιση... κανόνες κοστολόγησης και τιμολόγησης...*» συμφωνούμε ότι το μέτρο αυτό έχει έμμεσα θετικές επιπτώσεις σε ότι αφορά στην ποσοτική κατάσταση των επιφανειακών και υπόγειων ΥΣ, αλλά διατηρούμε τις επιφυλάξεις μας σε ότι αφορά στην περιβαλλοντική παράμετρο που αφορά στον ΠΛΗΘΥΣΜΟ και ειδικότερα στην απάντηση του ερωτήματος «2.3 παράγοντες που επηρεάζουν τη μετανάστευση από ή προς την περιοχή;». Θυμίζουμε ότι ειδικότερα στην άρδευση, η πρόταση ανάκτησης του κόστους κατασκευής των αρδευτικών έργων μέσω του χρηματοοικονομικού κόστους του νερού άρδευσης, δηλαδή η συμμετοχή των αγροτών στο κόστος κατασκευής των έργων ενδέχεται να οδηγήσει μέχρι και σε εγκατάλειψη της γεωργικής δραστηριότητας, με σημαντικό αντίκτυπο και στην οικονομία της χώρας μας.
- Σε ότι αφορά στο Μέτρο Μ03Β0501: «*Περιορισμοί, όροι και προϋποθέσεις κατασκευής υδροληπτικών έργων απόληψης υπόγειων υδάτων (γεωτρήσεις, πηγάδια κ.λπ.) για νέες χρήσεις, καθώς και της επέκτασης αδειών υφιστάμενων χρήσεων ύδατος σε...*» θεωρούμε ότι καλύπτεται ήδη από το υφιστάμενο θεσμικό πλαίσιο για τις άδειες χρήσης νερού. Επισημαίνουμε όμως ότι ο έλεγχος της εφαρμογής του προτεινόμενου Μέτρου αποτελεί την ουσία του προβλήματος καθώς η έλλειψη των ανθρώπινων πόρων από τις αρμόδιες αδειοδοτούσες αρχές δεν μπορεί να αντικατασταθεί από την περιγραφή και μόνο του Μέτρου στο ΣΔΛΑΠ.

- Το γεγονός δε ότι πολλά σώματα χαρακτηρίστηκαν σε κατάσταση κατώτερη της καλής με υψηλό βαθμό αβεβαιότητας, καθώς ο χαρακτηρισμός προήλθε είτε από επαγωγή από άλλα ΥΣ της ίδιας κατηγορίας είτε από εκτίμηση με βάση την κατάσταση γειτονικού σώματος ή σταθμού, σίγουρα μας οδηγεί σε επιφυλάξεις κυρίως σε ότι αφορά στο συνολικό σχεδιασμό των Μέτρων του ΣΔΛΑΠ, τα οποία μάλιστα, σε ότι αφορά στην άρδευση, είναι αρκετά αυστηρά.
- Επίσης, πολλά συμπληρωματικά Μέτρα αφορούν σε ελέγχους που καλύπτονται ήδη από υφιστάμενο θεσμικό πλαίσιο. Επισημαίνουμε συνεπώς, ξανά τις επιφυλάξεις μας για την εφαρμογή των μέτρων αυτών, καθώς παραμένουν οι ελλείψεις σε προσωπικό και υλικοτεχνική υποδομή στις περισσότερες δημόσιες υπηρεσίες.
- Παράλληλα, αρκετά μέτρα που προτείνονται αφορούν σε ενίσχυση του δικτύου παρακολούθησης των ΥΣ σε συγκεκριμένες περιοχές ενδιαφέροντος. Θεωρούμε ότι είναι επιτακτική η ανάγκη ενίσχυσης συνολικά του εθνικού δικτύου παρακολούθησης των υδάτων με την απαραίτητη υλικοτεχνική υποδομή και τους ανθρώπινους πόρους για την καταγραφή της πραγματικής υφιστάμενης κατάστασης των ΥΣ καθώς αυτό αποτελεί την καλύτερη εγγύηση για τη εξαγωγή ασφαλών συμπερασμάτων και εκτιμήσεων.
- Τέλος, καθώς, στόχος του ΣΔΛΑΠ σε βάθος χρόνου, είναι η επίτευξη της «καλής» κατάστασης της συντριπτικής πλειονότητας των επιφανειακών και υπόγειων ΥΣ του ΥΔ03 έως το 2027, διατηρούμε τις επιφυλάξεις μας σε ότι αφορά ειδικά στα έργα υποδομής που προτείνονται. Σας εφιστούμε ειδικότερα την προσοχή στα χρονοδιαγράμματα υλοποίησης των έργων αλλά κυρίως στην εξασφάλιση των απαραίτητων πόρων για την υλοποίησή τους καθώς πολλά από αυτά περιλαμβάνονταν και στον δεύτερο κύκλο και δεν κατάφεραν να υλοποιηθούν.

Κατόπιν των ανωτέρω και με δεδομένο ότι τα ΣΔΛΑΠ, αποτελούν από μόνα τους Σχέδια με καθαρά περιβαλλοντικό στόχο, η υπηρεσία μας **γνωμοδοτεί θετικά** επί της ΣΜΠΕ του θέματος. Παρακαλούμε όμως όπως λάβετε υπόψη σας τις επισημάνσεις μας.

Απάντηση:

Οι εν λόγω επισημάνσεις λήφθηκαν υπόψη για την οριστικοποίηση του Προγράμματος Μέτρων όπως αυτό θα εγκριθεί και θα ισχύει μέσω της έγκρισης του ΣΔΛΑΠ.

20. Στη με **α.π. Δ1(δ)/Γ.Π.65986/03-01-2024** γνωμοδότηση του **Τμήματος Υγειονομικής Διαχείρισης Περιβάλλοντος** της Γενικής Δ/σης Δημόσιας Υγείας & Ποιότητας Ζωής του Υπουργείου Υγείας, δεν εκφράζεται γνώμη επί της ΣΜΠΕ, αλλά επισημαίνονται τα κάτωθι:

«1. Η Οδηγία 98/83/ΕΚ έχει καταργηθεί από τις 13.1.23 και πλέον ισχύει η Οδηγία (ΕΕ) 2020/2184. Για το λόγο αυτό θα πρέπει να διορθωθούν τα σημεία της ΣΜΠΕ όπου γίνεται αναφορά στην Οδηγία 98/83/ΕΚ.

*2. Με τις διατάξεις της [υπ' αριθμ. Δ1(δ)/Γ.Π.οικ.27829/15.05.2023 (ΦΕΚ Β' 3525) ΚΥΑ «Ποιότητα νερού ανθρώπινης κατανάλωσης σε συμμόρφωση προς τις διατάξεις της Οδηγίας (ΕΕ) 2020/2184 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 16^{ης} Δεκεμβρίου 2020 (L435/1, 23.12.2020)] [Σημείωση: στο υπόλοιπο κείμενο θα αναφέρεται ως **(β) σχετ.**] ενσωματώθηκε στην εθνική νομοθεσία η Οδηγία (ΕΕ) 2020/2184 [...]. Σε όλα τα σημεία της ΣΜΠΕ όπου γίνεται αναφορά σε ύδατα που προορίζονται για ανθρώπινη κατανάλωση (είτε υπόγεια υδατικά συστήματα είτε επιφανειακά) θα πρέπει να ληφθούν υπόψη οι διατάξεις της ως άνω αναφερόμενης ΚΥΑ. Επιπλέον όπου γίνεται αναφορά σε νερό ανθρώπινης κατανάλωσης θα πρέπει να χρησιμοποιούνται οι όροι της σχετικής ΚΥΑ. Για παράδειγμα να χρησιμοποιηθεί ο όρος «υπεύθυνοι φορείς ύδρευσης» αντί «πάροχοι υπηρεσιών ύδατος» (σελ. 256 ΣΜΠΕ). Γενικότερα όλο το ΣΔΛΑΠ Υδατικού Συστήματος Ανατολικής Πελοποννήσου χρήζει επικαιροποίησης δεδομένου ότι δεν έχουν ληφθεί υπόψη οι διατάξεις της σχετικής ΚΥΑ.*

3. Στο μέτρο «Μ03Β0401: Προστασία σημείων/πεδίων υδροληψίας ύδατος που προορίζονται για ανθρώπινη κατανάλωση από Υπόγεια Υδατικά Συστήματα» αναφέρεται ότι:

«έως τις 12/7/2027 θα πρέπει να έχουν καθοριστεί ζώνες ασφαλείας των σημείων υδροληψίας νερού ανθρώπινης κατανάλωσης σύμφωνα με τα αναφερόμενα στην Οδηγία 2184/2020» (σελ. 257 ΣΜΠΕ).

Λαμβάνοντας υπόψη την Οδηγία (ΕΕ) 2020/2184, θα πρέπει η ΣΜΠΕ να διορθωθεί σύμφωνα με το ορθό «η εκτίμηση και διαχείριση κινδύνου των λεκανών απορροής των σημείων υδροληψίας νερού ανθρώπινης κατανάλωσης, διενεργείται για πρώτη φορά έως τις 12 Ιουλίου 2027».

Ομοίως και για το μέτρο «Μ03Β0403: Προστασία υδροληπτικών έργων ύδατος που προορίζεται για ανθρώπινη κατανάλωση από Επιφανειακά Υδατικά Συστήματα» θα πρέπει να συμπληρωθεί η καταληκτική ημερομηνία διενέργειας εκτίμησης και διαχείριση κινδύνου των λεκανών απορροής των σημείων υδροληψίας νερού ανθρώπινης κατανάλωσης ως άνω (σελ. 261 ΣΜΠΕ).

4. Στις σελίδες 257 και 261 της ΣΜΠΕ αναφέρεται ότι «Για τα σημεία/πεδία προβλέπεται η εκτίμηση κινδύνου η οποία περιλαμβάνει τα ακόλουθα στοιχεία: α) χαρακτηρισμό των λεκανών απορροής (υδρογεωλογική λεκάνη τροφοδοσίας) για σημεία υδροληψίας, περιλαμβανομένων: i) ταυτοποίηση και χαρτογράφηση των λεκανών απορροής για σημεία υδροληψίας, ii) χαρτογράφηση των ζωνών ασφαλείας, εφόσον έχουν καθοριστεί τέτοιες ζώνες (ΣΑΝ, προσωρινές ζώνες) σύμφωνα με το άρθρο 7 παράγραφος 3 της οδηγίας 2000/60/ΕΚ.».

Όμως σύμφωνα με τις διατάξεις του σημείου α) της παρ. 2 του άρθρου 8 της (β) σχετ. ο χαρακτηρισμός των λεκανών απορροής (υδρογεωλογική λεκάνη τροφοδοσίας) για σημεία (πεδία) υδροληψίας περιλαμβάνει επιπλέον τα ακόλουθα στοιχεία:

«iii) γεωγραφικά στοιχεία αναφοράς για όλα τα σημεία υδροληψίας στις λεκάνες απορροής και iv) περιγραφή των χρήσεων γης, της απορροής και των διαδικασιών αναπλήρωσης στις λεκάνες απορροής των σημείων υδροληψίας».

Για το λόγο αυτό η ανωτέρω αναφορά στη ΣΜΠΕ θα πρέπει να συμπληρωθεί σχετικά.

5. Θα πρέπει να διευκρινιστεί ο όρος «πεδία υδροληψιών» (σελ. 257 ΣΜΠΕ), καθώς δεν υφίσταται στην κείμενη νομοθεσία.

6. Θα πρέπει να διορθωθεί ο τίτλος του μέτρου «Μ03Β0402: Προστασία ΥΥΣ που εντάσσονται στο μητρώο προστατευόμενων περιοχών ανθρώπινης κατανάλωσης και καθορισμός θεσμικού πλαισίου προστασίας», καθώς αλλοιώνεται πλήρως το νόημα του (π.χ. σελ. 260 ΣΜΠΕ, σελ. 39 Αναλυτικό Κείμενο Τεκμηρίωσης).

7. Στη σελ. 258 (ΣΜΠΕ) του Μέτρου «Μ03Β0401: Προστασία σημείων/πεδίων υδροληψίας ύδατος που προορίζεται για ανθρώπινη κατανάλωση από Υπόγεια Υδατικά Συστήματα», αναφέρεται ότι: «iv) Για τα σημεία υδροληψίας/πεδία υδροληψίας ύδατος ανθρώπινης κατανάλωσης που δεν υπάγονται στο σημείο (i), δεν απαιτείται ο καθορισμός Προσωρινών Ζωνών Προστασίας, αλλά η λήψη μέτρων προστασίας. Τα μέτρα προστασίας των εν λόγω σημείων/πεδίων υδροληψίας καθορίζονται κατά την περιβαλλοντική αδειοδότηση των δραστηριοτήτων ή κατά την έκδοση άδειας εκτέλεσης των έργων αξιοποίησης υδατικών πόρων, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία κατόπιν γνωμοδότησης της αρμόδιας Δ/σης Υδάτων της Α.Δ. και της Υπηρεσίας Υγείας της αρμόδιας Π.Ε.

Η Υπηρεσία μας δέχεται κατά καιρούς ερωτήματα από τις αρμόδιες Υπηρεσίες Υγιεινής των ΠΕ για τον τρόπο εφαρμογής της ανωτέρω πρόβλεψης. Κατά την άποψη της Υπηρεσίας μας και για λόγους ομοιόμορφης εφαρμογής της ανωτέρω πρόβλεψης από όλους τους εμπλεκόμενους και καθώς και έλλειψης σχετικής συναφούς νομοθεσίας θα πρέπει στο ως άνω Μέτρο να καταγραφούν αναλυτικά τα μέτρα προστασίας που δύναται σε κάθε περίπτωση να καθοριστούν προκειμένου στη συνέχεια οι αρμόδιες Υπηρεσίες να επιλέγουν τα πλέον κατάλληλα ανάλογα με την περίπτωση.

8. Στο Μέτρο «Μ03Β0401: Προστασία σημείων/πεδίων υδροληψίας ύδατος που προορίζεται για ανθρώπινη κατανάλωση από Υπόγεια Υδατικά Συστήματα» (σελ. 258) αναφέρεται ότι:

«Στη Ζώνη προστασίας II (ελεγχόμενη), δεν επιτρέπονται η εγκατάσταση και λειτουργία δραστηριοτήτων που συνδέονται με ρυπαντικά φορτία, που δύναται να επηρεάσουν τα ΥΥΣ και δραστηριότητες για τις οποίες ακόμη και μετά την επεξεργασία των αποβλήτων τους υπάρχει κίνδυνος για μικροβιακή μόλυνση ή/και για ρύπανση από άλλες κατηγορίες ρυπαντικών φορτίων». Στη συνέχεια (σελ. 257,259 ΣΜΠΕ) αναφέρεται ότι: «Κατ' εξαίρεση μπορεί να επιτραπεί στη ζώνη II, η εγκατάσταση μιας εν δυνάμει ρυπογόνου δραστηριότητας που αναφέρεται στο Παράρτημα V του παρόντος». Στο Παράρτημα V το οποίο δεν υπάρχει στην ΣΜΠΕ, αλλά στο Αναλυτικό κείμενο τεκμηρίωσης της 2ης Αναθεώρησης Σχεδίου

Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών Υδατικού Διαμερίσματος Δυτικής Πελοποννήσου (ΕΛ01), αφορά σε «Έργα και Δραστηριότητες που Εμπίπτουν στις Προβλέψεις των Μέτρων Μ01Β0401 και Μ01Β0402» και αναφέρονται τα εξής:

«Α. Εξειδίκευση έργων παραγράφου (ζ) Μέτρου Μ03Β0401

Παρακάτω δίδεται η εξειδίκευση των έργων και δραστηριοτήτων που δύναται να επηρεάσουν τα ΥΥΣ, όπως αναφέρεται στην παράγραφο (ζ) της περιγραφής του μέτρου Μ03Β0401. ...»

Όμως, στην περιγραφή του Μέτρου Μ03Β0401 (σελ. 85) δεν υφίσταται παράγραφος ζ, οπότε πρέπει να γίνουν οι απαραίτητες διορθώσεις.

9. Ο Πίνακας εξειδίκευσης των έργων (Μέτρο Μ03Β0401) που κατ' εξαίρεση μπορεί να εγκατασταθούν υπό προϋποθέσεις στη Ζώνη Προστασίας ΙΙ (όπως αναφέρθηκε ανωτέρω στο σημείο 8 του παρόντος), περιλαμβάνει έργα της Ομάδας 4 της (δ) σχετ., όπως έργα υγειονομικής ταφής επικινδύνων αποβλήτων (εργασία D1, D5), έργα ολοκληρωμένων εγκαταστάσεων Διαχείρισης Αποβλήτων (ΟΕΔΑ), εγκαταστάσεις αποθήκευσης και μεταφόρτωσης επικινδύνων αποβλήτων, εγκαταστάσεις επεξεργασίας ιλύος, έργα της Ομάδας 7 όπως πτηνοκτηνοτροφικές εγκαταστάσεις, έργα της Ομάδας 9 όπως εγκαταστάσεις επεξεργασίας σφαγείων, ελαιοτριβεία, εγκαταστάσεις επεξεργασίας δέρματος, χημικές βιομηχανίες κ.α. (βλ. Αναλυτικό Κείμενο Τεκμηρίωσης από σελ. 206).

Όλες οι ως άνω αναφερόμενες δραστηριότητες είναι εν γένει υψηλού ρυπαντικού φορτίου και η τυχόν εγκατάστασή τους έστω και υπό προϋποθέσεις εντός της ζώνης ελεγχόμενης προστασίας (η οποία έχει οριστεί περιμετρικά των σημείων απόληξης ύδατος ύδρευσης με ακτίνα περιμέτρου από 300m έως 1000m ανάλογα με το είδος της υπόγειας υδροφορίας) θεωρούμε ότι εγκυμονεί κινδύνους για την ποιότητα του νερού που προορίζεται για ανθρώπινη κατανάλωση.

Υπενθυμίζεται άλλωστε ότι στην ισχύουσα νομοθεσία για την προστασία των υδάτων που προορίζονται για την ύδρευση της πρωτεύουσας (υπ' αριθμ. Α5/2280/1983 - ΦΕΚ Β' 720 ΚΥΑ), υφίσταται πλήρης απαγόρευση εγκατάστασης οποιοσδήποτε δραστηριότητας στη ζώνη 0-1.500 μέτρα.

Εν κατακλείδι η άποψη της Υπηρεσίας μας είναι ότι στη ζώνη αυτή θα μπορούσε να επιτραπεί υπό όρους η εγκατάσταση δραστηριοτήτων χαμηλού ρυπαντικού φορτίου, οι οποίες πρέπει να προσδιοριστούν στη ΣΜΠΕ. Απαραίτητη προϋπόθεση για την εγκατάστασή τους είναι τα υγρά λύματα και απόβλητα της δραστηριότητας να οδηγούνται σε κεντρικό αποχετευτικό δίκτυο, εφόσον δεν τίθενται άλλοι περιορισμοί από τις προβλέψεις του μέτρου. Επιπλέον θα πρέπει να απαγορευτεί η εγκατάσταση δραστηριοτήτων που παράγουν ή διαχειρίζονται επικίνδυνα απόβλητα.

Επισημαίνεται ότι, παρά το γεγονός ότι η σύνταξη ειδικής υδρογεωλογικής μελέτης τίθεται ως προϋπόθεση για την εγκατάσταση δραστηριοτήτων εντός της προστατευόμενης ζώνης δεν μπορεί να αποκλειστεί η ύπαρξη μικροασυνχειών ή ρηγματώσεων στα εδαφικά στρώματα, τα οποία δεν θα έχουν εντοπιστεί από αυτήν με αποτέλεσμα να παραμένει υπαρκτός ο κίνδυνος ρύπανσης των υπόγειων υδροφορέων από τυχόν διαρροές ή υπεδάφια διάθεση αποβλήτων. Σε κάθε περίπτωση σημειώνεται ότι για την κατά το δυνατό αποφυγή αυτού του ενδεχομένου, οι εν λόγω μελέτες θα πρέπει υποχρεωτικά να τεκμηριώνονται από επί τόπου μετρήσεις σε αντιπροσωπευτικά σημεία του χώρου εγκατάστασης ώστε να προσδιορίζεται τοπικά η στρωματογραφία της περιοχής και τα σχετικά συμπεράσματα να βασίζονται σε επί τόπου δεδομένα και όχι σε βιβλιογραφικές αναφορές για την γενική στρωματογραφία μίας περιοχής.

Άλλωστε είναι συχνά τα παραδείγματα ρύπανσης υπόγειου υδροφορέα από εγκαταστάσεις υψηλού ρυπαντικού φορτίου που δεν διαχειρίστηκαν ορθά τα απόβλητα τους (π.χ. εγκαταστάσεις κατεργασίας δέρματος στο ΤΚ Διοσηλιού Καστοριάς).

10. Τα αναφερόμενα στο σημείο 9 του παρόντος ισχύουν κατ' αναλογία για το Μέτρο Μ03Β0402.

Τέλος υπενθυμίζεται ότι:

α) σύμφωνα με το ευρωπαϊκό δίκαιο τα Κ-Μ οφείλουν να προστατεύουν τα υδατικά συστήματα που χρησιμοποιούνται για τη λήψη νερού ανθρώπινης κατανάλωσης και να λαμβάνουν τα απαιτούμενα μέτρα ώστε να αποφεύγεται η υποβάθμιση της ποιότητάς τους,

β) η πρόσβαση σε καθαρό και ασφαλές νερό αποτελεί έναν από τους κύριους πυλώνες του Στόχου Βιώσιμης Ανάπτυξης 6 του ΟΗΕ,

επομένως η προστασία των υδάτινων πόρων που προορίζονται για ανθρώπινη κατανάλωση από ρύπανση ή μόλυνση εξυπηρετεί την αδήριτη ανάγκη της προστασίας της Δημόσιας Υγείας και τη διαφύλαξη της ποιότητας του πόσιμου νερού, το οποίο αποτελεί πρώτιστο αγαθό και πρέπει να αποτελεί προτεραιότητα για όλους.»

Απάντηση:

Σημεία 2-10: Η χρησιμοποιούμενη ορολογία είναι σύμφωνη με την κείμενη νομοθεσία. Τα σχόλια λαμβάνονται υπόψη για την οριστικοποίηση του Προγράμματος Μέτρων της 2^{ης} Αναθεώρησης ΣΔΛΑΠ.

Σημεία 1: Αντικατάσταση Οδηγίας 98/83/ΕΚ από την Οδηγία (ΕΕ) 2020/2184:

Τα σχόλια έχουν ληφθεί υπόψη για την οριστικοποίηση του Προγράμματος Μέτρων της 2^{ης} Αναθεώρησης ΣΔΛΑΠ.

21. Στην με **α.π. 3122.1-Α35/6486/2024/26-01-2024** γνωμοδότηση της **Δ/νσης Λιμενικών και Κτιριακών Υποδομών** της Γενικής Δ/νσης Λιμένων, Λιμενικής Πολιτικής και Ναυτιλιακών Επενδύσεων, της Γενικής Γραμματείας Ναυτιλίας και Λιμένων του Υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής, αναφέρεται ότι **γνωμοδοτούν:** «Κατ' αρχήν, **θετικά** κατά λόγο αρμοδιότητας και σας γνωρίζουμε ότι δεν υπάρχουν παρατηρήσεις σχόλια ως προς το περιεχόμενο του φακέλου της Σ.Μ.Π.Ε. της 2^{ης} Αναθεώρησης του ΣΔΛΑΠ ΥΔ Ανατολικής Πελοποννήσου (ΕΛ03). Τέλος, επισημαίνεται ότι η Υπηρεσία μας στο πλαίσιο της διαδικασίας υποβολής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων – έγκρισης περιβαλλοντικών όρων για τα έργα/δράσεις που θα προκύψουν κατά την εφαρμογή της εν θέματι Μελέτης, δύναται να διατυπώσει ειδικότερες παρατηρήσεις, κατά λόγο αρμοδιότητας, λαμβάνοντας υπόψη και το είδος του εκάστοτε έργου και με μέριμνα την αποφυγή ρύπανσης του θαλασσίου περιβάλλοντος σύμφωνα με τον Ν.743/77 (Α' 319), όπως κωδικοποιήθηκε με το Π.Δ. 55/98 (Α' 58) και ισχύει, καθώς και με το Π.Δ. 11/2002 (Α' 6) και τον Ν. 2252/94 (Α' 192)».
22. Στη με **α.π. 1492/21-01-2024** γνωμοδότηση της **Μονάδας Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών Νότιας Πελοποννήσου** του ΟΦΥΠΕΚΑ, καταγράφονται παρατηρήσεις για το σύνολο των προστατευόμενων περιοχών αρμοδιότητας της ΜΔΠΠΝΠ, αλλά και για περιοχές (υγροτόπους) εκτός της αρμοδιότητάς της, που η διατήρηση και προστασία τους θα συμβάλει στην συνδεσιμότητα με τις περιοχές Natura 2000, αντιμετωπίζοντάς τα ως τμήμα του ευρύτερου δικτύου. Ακολουθεί ανάλυση που χωρίζεται σε **τρεις ενότητες**. Στην **πρώτη ενότητα** καταγράφονται διαπιστώσεις της Υπηρεσίας από αυτοψίες που έχει διενεργήσει στην περιοχή αρμοδιότητάς της. Στην **δεύτερη ενότητα** περιγράφονται έργα που έχει υλοποιήσει η Υπηρεσία (συμπεριλαμβανομένων αποτελεσμάτων και προτάσεων μελλοντικών δράσεων). Στην **τρίτη ενότητα** παρατίθενται παρατηρήσεις της Υπηρεσίας, μετά τον έλεγχο του περιεχομένου της ΣΜΠΕ και της ανάλυσης των δύο προηγούμενων ενότητων. Ειδικότερα, επισημαίνονται τα κάτωθι:
- Να ληφθεί υπόψη η υποβάθμιση της υγροτοπικής έκτασης στο Βιβάρι, και να εξεταστεί αν η αλλαγή χρήσης γης επιδράσει στην οικολογική και χημική κατάσταση του μεταβατικού συστήματος και να αξιολογηθεί αν απαιτείται λήψη μέτρων αναβάθμισης της κατάστασης του ΥΣ.
 - Να εξεταστεί αν οι ΧΑΔΑ της ΠΕ Λακωνίας και συγκεκριμένα στη θέση «Βάρδια-Βίγκλα» του Δήμου Ελαφονήσου και στις θέσεις «Αγραπιδόλουτσα» και «Λαχανιά» του Δήμου Μονεμβασίας θα συμπεριληφθούν στον κατάλογο των ΧΑΔΑ ως σημειακές πηγές ρύπανσης και αν συνυπολογιστούν τα φορτία ρύπων από πιθανές διαρροές.

- Να ληφθούν υπόψη τα αποτελέσματα του έργου «Επιστημονική τεκμηρίωση συνδεσιμότητας περιοχών NATURA 2000 με τα φυσικά και ημιφυσικά οικοσυστήματα της περιοχής ευθύνης της Μονάδας Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών Νοτίου Πελοποννήσου» και ιδιαίτερα:
 - Το γεγονός ότι στη Διασυνδεδεμένη Περιοχή (ΔΠ) με ID 30, περιλαμβάνεται και τμήμα της υγροτοπικής περιοχής GR2520003 «Λιμνοθάλασσα Μουστου» τεκμηριώνοντας τη χωρική της σύνδεση και με άλλα υγροτοπικά οικοσυστήματα εκτός Δικτύου N2K, που περιλαμβάνονται στην ίδια ΔΠ, τα οποία βρίσκονται είτε στη γειτονική περιοχή (π.χ. Μικρή Λίμνη Πηγών Ανάβαλου, Παράκτιο Έλος Κάτω Βερβένων, Παράκτιο Έλος Φωκιανού) ή και στην ευρύτερη περιοχή του ΓΔ Πελοποννήσου (π.χ. Τεχνητή Λίμνη Λάδωνα στον Δήμο Γορτυνίας, Παράκτιο Έλος Κοκκωσίου στον Δήμο Κορινθίων κ.ά.), γεγονός που υποδεικνύει την ανάγκη διατήρησής τους ως δίκτυο και όχι μεμονωμένα καθώς συνιστούν τμήμα μιας συνεχούς φυσικής περιοχής που διασχίζει το γεωγραφικό διαμέρισμα της Πελοποννήσου. Προτεραιότητα όσον αφορά την απογραφή και χαρτογράφηση βιοποικιλότητας και την προώθηση θεσμικών ρυθμίσεων προστασίας να δοθεί στους εξής 5 από τους 17 υγροτόπους, εκτός Δικτύου N2K, της ΔΠ 30: Μικρή Λίμνη Πηγών Ανάβαλου, Παράκτιο Έλος Βερβένων, Παράκτιο Έλος Φωκιανού, Μικρή Λίμνη Πύργου και Παράκτιο Έλος Κοκκωσίου.
 - Για τις 4 περιοχές Natura 2000: GR2540006, GR2540003, GR2540002 και GR2510003 που βρίσκονται στην παράκτια ζώνη και γειτνιάζουν με υγροτόπους και ποτάμια συστήματα, τα οποία αξιολογούνται ως υψηλής προτεραιότητας για τη διατήρηση της συνδεσιμότητας στο ευρύτερο τοπίο, να συμπεριληφθούν οι υγρότοποι και τα ποτάμια συστήματα.
 - Το ότι οι τέσσερις λιμνοθάλασσες της Ερμιονίδας, καθώς και η Λιμνοθάλασσα Ανατολικά Δρεπάνου ή Βιβαρίου στον Δήμο Ναυπλιέων εμπίπτουν σε μια ευρύτερη ΔΠ γεγονός που υποδεικνύει την ανάγκη προώθησης ρυθμίσεων προστασίας λαμβάνοντας υπόψη την ευρύτερη αυτή ΔΠ.
 - Διατήρηση και αποκατάσταση παρόχθιας ζώνης του ποταμού Ευρώτα εντός των περιοχών GR2540006 «Υγρότοποι Εκβολών Ευρώτα», GR2540003 «Εκβολές Ευρώτα, περιοχή Βρονταμά και θαλάσσια περιοχή Λακωνικού Κόλπου», και εκτός αυτών, σε όλο το μήκος του ποταμού έως τις πηγές του, ως οικολογικού διαδρόμου στο ευρύτερο αγροτικό τοπίο.
 - Διατήρηση 2 μικρών υγροτόπων που περιλαμβάνονται εντός των ορίων της περιοχής N2K GR2540002 «Περιοχή Νεάπολης και Νήσος Ελαφόνησος»: Εκβολές Ρεμάτων Παραλίας Νερατζιώνα και Εκβολές Ρεμάτων Οικονομιάνικων και αποκατάσταση των παρόχθιων ζωνών τους, ως διαδρόμων σύνδεσης της εν λόγω περιοχής N2K με τα γειτονικά φυσικά και ημιφυσικά οικοσυστήματα.
 - Διατήρηση και προώθηση ρυθμίσεων προστασίας παράκτιων υγροτοπικών οικοσυστημάτων, εκτός Δικτύου N2K, που γειτνιάζουν με την περιοχή GR2510003 «Ακροναυπλία και Παλαμήδι» με μεγάλη αξία ως μεταναστευτικών διαδρόμων για τα πουλιά, για τη διατήρηση θαλάσσιων ειδών, και με πολλαπλές υπηρεσίες για τον άνθρωπο.
 - Διατήρηση των Αγροτικών περιοχών Υψηλής Φυσικής Αξίας (ΥΦΑ) στις περιοχές GR2540006 «Υγρότοποι Εκβολών Ευρώτα», GR2540003 «Εκβολές Ευρώτα, περιοχή Βρονταμά και θαλάσσια περιοχή Λακωνικού Κόλπου», GR2510003 «Ακροναυπλία και Παλαμήδι», GR2540002 «Περιοχή Νεάπολης και Νήσος Ελαφόνησος» και προώθηση φιλικών προς το περιβάλλον και το κλίμα γεωργικών πρακτικών αξιοποιώντας τα συναφή εργαλεία του Στρατηγικού Σχεδίου της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής (2023-2027).
 - Διατήρηση και προώθηση θεσμικής προστασίας των λιμνοθαλασσών, εκτός Δικτύου N2K, ως τύπου οικοτόπου προτεραιότητας (κωδ. 1150*) σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Οδηγία για τους οικοτόπους, καθώς και διατήρηση και αποκατάσταση παράκτιων υγροτόπων και παρόχθιων ζωνών, εκτός Δικτύου N2K, σε συνάφεια με το ΠεΣΠΚΑ Πελοποννήσου (2020) και το ΠΕΠ Πελοποννήσου (2021-2027). Σύμφωνα με την πρόσφατη χαρτογραφική αποτύπωση του ΕΚΒΥ (Φυτώκα κ.ά. 2020) στο ΓΔ Πελοποννήσου υπάρχουν 9 λιμνοθάλασσες και 93 παράκτιοι υγρότοποι εκτός Δικτύου N2K11.

- Όσον αφορά στα αποτελέσματα του έργου «Δράσεις βελτίωσης καθεστώτος διατήρησης των προστατευόμενων ειδών ιχθυοπανίδας *Squalius keadicus* (Κινδυνεύον) και *Pelagus laconicus* (Κρισίμως Κινδυνεύον)», υποδεικνύουν, όπως αναφέρθηκε και παραπάνω στο έγγραφο, απόληψη ύδατος από το επιφανειακό σύστημα του Ευρώτα και συγκεκριμένα την περιοχή επέμβασης (ποταμολιμνίο) πιθανότατα λόγω μεγαλύτερης διαθεσιμότητας εξαιτίας των παρεμβάσεων βελτίωσης. Η περιοχή μελέτης του έργου εμπίπτει στο ΕΥΣ Ευρώτας Π.4 με κωδικό EL0333R000201009N. Οι μελετητές προτείνουν να δοθούν κίνητρα μέσα από ένα νέο έργο για την χρήση άλλων πηγών νερού για άρδευση στις υπό αποκατάσταση περιοχές (π.χ. με την παροχή τεχνικών συμβουλών ή/και την διάνοιξη υδρογεωτρήσεων μικρής παραγωγικότητας ή και μιας μικρής ομβροδεξαμενής), ώστε να μην απαιτηθεί νέα έρευνα πεδίου για εύρεση κατάλληλων θέσεων δημιουργίας νέων ποταμολιμνίων. Επιπλέον η ΜΔΠΠ ΝΠ λαμβάνοντας υπόψη ότι τα μέτρα που προτείνονται για τη ΛΑΠ Ευρώτα (EL0333) όπως Μ03Σ1501 «Επαγγελματική κατάρτιση των γεωργοκτηνοτρόφων για την προστασία των Υδατικών Συστημάτων», Μ03Σ1502 «Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση του κοινού σε θέματα νερού», Μ03Σ0803 «Επί τόπου επιθεωρήσεις σε αδειοδοτημένες απολήψεις» και Μ03Β0305 «Καθορισμός ανωτάτων ορίων αρδευτικών αναγκών καλλιεργειών για ιδιωτικές υδροληψίες» κ.ά. μπορούν να μην φέρουν τα επιθυμητά αποτέλεσμα, προτείνει την πρόβλεψη μέτρων για την αποτροπή παράνομων απολήψεων ύδατος από τα ΕΥΣ με αρχική εφαρμογή στον π. Ευρώτα.
- Να συμπεριληφθούν οι ΜΔΠΠ του ΟΦΥΠΕΚΑ στο μέτρο Μ03Σ0501 «Ελεγχος στις εκβολές αγωγών ομβρίων και λοιπών σημειακών πηγών ρύπανσης, οι οποίες καταλήγουν σε Επιφανειακά Υδατικά Συστήματα» στους φορείς υλοποίησης.
- Διορθώσεις/Συμπληρώσεις επί του τεύχους της ΣΜΠΕ:

- ο Η χωρική αρμοδιότητα της Μονάδας Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών Νότιας Πελοποννήσου (ΟΦΥΠΕΚΑ) περιλαμβάνει συνολικά είκοσι προστατευόμενες περιοχές του Ευρωπαϊκού Δικτύου Natura 2000 (σχετικά 3, 4 και 6) και μια ευρύτερη προστατευόμενη περιοχή όπως αυτή ορίζεται στην ΚΥΑ υπ' αριθμ. 33999 (ΦΕΚ 353/ΑΑΠ/6.9.2010): «Καθορισμός χρήσεων όρων και περιορισμών δόμησης για την προστασία χερσαίων και υδάτινων εκτάσεων των Δήμων Βόρειας Κυνουρίας, Λεωνιδίου, Σκιρίτιδας και Απόλλωνος του Ν. Αρκαδίας, των Δήμων Θεραπνών, Οινούντος και Γερωνθρών του Ν. Λακωνίας και των κοινοτήτων Κοσμά (Ν. Αρκαδίας) και Καρυών (Ν. Λακωνίας) της περιοχής όρους Πάρνωνα-υγροτόπου Μουστού», όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.

Η Σ.Μ.Π.Ε. δεν κάνει καμία αναφορά και δεν λαμβάνει υπόψη την ανωτέρω ΚΥΑ για την ευρύτερη προστατευόμενη περιοχή, την Περιοχή Οικοανάπτυξης με την ονομασία «Οικολογικό Πάρκο Πάρνωνα-Μουστού», με την οποία καθορίζονται μέτρα προστασίας της φύσης και του τοπίου και των φυσικών σχηματισμών σε χερσαία και υδάτινα τμήματα της περιοχής του όρους Πάρνωνα και του υγροτόπου Μουστού, που διακρίνονται για την μεγάλη βιολογική, οικολογική, αισθητική, επιστημονική, γεωμορφολογική και εκπαιδευτική τους αξία.

Στην εν λόγω ΚΥΑ καθορίζονται περιοχές απόλυτης προστασίας της φύσης, περιοχές προστασίας της φύσης, περιοχές προστασίας ρεμάτων, περιοχές (ζώνες) που περιλαμβάνουν τις εκτός σχεδίου και εκτός ορίων οικισμών προ του έτους 1923 και κάτω των 2.000 κατοίκων εκτάσεις των Δήμων Βόρειας Κυνουρίας και Λεωνιδίου (Ν. Αρκαδίας) και των Δήμων Θεραπνών, Οινούντος, και Γερωνθρών (Ν. Λακωνίας) καθώς και της κοινότητας Κοσμά (Ν. Αρκαδίας), όπως παρακάτω:

A. Περιοχές Απόλυτης προστασίας της Φύσης:

- α. Συστάδα Δενδρόκεδρου Μονής Μαλεβής (2.I)
- β. Υγρότοπος Μουστού (2.II)

B. Περιοχές προστασίας της Φύσης:

- α. Δάση Δενδρόκεδρου Πραστού (3.I)
- β. Δάση Δενδρόκεδρου Αγίου Βασιλείου-Πλατανακίου (3.II)
- γ. Δάση Δενδρόκεδρου Παλαιοχωρίου (3.III)
- δ. Σημαντική περιοχή χλωρίδας Κορυφών Πάρνωνα (3.IV)

- ε. Σημαντική περιοχή χλωρίδας Μαζιάς-Κοντολινάς (3.V)
- στ. Σημαντική περιοχή χλωρίδας Αγίου Ιωάννη-Ορεινής Μελιγούρας(3V.I)
- ζ. Περιοχή Χαράδρας Δαφνώνα και Μονών Ελώνης και Σίντζας (3.VII)
- η. Υγρότοπος Μουστού (4.1)

Γ. Περιοχές Προστασίας Ρεμάτων

Καθορίζονται γραμμικές περιοχές προστασίας κατά μήκος των ρεμάτων Δαφνώνα, Βρασιάτη και Τάνου και εκατέρωθεν των όχθων τους πλάτους 50 μέτρων» και καλύπτουν τα εξής ρέματα:

- i. Ρέμα Δαφνώνα: Από τις εκβολές μέχρι τα όρια της περιοχής προστασίας 3VII.
 - ii. Ρέμα Βρασιάτη: Από τις εκβολές σε όλο το μήκος και στη συνέχεια το ρέμα Ζαρμπάνιτσα σε όλο το μήκος. Το ρέμα Σπηλιάκα σε όλο το μήκος και στη συνέχεια το ρέμα Σπηλιά μέχρι την περιοχή προστασίας 3VI. Το ρέμα Τριποποταμιά και στη συνέχεια το ρέμα Καταφύφι μέχρι την περιοχή προστασίας 3V.
 - iii. Τάνος: Από τις εκβολές μέχρι τα όρια του νομού Αρκαδίας.
- ο Το περιεχόμενο της υποενότητας 6.4.1. «Χλωρίδα-Πανίδα-Βιοποικιλότητα» του Κεφαλαίου 6 «Περιγραφή της Υφιστάμενης Κατάστασης του Περιβάλλοντος», που αφορά στις ΛΑΠ Ευρώτα (ΕΛ0333) και Ρεμάτων Αργολικού κόλπου (ΕΛ0331) θεωρείται ελλιπές. Συνίσταται η συμπλήρωση της ενότητας με βάση τα επικαιροποιημένα Τυποποιημένα Δελτία Δεδομένων (SDF) του δικτύου Natura 2000 και άλλες έγκυρες πηγές. Επιπλέον μπορούν να αντληθούν πληροφορίες και από το παρόν κείμενο. Στη γνωμοδότηση του πρώην Φορέα Διαχείρισης Όρους Πάρνωννα και Υγρότοπου Μουστού (νυν ΜΔΠΠ ΝΠ) με α.π. 865/16-10-2017 στα πλαίσια διαβούλευσης της ΣΜΠΕ 1^{ης} Αναθεώρησης του ΣΔΛΑΠ για το ΥΔ03, είχαν γίνει παρατηρήσεις σχετικά με την έλλειψη στην αναφορά της Βίδρας (*Lutra lutra*) για τον υγρότοπο του Μουστού, κάτι που δεν έχει ληφθεί υπόψη. Η βίδα καταγράφηκε και στις εκβολές του π. Τάνου κατά τη διάρκεια του προγράμματος παρακολούθησης για τα θηλαστικά, σύμφωνα με το πρωτόκολλο καταγραφής (όνομα αρχείου D2.Field Protocols) στις 01-10-2014, και στο Χερονήσι στις 30.11.2015. Η παρουσία τους στο Χερονήσι βεβαιώνεται και με τη λήψη υλικού από κάμερες παρακολούθησης πανίδας. Επιπλέον, και στις δύο περιοχές διαβιεί το τσακάλι (*Canis aureus*) είδος που στο Κόκκινο Βιβλίο των Απειλούμενων Ζώων της Ελλάδας (2009) έχει καταχωρηθεί ως Κινδυνεύον (EN).
 - ο Να διορθωθεί στη σελ. 111 της ΣΜΠΕ ότι η διαβούλευση για τις ΕΠΜ 10β «Περιοχές Natura 2000 των Περιφερειακών Ενοτήτων Κορινθίας, Αργολίδας, Αρκαδίας και Λακωνίας (μέρους)» και 7α: «Περιοχές Natura 2000 των Περιφερειακών Ενοτήτων Βόρειου Τομέα, Δυτικού Τομέα, Κεντρικού Τομέα, Νοτίου Τομέα, Πειραιώς, Νήσων, Ανατολικής Αττικής και Δυτικής Αττικής» έχουν ολοκληρωθεί.

Η ΜΔΠΠ ΝΠ (ΜΔΠΠ 24) του ΟΦΥΠΕΚΑ είναι στη διάθεση σας για οποιαδήποτε παροχή δεδομένων ή/και των παραδοτέων των υλοποιηθέντων έργων μετά τη συμπλήρωση και αποστολή στην υπηρεσία μας της φόρμας του Παραρτήματος Ι του «Πρωτόκολλο για τα Πνευματικά Δικαιώματα που αφορούν τα Παραδοτέα, Προϊόντα και τα Πρωτογενή Δεδομένα που χειρίζεται ο Οργανισμός Φυσικού Περιβάλλοντος και Κλιματικής Αλλαγής – Όροι εκχώρησης δεδομένων σε τρίτους».

Απάντηση:

Τα συμπεράσματα των αυτοψιών, των έργων και των δράσεων που αναφέρονται στα σημεία 1 και 2 της γνωμοδότησης, καθώς και οι πηγές αυτών είναι σημαντικά χρήσιμες και θα ληφθούν υπόψη κατά τον 3^ο Διαχειριστικό Κύκλο των ΣΔΛΑΠ.

Σε ό,τι αφορά τις γενικές παρατηρήσεις του σημείου 3 επισημαίνονται συνοπτικά τα κάτωθι:

- Για να συμπεριληφθούν περιοχές στο Μητρώο Προστατευόμενων Περιοχών των ΣΔΛΑΠ, θα πρέπει να υπόκεινται σε καθεστώς προστασίας σε ευρωπαϊκό ή/και εθνικό επίπεδο και να σχετίζονται άμεσα ή έμμεσα με την ύπαρξη ύδατος, ή να είναι σημαντικοί -ως προς την βιολογική τους ποικιλότητα- υγρότοποι. Ειδικότερα, οι περιοχές που εντάχθηκαν αφορούν σε περιοχές του δικτύου Natura 2000, Εθνικά Πάρκα, Μικρούς Νησιωτικούς Υγροτόπους και Νησιωτικούς υγροτόπους.

- Για να συμπεριληφθούν μικρότεροι υγρότοποι της ηπειρωτικής χώρας, οι οποίοι εκτείνονται εκτός θεσμοθετημένων προστατευόμενων περιοχών (π.χ. Natura, Εθνικά Πάρκα, κ.λπ.), στο Μητρώο, θα πρέπει να διαθέτουν θεσμοθετημένο καθεστώς προστασίας.
- Κατά τη διάρκεια του 3^{ου} Διαχειριστικού Κύκλου και της επικείμενης νέας επικαιροποίησης του Μητρώου κατά την 3^η Αναθεώρηση, με την επικείμενη ολοκλήρωση του έργου των ΕΠΜ Πελοποννήσου (έχουν ολοκληρωθεί οι μελέτες και εκκρεμεί η έκδοση ΠΔ Προστασίας), θα ενταχθούν πλέον στο Μητρώο οι νέες Περιοχές Προστασίας της Βιοποικιλότητας (ΠΠΒ) που θα προκύψουν από το εν λόγω έργο.

Σε ό,τι αφορά τις διορθώσεις/συμπληρώσεις επισημαίνονται τα εξής:

- Σχετικά με την **ΚΥΑ υπ' αριθμ. 33999** (ΦΕΚ 353/ΑΑΠ/6.9.2010): «Καθορισμός χρήσεων όρων και περιορισμών δόμησης για την προστασία χερσαίων και υδάτινων εκτάσεων των Δήμων Βόρειας Κυνουρίας, Λεωνιδίου, Σκιρίτιδας και Απόλλωνος του Ν. Αρκαδίας, των Δήμων Θεραπνών, Οινούντος και Γερονθρών του Ν. Λακωνίας και των κοινοτήτων Κοσμά (Ν. Αρκαδίας) και Καρυών (Ν. Λακωνίας) της περιοχής όρους Πάρνωνα-υγροτόπου Μουστού», η τελευταία παράταση ισχύος είχε δοθεί για ένα (1) έτος με την ΥΑ 24817/2013 (ΦΕΚ 156/ΤΑΑΠΘ/10-5-2013) και ως εκ τούτου δεν υπάρχει εν ισχύ θεσμοθέτηση για να συμπεριληφθεί ως αυτούσια περιοχή στο Μητρώο.

Σε κάθε περίπτωση, έχουν συμπεριληφθεί στο ΜΠΠ οι περιοχές Natura 2000 **GR2520003** «Λιμνοθάλασσα Μουστού (ΤΚΣ)» και **GR2520005** «Μονή Ελώνας και Χαράδρα Λεωνιδίου (ΤΚΣ)», που σχετίζονται άμεσα ή έμμεσα με την ύπαρξη ύδατος.

- Σχετικά με την διόρθωση στη σελ. 111 της ΣΜΠΕ σχετικά με την κατάσταση των ΕΠΜ 10β «Περιοχές Natura 2000 των Περιφερειακών Ενοτήτων Κορινθίας, Αργολίδας, Αρκαδίας και Λακωνίας (μέρους)» και 7α: «Περιοχές Natura 2000 των Περιφερειακών Ενοτήτων Βόρειου Τομέα, Δυτικού Τομέα, Κεντρικού Τομέα, Νοτίου Τομέα, Πειραιώς, Νήσων, Ανατολικής Αττικής και Δυτικής Αττικής», έχουν μεν ολοκληρωθεί σε πρώτη φάση και έχει ολοκληρωθεί πλέον και η διαβούλευσή τους, αλλά δεν έχουν εκδοθεί ακόμα οι επιμέρους εγκρίσεις.

Συμπλήρωση/διόρθωση από τη με αρ. πρ. 2426/30-1-2024 γνωμοδότηση της ΜΔΠΠΝΠ για το ΥΔ Δυτικής Πελοποννήσου:

Τέλος, σε ό,τι αφορά στην αναφορά της ΜΔΠΠΝΠ στη με **αρ. πρ. 2426/30-1-2024** γνωμοδότησή της για το ΥΔ Δυτικής Πελοποννήσου και η οποία αφορά στην ένταξη στο Μητρώο της περιοχής Natura 2000 **GR2540005 «Λαγκάδα Τρύπης»**, γίνεται δεκτή η επισήμανση και εντάσσεται πλέον στο Μητρώο η εν λόγω περιοχή, η οποία σχετίζεται με δύο (2) Υδατικά Συστήματα, τα ΜΑΓΟΥΛΙΤΣΑ Ρ.₂ (ΕΛ0333R000208027N) και ΜΑΓΟΥΛΙΤΣΑ Ρ.₃ (ΕΛ0333R000208028N).

23. Στην με **α.π. 46620/05-02-2024** γνωμοδότηση της **Εφορείας Αρχαιοτήτων Αρκαδίας** της Γενικής Δ/σης Αρχαιοτήτων και Πολιτιστικής Κληρονομιάς του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού, επισημαίνεται ότι **δεν έχει καταρχάς αντίρρηση** με την εν θέματι Στρατηγική Μελέτη και εφαρμογή της, επισημαίνοντας ωστόσο ότι: «*Το Σχέδιο Διαχείρισης Υδατικών Πόρων με κωδικό ΕΛ03, αφορά μεγάλο τμήμα της κεντρικής και σχεδόν ολόκληρη την ανατολική Αρκαδία (Κυνουρία), η οποία διατρέχεται από εκτεταμένο υδρογραφικό δίκτυο. Ειδικότερα, στη Κυνουρία έχει καταγραφεί πλήθος αρχαιολογικών θέσεων, για τις οποίες δε γίνεται καμία μνεία στην εν θέματι μελέτη – μερικές εκ των οποίων είναι από τις πιο εμβληματικές του νομού μας – παρά το γεγονός ότι είχαν τεθεί στο υπ' αριθ. ΥΠΠΟΑ/ΓΔΑΠΚ/ΕΦΑΑΡΚ/373080/244087/2966/31-10-2017 έγγραφο γνωμοδότησης της Εφορείας επί της 1^{ης} Αναθεώρησης της εν θέματι ΣΜΠΕ το έτος 2017. Ενδεικτικά αναφέρονται:*

- 1) *Ο Βρασιάτης εκβάλλει διαμέσου ενιαίου αρχαιολογικού χώρου, οριοθετημένου με το ΦΕΚ 361/ΑΑΠ/23-11-2012, με προς Βορράν, τον προϊστορικό οικισμό του λόφου Χερρονήσι (εκτιμάται ότι τμήμα της αρχαιολογικής θέσης έχει καταλήξει στη θάλασσα και τα έλη της περιοχής), και προς Νότον την ακρόπολη της αρχαίας Ανθήνης στη θέση «Νησί Αγίου Ανδρέα»*
- 2) *Στο νότιο άκρο της εκβολής του ποταμού Δαφνώνα έχει εντοπισθεί η αρχαία πόλη των Πρασιών, η οποία έχει κηρυχθεί και οριοθετηθεί με το ΦΕΚ 68/ΑΑΠ/05-03-2012. Σώζεται μάλιστα και τμήμα του αρχαίου λιμένα.*

- 3) Περιμετρικά και σε πολύ μικρή απόσταση από τη λιμνοθάλασσα Μουστούς υπάρχουν αρχαιότητες στο Καστράκι Μελιγούς (αναριοθετημένες με το ΦΕΚ 132/ΑΑΠ/27-3-2009) και στη Αγία Αναστασία.
- 4) Τον αρχαιολογικό χώρο στη θέση «Νησί» του Παραλίου Άστρους, οριοθετημένο με το ΦΕΚ 196/ΑΑΠ/13-6-2012, ο οποίος εκτείνεται και εναλίως.
- 5) Στις όχθες του ποταμού Τάνου, στην περιοχή της Λουκούς βρίσκεται ο αρχαιολογικός χώρος της Εύας με τη γνωστή ρωμαϊκή έπαυλη, κηρυγμένη και οριοθετημένη με το ΦΕΚ 35/ΑΑΠ/13-2-2012.

Συνεπώς, το παρόν δεν μπορεί να θεωρηθεί μία συγκεκριμένη θετική γνωμοδότηση επί της εν θέματι Αναθεωρημένης ΣΜΠΕ. Για κάθε συγκεκριμένο μελλοντικό τεχνικό έργο, που θα προγραμματισθεί εντός της Π.Ε. Αρκαδίας, θα πρέπει να υποβάλλεται προηγουμένως πλήρης φάκελος Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων αρμοδίως προς εξέταση και γνωμοδότηση από την Εφορεία μας».

24. Στην με **α.π. 60061/06-02-2024** γνωμοδότηση της **Δ/σης Δασών Αργολίδας** της Επιθεώρησης Εφαρμογής Δασικής Πολιτικής Πελοποννήσου, Δυτικής Ελλάδας και Ιονίου του ΥΠΕΝ, αναφέρεται ότι:

«Όσον αφορά την ΣΜΠΕ της 2^{ης} Αναθεώρησης του Σχεδίου Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών του Υδατικού Διαμερίσματος Ανατολικής Πελοποννήσου, συμφωνούμε με τις παρατηρήσεις και τα μέτρα που προτείνονται, στα πλαίσια πάντα των αρμοδιοτήτων μας.

Τέλος επισημαίνουμε ότι στις Λεκάνες Απορροής γύρω από τις ζώνες Υψηλού Κινδύνου Πλημμυρών στην ΠΕ Αργολίδας και στις εκτάσεις που έχει αρμοδιότητα η υπηρεσία μας, δεν σημειώθηκαν τα τελευταία έτη μεγάλης έκτασης πυρκαγιές, ώστε να τεθούν σε άμεση προτεραιότητα επεμβάσεις από την υπηρεσία μας με αντιδιαβρωτικά έργα που θα αποτρέψουν πλημμυρικά φαινόμενα.

Κατά την τελευταία δεκαετία έχουν πραγματοποιηθεί αντιδιαβρωτικά και αναδασωτικά έργα, σε περιορισμένες εκτάσεις δασών χαλεπίου πεύκης, στην περιοχή της Ερμιονίδας, μετά την καταστροφή τους από πυρκαγιές».

25. Στην με **α.π. 197464/22-04-2024** γνωμοδότηση του Τμήματος Προγραμματισμού και Μελετών της **Δ/σης Δασών Πειραιά** της Επιθεώρησης Εφαρμογής Δασικής Πολιτικής Αττικής του ΥΠΕΝ, αναφέρεται ότι:

«Σε κάθε περίπτωση και ιδιαίτερα όσον αφορά στην κατασκευή σημαντικών έργων κατά τη φάση εκπόνησης των ΜΠΕ των εν λόγω έργων (εφόσον δεν έχουν εκπονηθεί) αλλά και κατόπιν (πιθανή τροποποίηση ΜΠΕ), θα πρέπει να εξετάζεται ότι τηρούνται όλες εκείνες οι προϋποθέσεις οι οποίες εξασφαλίζουν την καλή κατάσταση ή το καλό δυναμικό των συστημάτων μέσω της διατήρησης της οικολογικής παροχής και όσο το δυνατόν περιορισμένες επεμβάσεις στην τοπική χλωρίδα και πανίδα κατά τη φάση κατασκευής των έργων που στις περισσότερες περιπτώσεις και ο χρονικός (εποχιακά) προσδιορισμός της κατασκευής των έργων διαδραματίζει σημαντικό ρόλο ιδιαίτερα για την πανίδα.

Συνεπώς η υπηρεσία μας γνωμοδοτεί **κατ' αρχήν θετικά** επί του περιεχομένου της Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΣΜΠΕ) της 2^{ης} αναθεώρησης του Σχεδίου Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών Υδατικού Διαμερίσματος Ανατολικής Πελοποννήσου (ΕΛ03), κατά το μέρος που αφορά την περιοχή αρμοδιότητας μας, με τις παρακάτω επισημάνσεις:

1. Οι απόψεις της υπηρεσίας μας θα διατυπωθούν ξεχωριστά και αναλυτικά για κάθε έργο κατά τη διαδικασία της περιβαλλοντικής του αδειοδότησης, στα πλαίσια της δασικής νομοθεσίας όπως αυτή ισχύει σήμερα.
2. Για έργα που θα χωροθετηθούν εντός της χωρικής αρμοδιότητας της Υπηρεσίας μας και ειδικότερα σε εκτάσεις που στον αναρτημένο δασικό χάρτη εμφανίζουν δασική μορφή και ως εκ τούτου διέπονται από τις διατάξεις της δασικής νομοθεσίας, όπως και για πάρκα ή άλση ή εκτάσεις που εν τοις πράγμασι είναι δασικές εντός σχεδίου, η οποιαδήποτε επέμβαση σε αυτές επιτρέπεται μόνο κατόπιν σύμφωνης γνώμης και άδειας της Δασικής Υπηρεσίας, όπως αυτή ορίζεται από τις κείμενες διατάξεις του Κεφ. ΣΤ του Ν.998/79».

26. Στην με **α.π. ΥΠΕΝ/ΔΧΩΡΣ/119772/2411/23-04-2024** γνωμοδότηση του Τμήματος Γ' (Περιφερειακών Χωροταξικών Πλαισίων) της Δ/σης Χωροταξικού Σχεδιασμού της Γενικής Δ/σης Χωρικού Σχεδιασμού της Γενικής Γραμματείας Χωρικού Σχεδιασμού και Αστικού Περιβάλλοντος του **Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας**, επισημαίνεται ότι:

«...γνωμοδοτούμε **θετικά** για την υλοποίηση του έργου του θέματος. Επισημαίνεται ότι η παρούσα γνωμοδότηση αφορά μόνο στην ένταξη του έργου στις κατευθύνσεις του χωροταξικού σχεδιασμού και δεν υπεισέρχεται σε θέματα υποκείμενου σχεδιασμού (ΖΟΕ, ΤΠΣ, κλπ.)».

27. Στο από **13-03-2024** mail της Κίνησης για την Προστασία και Ανάδειξη του Μεγάλου Ρέματος Ραφήνας (ΚΠΑΜΡΡ) το οποίο συνοπογράφουν 11 περιβαλλοντικές οργανώσεις και φορείς: ANIMA-Σύλλογος Προστασίας και Περιθαλψής Άγριας Ζωής, Δράση για την Άγρια Ζωή, Ελληνική Εταιρεία Περιβάλλοντος και Πολιτισμού, Ελληνική Εταιρεία Προστασίας της Φύσης, Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία, Επιμελητήριο Περιβάλλοντος και Βιωσιμότητας, ΚΑΛΛΙΣΤΩ, Κίνηση για την Προστασία & Ανάδειξη του Μεγάλου Ρέματος Ραφήνας, ΟΖΟΝ Μη Κυβερνητική Οργάνωση, ΡΟΗ-Σύλλογος Πολιτών υπέρ των ρεμάτων, υποβάλλονται τα κάτωθι σχόλια με τίτλο «Όχι στην εκ των υστέρων χορήγηση της εξαιρέσεως του άρθρου 4.7 ΟΠΥ για “Έργα Εθνικής Σημασίας”» τα οποία αφορούν τα 11 από τα 14 ΣΔΛΑΠ στα οποία:

«...προβλέπεται με τη μορφή «ΣΗΜΕΙΩΣΗ» για πρώτη φορά η δυνατότητα εκ των υστέρων (ex post) χορήγησης της εξαιρέσεως του άρθρου 4.7 με αίτημα του φορέα του έργου «για έργα Εθνικής Σημασίας, ή επιτακτικού δημοσίου συμφέροντος ή κοινού ενδιαφέροντος». Πρόκειται για παρέκκλιση από τη γενικώς ισχύουσα διαδικασία, που απαιτεί σε περίπτωση υποβάθμισης ενός υδατικού συστήματος η εξαιρέση αυτή να χορηγείται ήδη κατά το στάδιο της διαδικασίας περιβαλλοντικής αδειοδότησης κατόπιν σχετικής δημόσιας διαβούλευσης, να καταγράφεται υποχρεωτικά στην ΑΕΠΟ του έργου και η σχετική απόφαση να διαβιβάζεται από την αρχή περιβαλλοντικής αδειοδότησης τόσο στην αρμόδια Διεύθυνση Υδάτων όσο και στη Γενική Διεύθυνση Υδάτων για να περιληφθεί στην Αναθεώρηση του οικείου ΣΔΛΑΠ.

[...].

Ως έργα εθνικής σημασίας θεωρούνται τα έργα που χαρακτηρίζονται με υπουργική απόφαση ως έργα Εθνικού Επιπέδου, ειδικά και σημαντικά σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 10 του Ν.679/1977 (ΦΕΚ 245Α'/1977), που ορίζει ότι: «4. Έργα εθνικού επιπέδου, κατά τας διατάξεις περί εκτελέσεως των δημοσίων Έργων, είναι τα δι' αποφάσεως του Υπουργού Δημοσίων Έργων οριζόμενα». Ως τέτοια έχουν χαρακτηριστεί τα αντιπλημμυρικά έργα διευθέτησης του Μεγάλου Ρέματος Ραφήνας, του Ερασίνου και του Αγίου Γεωργίου Ερασίνου στην Αττική και γι' αυτό εκτελούνται από το Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών (αντί της Περιφέρειας).

Σε περίπτωση που η παρέκκλιση αυτή διατηρηθεί στα Προσχέδια και τις ΣΜΠΕ της 2^{ης} Αναθεώρησης των ΣΔΛΑΠ, θα πρόκειται για μια παραβίαση οριζόντιου χαρακτήρα, συστηματική και με μεγάλο γεωγραφικό εύρος (σε 11 συνολικά από τα 14 ΣΔΛΑΠ της χώρας), που εξεταζόμενη από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, είτε αυτεπαγγέλτως, είτε κατόπιν καταγγελίας, θα οδηγήσει με βεβαιότητα σε διαδικασία παράβασης εκ μέρους της Ευρωπαϊκής Επιτροπής με κίνδυνο καταδίκης της χώρας μας από το ΔΕΕ.

Για τους λόγους αυτούς ζητάμε:

1. Την απάλειψη από τη ΣΜΠΕ της 2^{ης} αναθεώρησης ΣΔΛΑΠ [Αττικής] της δυνατότητας της εκ των υστέρων (ex post) χορήγησης της εξαιρέσεως του άρθρου 4.7 ΟΠΥ «για έργα Εθνικής Σημασίας, ή επιτακτικού δημοσίου συμφέροντος ή κοινού ενδιαφέροντος».

2. Γενικότερα, τη συμμόρφωση της Ελλάδας με τις προβλέψεις της ΟΠΥ καθώς και της Οδηγίας για τις πλημμύρες και με το ενωσιακό περιβαλλοντικό και κλιματικό κεκτημένο, που απαιτούν για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή και την αντιπλημμυρική προστασία την υιοθέτηση μέτρων σχετικά με τη χρήση γης και τον χωροταξικό σχεδιασμό για τη διαχείριση των πλημμυρών, τον

περιορισμό της ανάπτυξης σε πλημμυρικές ζώνες υψηλού κινδύνου και την προώθηση «φυσικών μέτρων συγκράτησης νερού – natural water retention measures» και λύσεων που βασίζονται στη φύση (Nature-based solutions).»

Απάντηση:

Η διαδικασία υπαγωγής ή όχι στο άρθρο 4.7 για νέα ή προγραμματιζόμενα έργα είχε διατυπωθεί ήδη από την εγκεκριμένη 1η αναθεώρηση των ΣΔΛΑΠ χωρίς να διευκρινίζεται ο χρόνος διενέργειας της διαδικασίας αυτής. Σύμφωνα με την 1η Αναθεώρηση η διαδικασία εξέτασης ήταν ανεξάρτητη από τη διαδικασία περιβαλλοντικής αδειοδότησης και απαιτούσε ξεχωριστή διοικητική πράξη από την αρμόδια Αποκεντρωμένη Διοίκηση. Επίσης αναφερόταν ρητά στην 1η Αναθεώρηση ότι η διαδικασία αυτή ίσχυε από την έγκρισή της και εφαρμόζοταν σε προγραμματιζόμενα έργα για τα οποία έως την έγκριση της 1ης Αναθεώρησης δεν είχε κατατεθεί φάκελος περιβαλλοντικής αδειοδότησης ή σε περιπτώσεις που βάσει της υφιστάμενης νομοθεσίας δεν απαιτούνταν Απόφαση Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων, δεν είχε κατατεθεί αίτημα για χορήγηση άδειας κατασκευής, εγκατάστασης ή λειτουργίας στους κατά περίπτωση αρμόδιους φορείς.

Σύμφωνα με τη 2η Αναθεώρηση η διαδικασία εξέτασης της τυχόν εφαρμογής του άρθρου 4.7 ως αποτέλεσμα νέων και προγραμματιζόμενων έργων εντάσσεται στη διαδικασία της περιβαλλοντικής αδειοδότησης έργων με σκοπό τη μείωση του διοικητικού φόρτου και του χρόνου που απαιτείται για την ωρίμανση έργων καθώς και για την απλούστευση των διαδικασιών αδειοδότησης προγραμματιζόμενων έργων. Με τον τρόπο αυτό η αξιοποίηση των διαθέσιμων πόρων βελτιστοποιείται και αναβαθμίζεται η αποτελεσματικότητα της διοικητικής διαδικασίας ωρίμανσης και υλοποίησης έργων υποδομής. Στο πλαίσιο αυτό και λαμβάνοντας υπόψη ότι οι απαιτήσεις των διαθέσιμων χρηματοδοτικών εργαλείων για έργα Εθνικής σημασίας ή επιτακτικού δημοσίου συμφέροντος ή κοινού ενδιαφέροντος μπορεί να είναι διαφορετικές σε σχέση με τα λοιπά έργα (πχ τα ταμεία χρηματοδότησης μπορεί να ζητούν ειδικά στοιχεία πριν την περιβαλλοντική αδειοδότηση), θεωρήθηκε σκόπιμο να δοθεί η δυνατότητα για τα έργα αυτά να εξεταστούν για τυχόν υπαγωγή στο άρθρο 4.7 ανεξάρτητα από τη διαδικασία της περιβαλλοντικής αδειοδότησης τους και ανάλογα με τις ανάγκες που θα προκύψουν. Έτσι, κρίθηκε απαραίτητο, μόνο για τα έργα αυτά, και για να μη διαταραχθεί η διαδικασία υλοποίησής τους, να μη διαφοροποιηθεί ριζικά το υφιστάμενο καθεστώς εξέτασής τους για τυχόν υπαγωγή τους στο άρθρο 4.7 και να παραμείνει η δυνατότητα εξέτασής τους ανεξάρτητα από τη διαδικασία της περιβαλλοντικής αδειοδότησής τους όπως ήδη ισχύει και από την 1η αναθεώρηση. Για τον λόγο αυτό προστέθηκε η εν λόγω σημείωση στο κεφάλαιο 8.5 του ΣΔΛΑΠ.

Πλέον των ανωτέρω σημειώνεται ότι σε περιπτώσεις που η τροποποίηση στα μορφολογικά χαρακτηριστικά ενός ΥΣ έχει ήδη επέλθει και έχει μόνιμο χαρακτήρα δεν απαιτείται βάσει της οδηγίας 2000/60/ΕΚ η εξέταση υπαγωγής στο άρθρο 4.7 αλλά η διερεύνηση χαρακτηρισμού του τροποποιημένου Υδατικού Συστήματος ως ΙΤΥΣ ή όχι βάσει του άρθρου 4.3 της Οδηγίας 2000/60/ΕΚ. Έτσι, οποιαδήποτε “ex post” διαδικασία υπαγωγής στο άρθρο 4.7 δεν είναι απαραίτητη στο πλαίσιο της Οδηγίας 2000/60/ΕΚ καθώς στις περιπτώσεις αυτές εφαρμόζονται οι προβλέψεις του άρθρου 4.3 της Οδηγίας.

Ως εκ τούτου δε θεωρείται σκόπιμο να απαλειφθεί η παράγραφος αυτή η οποία σε κάθε περίπτωση ισχύει από την έγκριση της 1ης Αναθεώρησης.

Επισημαίνεται ότι η διατύπωση της εν λόγω παραγράφου ενσωματώνεται στο τελικό ΣΔΛΑΠ με μικρές διαφοροποιήσεις οι οποίες προέκυψαν από την επανεξέταση του θεσμικού πλαισίου και τη βελτιστοποίηση της διατύπωσης ορισμένων προτάσεων. Η νέα διατύπωση η οποία δε διαφοροποιεί την αξιολόγηση των επιπτώσεων του ΣΔΛΑΠ και τα αποτελέσματα της οικείας ΣΜΠΕ είναι η ακόλουθη:

«Για έργα εθνικής σημασίας ή επιτακτικού δημοσίου συμφέροντος ή κοινού ενδιαφέροντος ο φορέας του έργου μπορεί να καταθέσει αίτημα αξιολόγησης της εφαρμοσιμότητας του 4.7 και τυχόν ελέγχου υπαγωγής ανεξάρτητα από τη διαδικασία που περιγράφεται ανωτέρω. Στην περίπτωση αυτή το αίτημα περιλαμβάνει όλα τα απαραίτητα στοιχεία τεκμηρίωσης που αναφέρονται στα κεφάλαια 3.1 έως 3.7 των επικαιροποιημένων κατευθυντήριων οδηγιών που έχουν εκδοθεί από το ΥΠΕΝ για την εφαρμογή του

άρθρου 4.7 της Οδηγίας 2000/60/ΕΚ (στον βαθμό που απαιτούνται, όπως αναφέρεται στα κεφάλαια αυτά) και κατατίθεται στην αρμόδια Δ/ση Υδάτων. Βάσει των ανωτέρω στοιχείων η Διεύθυνση Υδάτων αξιολογεί την υπαγωγή ή όχι στο άρθρο 4.7 των επηρεαζόμενων ΥΣ. Σε περίπτωση εφαρμογής εξαίρεσης δυνάμει του άρθρου 4.7 εκδίδεται σχετική απόφαση της Αποκεντρωμένης Διοίκησης μετά από σχετική εισήγηση της Δ/σης Υδάτων.»

5 ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ – ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ

5.1 Βασικά θέματα που προέκυψαν από τη διαβούλευση

Τα σημαντικότερα από τα θέματα που προέκυψαν και αφορούν το Υδατικό Διαμέρισμα Ανατολικής Πελοποννήσου κατά τη διαδικασία της διαβούλευσης παρουσιάζονται ακολούθως.

Κατά τη διάρκεια της ημερίδας και μέσω των γραπτών σχολίων συζητήθηκαν τα παρακάτω βασικά θέματα:

- Γενικά θέματα χρηματοδότησης και υποστελέχωσης Υπηρεσιών, χρηματοδότηση υλοποίησης μέτρων, υποστελέχωση Δ/νσης Υδάτων Πελοποννήσου. Προβλήματα στην εφαρμογή μέτρων από τις μικρές Δ.Ε.Υ.Α. που είναι χωρίς πόρους και υποστελεχωμένες.
- Γενικά θέματα που αφορούν τον χρόνο διαβούλευσης, τον χρόνο ανάρτησης των κειμένων τεκμηρίωσης, τις αρμοδιότητες και τον ρόλο των φορέων υλοποίησης των μέτρων, τις συνέργειες του ΣΔΛΑΠ με άλλα Σχέδια, καθώς και θέματα υποστελέχωσης των υπηρεσιών, θέματα περιβαλλοντικής αδειοδότησης και εφαρμογής των μέτρων, χρονοδιαγράμματος εφαρμογής των μέτρων, ελέγχου κλπ.
- Βάσεις δεδομένων που να είναι προσβάσιμες από το ευρύ κοινό.
- Νέα έργα του ΕΑΓΜΕ που βρίσκονται σε εξέλιξη: 1. Έργο απογραφής των γεωτρήσεων σε πανελλήνιο επίπεδο και 2. Δίκτυο Παρακολούθησης των Υπόγειων νερών για όλη τη χώρα, καθώς και δυσκολίες που συναντώνται κατά την υλοποίησή τους (προβλήματα πεδίου, ιδιωτικές γεωτρήσεις).
- Θέματα αντικατάστασης γεωτρήσεων σε ΥΥΣ που είναι σε κακή ποσοτική κατάσταση.
- Θέματα χρηματοδότησης των ειδικών υδρογεωλογικών μελετών, αδυναμία κάλυψης του κόστους από ιδιώτες.
- Διασφάλιση της προστασίας των κοινοτικών υδροληψιών και των πηγών, ειδικά σε κακής ποσοτικής κατάστασης ΥΥΣ, όπως στην περιοχή της Ερμιονίδας, ώστε να μην γίνεται εμπορική εκμετάλλευση του αγαθού από ιδιώτες.
- Προβλήματα υφαλμύρισης των ΥΥΣ του Αργολικού Πεδίου και της Ερμιονίδας. Ανάγκη για πλήρη καταγραφή όλων των σημείων υδροληψίας.
- Προστασία της ποσοτικής κατάστασης των ΥΥΣ: Ελάχιστες αποστάσεις μεταξύ των αρδευτικών γεωτρήσεων, ζώνες απαγόρευσης νέων γεωτρήσεων, εκδόσεις αδειών, εξακρίβωση εν λειτουργία υδροληψιών και παράνομες γεωτρήσεις. Σύστημα ελέγχου και παρακολούθησης των απολήψεων και λειτουργίας των υδροληψιών.
- Προστασία υδροληψιών των ΔΕΥΑ και ιδιαίτερα όσων διαθέτουν ΥΥΣ σε κακή ποιοτική κατάσταση, όπως αυτό του Πόρτο Χελίου.
- Μεγάλο των κόστος ύδατος των ΤΟΕΒ και των ΓΟΕΒ αλλά και των ΔΕΥΑ, όπως διαπιστώνεται και μέσα από το πληροφοριακό σύστημα τιμολόγησης των υπηρεσιών ύδατος.
- Πρόταση για αλλαγή ορίων μεταβατικών ΥΣ.
- Διασταύρωση στοιχείων απολήψεων άρδευσης και ύδρευσης.
- Αξιοποίηση στοιχείων ΣΑΜΥ II.
- Αξιοποίηση στοιχείων ΕΔΠ.
- Καταγραφή μονάδων υδατοκαλλιέργειας του ΥΔ EL03, της δυναμικότητάς τους και τρόπος υπολογισμού ρύπανσης.
- Μέθοδος αξιολόγησης της κατάστασης Ανατολικών ακτών Πελοποννήσου και του Αργολικού Κόλπου.
- Μέτρο Μ03Β0501 : Θέματα ειδικών υδρογεωλογικών μελετών και διάκρισης υπερ των υφιστάμενων έναντι των νέων υδροληψιών
- Μέτρο Μ03Σ0801: περί χρονοδιάγραμματος σύνταξης των ειδικών υδρογεωλογικών μελετών.
- Μέτρο Μ03Σ0816: οριοθέτηση ζωνών υφαλμύρισης.
- Μέτρα Μ03Σ0503 και Μ03Σ0802: προβλήματα στην εφαρμογή του, λόγω υποστελέχωσης των υπηρεσιών.
- Μέτρα που αφορούν μονάδες αφαλάτωσης: κακή ποιότητα του νερού και δημιουργία περιβαλλοντικών προβλημάτων.
- Ανάγκη για την προστασία των παράκτιων ΕΥΣ μέσω κατάλληλων μέτρων, στα πλαίσια της εφαρμογής του ΣΔΛΑΠ ή άλλων συναφών Οδηγιών.

Κατά τη διαβούλευση επί της ΣΜΠΕ συζητήθηκαν τα παρακάτω βασικά θέματα:

- Επισήμανση τήρησης της Περιβαλλοντικής και Δασικής Νομοθεσίας στο πλαίσιο της Περιβαλλοντικής Αδειοδότησης μελλοντικών έργων που προκύπτουν από την εφαρμογή των προτεινόμενων Μέτρων.
- Ειδικοί περιβαλλοντικοί όροι που αφορούν στην Περιβαλλοντική αδειοδότηση μελλοντικών έργων που τυχόν θα προκύψουν ως απόρροια της εφαρμογής του προγράμματος μέτρων.
- Γενικές επισημάνσεις σχετικά με την επικαιροποίηση της κείμενης περιβαλλοντικής νομοθεσίας.
- Αναφορά στο «Εθνικό Επιχειρησιακό Σχέδιο Διαχείρισης Αστικών Λυμάτων Οικισμών» και την πορεία υλοποίησης υποδομών διαχείρισης λυμάτων για οικισμούς Γ΄ προτεραιότητας.
- Αναφορά στην νέα Οδηγία (ΕΕ) 2020/2184 για την ποιότητα του νερού ανθρώπινης κατανάλωσης.
- Επισημάνσεις για πληρέστερη αναφορά σε αρχαιολογικούς χώρους, μνημεία, παραδοσιακούς οικισμούς και γενικότερα στα στοιχεία της πολιτιστικής κληρονομιάς.
- Επισημάνσεις για την συνέργεια του Σχεδίου με άλλα Σχέδια και συγκεκριμένα με το Σχέδιο Διαχείρισης Κινδύνων Πλημμύρας, το ΠΕΣΠΚΑ και άλλα επιτελικά Σχέδια, καθώς και πρόταση ώστε να υπάρχει ιεράρχηση αυτών και συντονισμός για την υλοποίησή τους.
- Προτάσεις για επικαιροποίηση-συμπλήρωση του Μητρώου Προστατευόμενων Περιοχών (ΜΠΠ). Ειδικότερα:
 - ένταξη της περιοχής Natura 2000 GR2540005 «Λαγκάδα Τρύπης» και κατ' επέκταση και των ΥΣ ΜΑΓΟΥΛΙΤΣΑ Ρ_2 (ΕΛ0333R000208027N) και ΜΑΓΟΥΛΙΤΣΑ Ρ_3 (ΕΛ0333R000208028N) που απαντώνται εντός αυτής, στις περιοχές προστασίας οικοτόπων και ειδών, έπειτα από υπόδειξη της ΜΔ Προστατευόμενων Περιοχών Νότιας Πελοποννήσου,
 - ένταξη 29 νέων Ακτών Κολύμβησης στα ύδατα αναψυχής: ΜΑΤΙ – ΣΠΗΛΙΕΣ (ΚΑΡΑΝΤΙ – ΚΑΡΑΚΑΤΣΑΝΑΙΚΑ) (ΕΛΒW039237122), ΠΑΛΙΟΧΑΝΟ (ΕΛΒW039237123), ΜΥΛΟΣ – ΧΕΡΟΝΗΣΙ (ΕΛΒW039237124), ΚΡΥΟΝΕΡΙ (ΕΛΒW039240125), ΤΣΕΡΦΟΣ – ΕΛΛΗΝΙΚΟ (ΕΛΒW039240126), ΑΜΜΟΣ ΤΟΥ ΜΟΥΛΑ (ΕΛΒW039240107), ΖΑΡΙΤΣΙ - ΑΓΙΟΣ ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΣ (ΕΛΒW039240127), ΚΟΥΝΟΥΠΙ (ΕΛΒW039235129), ΤΖΕΜΙ (ΕΛΒW039235128), ΑΓΙΑ ΚΥΡΙΑΚΗ (ΕΛΒW039251120), ΞΙΦΙΑΣ (ΕΛΒW039251121), ΑΓΙΟΣ ΦΩΚΑΣ (ΕΛΒW039251130), ΜΑΓΓΑΝΟΣ (ΕΛΒW039249118), ΠΑΥΛΟΠΕΤΡΙ (ΕΛΒW039249117), ΛΕΥΚΗ (ΕΛΒW039249115), ΠΑΧΙΑ ΑΜΜΟΣ – ΜΑΡΑΘΙΑ (ΕΛΒW039251119), ΠΟΥΝΤΑ (ΕΛΒW039249116), ΚΟΝΤΟΓΟΝΙ – ΚΑΛΟΓΕΡΑΣ (ΕΛΒW039249114), ΠΑΝΑΓΙΑ (ΕΛΒW039249111), ΣΑΡΑΚΗΝΙΚΟ (ΣΙΜΟΣ 1) (ΕΛΒW039249109), ΣΙΜΟΣ (ΣΙΜΟΣ 2) (ΕΛΒW039249110), ΚΑΒΟΣ (ΕΛΒW039251108), ΓΛΩΣΣΑ (ΕΛΒW039251131), ΒΑΛΤΑΚΙ (ΝΑΥΑΓΙΟ Ή ΓΛΥΦΑΔΑ) (ΕΛΒW039250112), ΠΟΡΤΟ ΚΑΓΙΟ (ΕΛΒW039248113), ΒΛΥΧΑΔΑ (ΕΛΒW039209132), ΦΟΥΡΝΟΙ (ΕΛΒW039209134), ΚΟΜΠΟΝΑΔΑ (ΕΛΒW039209135) και ΜΕΛΙΔΟΝΙ (ΕΛΒW039209133).
- Επισημάνσεις και αποσαφηνίσεις για περιοχές Natura 2000, μικρούς ηπειρωτικούς υγροτόπους κ.λπ. που δεν έχουν ενταχθεί στο ΜΠΠ.
- Αναλυτική ενημέρωση από την ΜΔ Προστατευόμενων Περιοχών Νότιας Πελοποννήσου για την δράση και τις μελέτες (συμπεριλαμβανομένων των αποτελεσμάτων των μελετών) που έχει υλοποιήσει στην περιοχή και επισημάνσεις επί της ΣΜΠΕ που αφορούν την ενσωμάτωση των αποτελεσμάτων των μελετών.
- Επικαιροποίηση πληροφορίας για την κατάσταση των ΧΑΔΑ και την διαχείριση και επεξεργασία των αστικών απορριμμάτων.
- Ενημέρωση για τη νέα ΚΥΑ ΥΠΕΝ/ΔΔΑ/41828/630/2023 (Β΄ 2692) «Μέτρα, όροι και διαδικασίες για τη χρησιμοποίηση επεξεργασμένης ιλύος στη γεωργία και στην αποκατάσταση του εδάφους» και γενικότερα επικαιροποίηση της κείμενης νομοθεσίας που σχετίζεται με την επαναχρησιμοποίηση της ιλύος.
- Προτάσεις για προτεραιοποίηση των ελέγχων που προβλέπονται στο Πρόγραμμα Μέτρων.
- Επισήμανση για το γεγονός ότι δεν είναι σαφής ο τρόπος μέτρησης της αποτελεσματικότητας της εφαρμογής των Μέτρων και κατ' επέκταση δεν είναι δυνατή η εκτίμηση της αποδοτικότητας αυτών.
- Γενικές επισημάνσεις σχετικά με την υποστελέχωση των Υπηρεσιών εφαρμογής των Μέτρων και γενικότερα την οργάνωση των εμπλεκόμενων υπηρεσιών – φορέων.

5.2 Συμπεράσματα

Όλη η διαδικασία της διαβούλευσης σχεδιάστηκε και υλοποιήθηκε με βάση τις απαιτήσεις της Οδηγίας, που προβλέπουν μια σειρά δράσεων ώστε να εξασφαλισθεί η πρόσβαση των πολιτών και των εμπλεκόμενων φορέων στο σύνολο της διατιθέμενης πληροφορίας με στόχο την ενεργό συμμετοχή στη διαμόρφωση της 2^{ης} Αναθεώρησης του Σχεδίου Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών του Υδατικού Διαμερίσματος.

Τα βασικά συμπεράσματα που προέκυψαν από τη διαδικασία της διαβούλευσης για το ΥΔ ΕΛ03 είναι τα ακόλουθα:

- Ικανοποιητική συμμετοχή των φορέων της Δημόσιας Διοίκησης
- Ικανοποιητική συμμετοχή πολιτών και ΜΚΟ
- Υψηλός βαθμός περιβαλλοντικής ευαισθησίας για τους υδατικούς πόρους
- Η διαδικασία της διαβούλευσης κρίνεται επιτυχής καθώς ανέδειξε όλα τα θέματα, τα προβλήματα αλλά και τις τοπικές ιδιαιτερότητες που προέκυψαν κατά την εφαρμογή της 1^{ης} Αναθεώρησης του Σχεδίου Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών, κατέδειξε την ανάγκη αναθεώρησης και εν τέλει συνέβαλε στην οριστική διαμόρφωση της 2^{ης} Αναθεώρησης του Σχεδίου Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών του Υδατικού Διαμερίσματος Ανατολικής Πελοποννήσου (ΕΛ03).

Λαμβάνοντας υπόψη όλα τα σχόλια, παρατηρήσεις και προτάσεις, συνοψίζονται ακολούθως οι αλλαγές, οι συμπληρώσεις και οι προσθήκες που περιλαμβάνονται στο Σχέδιο ως αποτέλεσμα της διαβούλευσης και αφορούν στα ακόλουθα θέματα:

- Επικαιροποίηση των δεδομένων που παρουσιάζονται στο Σχέδιο Διαχείρισης με βάση τα στοιχεία που διατέθηκαν ή/και επισημάνσεις που τέθηκαν υπόψη κατά τη διάρκεια της διαβούλευσης. Αφορούν κυρίως σε θέματα που σχετίζονται με:
 - ο την ένταξη νέων επιφανειακών υδατικών συστημάτων (ΕΥΣ) στο Μητρώο Προστατευόμενων Περιοχών
 - ο την πρόσβαση των πολιτών στο νερό για τις διάφορες χρήσεις, τις απολήψεις από τα υπόγεια υδατικά συστήματα (ΥΥΣ) και τις υδροληψίες, καθώς και θέματα υφαλμυρίσεων των υπογείων υδατικών συστημάτων (ΥΥΣ)
 - ο τις ενέργειες που έχουν υλοποιηθεί στο πλαίσιο 1^{ης} Αναθεώρησης του Σχεδίου Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών
- Αναμόρφωση του τελικού προγράμματος μέτρων που περιλαμβάνει:
 - ο την κατάργηση ορισμένων μέτρων και εισαγωγή νέων
 - ο την αναδιατύπωση συγκεκριμένων μέτρων σχετικά με την εξειδίκευση των περιορισμών και δράσεων που ορίζονται σε αυτά, αλλά και σχετικά με την αποσαφήνιση της χρησιμοποιούμενης ορολογίας
 - ο την επικαιροποίηση ή και διόρθωση των φορέων υλοποίησης των μέτρων
 - ο την οριστικοποίηση των επιφανειακών και υπογείων συστημάτων (ΕΥΣ, ΥΥΣ) για τα οποία προβλέπεται η λήψη συμπληρωματικών μέτρων
 - ο την οριστικοποίηση του περιβαλλοντικού κόστους και του κόστους πόρου των προτεινόμενων μέτρων.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι: ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ ΗΜΕΡΙΔΑΣ

ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΥΔΑΤΩΝ

ΗΜΕΡΙΔΑ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ

Η Γενική Διεύθυνση Υδάτων του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας σε συνεργασία με τη Διεύθυνση Υδάτων Πελοποννήσου της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Πελοποννήσου, Δυτικής Ελλάδας και Ιονίου, σας προσκαλούν στην ημερίδα με θέμα:

2η Αναθεώρηση του Σχεδίου Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών (ΣΔΛΑΠ) του Υδατικού Διαμερισματος Ανατολικής Πελοποννήσου (ΕΛ03)

 Παρασκευή 10 Νοεμβρίου - Ώρα προσέλευσης: **09:30 π.μ.**
 Ναύπλιο, Fougaro Art Center (Ασκληπιού 98) & διαδικτυακά

ΚΕ 202, Εκθεσιακό Στέγιο Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών του Υδατικού Διαμερισματος Ανατολικής Πελοποννήσου

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ: ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΗΜΕΡΙΔΑΣ

Πρόγραμμα Ημερίδας

«Διαβούλευση 2^{ης} Αναθεώρησης Σχεδίου Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών του Υδατικού Διαμερίσματος Ανατολικής Πελοποννήσου (EL03)»

Ναύπλιο, 10.11.2023
Fougaro Art Center

09:30 Προσέλευση - Εγγραφές

10:00 Έναρξη Ημερίδας – Χαιρετισμοί

10:10 Εισηγήσεις

10:10	2 ^η Αναθεώρηση Σχεδίων Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών, σύμφωνα με τις απαιτήσεις της Οδηγίας Πλαίσιο 2000/60/ΕΚ και διαδικασίες διαβούλευσης <i>Γενική Διεύθυνση Υδάτων</i>
10:20	2 ^η Αναθεώρηση Σχεδίων Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών, σύμφωνα με τις απαιτήσεις της Οδηγίας Πλαίσιο 2000/60/ΕΚ στο Υδατικό Διαμέρισμα EL03
10:30	Χαιρετισμός Κοινοπραξίας - Παρουσίαση Έργου
10:40	Σύνοψη της 2ης Αναθεώρησης Σχεδίου Διαχείρισης ΛΑΠ του Υδατικού Διαμερίσματος Ανατολικής Πελοποννήσου (EL03)
10:50	Ανάλυση Ανθρωπογενών Πιέσεων και Επιπτώσεών τους στα Υδατικά Συστήματα – Ανάγκες ύδατος και υδατικοί πόροι
11:05	Προσδιορισμός, Κατάσταση και Περιβαλλοντικοί Στόχοι Επιφανειακών και Υπόγειων Υδατικών Συστημάτων
11:35	Μητρώο Προστατευόμενων Περιοχών
11:45	Διάλειμμα
12:15	Οικονομική ανάλυση χρήσεων ύδατος
12:30	Πρόγραμμα βασικών και συμπληρωματικών μέτρων
12:45	Ανάλυση περιβαλλοντικών επιπτώσεων του Σχεδίου Διαχείρισης ΛΑΠ

13:00 Ερωτήσεις επί των εισηγήσεων

13:30 Τοποθετήσεις – Παρεμβάσεις, Διευκρινίσεις ομιλητών

14:00 Συμπεράσματα – Κλείσιμο Ημερίδας

Ερωτηματολόγιο Διαβούλευσης:

Κ2 Σχ. Αναθεώρησης Σχεδίου Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών του Υδατικού Διαμερίσματος Ανατολικής Πελοποννήσου

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας
και της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ: ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ 2ης ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΗΣ ΤΩΝ ΣΧΕΔΙΩΝ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΛΕΚΑΝΩΝ ΑΠΟΡΡΟΗΣ ΠΟΤΑΜΩΝ Σύντομο Ερωτηματολόγιο

Παρακαλούμε διαθέστε λίγα λεπτά για να απαντήσετε στις ερωτήσεις που ακολουθούν. Με τον τρόπο αυτό μας βοηθάτε να εντοπίσουμε σημαντικά ζητήματα διαχείρισης της περιοχής σας και να οργανώσουμε σωστά τη διαδικασία διαβούλευσης.

Προσωπικά στοιχεία

1. Παρακαλώ επιλέξτε αν είστε:

- Φορέας
 Φυσικό πρόσωπο

Στοιχεία φορέων

Παρακαλώ συμπληρώστε τις παρακάτω ερωτήσεις. Η προστασία των προσωπικών δεδομένων σας έχει πρωταρχική σημασία. Για το λόγο αυτό λαμβάνουμε τα κατάλληλα μέτρα για να προστατέψουμε τα προσωπικά δεδομένα που επεξεργαζόμαστε και να διασφαλίσουμε ότι η επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων πραγματοποιείται πάντοτε σύμφωνα με τις υποχρεώσεις που τίθενται από το νομικό πλαίσιο, δηλαδή τον Γενικό Κανονισμό για την Προστασία των Προσωπικών Δεδομένων (General Data Protection Regulation – GDPR). Υποβάλλοντας το ερωτηματολόγιο αποδέχεστε την επεξεργασία των δεδομένων αυτών.

Όνοματεπώνυμο:

2.

3. **Όνομα Φορέα / Οργανισμού**

4. **Διεύθυνση:**

5. **Αρ. Τηλεφώνου:**

6. **Αρ. Φαξ:**

7. **E-mail:**

8. **Επιθυμείτε να ενημερώνεστε για τις δράσεις μας;**

Να επισημαίνεται μόνο μία έλλειψη.

Ναι

Όχι

Στοιχεία φυσικών προσώπων

Παρακαλώ συμπληρώστε τις παρακάτω ερωτήσεις. Η προστασία των προσωπικών δεδομένων σας έχει πρωταρχική σημασία. Για το λόγο αυτό λαμβάνουμε τα κατάλληλα μέτρα για να προστατέψουμε τα προσωπικά δεδομένα που επεξεργαζόμαστε και να διασφαλίσουμε ότι η επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων πραγματοποιείται πάντοτε σύμφωνα με τις υποχρεώσεις που τίθενται από το νομικό πλαίσιο, δηλαδή τον Γενικό Κανονισμό για την Προστασία των Προσωπικών Δεδομένων (General Data Protection Regulation – GDPR). Υποβάλλοντας το ερωτηματολόγιο αποδέχεστε την επεξεργασία των δεδομένων αυτών.

9. **Όνοματεπώνυμο:**

10. **Για φυσικά πρόσωπα – παρακαλώ συμπληρώστε την ηλικιακή κατηγορία που ανήκετε βάζοντας x όπου ταιριάζει**

- <25
 25-45
 45-65
 >65

11. **Επάγγελμα**

12. **Περιοχή διαμονής ή καταγωγής**

13. **Επίπεδο μόρφωσης**

- Μεταπτυχιακό Πανεπιστημίου ή ανώτερο
- Πτυχίο Πανεπιστημίου
- Λύκειο
- Γυμνάσιο
- Δημοτικό

14. **Επιθυμείτε να ενημερώνεστε για τις δράσεις μας;**

- Ναι
- Όχι

15. **E-mail:**

ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗ

16. **Γνωρίζετε την Ευρωπαϊκή Οδηγία Πλαίσιο για τα Νερά (2000/60/ΕΚ);**

- Ναι
- Όχι

17. **Χρησιμοποιείτε την ιστοσελίδα της 2ης Αναθεώρησης των Σχεδίων Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών (<http://wfdver.ypeka.gr/el/home-gr/>);**

Ναι

Όχι

ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗ

18. **Πόσο συχνά χρησιμοποιείτε την ιστοσελίδα της 2ης Αναθεώρησης;**

Καθημερινά

Λίγες ημέρες την εβδομάδα

Λίγες ημέρες το μήνα

Σπάνια

19. **Παρακαλούμε αναφέρετε εάν έχετε κάποιο σχόλιο για τα περιεχόμενά της;**

ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗ

20. **Πώς ενημερωθήκατε για τη διαβούλευση του Προσχεδίου της 2ης Αναθεώρησης του Σχεδίου Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών;**

- Ανάρτηση πληροφοριών στη σχετική ιστοσελίδα
- Αποστολή πληροφοριών μέσω email
- Δημοσίευση πληροφοριών στον ημερήσιο και περιοδικό τύπο
- Μετάδοση πληροφοριών στην τηλεόραση και το ραδιόφωνο
- Άλλο: _____

21. **Ποιος θεωρείτε ότι είναι ο πιο αποτελεσματικός τρόπος ενημέρωσής σας για διαδικασίες διαβουλεύσεων;**

- Ανάρτηση πληροφοριών στη σχετική ιστοσελίδα
- Αποστολή πληροφοριών μέσω email
- Δημοσίευση πληροφοριών στον ημερήσιο και περιοδικό τύπο
- Μετάδοση πληροφοριών στην τηλεόραση και το ραδιόφωνο
- Άλλο: _____

22. **Είχατε λάβει μέρος στην διαβούλευση της 1ης Αναθεώρησης των Σχεδίων Διαχείρισης ; ***

- Ναι
- Όχι

ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗ

23. Ποιος ήταν ο τρόπος συμμετοχής σας στην διαβούλευση της 1ης Αναθεώρησης των Σχεδίων Διαχείρισης ΛΑΠ ;

ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΩΝ ΥΔΑΤΩΝ

24. Γνωρίζετε το εγκεκριμένο Σχέδιο Διαχείρισης που εφαρμόζεται στην περιοχή σας;

Ναι

Όχι

25. Πιστεύετε πως η εφαρμογή των Σχεδίων Διαχείρισης έχει συνδράμει στην βελτίωση της κατάστασης των υδατικών συστημάτων;

Ναι

Όχι

Άλλο: _____

26. Παρακαλώ κατατάξτε με βαθμό προτεραιότητας (όπου 1 = ύψιστη προτεραιότητα, 5 = χαμηλότερη προτεραιότητα, κλπ.) τα παρακάτω ζητήματα διαχείρισης ύδατος στην περιοχή σας

	1	2	3	4	5
Κάλυψη αναγκών νερού ανθρώπινης κατανάλωσης με νέα έργα προσφοράς	☐				
Κάλυψη αναγκών παραγωγικών δραστηριοτήτων (γεωργία, κτηνοτροφία, βιομηχανία, τουρισμός) με νέα έργα προσφοράς	☐				
Αντιμετώπιση ποιοτικής υποβάθμισης των επιφανειακών υδατικών συστημάτων (ποτάμια, λίμνες, λιμνοθάλασσες, εκβολές ποταμών, παράκτια)	☐				

Περιορισμός
απολήψιμης
ποσότητας
ύδατος από
επιφανειακά
υδατικά
συστήματα

Περιορισμός
απολήψιμης
ποσότητας
ύδατος από
υπόγεια υδατικά
συστήματα

Αντιμετώπισης
ποιοτικής
υποβάθμισης των
υπόγειων
υδατικών
συστημάτων
(ποτάμια, λίμνες,
λιμνοθάλασσες,
εκβολές
ποταμών,
παράκτια)

Εξοικονόμηση
υδατικών πόρων
με έργα
βελτίωσης των
υποδομών
(αντικατάσταση
υδρευτικών και
αρδευτικών
δικτύων,
ανακύκλωση,
κλπ)

Μη
αδειοδοτημένες
γεωτρήσεις

Κανόνες
κοστολόγησης
και τιμολόγησης
υπηρεσιών
ύδατος

Προστασία και
διατήρηση
προστατευόμενων
υδατικών
συστημάτων

Έργα αλλοίωσης
των φυσικών
χαρακτηριστικών
(π.χ. φράγματα,
διευθετήσεις
ποταμών, μικρά
υδροηλεκτρικά
κ.λπ.)

27. Ποιες από τις παρακάτω κατηγορίες πιέσεων θεωρείτε ότι συμβάλλουν περισσότερο στην υποβάθμιση της κατάστασης των υδατικών συστημάτων της περιοχής σας;

- Εγκαταστάσεις Επεξεργασίας Λυμάτων (ΕΕΛ)
- Αστικά λύματα που δεν καταλήγουν σε ΕΕΛ
- Μεγάλες ξενοδοχειακές μονάδες
- Βιομηχανικές μονάδες
- Κτηνοτροφικές μονάδες
- Υδατοκαλλιέργειες
- Διαρροές από ΧΑΔΑ/ΧΥΤΑ
- Απορροές από εξορυκτικές δραστηριότητες
- Γεωργικές δραστηριότητες
- Εκβολή δικτύων αποχέτευσης σε φυσικό αποδέκτη
- Απολήψεις ύδατος από υπόγεια ΥΣ
- Απολήψεις ύδατος από επιφανειακά ΥΣ
- Απολήψεις ύδατος από έργα ταμίευσης
- Λιμάνια/μαρίνες
- Αλιεία
- Άλλο: _____

28. **Γνωρίζετε περιπτώσεις όπου οι ανάγκες σε νερό δεν ικανοποιούνται λόγω ποιοτικής ή ποσοτικής υποβάθμισης; (Παρακαλώ αναφέρετε)**

29. **Πιστεύετε ότι η ποιοτική κατάσταση των επιφανειακών υδατικών συστημάτων όπως παρουσιάζεται στο Προσχέδιο, ανταποκρίνεται στην πραγματικότητα;**

- Ναι
- Όχι
- Άλλο: _____

30. **Πιστεύετε ότι η ποιοτική κατάσταση των υπόγειων υδατικών συστημάτων όπως παρουσιάζεται στο Προσχέδιο, ανταποκρίνεται στην πραγματικότητα;**

- Ναι
- Όχι
- Άλλο: _____

31. **Πιστεύετε ότι η ποσοτική κατάσταση των υπόγειων υδατικών συστημάτων όπως παρουσιάζεται στο Προσχέδιο, ανταποκρίνεται στην πραγματικότητα;**

- Ναι
- Όχι
- Άλλο: _____

32. **Συμφωνείτε με τους περιβαλλοντικούς στόχους και τις προτεινόμενες εξαιρέσεις, όπως παρουσιάζονται στο Προσχέδιο;**

- Ναι
- Όχι
- Δεν ξέρω/δεν απαντώ
- Άλλο: _____

ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΡΩΝ

33. **Πώς εκτιμάτε τα υφιστάμενα μέτρα προστασίας των υδατικών συστημάτων στην περιοχή σας;**

- Πολύ Αποτελεσματικά
- Λίγο Αποτελεσματικά
- Καθόλου αποτελεσματικά
- Δεν ξέρω / δεν απαντώ

34. **Σας είναι κατανοητό το Πρόγραμμα Μέτρων που περιλαμβάνεται στο Προσχέδιο Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών;**

- Ναι
 Όχι
 Δεν ξέρω / δεν απαντώ

35. **Τα βασικά μέτρα του Προγράμματος Μέτρων αφορούν σε εφαρμογή Νομοθεσίας (ευρωπαϊκής και εθνικής) και σε άλλα θεσμικά μέτρα ενώ έχουν καθολικό χαρακτήρα (αφορούν στο σύνολο των υδατικών συστημάτων του ΥΔ). Πιστεύετε πως τα προτεινόμενα βασικά μέτρα αρκούν για την επίτευξη των στόχων του ΣΔΛΑΠ;**

- Ναι *Παράβλεψη και μετάβαση στην ερώτηση 37*
 Όχι *Παράβλεψη και μετάβαση στην ερώτηση 36*

ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΡΩΝ

36. **Ποια επιπλέον βασικά μέτρα θεωρείτε πως θα βοηθούσαν στην επίτευξη των στόχων του ΣΔΛΑΠ;**

ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΡΩΝ

37. Τα συμπληρωματικά μέτρα του Προγράμματος Μέτρων αφορούν σε συγκεκριμένες προτάσεις/δράσεις ανά υδατικό σύστημα, με βάση τις αναγνωρισμένες πιέσεις. Πιστεύετε πως τα προτεινόμενα συμπληρωματικά μέτρα αρκούν για την επίτευξη των στόχων του ΣΔΔΑΠ;

Ναι

Όχι

Άλλο: _____

38. Με ποια από τα παρακάτω προτεινόμενα μέτρα συμφωνείτε και με ποια διαφωνείτε;

	Συμφωνώ	Διαφωνώ
Προώθηση και υλοποίηση έργων διαχείρισης και ασφαλούς διάθεσης ιλύος από εγκαταστάσεις επεξεργασίας λυμάτων	☐	☐
Υιοθέτηση αυστηρότερων ορίων ποιότητας σε ποτάμια και λίμνες που απαιτούν πιθανώς καλύτερη επεξεργασία λυμάτων	☐	☐

Εντατικοποίηση
ελέγχων για την
τήρηση
αποφάσεων
έγκρισης
περιβαλλοντικών
όρων σε ότι
αφορά όρια
εκπομπών σε
υδάτινους
αποδέκτες
(ποτάμια, λίμνες,
θάλασσα) και
επιβολή
προστίμων

Εντατικοποίηση
ελέγχων για μη
αδειοδοτημένες
απολήψεις από
ποτάμια και
λίμνες και
επιβολή
προστίμων

Εντατικοποίηση
ελέγχων για
παράνομες
γεωτρήσεις και
επιβολή
προστίμων

Έλεγχος
απολήψεων
υπογείων νερών
με πρώτο βήμα
την καταγραφή
των αντλούμενων
ποσοτήτων μέσω
υδρομετρητών
στις μεγάλες
απολήψεις

ύδρευσης και
βιομηχανίας και
στα συλλογικά
αρδευτικά
δίκτυα.

Εξορθολογισμός
της
κοστολόγησης
του νερού
ύδρευσης και
εφαρμογή
πολιτικών
τιμολόγησης που
εξασφαλίζουν
την πλήρη
ανάκτηση του
κόστους του
νερού ύδρευσης

Εξορθολογισμός
της
κοστολόγησης
του νερού
άρδευσης και
εφαρμογή
πολιτικών
τιμολόγησης που
ενισχύουν τα
επίπεδα
ανάκτησης
κόστους του
νερού άρδευσης

Μείωση αριθμού
ΔΕΥΑ μέσω
μείωσης του
αριθμού τους και
επέκτασης των
ορίων
αρμοδιότητά τους

Σταδιακή,
επιλεκτική
μετατροπή
συμβατικών
καλλιιεργειών σε
βιολογικές.

Εκσυγχρονισμός
νομοθετικού
πλασίου ΓΟΕΒ-
ΤΟΕΒ και
διατήρησή τους

Διασφάλιση της
οικολογικής
παροχής σε όλα
τα υφιστάμενα
φράγματα και
ταμειυτήρες
άσχετα από τη
χρήση τους
(παραγωγή
ενέργειας,
παροχή νερού
άρδευσης,
παροχή νερού
ύδρευσης)

39. **Το επιπλέον κόστος που προκύπτει από την εφαρμογή του προγράμματος μέτρων, επιβαρύνει, κατά περίπτωση, τους χρήστες. Θα δεχόσασταν να καλύψετε μέρος αυτού;**

- Όχι
- Ναι εάν η συνολική επιβάρυνση του λογαριασμού μου δεν υπερβαίνει το 15%
- Θα μπορούσα να δεχθώ και συνολική επιβάρυνση του λογαριασμού μου μεγαλύτερη από 15%
- Άλλο: _____

40. **Πιστεύετε πως τα προτεινόμενα μέτρα προστασίας των υδατικών συστημάτων που περιλαμβάνονται στο Προσχέδιο καλύπτουν στο σύνολό τους τις ανάγκες της περιοχής σας;**

- Απόλυτα
- Ικανοποιητικά
- Μέτρια
- Καθόλου
- Δεν ξέρω / δεν απαντώ

ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΡΩΝ

41. **Αν απαντήσατε "μέτρια ή καθόλου" στην προηγούμενη ερώτηση παρακαλώ αιτιολογήστε εν συντομία και καταγράψτε πιθανά μέτρα που θα θέλατε να συμπεριληφθούν:**

ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΠΡΟΣΧΕΔΙΟ ΤΗΣ 2ης ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΗΣ ΣΔΔΑΠ

42. **Σε ποιο βαθμό πιστεύετε ότι το παρόν Προσχέδιο Διαχείρισης εντοπίζει και προσεγγίζει κύρια ζητήματα/θέματα διαχείρισης των νερών στην περιοχή σας;**

- Απόλυτα
- Ικανοποιητικά
- Μέτρια
- Μη Ικανοποιητικά
- Άλλο: _____

43. **Εάν υπάρχουν ζητήματα/θέματα διαχείρισης που κατά τη γνώμη σας είναι σημαντικά και δεν έχουν συμπεριληφθεί στο παρόν Προσχέδιο Διαχείρισης παρακαλώ αναφέρετε:**

44. **Επιθυμείτε να κάνετε κάποια προσθήκη, διόρθωση ή σχόλιο στα αναρτημένα κείμενα της 2ης Αναθεώρησης;**

Ναι

Όχι

ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΠΡΟΣΧΕΔΙΟ ΤΗΣ 2ης ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΗΣ ΣΔΛΑΠ

45. **Παρακαλώ αναφέρατε ποια διόρθωση προτείνετε:**

ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗ ΧΡΗΣΗ ΝΕΡΟΥ

46. Σε ποια/ποιες κατηγορίες θα κατατάσσατε τον εαυτό σας όσον αφορά τη χρήση του νερού;

	Κύρια κατηγορία	Δευτερεύουσα κατηγορία
Οικιακή χρήση	☐	☐
Γεωργική χρήση	☐	☐
Κτηνοτροφική χρήση	☐	☐
Βιομηχανική χρήση	☐	☐
Τουριστική χρήση	☐	☐
Άλλη χρήση (παρακαλώ συμπληρώστε)	☐	☐

47. Από ποιες πηγές προμηθεύεστε το νερό που χρησιμοποιείτε; (Παρακαλώ προσδιορίστε ανά πηγή τις κατηγορίες χρήσης)

	Πόσιμο	Πότισμα Κήπου	Αρδευση	Καθαριότητα κτηνοτροφικών μονάδων	Άλλο
Δημοτικό δίκτυο ύδρευσης	☐	☐	☐	☐	☐
ΤΟΕΒ	☐	☐	☐	☐	☐
Ιδιωτική γεώτρηση	☐	☐	☐	☐	☐
Απόληψη από επιφανειακό υδάτινο σώμα (π.χ χειμαρρος, ρυάκι, λίμνη, κ.λπ.)	☐	☐	☐	☐	☐
Άλλο	☐	☐	☐	☐	☐

48. Πιστεύετε ότι το τίμημα για το νερό που καταναλώνετε για την άσκηση της επαγγελματικής σας δραστηριότητας είναι:

- Εύλογο
 Υψηλό
 Δεν πληρώνω καθόλου

49. **Θεωρείτε ότι αποδίδετε στο νερό το σεβασμό που του αναλογεί ως ένας πολύτιμος φυσικός πόρος δύσκολα ανανεώσιμος; Ποια φράση σας εκφράζει καλύτερα;**

Ελέγχω τη χρήση του στο σπίτι και στη δουλειά μου και εφαρμόζω πρακτικές οικονομίας.

Θέλω να προστατέψω το νερό ως καταναλωτής του, αλλά δεν έχω ενημέρωση για το τι ακριβώς μπορώ να κάνω.

Δεν έχουμε έλλειψη νερού στην περιοχή μου, και κατά συνέπεια κάνουμε εντατική χρήση του για να μεγιστοποιήσουμε την παραγωγή μας και να διατηρήσουμε υψηλό το επίπεδο διαβίωσης.

Άλλο: _____

50. **Έχετε κάποιο άλλο σχόλιο σε σχέση με τα ανωτέρω ζητήματα το οποίο δεν έχετε αναφέρει;**

Ναι

Όχι

ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗ ΧΡΗΣΗ ΝΕΡΟΥ

51. **Παρακαλώ διατυπώστε τα σχόλιά σας:**
